

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

RAPORT PËRFUNDIMTAR

**“MBI AUDITIMIN E PËRPUTHSHMËRISË NË DREJTORINË E
PËRGJITHSHME TË HARMONIZIMIT TË KONTROLLIT TË
BRENDSHËM FINANCIAR PUBLIK, NË MINISTRINË E FINANCAVE
DHE EKONOMISË ”**

Tiranë, Tetor 2019

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nr.	PËRMBAJTJA	Faqe
I.	HYRJA <i>Objektivat dhe qëllimi.</i> <i>Identifikimi i çështjes</i> <i>Përgjegjësitë e strukturave drejtuese</i> <i>Përgjegjësitë e audituesve</i> <i>Kriteret e vlerësimit</i> <i>Standardet e auditimit</i>	3-4
II.	PËRSHKRIMI AUDITIMIT	4-5
III.	GJETJET DHE REKOMANDIMET <i>A. Mbi auditimin në Drejtorinë e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm</i> <i>B. (1-22) dhe (44-53)</i> <i>C. Mbi auditimin në Drejtorinë e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (23-41)dhe (54-65)</i> <i>D. Zbatimi i rekomandimeve të auditimit të mëparshëm (42-42)</i>	5-65
IV.	KONKLUZIONE DHE OPINIONI I AUDITIMIT	43-65
V.	ANEKSE	66-207
	DOKUMENTE SHOQËRUESE	214

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

I. HYRJA

Mbështetur në Ligjin 154/2014 Datë 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH”, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 389/1 datë 05.06.2019, i ndryshuar, miratuar nga Kryetari i KLSH, në subjektin Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për periudhën nga 01.01.2018 deri në 31.12.2018 u krye auditimi “Auditim përputhshmërie” nga Grupi i Auditimit **me përbërje: N. N., Përgjegjës Grupi dhe J. T., Auditues.**

Titulli: Auditim përputhshmërie në Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik pranë Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

Marrësi: Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik

Objektivat dhe qëllimi: Dhënia e opinionit të përputhshmërisë mbi aktivitetin e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Publik për vitin 2018 në lidhje me kuadrin rregullator në fuqi. Vlerësimi nëse informacionet e raportuara në Raportin Vjetor për auditimin e brendshëm dhe kontrollin e brendshëm në sektorin publik për vitin 2018, në çdo aspekt material, reflekton transparencë dhe saktësi.

Identifikimi i çështjes: Ligji përcakton Ministrin e Financave përgjegjës për: a) bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së auditimit të kriterëve për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm dhe komiteteve të auditimit në sektorin publik, duke i propozuar Këshillit të Ministrave nxjerrjen e aktit nënligjor për këtë qëllim; c) miratimin e politikave, manualeve, procedurave, udhëzimeve dhe rregulloreve të auditimit të brendshëm për përshtatjen dhe përafrimin e tyre me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm; ç) emërimin dhe lirin nga detyra të anëtarëve të Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, sipas të nenit 21 të këtij ligji; d) paraqitjen në Këshillin e Ministrave, brenda muajit maj të çdo viti, të raportit vjetor për auditimin e brendshëm, si pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik. Për të ushtruar këto përgjegjësi, Ministri i Financave mbështetet nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm në Ministrinë e Financave.

Përgjegjësitë e audituesve. Përgjegjësia jonë është që të shprehim një opinion në lidhje me përputhshmërinë e aktivitetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik në funksion të përgatitjes së Raportit Vjetor që i adresohet Kuvendit lidhur me nivelin e auditimit të brendshëm dhe kontrollin e brendshëm në sektorin publik. Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ISSAI sipas INOTSAI, të cilat kërkojnë që audituesi të respektojë kërkesat etike dhe të planifikojë dhe kryejë auditimin me qëllim arritjen e një sigurie të arsyeshme në dhënien e opinionit, sipas evidencës së mbledhur të auditimit.

Kriteret e vlerësimit. Për kryerjen e këtij auditimi, në lidhje me dhënien e opinionit për përputhshmërinë e aktivitetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit jemi bazuar në Ligjin nr. 10 296 dt. 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” i ndryshuar me Ligjin 110/2015 dt. 15.10.2015, Ligjin nr. 114/2015 dt. 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik”, Ligji nr. 9936 dt. 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” si dhe urdhrat dhe udhëzimet specifike në lidhje me to.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Standardet e auditimit: Auditimi u bazua në Ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, Manualin e Auditimit të Përputhshmërisë, Rregulloren “Për Procedurat e Auditimit” miratuar me Vendimin e Kryetarit të KLSH-së Nr. 107, datë 08.09.2017, referenca të tjera në përputhshmëri të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit (ISSAI) të INTOSAI-t.

II. PËRSHKRIMI AUDITIMIT

Informacioni i Përgjithshëm: Auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik u krye në kuadër të planifikimit fillestar të subjekteve të përzgjedhura për tu audituar në funksion të përgatitjes së Raportit të Zbatimit të Buxhetit të vitit 2018.

Objekti i këtij auditimi është vlerësimi i përputhshmërisë së aktivitetit të subjektit të audituar me kriteret e përcaktuara të vlerësimit, për vitin 2018.

Qëllimi i auditimit është dhënia e opinionit të përputhshmërisë në lidhje me aktivitetin dhe raportimin për efekt të ligjit të menaxhimit financiar dhe kontrollit, auditit të brendshëm. Fushëveprimi i këtij auditimi përfshin të gjithë aktivitetin e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik e cila ka si mision të saj harmonizimin e standardeve, rregullave dhe procedurave në kryerjen, monitorimin dhe raportimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm dhe të menaxhimit e kontrollit financiar në sektorin publik me funksionin kryesor të saj: rregullimin, monitorimin, dhe raportimin mbi veprimtarinë e auditimit të brendshëm përfshirë kualifikimi dhe certifikimi i profesionistëve auditues sidhe të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Çështjet kryesore të Auditimit: Çështjet kryesore të auditimit janë ato çështje të cilat në gjykimin tonë, kanë rezultuar më të rëndësishmet në bazë të vlerësimit të risqeve të identifikuar në fazën e parë të auditimit si dhe çështjeve të dala gjatë auditimit mbi aktivitetin e Drejtorisë së Harmonizimit të Auditit të brendshëm dhe Menaxhimit Financiar dhe Kontrollin. Çështjet kryesore në auditimin e aktivitetit të Drejtorisë së Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018, paraqiten si më poshtë:

I. Në lidhje me Drejtorinë e Harmonizimit të AB:

- Mbi sistemin e sigurimit të cilësisë së aktivitetit të Njësive të Auditimit të Brendshëm, në sektorin publik. Vlerësimi dhe vetëvlerësimi i strukturave në përputhje me standardet dhe kërkesat e manualit, metodat dhe udhëzimet e miratuara nga Ministri i Financave.
- Vlerësimi i jashtëm i cilësisë së aktivitetit të NjAB nga DH/AB dhe planifikimi i saj.
- Mbi cilësinë, konkluzionet dhe opinionin e paraqitur në Raportin vjetor të vitit 2018 të sistemit financiar të brendshëm publik mbi funksionimin dhe progresin e sistemit AB në sektorin publik, (lista bashkëlidhur).
- Mbi Komitetet e Auditimit dhe aktivitetin e tyre.
- Mbi hartimin dhe zbatimin e planeve vjetore dhe strategjike nga ana e strukturave të auditit të brendshëm.
- Hartimi, zhvillimi dhe administrimi i politikave kombëtare për zhvillimin profesional të audituesve të brendshëm përfshirë: certifikimin dhe trajnimin e vijueshëm të tyre.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

II. Në lidhje me Drejtorinë e Harmonizimit të MFK:

- Analiza e sistemit sipas pesë komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit bazuar në vetëvlerësimin e njësive publike.
- Monitorimi mbi funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm kryer nga DH/MFK.
- Mbi cilësinë, konkluzionet dhe opinionin e paraqitur në Raportin vjetor të vitit 2018 të sistemit financiar të brendshëm publik mbi funksionimin dhe progresin e sistemit MFK në sektorin publik, (lista bashkëlidhur).
- Mbi implementimit pilot të sistemeve të MFK në institucionet e përzgjedhura, për vitin 2018.
- Mbi vlerësimin e indikatorëve të raportuar sipas Urdhrit nr. 89 të Ministrit të Financave datë 28.12.2015.
- Mbi azhurnimin e metodologjisë së kontabilitetit publik me zhvillimet bashkëkohore dhe ndjekjen e procesit të zbatimit të strategjisë së qeverisë për implementimin e standardeve të kontabilitetit publik.
- Mbi planifikimin dhe kryerjen e trajnimeve nga DH/MFK; administrimi i regjistrit të nëpunësve autorizues dhe zbatues.

III. GJETJET DHE REKOMANDIMET

A. GJETJET DHE REKOMANDIMET NË AUDITIMIN E USHTRUAR NË DREJTORINË E HARMONIZIMIT TË AUDITIT TË BRENDSHËM (Trajtuar më hollësisht në Aneksin nr. 1, pjesë e këtij Raporti Përfundimtar Auditimi)

1. Mos ndjekja e krijimit/funksionimit të Komiteteve të Auditimit, mosraportimpranë DH/AB dhe roli pasiv i kësaj drejtorie për mbikëqyrjen e aktivitetit të këtyre njësive për të garantuar pavarësinë e auditit të brendshëm në sektorin publik.

Situata:

Nga auditimi i të dhënave të paraqitura nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë rezulton se janë krijuar 10 Komitete Auditimi (KA). Pavarësisht numrit të ulët të KA-ve, rezulton se nuk ka informacion mbi aktivitetin e këtyre Komiteteve e parashikuar si një hallkë që do të garantonte pavarësinë e strukturës së auditit të brendshëm, problematikë kjo e trajtuar edhe në auditimin e mëparshëm të zhvilluar nga KLSH, rekomandim i cilin nuk është pranuar nga DH/AB. Kjo jo në përputhje me kërkesat e nenit 13, pika 2 të ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditin e brendshëm në sektorin publik”, është përcaktuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm, në ato njësi publike ku krijohet, e shtrin autoritetin për të gjitha njësitë e varësisë” dhe në pikën 3 është përcaktuar se: “Mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e Komitetit të Auditimit të Brendshëm rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit të Financave”, pikës 3 të nenit 13 të ligjit nr. 114/2015, Këshilli i Ministrave ka miratuar VKM nr.160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e komiteteve të Auditit të Brendshëm një njësitë publike”, ku janë përcaktuar roli dhe autoriteti i Komitetit të AB, përbërja dhe funksionimi, si dhe kompetencat dhe raportimi. Konstatohet se, as në ligjin nr.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

114/2015, datë 22.10.2015 dhe as në VKM nr. 160, datë 02.03.2016, nuk janë përcaktuar kritere të qarta dhe të matshme për krijimin e Komiteteve të Auditimit, duke e lënë këtë vendimarrje në vullnetin e titullarëve të institucioneve.

Gjithashtu, në pikën 3, të kreut të III-të këtij Vendimi, ku janë përcaktuar kompetencat dhe raportimi i Komitetit të Auditimit është cilësuar se: “*Komiteti i Auditimit të Brendshëm duhet të përgatisë, në fund të çdo viti, një raport përmbledhës për titullarin e njësisë publike, për veprimtarinë vjetore të komitetit*”, nuk shprehet qartë detyrimi i KA-ve për raportim periodik pranë DH/AB. Për të tretin vit rradhazi KLSH, ka kërkuar forcimin e rolit që Drejtoria e Harmonizimit duhet të ketë me qëllim garantimin e krijimit dhe funksionimit të këtyre strukturave si udhëheqëse dhe monitoruese e sistemit të auditit të brendshëm, pjesë integrale e së cilit janë edhe këto Komitete. Gjatë periudhës objekt auditimi është kërkuar informacion mbi numrin e komiteteve të auditimit të krijuara, dhe përgjigjja e subjektit ka qenë se **nuk e përmban këtë përgjegjësi në detyrat e saj funksionale.**

Sjellim në vëmendje se raporti i auditimit final¹ i përfaqësuesve të Komisionit Europian “*Ad hoc Audit on Internal Audit Capacities in Albania in the context of Internal Control Framework under the instrument for Pre-Accession II (IPA II)*” ka cilësuar se “*Raportet e auditimit të brendshëm i raportohen direkt Ministrave, dhe jo Komiteteve të Auditimit, dhe si rezultat ekziston një risk potencial për mos garantimin e pavarësisë së këtyre strukturave*”, duke rekomanduar se njësitë e Auditimit të Brendshëm duhet të raportojnë planet dhe rezultatet e veprimtarisë (raporte auditimi dhe raporte vjetore), tek Komiteti i Auditimit (në ato njësi ku ky organ është krijuar), para dërgimit tek Titullari i njësisë publike, kjo për të arritur pavarësinë e plotë të audituesve nga titullari dhe menaxhimi i lartë. Në planin e veprimit të DH/AB për këtë raport në ndryshim nga qëndrimi në rastin e rekomandimit të lënë nga KLSH, është përcaktuar se kjo do të ndiqet në të gjitha njësitë publike, bashkitë, ministritë, etj, megjithatë është konstatuar se numri i njësive që kanë krijuar komitete, nuk është përfaqësues për të minimizuar riskun e konstatuar për pavarësinë e njësive të AB.

Kriteri:

Ligji 114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” ; VKM nr. 160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e Komiteteve të Auditit të Brendshëm në njësitë publike”

Impakti:

Mungesa e pavarësisë së strukturave të AB me impakt të rëndësishëm në arritjen e objektivave të vendosura në Ligj

Shkaku

DH/AB nuk ka vepruar në funksion të përgjegjësive të saj për sigurimin e funksionimit të instrumenteve që garantojnë pavarësinë e strukturave dhe efikasitetin e sistemit dhe numri i komiteteve të krijuara dhe aktiviteti i tyre

¹Shkrese Ref. Ares (2019)2176517 datë 27/03/2019

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Rëndësia

Rekomandimi

nuk garanton minimizimin e riskut të pavarësisë së strukturave të AB

E lartë

1.1 Ministri i Financave dhe Ekonomisë, të marrë masat për përfshirjen në detyrat funksionale të Drejtorisë së Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, sigurimin e informacionit për krijimin dhe funksionimin e Komiteteve të auditimit pranë njësive publike dhe monitorimi i veprimtarive respektive, me synim garantimin e pavarësisë së strukturave të AB.

1.2 Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, në vijim edhe të rekomandimeve të lëna nga auditimi i përfaqësuesve të Komisionit European, të marrë masat për të përcjellë pranë Komiteteve të Auditimit, detyrimin për të kërkuar informacion nga njësitë e auditit të brendshëm në strukturat ku janë ngritur këto njësi, dhe varësitë respektive, mbi gjetjet dhe rekomandimet e konstatuara në raporte, përpara dërgimit të tyre tek titullari i njësive, me qëllim sigurimin e pavarësisë së veprimtarisë së auditit të brendshëm.

2. Raportimi i mbulimit me auditim të brendshëm nga njësitë publike, të bazuar vetëm në aktiviteti i 127 njësi, i pamjaftueshëm për një opinion të plotë e të drejtë për funksionimin e auditit të brendshëm

Situata:

Nga auditimi për organizimin dhe funksionimin e DH/AB, konstatohet se, sikundër është trajtuar edhe në auditimet e mëparshme të KLSH-së, DH/AB nuk ka të dhëna të sakta lidhur me mbulimin me auditim për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme me qëllim që të përcaktohen kapacitetet audituese dhe nevojat për mbulim me auditim në shkallë sistemi me njërën nga format e përcaktuara në nenin 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të ligjit 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar me VKM nr. 353, datë 11.05.2016, pikat 1 dhe 7, ku përcaktohet se: “Njësitë publike brenda 6 muajve nga data e hyrjes së fuqi të këtij vendimi, të kryejnë organizimin e brendshëm për njësinë e auditimit të brendshëm”. Për këtë çështje, në raportin vjetor të gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm nuk rezulton të ketë një analizë të plotë në shkallë sistemi nga ana e DH/AB për njësitë të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që kjo njësi të jap ndihmesën e saj për ngritjen, funksionimin dhe konsolidimin e njësive të auditimit të brendshëm në shkallë vendi.

Kriteri:

Neni 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të Ligjit 114/2015 dt. 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar pikat 1 dhe 7

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Impakti: Raportim jo i drejtëi mbulimit me auditim të brendshëm në njësitë publike.

Rekomandimi: DH/AB të marrë masat në mënyrë të menjëhershme për kryerjen e një analize me qëllim identifikimin e nevojave për mbulim me auditim të brendshëm në rang kombëtar dhe përcjelljen e këtij informacioni pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, duke mos kryer një raportim të sistemeve të KBFP vetëm bazuar në të dhënat e njësive që kanë raportuar pranë kësaj drejtorie.

Shkaku: DH/AB nuk ka vepruar në funksion të përgjegjësive të saj për kryerjen e një analize të nevojave të mbulimit me auditim të brendshëm të njësive publike, duke u mjaftuar vetëm me të dhënat e dorëzuara nga 127 njësi publike.

Rëndësia: E lartë

3. Kapacitetet e audituese në njësitë e auditit të brendshëm nuk sigurojnë funksionim të pavarur të strukturave si rezultat i niveleve profesionale jo gjithmonë në përputhje me kërkesat dhe në funksion të misionit që këto struktura kanë. Strukturat e AB jo gjithmonë janë ngritur në përputhje me kërkesat ligjore si në numër dhe në cilësinë e punonjësve të tyre.

Situata: Nga auditimi rezultoi se për vitin 2018, në 77 institucione (nga 127 njësitë që raportojnë) ose rreth 60% e strukturave të auditit të brendshëm në sektorin publik veprojnë në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr.114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe VKM nr.83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”, pra si rezultat nuk garantojnë kontrollin e brendshëm të cilësisë. Më konkretisht, në këto njësi nuk plotëson kriteret e përcaktuar në ligjin e AB, të tilla si njësi me më pak se 3 auditues, në kundërshtim me pikën 3, të VKM nr. 83 datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditit të brendshëm në sektorin publik”, ku përcaktohet se: “Njësia e AB përbëhet nga jo më pak se tre punonjës përfshirë dhe drejtuesin e njësisë”. Në strukturën e njësisë së auditimit të brendshëm mund të punësohen deri në 1/3 e punonjësve të pacertifikuar si auditues të brendshëm në sektorin publik; si dhe nuk plotësohet kriteri i raportit 1/3 e audituesve të pacertifikuar të lejuar. Gjithashtu, sipas raporteve të dërguara nga njësitë e auditit të brendshëm pranë DH/AB rezultojnë 138 auditues ose rreth 32% e audituesve janë me eksperiencë më pak se 3 vite si auditues i brendshëm si dhe 34 drejtues të njësive AB që nuk plotësojnë kriterin e 5 viteve eksperiencë pune në auditin e brendshëm), kjo në kundërshtim me nenin 11 pika 2, të ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” .

Kriteri: Ligji nr. 114/2015, datë 22.10.2015 dhe VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të NJAB në sektorin publik”, i ndryshuar

Impakti: Struktura të papërshtatshme për të garantuar pavarësinë dhe cilësinë e punës së auditit të brendshëm në rang sistemi

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Shkaku:

Nga titullarët nuk i kushtohet vëmendjen e duhur kritereve që duhet të plotësohen, në mënyrë që të garantohet cilësia e auditimeve si dhe ndryshime të vazhdueshme të stafit të AB-së. Duke sjell në këto kushte prezencën e punonjësve të paçertifikuar në strukturat e AB-së dhe rrjedhimisht duke cenuar përmbushjen e misioneve të auditimit të brendshëm në shkallë sistemi. Mos funksionimi i duhur i mbikqyrjes nga struktura DH/AB

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi:

DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj, të përcjellje në mënyrë sistematike pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, krijimin dhe plotësimin e njësive të auditimit të brendshëm publik, me numrin dhe eksperiencën e audituesve, në përputhje me kërkesat dhe përcaktimet e bëra në VKM nr.83, datë 03.02.2016 "Për miratimin e kritereve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”

4. Mbi ndryshimet strukturore dhe lëvizjet e shpeshta të stafit të AB që sjellin jo vetëm paqëndrueshmëri të strukturave por ndikojnë edhe në nivelin e rezultateve që kanë këto struktura në mbështetje të drejtimit për mirëfunksionim të institucioneve dhe minimizimin e paligjshmërive/parregullsive me efekte negative në përmbushje të objektivave afatshkurtër dhe afatmesëm.

Situata:

Nga verifikimi i të dhënave për kampionin e përzgjedhur për 65 institucioneve publike, u konstatuan se gjatë vitit 2018, kanë hyrë në strukturat e audituesit të brendshëm 107 auditues të rinj dhe janë larguar 74 auditues ku konstatohen 16 institucione të cilat kanë shtuar strukturën e AB me 1 ose 2 persona, dhe vetëm 2 institucione të cilat kanë reduktuar strukturën e AB me 1 apo 2 punonjës të AB. Nëse i referohemi plotësisht të strukturave në krahasim me një vit më parë, rezulton se 15 institucione rezultojnë me 1 ose 2 punonjës të AB më shumë se plani i derguar, Bashkia Lezhë me 4 punonjës më shumë se një vit më parë e cila nuk i justifikon dhe ngarkon me punë gjatë gjithë vitit; dhe 8 institucione më 1 apo 2 punonjës të AB më pak në strukturën e AB.

Në shkallë kombëtare, sipas evidencave të vëna në dispozicion nga DH/AB,rezulton se me rritjen e numrit të njësive AB të ngritura, niveli i audituesve të çertifikuar në sistem (pra që punojnë si auditues të brendshëm) ka rënë nga 90% (në vitin 2015) në 77% në (në vitin 2018), ndërkohë që në proces çertifikimi janë mbi 30 auditues të punësuar. KLSH, në vite ka sjellim në vëmendje se numri i audituesve të **brendshëm të certifikuar në vite është tepër i lartë.**

Jashtë sektorit publik janë aktualisht rreth 1630 auditues të çertifikuar² (1960³ auditues të çertifikuar nga të cilët vetëm 330 të punësuar në sektorin publik). Kjo flet për një politikë jo të kujdesshme të punësimeve në strukturat e AB, emërimet dhe largimet të vazhdueshme pa paragjykuar arësyen, kanë sjellë struktura në lëvizje, jo të konsoliduara dhe ajo që është më e rëndësishmja profesionalizëm jo në cilësinë e kërkuar për këto struktura të rëndësishme për

²30 auditues më shumë se 1 vit më parë

³Sipas rregjistrimit të Audituesve të Certifikuar të publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

forcimin e sistemeve të kontrollit në institucionet publike. Nga ana tjetër tregon se misioni kryesor i DH/AB vijon të mbetet procesi i certifikimit megjithë përpjekjeve për trajnimin e vijueshëm të AB të certifikuar (ku një pjesë e tyre janë edhe formale dhe pa efektivitet dhe madje me kosto në kohë). Ndryshimet strukturore dhe lëvizjet e shpeshta të stafit të AB që sjellin jo vetëm paqëndrueshmëri të strukturave por ndikojnë edhe në nivelin e rezultateve që kanë këto struktura në mbështetje të drejtimit për mirëfunksionim të institucioneve dhe minimizimin e paligjshmërive/parregullsive me efekte negative në përmbushje të objektivave afatshkurtër dhe afatmesëm.

- Kriteri:** Ligji nr. 114/2015, datë 22.10.2015 dhe VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të NJAB në sektorin publik”, i ndryshuar
- Impakti:** Lëvizje të shpeshta të stafit që pasqyrojnë mungesë të qëndrueshmërisë së këtyre strukturave.
- Shkaku:** Vendimmarrjet e titullarëve të strukturave të AB, të cilët kryejnë ndryshime si në strukturë dhe në përbërjen e stafit të AB, duke mos përqendruar punësimin në punonjësit e AB të certifikuar, më qëllim garantimin e kapaciteteve të këtyre strukturave. Aparati e strukturave të DH/AB
- Rëndësia:** E lartë
- Rekomandimi:** DH/AB në funksion të përgjegjësisë të saj, të përcjelljë në mënyrë sistematike të lëvizjeve pranë Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë, sidomos për hyrjet apo daljet të cilat bien në kundërshtim me kërkesat e ligjit, duke rekomanduar edhe masa të nevojshme për përmirësimin e mënyrës së kryerjes së trajnimeve, përzgjedhjes së lektorëve dhe tematikave të trajtuara, duke bërë edhe publikimet në faqen zyrtare të Ministrisë Financave dhe Ekonomisë.

5. Shpenzimet për mbajtjen e strukturave të Auditit të Brendshëm (paga bruto dhe sigurimet) krahasuar me nivelin e aktivitetit që raportohet nga strukturat që kanë raportuar pranë DH/AB, reflekton inefficencë dhe mos efektivitet të strukturave të ngritura. Performanca në numër misionesh shoqëruar me numrin e gjetjeve të raportuara për vitin 2018, reflekton për struktura parazitare në ndryshim nga roli i rëndësishëm që ato kanë në mirëmbanaxhimin e njësive publike.

- Situata:** Nga auditimi konstatohen tregues mjaft të dobët të performancës të aktivitetit të njësive të Audit të Brendshëm. Kështu, rezultojnë 8 institucione me 0 angazhime auditimi për vitin 2018, 10 institucione kanë planifikim 0 të numrit të auditimeve për vitin 2018 ndërsa në 44 institucione kemi një raport 0-2.5 auditime të kryera për çdo auditues përgjatë gjithë vitit 2018, ngarkesë kjo mesatarisht 6 muaj për të realizuar një mision auditimi.
- Nga auditimi i 65 njësi publike të përzgjedhura u konstatua, nivel tepër i ulët i numrit të gjetjeve si në rastin e 28 institucioneve të cilat kanë raportuar 0-10 gjetje gjatë gjithë vitit 2018. Një tregues ky i performancës së dobët të njësive të AB dhe angazhime formale auditimi, ndërkohë që nga auditimet e KLSH-së, në po të njëjtat njësi ekonomike, rezultojnë numër shumë më i lartë gjetjesh të problematikave me impakt negativ në mirëqeverisjen e këtyre njësive dhe fondeve që ato shpenzojnë. I njëjti arsyetim, vlen edhe për vlerat e dëmit të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

raportuar nga puna e këtyre strukturave për sa kohë që vlera e dëmit të konstatuar për 58 institucione është nga 0-100,000 lekë. Evidenca të hollësishme janë paraqitur në Raportin Përfundimtar të Auditimit për qëllime të analizës dhe deviacioneve midis gjetjeve të strukturave AB dhe të audituesve të KLSH, punë që duhet të ishte bërë nga kjo strukturë për të nxjerrë dhe analizuar faktorët performances të ulët të AB-ve.

Kriteri: Vlerësimi i aktivitetit të DH/AB për monitorimin e veprimtarisë AB sipas treguesve të efektivitetit dhe eficensës së AB: Profesionalizmi, cilësia e auditimit, pavarësia, kapacitetet njerëzore dhe kultura e drejtimit.

Impakti: Mos arritje e objektivave të këtyre strukturave dhe mosefektivitet i shpenzimeve të bëra për ngritjen dhe mbajtjen e këtyre strukturave

Shkaku: Kultura e ulët manaxheriale e titullarëve të njësive, dhe mangësitë në strukturat e AB të institucioneve publike (si në numër dhe në nivele)

Rëndësia: E lartë

Rekomandimi: DH/AB në mënyrë të menjëhershme duhet të analizojë çështjen e cilësisë së punës së njësive AB (eficencën e tyre) dhe të reflektojë këtë analizë dhe rezultatet e saj në opinionet e dhëna në raportin vjetor të KBFP. Është e rëndësishme që aktiviteti i auditimit të brendshëm të marrë reagime nga palët kyçe të interesit dhe ti përcjellë tek të gjitha njësitë e AB dhe jo vetëm tek ato njësi që kanë qenë pjesë e procesit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë.

DH/AB në rolin e saj si harmonizuese e metodologjive dhe monitoruese e sistemeve KBFP ku një nga shtyllat është AB, duhet menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik për komponentin AB, për të vendosur edhe elemente e tregues të tjerë (indikatore) me qëllim vlerësimin, matjen sasiore dhe cilësore të punës së këtyre strukturave.

6. Mbi problematikat e konstatuara në planet strategjike dhe vjetore

Situata: Nga auditimi konstatohet se në vijim të detyrimit të njësive për të dërguar planet strategjike dhe vjetore, për dërgimin e tyre jo më vonë se data 20 Tetor e çdo viti, në strukturën përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, nga 90 subjekte të përzgjedhura 19 ose 21% e tyre, nuk kanë zbatuar afatin e dërgimit të këtyre dokumenteve zyrtar. Në lidhje me hartimin e planeve strategjike dhe vjetore, u konstatuan se në rreth 34 njësi struktura e planit nuk ishte në përputhje me diagramën e Planit Strategjik dhe Vjetor në manualin e auditimit të brendshëm.

Në përgjithësi konstatohet një ulje në numrin e auditimeve të planifikuara për tu realizuar nga njësitë publike në krahasim me numrin e tyre gjatë 3 viteve të fundit. Kështu nga 120 njësitë që kanë dërguar planin e auditimeve për vitin 2018, kanë planifikuar fillimisht 1302 auditime në total, në planifikimin e ndryshuar janë raportuar 127 subjekte me 1247 auditime, nga të cilat janë realizuar 1232 auditime. Këtu veçojmë institucionin e AKSHI-t, i cili pavarësisht se ka kryer certifikimin e audituesve të brendshëm pranë DH/AB, nuk ka kryer raportimin për veprimtarinë e aktivitetit, planin fillestar dhe atë të ndryshuar. Gjithashtu, në vijim të rekomandimit të DH/AB për planifikimin e auditimeve të veçanta për zbatimin e rekomandimeve, nga verifikimi i planeve të dërguara nga njësive publike

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

rezultojnë 45 njësi që nuk e kanë përfshirë këtë lloj auditimi, si një auditim të veçantë edhe pse kryerja e auditimeve për zbatimin e rekomandimeve është një rekomandim i KLSH i papranuar.

Në lidhje me ndryshimet në planet vjetore, rezultojnë të jenë kryer në total vetëm 22 ndryshime në planet respektive të njësive publike, të shoqëruar me shkresa për ndryshim planesh drejtuar DH/AB, pavarësisht devijimeve më të shumta në numër të raportuara në planin fillestar të auditimeve të këtyre strukturave. Për sa i përket realizimit të planit, bazuar në të dhënat e konsoliduara të marra nga ana e DH/AB, rezultojnë se në 44 raste u konstatua mosrealizim të planeve fillestare të auditimit, ndërsa në 114 raste u konstatuan me tejkalim të tij. Sa sipër nga DH/AB nuk janë zbatuar kërkesat e ligjit nr.114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” neni 24 shkronja (ç) ku parashikohet se: DH/AB, përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik e vjetorë së auditit të brendshëm në njësitë publike.

Kriteri: Manuali i Auditit të Brendshëm pika 3.5

Impakti: Mungesa e evidentimit të ndryshimeve, mungesa e kontrollove të saktësisë së konsolidimit, mungesa e masave në ligj për rastet e mos dërgimit të planit strategjik dhe vjetor e bën procesin e konsolidimit të planit strategjik një proces formal dhe objektiv pjesërisht të arritur të Drejtorisë Harmonizimit të AB.

Shkaku: Si rrjedhojë e moszbatimit të plotë nga ana e njësive publike të Manualit të Auditit të Brendshëm, pika 3.5 *Rishikimi i planeve strategjike dhe vjetor të auditimit të brendshëm*

Rëndësia: E lartë

Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj të përcaktuara në germën “h” të nenit 24 të LAB, të marrë masat për konsolidimin e mangësive të konstatuara në përmbajtjen, afatin e dërgimit, llojin e auditimeve të planifikuara, dhe mënyrat e rishikimit të këtyre planeve, duke përfshirë këtë problematikë në raportimin vjetor. Ndërkohë rastet e evidentimit të mospërputhjes së dokumentacioneve të dërguara nga njësitë me specifikimet e Manualit të AB të kërkojë nga Titullarët marrjen e masave disiplinore për përgjegjësit.

7. Gjetjet e raportuara nga NjAB

Situata: Nga auditimi konstatohet se në bazë të rezultateve të deklaruara në auditimet e kryera përgjatë vitit 2018, për 127 njësitë e auditimit janë konstatuar gjithsesi 9,368 gjetje dhe një dëm ekonomik në vlerën totale prej **4,332 milion lekë** ose 3,516 milion lekë më pak krahasuar se një vit më parë. Në vlerën totale të dëmit ekonomik, 65% ose 2,806 milion lekë i përket gjetjes së Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në fushën e prokurimit. Vlera e gjetjeve dhe dëmi ekonomik për periudhën 2012-2018 paraqiten si më poshtë: *Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 7 vjeçare, shprehur në 000/lekë me MIE*

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	7.848.500	4.332.463
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 7 vjeçare, shprehur në 000/lekë pa MIE.

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	1.819.500	1.526.267
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

Kriteri:

Ligji 10296 dt.8.7..2010 i ndryshuar; Manuali i Auditit të Brendshëm

Impakti:

Opinion i dhënë në Raportin vjetor të KBFP nga DH/AB i cili do të paraqitet nga Ministri i Financave në komisionin parlamentar është i bazuar mbi një analizë sipërfaqësore duke lënë të pa trajtuar çështjen efikasitet dhe performancës së njësive sipas karakteristikave të tyre (njësi qendrore, vendore apo të pavaruara) bazuar në numër gjetjesh kundrejt problematikave të ngritura nga auditimi i jashtëm (KLSH). Kjo do të shërbente si një instrument sinjalizues për mungesën e theksuar të pavarësisë dhe kompetencën e NjAB-ve dhe rrjedhimisht dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e sistemit në zbatim të ligjit të MFK neni 18, pika 3

Shkaku:

Formalizëm dhe analiza jo të plota për adresim të drejtë të problematikës nga DH/AB

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi:

DH/AB të bëjë një analizë të drejtë dhe të plotë të nivelit të gjetjeve në raport me shtrirjen e strukturës AB në sektorin publik, llojeve të gjetjeve dhe në reflektim të rekomandimeve të KLSH si auditues i jashtëm, dhe të raportojë drejt pranë Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë, nivelin e strukturave AB dhe efikasitetin së punës së tyre. Plotësia dhe saktësia e raportimit mbi këtë sistem është jo vetëm obligim ligjor por edhe përgjegjëshmëri ndaj funksioneve që kryhen.

8. Mbi zbatimin e rekomandimeve të auditit të brendshëm

Situata:

Konstatohet se në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, në Manualin e Auditit të Brendshëm, nuk është përcaktuar qartë çështja e statusit të zbatimit të rekomandimeve dhe as mënyra e ndjekjes dhe raportimit të tyre, të cilat janë tregues thelbësor, të performancës, efikasitet dhe përmirësimit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e sektorit publik. Mosndjekja dhe raportimi në vazhdimësi i rekomandimeve, zbeh rolin e auditimit të brendshëm dhe nuk i shërben titullarit të institucionit për vendimarrje me qëllim në arritjen e objektivave të njësive. Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve është edhe një nga kërkesat e ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin publik”, respektivisht: - neni 6, “Roli i auditimit të brendshëm”, shkronja “ç”, ku përcaktohet: duke ndjekur zbatimin e rekomandimeve të dhëna”

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- *nenit 14*, “Përgjegjësitë e drejtuesit të njësisë së auditimit të brendshëm” shkronja “iv”, ku përcaktohet, “iv) veprimet e ndërmarra nga titullari i njësisë publike për zbatimin e rekomandimeve, si dhe çdo rekomandim të pazbatuar;”

- *nenit 24* “Përgjegjësitë e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm”, shkronja “ë”, ku përcaktohet se: “ë) analizon rekomandimet e dhëna në raportet vjetore të njësive të auditimit të brendshëm”.

Gjithashtu nga auditimi u konstatua se në Manualin e Auditimit, konkretisht në formularin nr. 4, ndonëse pasqyrohen të dhënat për rekomandimet **por nuk pasqyrohen të dhënat për rekomandimet e papranuara dhe arsyet e mos pranimit të tyre.**

Kështu në pasqyrën nr. 5 “Rekomandimet e dhëna sipas kategorive për vitin” që shoqëron raportin vjetor të NJAB-ve në raportimin për statusin e rekomandimeve të lëna, nuk pasqyrohen nga njësia e auditimit të brendshëm, **rekomandimet e pazbatuara**, dhe si rezultat këto rekomandime raportohen nga njësitet dhe njëkohësisht DH/AB në raportin vjetor si rekomandime në proces zbatimi duke mos identifikuar saktë situatën reale të zbatimit të tyre.

Nga auditimi i disa praktikave (dosjeve) u konstatua se, pjesa më e madhe e njësive publike në totalin e rekomandimeve të dhëna në vitin paraprak nuk janë hedhur fare ose janë të pasakta.

Gjykojmë të nevojshme se përmirësimi i pasqyrave statistikore me të gjithë treguesit e nevojshëm do t’u shërbejnë më mirë titullarëve të njësive publike për përmirësimin e veprimtarisë dhe rritjen e efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë e sektorit publik.

Kriteri: Manuali i Auditit të Brendshëm

Impakti: Mos raportim i drejtë i shkallës së zbatimit të rekomandimeve të lëna dhe ndjekja e tyre

Shkaku Mos rishikim i pasqyrës në manualin e AB

Rëndësia: E mesme

Rekomandimi: Drejtoria DH/AB të marrë masat për rishikimin e të dhënave statistikore konkretisht të pasqyrës së raportimit të shkallës së zbatimit të rekomandimeve në manualin e auditit të brendshëm, në mënyrë që të kryhet saktë raportimi i situatës nga njësitet e auditit të brendshëm duke identifikuar **gjetjet e pazbatuara nga ato në proces zbatimi** si dhe të saktësohen të dhënat e Raportit Vjetor të raportuar pranë Ministrit dhe Kryeministrit.

9. Vlerësimi i jashtëm i cilësisë së aktivitetit të NjAB

Situata: Një prej objektivave të Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm është edhe kryerja prej 25 vlerësime të jashtme të cilësisë çdo vit. Nga auditimi konstatohet se kjo Drejtoria nuk disponon të dhëna historike (database) të vlerësimeve të jashtme të njësive AB të kryera nga kjo Drejtoria ndër vite. Për pasojë përzgjedhja e njësive gjatë planifikimit të aktivitetit të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Kriteri:

Drejtorisë për vitin në vazhdim në lidhje me vlerësimin e jashtëm nuk bëhet në bazë të frekuencës apo riskut të vlerësuar në përputhje me Manualin përkatës. Gjithashtu, regjistri i Vlerësimeve të Jashtme të Njësive të Auditimit të Brendshëm, nuk disponon të dhëna lidhur me vlerësimet e jashtme të kryera nga KLSH-ja, apo vlerësues të kualifikuar të pavarur jashtë njësisë.

Manuali i vlerësimit të jashtëm të cilësisë, Manuali i Auditimit të Brendshëm, Ligji i Auditit të Brendshëm. Në bazë të manualit të vlerësimit të jashtëm lidhur me planifikimin e

Njësive të përzgjedhura përcaktohet se: “Struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm përgatit programin vjetor të vlerësimit të jashtëm të cilësisë:

- në bazë të frekuencës, të paktën njëherë në 5 vjet;
- në bazë të një procesi të përzgjedhjes nga vlerësimi i riskut;
- në bazë të ankesave;
- në bazë të çështjeve të ngritura në media ose;
- me kërkesë të vetë njësive të auditimit të brendshëm.

Programi vjetor i vlerësimit të jashtëm të cilësisë duhet të pasqyrojë:

- Njësitë e auditimit të brendshëm subjekt vlerësimi;
- Vitin kur është kryer vlerësimi i jashtëm i fundit;
- Periudha e planifikuar për kryerjen e vlerësimit;
- Burimet (ditë/ njerëz) të përllogaritura për kryerjen e vlerësimit.”

Struktura për harmonizimin e auditimit të brendshëm përditëson çdo vit regjistrin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë së NJAB-ve, në të cilin të përfshihen të dhëna, lidhur me:

- Numrin e subjekteve;
- Statusin organizativ të NJAB-së, Brenda njësisë publike;
- Nivelin e riskut;
- Frekuencën e kryerjes së vlerësimeve të jashtme;
- Nivelin e kualifikimit të stafeve të NJAB-ve,
- Numrin e rekomandimeve të dhëna NJAB-ve për përmirësim;
- Vlerësimet e jashtme të kryera nga KLSH-ja, apo vlerësues të kualifikua të pavarur jashtë njësisë;

Pasiguria në arritjen e objektivave dhe në përmbushjen e misionit të veprimtarisë së njësisë së auditimit, në përputhje me standardet ndërkombëtare, konsiderohet risk për NJAB- në. Përcaktimi i nivelit të riskut analizohet nëpërmjet faktorëve që lidhen me:

- ndryshimin e shpeshtë të stafit të audituesve dhe përfshirjen në NJAB të specialistëve të pakualifikuar;
 - ndryshimin e shpeshtë të drejtuesve të NJAB;
 - problematikat e identifikuara nga vlerësimet e mëparshme; dhe
 - kompleksitetin dhe madhësinë e njësisë publike, pjesë e të cilës është NJAB.
- Niveli i riskut të vlerësuar sipas faktorëve të analizuar, do të përcaktojë njësitë e auditimit që do t'i nënshtrohen vlerësimit të jashtëm të cilësisë, në periudhën e programuar, por pa u shmangur nga respektimi i afatit të standardit (jo më pak se njëherë në 5 vjet).

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Respektimi i afatit të standardit në kryerjen e vlerësimeve të jashtme nga DH/AB do të ndikohet nga burimet e vlerësimit, ku përfshihen element si:

- ☐ Stafi që do të angazhohet për secilin mision, i cili do të vendoset në përputhje me parashikimet për vlerësimet e jashtëm të cilësisë.
- ☐ Koha në dispozicion të çdo angazhimi e cila llogaritet në vartësi të madhësisë dhe kompleksitetit të njësisë së auditimit që do të jetë subjekt i procesit të vlerësimit.

Impakti:

DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB në përputhje me standardet ndërkombëtare të miratuara gjatë vitit 2018 duhej të kishte vlerësuar jo më pak se 25 NJAB (127:5) ndaj sa më sipër nuk sigurohet mbulimi i nevojshëm për vlerësim cilësie nga ana e DH/AB.

Shkaku:

Mungesë e kapaciteteve për të realizuar konform ligjit vlerësimin e jashtëm të cilësisë, rrjedhimisht pamundësi e arritjes së përmbushjes së objektivit prej 25 vlerësime të jashtme të cilësisë të vendosur në pikën 7.2.1 të Manualit të AB.

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi:

DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB të studiojë me përgjegjësi kapacitetet audituese që ka për mbulimin e detyrave funksionale që rrjedhin nga neni 24 i LAB dhe t'i propozojë Ministrit të Financave gjetjen e rrugëve efektive për realizimin e objektivit prej 25 vlerësime të jashtme të cilësisë çdo vit.

DH/AB të marrë masat për kryerjen e përzgjedhjes së njësive publike në të cilat do të kryhet vlerësimi i jashtëm i cilësisë, në përputhje me kërkesat e Manualit të AB, si dhe duke patur parasysh diferencat e medha të gjetjeve midis strukturave AB dhe auditimeve të KLSH.

10. Mos përcaktim i procedurave për përzgjedhjen e trajnerit zëvendësues në rregulloren e TVP

Situata:

Nga auditimi u konstatua se Rregullorja e trajnimit të vijueshëm nuk parashikon rastet e dorëheqjes së trajnerëve dhe mënyrat se si do të vijohet me përzgjedhjen e trajnerit zëvendësues. Si rezultat, në këto raste nuk është përcaktuar në kuadrin rregullativ, përzgjedhja e trajnerit zëvendësues.

Kriteri

Rregullorja e Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave

Impakti

Paqartësi në procedurat që do të ndiqen në rastet e dorëheqjes së trajnerëve në programin e TVP

Shkaku

Mos përcaktim i qartë në kuadrin rregullativ

Rëndësia

E ulët

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

11. Mbi administrimin e procesit të certifikimit të AB

Situata:

Kriteret e kualifikimit të audituesve të brendshëm publik janë rregulluar në kapitullin e VI-të Ligjit të AB, ku në nenin 19, pika 2, përcaktohet se, të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë të gjithë individët e klasifikuar në shkronjën “ç” të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji, pra punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Gjatë kësaj periudhe ai duhet të pajiset me certifikatën e audituesit të brendshëm, ndryshe ndërpret marrëdhëniet e punës.

Nga auditimi u konstatua se, në nenin 23 të rregullores nr.37, datë 10.03.2016, është përcaktuar se: *“Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit. Asgjësimi i tyre bëhet nga një komision prej tre anëtarësh, të caktuar me urdhër nga struktura përgjegjëse për kualifikimin në përbërje të të cilat janë dy punonjës të strukturës përkatëse për kualifikimin dhe një punonjës i strukturës përgjegjëse për shërbimet në Ministrinë e Financave. Deri në asgjësimin e tyre, fletoret administrohen nga struktura përgjegjëse për kualifikimin”*. Në vijim të këtij përcaktimi, në auditimin e mëparshëm të KLSH është kërkuar interpretim pranë drejtorisë së arkivave, dhe sipas përgjigjes të shkresës nr.8766/1, prot datë 25.09.2018 është sygjëruar se afati i ruajtjes të jetë jo më shumë se 6 muaj nga data e dhënies së provimit, sepse sipas Normave tekniko-profesionale, brenda 6 mujorit të parë të vitit pasardhës, sekretaria mbyll dosjet e hapura sipas pasqyrës emërtuese të çeljes së tyre dhe bën dorëzimin në arkiv. Si rezultat, konfirmuar edhe nga përgjigja e drejtorisë së arkivave, afati i ruajtjes prej 3 muajsh është pak krahasuar me përcaktimet e normave tekniko-profesionale. Nga ana tjetër një afat i tillë kohor e bën të pamundur auditimin e këtij procesi të rëndësishëm.

Kriteri:

Rregullore e miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 37, datë 16.03.2016 , ligji iAB, neni 19, pika 2, Ligji nr. 9154 datë 06.11.2003 “Për Arkivat”.

Impakti:

Mungesa e dokumentacionit justifikues të vendimmarrjes lidhur me procesin e certifikimit.

Shkaku:

Përcaktimi dhe Rregullorja nuk janë në përputhje me Kreun II-E “*Ekspertiza e vlerës së ruajtjes së dokumenteve të Normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë*” të miratuar

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në zbatim të nenit 15 të Ligjit nr. 9154 datë 06.11.2003 “Për Arkivat”, nenet 32-35, ku përcaktohen detyrimet e subjekteve shtetërore të cilat hartojnë listën konkrete të dokumenteve të tyre me rëndësi historike dhe me afat ruajtje të përkohshme, si dhe përcaktojnë afatet e ruajtjes për këto të fundit sipas modelit nr. 11, si dhe mënyra e asgjësimit të dokumenteve sipas listës së veçimit.

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi:

Ministri i Financave dhe Ekonomisë cilësinë e përgjegjësit për bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së AB të shfuqizojë nenin 23 të rregullores nr. 37, datë 10.03.2016 i cili specifikon se “Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit si dhe të urdhërojë veçimin dhe asgjësimin e dokumentacionit të përkohshëm në përputhje me normat tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë, dhe vetëm pas një kontrolli/auditimi nga një strukturë e brendshme apo dhe e jashtme auditimi për të marrë siguri për këtë proces të rëndësishëm.

(Rekomandim ky i përsëritur, por që KLSH nuk është dakort me afatin e ruajtjes së këtyre dokumenteve)

12. Mbi problematikat e konstatuara në procesin e certifikimit

Situata:

Nga auditimi i dokumentacionit të paraqitur konstatohet se “Certifikata e lëshuar nga Center for Financial Reporting Reform (CFRR) W. B. G., nuk është certifikatë profesionale e fushës së auditimit të brendshëm, dhe aq më pak e njohur ndërkombëtarisht, duke mos plotësuar kushtin e parë të kërkuar nga ligji “Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm”.

Referuar kërkesave të Neni 9, të Rregullores Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, ...“Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si c) Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...,”

“Njohja e certifikatës profesionale ndërkombëtare” për dy punonjës të Stafit në strukturën e Ministrisë Financave dhe Ekonomisë, **respektivisht:**

Znj.K. H., Drejtor i Përgjithshme i Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në MFE.

z.D. F., Drejtori i Drejtorisë Harmonizimit MFK, në MFE.

“Njohja e certifikatës profesionale ndërkombëtare” është bërë në kundërshtim me kuadrin rregullator në fuqi si më poshtë:

Së pari: Dy punonjësit e certifikuar nuk janë të punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik, në kundërshtim me kërkesat e Rregullores Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, neni 1 “Kriteret dhe procedurat e regjistrimit të kandidatëve”, pika 2 përcakton se: “ Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si më poshtë:

a)Të kenë diplome universitare të nivelit të dytë në shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet; b)Të kenë përvojë pune 3 vjet në profesion; c)Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...

Së dyti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk janë të punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm publik, në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr. 114/2015 datë 22.10.2015 “Për auditin e brendshëm në sektorin publik” dhe konkretisht, nenin 19 “Certifikimi i audituesve të brendshëm” ku parashikohet se: 1. Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e AB, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë. 2.Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë individët e klasifikuar në shkronjën “ç”, të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji. 3.Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

Së treti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk janë të pajisur me certifikatën si “Auditues i brendshëm”, në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr. 114/2015 datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik “ konkretisht nenin 11, pika 2, shkronja “ç”, ku parashikohet se:

ç) punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Brenda kësaj periudhe ky punonjës duhet t’i nënshtrohet detyrimisht procedurës së certifikimit si “Auditues i brendshëm”. Në rast se brenda këtij afati punonjësi nuk certifikohet si “Auditues i brendshëm”, punonjësit i ndërpriten marrëdhëniet e punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen se janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

Së katërti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk i kanë të dokumentuara dhe nuk i janë nënshtruar programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditit të brendshëm, dhe programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet, nuk janë përcaktuar nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar. Pra sa sipër nuk janë zbatuar kërkesat e Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave, konkretisht neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare”

Nisur nga vlerësimi i dokumentacioneve të vendosura në dispozicion për 2 aplikantët të cilët kanë kryer ndjekjen e këtyre trajnimeve, nuk kanë plotësuar kriteret e përcaktuar në ligj, referuar jo vetëm llojit të certifikatës e cila po

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

njihsohet, por edhe llojit të programeve/moduleve të kryera nga aplikantët sipas dokumentacioneve janë dorëzuar certifikata pjesëmarrjeje në workshope 4 ditore dhe 2 Workshope virtual 2-orëshe, të cilët nuk rezultojnë të përfshijnë kryerjen e provimeve për vlerësimin e njohurive, sikundër parashikon programi i certifikimit të audituesve të ligjit shqiptar.

Programi i Certifikimit të Auditit të Brendshëm në Sektorin Publik për vitin 2017-2018, është organizuar sipas 6 moduleve, me 46 tema dhe për secilin modul edhe një testim Programi sipas këtyre moduleve është parashikuar të zhvillohet në 84 orë mësimore dhe kohëzgjatja normale e orës mësimore do të jetë 60 minuta. Ngarkesa mesatare mujore në auditor, për leksione dhe ushtrime praktike është në intervalin 12-24 orë për çdo modul, me frekuentim nga 2 deri në 4 seanca, të përfshira në kalendarin e trajnimit dhe miratuar nga Komisioni i Kualifikimit.

Ndërkohë temat e trajtuara në modulet e frekuentuara nga aplikantët vetëm duke i listuar pa hyrë në përmbajtjen e secilës, rezultojnë 26 tema të zhvilluara nga 46 tema të cilat mbulojnë Modulet e miratuara nga vetë Komisioni i Kualifikimit.

Ajo që konkludohet është se nga ana e Komisionit të Kualifikimit, nuk është bërë vlerësimi i drejtë dhe në përputhje me kuadrin rregullativ në fuqi jo vetëm referuar llojit të certifikatës, por edhe faktit të krahasimit të orëve të ndjekura/provimeve të dhëna si dhe të temave të mbuluara referuar materialit të depozituar, megjithatë gjejmë të shprehur nga komisioni se trajnimi i bërë nga aplikantët është në përputhje me sa kërkohet nga ky komision në rastin e certifikimit të Audituesve të Brendshëm Publik.

Pra sa sipër nuk janë zbatuar kërkesat e Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrin nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave, konkretisht neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare”, ku parashikohet se:

1) Njohja zyrtare e certifikatës profesionale në fushën e auditimit të brendshëm, bazohet në parimin e ngjashmërisë së programeve/moduleve profesionale të trajnimit të kryer nga aplikantët jashtë vendit në masën 75%, me programin/modulet e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, të miratuar nga Komisioni.

2) Baza e vlerësimit të programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditit të brendshëm janë programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet që përcaktohen nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar.

3) Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditit të brendshëm, në përputhje me kërkesat e akteve ligjore në fuqi, me bashkëpunim me Komisionin, ndjek procedurat e njohjes së certifikatave profesionale ndërkombëtare në fushën e auditimit të brendshëm të individëve që i zotërojnë ato, sipas kriterëve të mëposhtme:

a) Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm, dorëzojnë dosjen e aplikimit për njohje

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e brendshëm

b) Dosja e aplikantit duhet të dorëzojë këto elementë:

i. Kërkesë me shkrim për aplikim;

ii. Certifikatën e kualifikimit profesional të marrë jashtë vendit;

iii. Listën e programeve/moduleve të mbrojtura dhe kreditet e marra ;

iv. Dokument identifikimi.

4) Dokumentet e përcaktuara në pikën ii) dhe iii) të gërmës b) të këtij neni, duhet të jenë origjinale ose fotokopje e noterizuar, si dhe të jenë të legalizuar me vulë apostule ose nga Ambasada Shqiptare në vendin e huaj ose nga Ministria e Punëve të Jashtme të Shqipërisë.

5) Komisioni pasi shqyrton dosjen merr vendim për njohjen e certifikatës profesionale ndërkombëtare ose mund të vendosë t’ia kthejë dosjen aplikantit për plotësime të nevojshme, brenda 20 ditëve pune nga vendosja në dispozicion e dosjes së aplikantit.

Kriteri:

Rregullorja e Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave: Ligji

Neni 9 “Kriteret dhe procedurat e regjistrimit të kandidatëve”, pika 2 përcakton se:

“ Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si më poshtë:

Të kenë diplome universitare të nivelit të dytë në shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet;

Të kenë përvojë pune 3 vjet në profesion;

Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...

Neni 19 “Certifikimi i audituesve të brendshëm”

1. Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrit të Financave.

2. Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë individët e klasifikuar në shkronjën "ç", të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji.

3. Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e

auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në

urdhurin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

Neni 11, pika 2, shkronja "ç"

ç) punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Brenda kësaj periudhe ky punonjës duhet t’i nënshtrohet detyrimit procedurës së certifikimit si “Auditues i brendshëm”. Në rast se brenda këtij afati punonjësi nuk certifikohet si “Auditues i brendshëm”, punonjësit i ndërpriten marrëdhëniet e punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

se janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

Neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare”, përcakton se:

1) Njohja zyrtare e certifikatës profesionale në fushën e auditimit të brendshëm, bazohet në parimin e ngjashmërisë së programeve/moduleve profesionale të trajnimit të kryer nga aplikantët jashtë vendit në masën 75%, me programin/modulet e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, të miratuar nga Komisioni.

2) Baza e vlerësimit të programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditit të brendshëm janë programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet që përcaktohen nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar.

3) Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditit të brendshëm, në përputhje me kërkesat e akteve ligjore në fuqi, me bashkëpunim me Komisionin, ndjek procedurat e njohjes së certifikatave profesionale ndërkombëtare në fushën e auditimit të brendshëm të individëve që i zotërojnë ato, sipas kriterëve të mëposhtme:

a) Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm, dorëzojnë dosjen e aplikimit për njohje pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e brendshëm

b) Dosja e aplikantit duhet të dorëzojë këto elementë:

i. Kërkesë me shkrim për aplikim;

ii. Certifikatën e kualifikimit profesional të marrë jashtë vendit;

iii. Listën e programeve/moduleve të mbrojtura dhe kreditet e marra ;

iv. Dokument identifikimi.

4) Dokumentat e përcaktuara në pikën ii) dhe iii) të germës b) të këtij neni, duhet të jenë origjinale ose fotokopje e noterizuar, si dhe të jenë të legalizuar me vulë apostule ose nga Ambasada Shqiptare në vendin e huaj ose nga Ministria e Punëve të Jashtme të Shqipërisë.

5) Komisioni pasi shqyrton dosjen merr vendim për njohjen e certifikatës profesionale ndërkombëtare ose mund të vendosë t’ia kthejë dosjen aplikantit për plotësime të nevojshme, brenda 20 ditëve pune nga vendosja në dispozicion e dosjes së aplikantit.

Impakti:

Miratimi i njehësimit të certifikatës ndërkombëtare si auditues i brendshëm, jo në përputhje me kërkesat e ligjit të AB dhe rregullores së certifikimit.

Shkaku:

Kryerja e analizës së fakteve të paraqitura nga kandidatët (trajnimet, ëorkshop-et, tematikat e trajtuara, certifikata e pajisur, ditët e trajnimit) në mënyrë jo të drejtë

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi

Ministri i Financave dhe Ekonomisë në vijim të konstatimeve të trajtuara dhe të dokumentacioneve, të vendosë mbi vlefshmërinë e vendimit të Komisionit të KKAB si dhe të analizojë veprimet dhe mosveprimet e funksionarëve të shtetit në ushtrimin e detyrave funksionale në përputhje me Kodin e Etikës.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

B. GJETJET DHE REKOMANDIMET NË AUDITIMIN E USHTRUAR NË DREJTORINË E HARMONIZIMIT TËMENAXHIMIT FINANCIAR DHE KONTROLLIN.

(Trajtuar më hollësisht në Aneksin nr. 2 pjesë e këtij Raporti Përfundimtar Auditimi)

1.Mbi rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit dhe miratimin e tij në një periudhë të mëvonshme referuar afatit për dorëzimin nga njësitë publike

Situata:

Nga auditimi u konstatua se gjatë vitit 2019, DH/MFK ka kryer rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit duke përpiluar pyetësorë të dedikuar për njësitë publike dhe gjithashtu për institucionet e varësisë. Rishikimi i pyetësorit është diskutuar edhe në mbledhjen nr. 3 të Bordit të KBFP zhvilluar në datë 27.12.2018, ku në përfundim të saj është rënë dakord për rishikimin e metodologjisë së monitorimit të performancës dhe dërgimin e pyetësorëve të rinj të MFK në njësitë publike. Miratimi zyrtar i pyetësorit të vetëvlerësimit KBFP **është kryer vetëm me miratimin e metodologjisë së rishikuar të monitorimit të performancës**, përkatësisht sipas urdhrit nr. 117, datë 01.04.2019, të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë. Pavarësisht kësaj, DH/MFK ka kryer njoftimin e njësive publike përgjatë muajit janar-shkurt mbi përmbajtjen e këtij pyetësori duke kërkuar dorëzimin e tij pranë nëpunësit të pare autorizues sipas ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”.

Drejtoria e Harmonizimit ka kryer trajnim të njësive publike gjatë periudhës 6 Shkurt-21 Shkurt 2019, periudhë kjo që rezulton të jetë relativisht e vonë, dhe që përkon me përgatitjen e raportit për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm (në fund të muajit Shkurt duhet të dorëzohen pranë DH/KBFP). Gjithashtu, konstatohet se raportimi për efekt të treguesve të kontrollit të brendshëm financiar publik është bazuar në të dhënat e dorëzuara nga njësitë publike pikërisht në të njëjtën periudhë në të cilën është kryer dhe trajnimi i tyre për pyetësorët e ndryshuar. Ndryshimi i pyetësorit nuk është shoqëruar me rishikim të manualit të MFK miratuar me urdhrin nr. 108 datë 17.11.2016, me qëllim përshtatjen e tij me ndryshimet në mënyrën e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm

Kriteri:

Manuali i MFK, urdhri nr. 117, datë 01.04.2019 i Ministrit të Financave

Impakti:

Mungesë sigurie në vërtetësinë e të dhënave të dorëzuara nga njësitë publike dhe rezultatet e përpunimit të tyre nga DH/MFK

Shkaku:

Kryerja e rishikimit të pyetësorit të vetëvlerësimit në një periudhë të vonë, duke mos u lënë kohën e duhur njësive për përvetësimin e një lloji të ri raportimi.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Rekomandimi: Strukturat Drejtuese të DH/MFK të marrin masat për rishikimin e manualit të MFK në përputhje me ndryshimet e pyetësorit të vetëvlerësimit të kontrollit të brendshëm me qëllim përfshirjen e udhëzimeve sqaruese për mënyrën se si do të raportohet nga njësitë dhe si do të kryhet vlerësimi nga DH/MFK, me qëllim raportimin e një situatë sa më reale mbi sistemet e kontrollit të brendshëm si nga ana e institucioneve publike, ashtu edhe nga vlerësimi që kryhen drejtoria.

Rëndësia: E mesme

2.Vlerësim i sistemeve të kontrollit të brendshëm vetëm nëpërmjet 30 pyetjeve nga 99 pyetje që përmban pyetësi, përfaqësuar në masën 30%

Situata:

Pas dërgimit të pyetësorit të vetëvlerësimit nga njësitë publike pranë DH/MFK nuk rezulton të jetë kryer një konsolidim i rezultateve për çdo njësi që ka raportuar pranë Drejtorisë në mënyrë që të kryhet vlerësim specifik për njësinë, objektiv ky që ishte edhe kryesori për rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit. Konvertimi në pikë në bazë të evidencave dhe përgjigjeve të dhëna në pyetësor janë dhënë vetëm në kuadër të monitorimit të performancës së njësisë, sipas indikatorëve të MFK, të cilët përfaqësojnë vetëm 30 pyetje të pyetësorit të vetëvlerësimit nga 99 që përmbante në total pyetësi, ose 69 më pak.

Në vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm sipas 5 komponentëve të MFK në bazë të vetëvlerësimit të njësisë publike, sipas 17 parimeve të konvertuara nga 99 pyetje në pyetësorin e rishikuar, situata e raportuar nga DH/KBFP është tejet e përgjithshme, dhe nuk janë kryer analiza specifike, raportime në formë grafiku sipas grupit të institucioneve për vlerësimin e rezultateve në krahasim me vitet e mëparshme, por vetëm janë renditur disa nga problematikat kryesore, të cilat nuk janë shoqëruar me numër rastesh, apo subjektet në të cilat janë vërejtur fenomenet e raportuara.

Mungesa e analizave të detajuara në shkallë subjekti apo grupi për të cilën është kryer analiza sipas 5 komponentëve të MFK, nuk jep siguri se problematikat kryesore të identifikuar nga Drejtoria e Harmonizimit në raport janë gjithëpërfshirëse, në kushtet kur nuk raportohen rastet e identifikuar të mungesave, përhapja ose jo e tyre, etj.

Kriteri:

Manuali i MFK, Në pyetësorin e vetëvlerësimit, çështja “Mënyra e vlerësimit”, është përcaktuar se “Në mbështetje të përgjigjeve të njësisë publike, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit do të nxjerrë konkluzione mbi efektivitetin dhe efikasitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë publike.

Sistemi i kontrollit të brendshëm është efektiv, kur menaxherët e nivelit të lartë kanë siguri të arsyeshme, që njësia publike:

1. Realizon veprimtari efektive dhe efikase, kur ngjarjet e jashtme

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

konsiderohen të kenë një ndikim në arritjen e objektivave ose ku njësia mund të parashikojë në mënyrë të arsyeshme natyrën dhe kohën e ngjarjeve të jashtme dhe zbutjen e ndikimit në një nivel të pranueshëm;

2. Kupton masën në të cilën aktivitetet menaxhohen në mënyrë efektive dhe efikase, kur ngjarjet e jashtme mund të kenë një ndikim të rëndësishëm në arritjen e objektivave ose ku njësia mund të parashikojë në mënyrë të arsyeshme natyrën dhe kohën e ngjarjeve të jashtme dhe zbutjen e ndikimit në një nivel të pranueshëm;

3. Përgatit raporte në përputhje me rregullat, rregulloret dhe standardet e zbatueshme ose me objektivat e specifikuar të njësisë publike;

4. Veprimtaria e saj përputhet me ligjet, rregullat, rregulloret dhe standardet e jashtme në fuqi.

Vlerësimi i cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm, ndahet në tre kategori: efektiv, pjesërisht efektiv ose joefektiv:

1. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet efektiv, nëse nuk janë zbuluar asnjë ose janë zbuluar shumë pak dobësi dhe mangësi të zbatimit të sistemit të kontrollit të brendshëm.

2. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet pjesërisht efektiv, nëse dobësitë dhe mangësitë e zbuluara vlerësohen si të mesme dhe / ose të ulëta dhe nuk janë zbuluar dobësi të rëndësishme dhe ngjarje të dëmshme për njësinë në zbatimin e sistemit të kontrollit të brendshëm.

3. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet jo efektiv kur ekziston një mangësi e madhe në lidhje me funksionimin e një komponenti ose parimi përkatës, ose në lidhje me komponentët që veprojnë së bashku në një mënyrë të integruar për të gjithë njësinë dhe kjo mangësi ndikon direkt në moszbatimin e sistemit të kontrollit të brendshëm.”

Impakti: Mos raportim specifik i mangësive të identifikuar në elementët e kontrollit të brendshëm

Shkaku: Kryerja e një vlerësimi vetëm për një pjesë të pyetjeve të pyetësorit të vetëvlerësimit

Rekomandimi: DH/MFK të marrë masat për kryerjen e një vlerësimi bazuar në të dhënat totale të dorëzuara nga njësia publike sipas kërkesave të pyetësorit të rishikuar, me qëllim identifikimin e mangësive për çdo njësi publike që ka kryer dorëzimin e këtij dokumenti pranë kësaj drejtorie.

Rëndësia: E lartë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

3. Mangësi në monitorimet e raportuara në Raportin Vjetor të KBFP, dhe mangësi në përzgjedhjen dhe raportimin e tyre.

Situata:

Nga auditimi u konstatua se në Raportin Vjetor për vitin 2018 mbi funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme, janë raportuar në total 5 monitorime të kryera gjatë periudhës Prill-Maj të vitin 2019, krahasuar me 20 monitorime të kryera një vit më parë. Në dispozicion të grupit të auditimit u vendosën edhe shkresa të tjera për njoftimin e institucioneve për kryerjen e vizitave monitoruese, që përcaktojnë kryerjen e këtyre monitorimeve në muajin maj-qershor; por rezultatet e se cilave nuk janë bërë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP për vitin 2018. Duke mos zbatuar kërkesat e manualit të MFK i cili udhëzon “Llogaritjen e numrit të njërive publike që do të monitorohen nga çdo punonjës i DH/MFK duke ndarë ditët e punës në dispozicion për një vit të caktuar që DH/MFK ka planifikuar të shpenzojë për vizitat në terren, si dhe duke u nisur nga kohëzgjatja e një vizite në terren.”, dhe sipas përqindjes: 50% njësi publike nga grupi “i performuesve të dobët”, 25% nga “performuesit mesatar, 25% nga “performuesit e mire” DH/MFK nuk rezultojnë të ketë kryer dhe dokumentuar një analizë e tillë për përzgjedhjen e njërive që janë monitoruar.

Monitorimi i raportuar në Raportin Vjetor të KBFP për vitin 2018 është kryer vetëm në dy institucione të pavarura (nga të cilat një institucion nuk funksionon që nga fundi i vitit 2018), një ministri, dy bashki, duke mos bërë pjesë së përzgjedhjes njësitë shpenzuese me buxhet të madh dhe institucionet e grupit 87 në varësi të Kryeministrit, të cilat janë pjesë e raportit vjetor të KBFP.

a. Nga auditimi u konstatua se në zbatim të manualit të Menaxhimit Financiar i cili citon “Në përfundim të vizitës në terren punonjësi i DH/MFK kryen një vlerësim të përgjithshëm mbi besueshmërinë e procesit të vetë vlerësimit të njësisë publike: 100-75%- Vetëvlerësim i besueshëm dhe 74%-0%- Vetëvlerësim jo i besueshëm, i cili përfshihet në raportin vjetor të KBFP”, në konkluzionet e raportuara për vizitat në terren, nga 5 subjektet e përzgjedhura për monitorim rezultojnë se 3 prej pyetësorëve janë të besueshme, ku përkatësisht Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është vlerësuar me një vetëvlerësim jo të besueshëm (70% niveli i besueshmërisë) dhe në Bashkinë Devoll nuk është përcaktuar një përqindje e besueshmërisë por është evidentuar nga DH/MFK nevoja për asistencë për plotësimin e këtij pyetësori nëpërmjet kërkesave ligjore në fusha të ndryshme.

Gjithashtu, vizitat në terren nuk janë shoqëruar me letrat e punës dhe dokumentime të tjera, në kundërshtim me aneksin 9 “Metodologjia dhe lista e kontrollit për vizitat në terren”, pika 3.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me pikën 2.2.2 të Manualit të Menaxhimit Financiar, monitorimet e njërive publike nga DH/MFK kryen

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

në një periudhë shumë të reduktuar kohore (prill-maj 2019) periudhë kjo që përkon me konsolidimin e rezultateve dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP, dhe për këtë arsye nga 10 shkresa për monitorim që janë dërguar pjesë e raportit janë bërë vetëm 5 prej tyre.

Lidhur me rolin e DH/MFK si monitoruese e vazhdueshme e sistemeve të kontrollit të brendshëm në institucionet publike, në raportin vjetor janë cituar 20 monitorimet e kryera gjatë një viti më parë, të cilat kanë qenë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP për vitin 2017, duke mos identifikuar monitorime të tjera të vazhdueshme pas publikimit të raportit vjetor të KBFP, me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve, i cili është një nga detyrimet kryesore të kësaj drejtorie, cituar në manual.

b.Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e MFK i cili citon se: *“Në përfundim të vizitës në terren, hartimin nga punonjësit e DH/MFK të raportit për njësinë publike përkatëse, në të cilin krahas vlerësimit do të specifikohen edhe rekomandime konkrete për zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të MFK. Ky raport i dërgohet zyrtarisht njësisë publike, e cila përgatit planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të dhëna, të miratuar nga NA e njësisë publike. Një përmbledhëse e raporteve të vizitave në terren, bëhet pjesë e raportit vjetor të KBFP, në një kapitull të veçantë”*, DH/MFK pas përfundimit të monitorimeve në terren ka kryer një analizë të përgjithshme mbi nivelin e besueshmërisë së pyetësorëve, por pa përcaktuar gjetje dhe diferenca konkrete të identifikuar gjatë këtyre vizitave.

Problematika e identifikuar edhe në auditimin e mëparshëm të KLSH vijon të mbetet e parishikuar nga DH/MFK, ku monitorimet e vitit 2019 janë bërë pjesë e raportit vjetor të publikuar në muajin Maj 2018, dhe gjetjet kryesore dhe rekomandimet përkatëse ende nuk janë vendosur në dispozicion të njësive të përzgjedhura.

c.Nga auditimi u konstatua se manuali i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit udhëzon se ndjekja e rekomandimeve do të kryhet në monitorimin e ardhshëm të institucioneve, por referuar numrit të monitorimeve të kryera gjatë një viti, si dhe metodologjisë sipas së cilës kjo përzgjedhje kryhet, ndjekja e rekomandimeve do të mund të realizohet disa vite më vonë, ku referuar numrit më të reduktuar të monitorimeve të kryera gjatë vitit 2019, ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas 28 vitesh, krahasuar me 5 vite që ishte përlogaritur një vit më parë në bazë të numrit të njësive publike që kanë raportuar pranë DH/MFK dhe numrit të monitorimeve të kryera.(143 njësi publike që kanë dorëzuar pyetësorë/ 5 monitorime gjatë vitit = 28 vjet. Pra ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas më shumë se 28 vitesh).

Kriteri:

Manuali i MFK

Impakti:

Mangësi në procedurat e ndjekura për kryerjen e monitorimeve në vend të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

elementëve të MFK

Shkaku:

Reduktim i numrit të vizitave në terren, mangësi në letrat e punës, dhe ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të lëna

Rekomandimi:

Strukturat drejtuese të DH/KBFP të marrin masa të menjëhershme për rishikim të procedurave të ndjekura për kryerjen e vlerësimit në vend të njësive publike për elementët e kontrollit të brendshëm financiar publik, duke rritur numrin e vizitave, si dhe duke përmirësuar praktikën e punës të ndjekur për raportimin e rezultateve, dhe ndjekjen e rekomandimeve me qëllim ndërmarrjen e iniciativave konkrete për monitorimin e sistemeve të KBFP.

Rëndësia:

E lartë

4.Rënie e efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësitë publike

Situata:

Referuar detyrimit të Drejtorisë së Harmonizimit për kryerjen e konsolidimit të raporteve dhe pyetësorëve të vetëvlerësimit të njësive publike, sipas nenit 26, pika 3 i cili citon se “*Struktura Përgjegjëse e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin ndihmon nëpunësin e parë autorizues dhe Ministrin e Financave për monitorimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe për përgatitjen e raportit vjetor përgjendjen e menaxhimit financiar dhe kontrollit publik, ku përmbledhet informacioni i marrë, në përputhje me dispozitat e nenit 18 të këtij ligji.*”, u krye analizimi i të dhënave të raportuara në Raportin Vjetor të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018. Nga auditimi konstatohet se në dallim nga vitet e mëparshme, ky raport kishte mungesa të konsiderueshme në raportimin e situatës reale lidhur me vetëvlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, për shkak të mos kryerjes së analizimeve në shifra/vlera të rezultateve të gjeneruara nga pyetësorët. Pas kryerjes së ndryshimit të pyetësorit të vetëvlerësimit, Drejtoria e Harmonizimit kryen konvertimin në pikë për çdo pyetje të këtij dokumenti, në bazë të përgjigjes së institucionit, ku ky i fundit paraqet dokumentacione të ndryshme për të suportuar informacionin e deklaruar. Në raportin vjetor të KBFP, Drejtoria e Harmonizimit është shprehur se “*Në bazë të analizës së vetëvlerësimit si dhe të monitorimeve të vazhdueshme të stafit të DH/MFKK-së, sistemet e kontrollit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme vlerësohen pjesërisht efektiv, bazuar në 17 parimet e modelit COSO*”.

Gjithashtu, është vlerësuar se “*Nga analiza e 143 pyetësorëve, rezulton se efektiviteti është në masën 72% (ky tregues është përcaktuar nga mesatarja e efektivitetit të treguesit të performancës për MFKK “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemet e kontrollit të brendshëm “ për ministrinë e linjës, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, Grupit 87 të Kryeministrit dhe njësive shpenzuese me buxhet të madh)*”.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Për vlerësimin e efektivitetit në përqindje të sistemeve të kontrollit të brendshëm, përveç komentit si pjesërisht efektiv, DH/KBFP ka marrë në konsideratë **vetëm një** nga indikatorët e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, **i cili nuk vlerësohet nga pyetjet e pyetësorit** (vlerësimi nga 1-4 do bëhet 1 pikë mbi afatin kohor të dorëzimit të dokumentacionit, 1 pikë për deklaraten dhe raportin dhe 2 pikë mbi gjithëpërfshirjen dhe rregullsinë e informacionit të paraqitur në pyetësorin e vetëvlerësimit), dhe % e realizimit është 72% ose 2.85/4. Nëse i referohemi indikatorëve të performancës, ky tregues i përdorur për vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, **është faktikisht treguesi i vlerësuar më lartë në krahasim me dy indikatorët e tjerë të MFK**, pasi nëse analizojmë mesataren e efektivitetit për të tre treguesit e performancës së MFK, të cilët rezultojnë nga analizimi i 39 pyetjeve të pyetësorit të vetëvlerësimit⁴, **efektiviteti vlerësohet 67%**, ose 2.71/4, ku “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm është vlerësuar me 2.9 pikë nga 4 të mundshme (73%), Hartimi me cilësi i planit të veprimit të MFK-së dhe paraqitja brenda afateve kohore të përcaktuara është vlerësuar mesatarisht 2.53 pikë nga 4 pikë të mundshme (63.2%), dhe Efektiviteti i mekanizmave baze të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik është vlerësuar me 2.7 pikë nga 4 pikë të mundshme (67.6%). Në krahasim me vitin 2017, në të cilën vlerësimi ishte kryer mbi 129 institucione niveli i efektivitetit ishte në masën 85%, ose 3.41/4; dhe në vitin 2016 ishte vlerësuar në masën 79% ose 3.16/4.

- Kriteri:** Raporti vjetor për KBFP 2018
- Impakti:** Pasqyrim jo i saktë i situatës reale të gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm
- Shkaku:** Mos përllogaritje e saktë dhe e krahasueshme për efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm
- Rëndësia:** E lartë
- Rekomandimi:** Strukturat Drejtuese të DH/KBFP, në vijim edhe të kërkesave të indikatorëve të Strategjisë PFM, për vlerësimin e përqindjes së efektivitetit të kontrolleve të brendshme, të marrin masat për kryerjen e një përllogaritjeje të plotë dhe gjithëpërfshirëse për raportimin e saktë të efektivitetit të sistemit të kontrollit financiar publik, në mënyrë që të ndiqet në mënyrë krahasimore kjo analizë me vitet e mëparshme dhe të garantohet forcimi i sistemeve, reflektuar në rritjen e nivelit të efektivitetit. Nga

⁴Në mënyrë analoge me raportin e një viti më parë ku është cituar se : Efektiviteti i përgjithshëm i sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit llogaritës mesatarë pikëvetëpyetësorit të vetëvlerësimit përtëgjithanjësitëpubliketëmarranë analizë, dhe në kushtet kur vlerësimi në pikë nga DH është bërë vetëm për efekt të përzgjedhura për indikatorë.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ministri i Financave dhe Ekonomisë të vlerësohet situata e mësipërme dhe të nxirren përgjegjësitë për raportim jo të drejtë referuar situatës së efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm. Bordi i KBFP të analizojë problematikën e ngritur në vijimësi nga KLSH dhe të marrë masat e nevojshme për funksionimin e DH/KBFP në përmbushje të misionit monitorues dhe raportues të këtyre sistemeve.

Në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, DH/KBFP të marrë masat për raportimin e plotë të sistemeve të KBFP duke përfshirë edhe njësitë e varësisë, nëpërmjet konsolidimit të të dhënave të tyre nga njësitë publike që raportojnë pranë kësaj drejtorie. Bordi i KBFP të analizojë problematikën e ngritur në vijimësi nga KLSH dhe të marrë masat e nevojshme për funksionimin e DH/KBFP në përmbushje të misionit monitorues dhe raportues të këtyre sistemeve.

Ministri i Financave dhe Ekonomisë, në bashkëpunim me Bordin e KBFP të marrë masat për kryerjen e shqyrtimit dhe miratimit të raportit vjetor të KBFP në zbatim të afateve të përcaktuara në ligj, me qëllim vlerësimin në kohë të mënyrës së trajtimit të problematikave të identifikuara në sistemet e kontrollit të brendshëm nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit, përpara publikimit të këtij raporti në faqen zyrtare.

5. Mangësi në raportimin e situatës për sistemet e kontrollit të brendshëm nga njësitë varësisë së njësive publike të raportuara nga DH/MFK

Situata:

Nga auditimi u konstatua se në kuadër të planifikimit të aktiviteteve sipas shtyllës 5 të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, Drejtoria e Harmonizimit gjatë vitit 2016 kishte planifikuar kryerjen e procesit të pilotimit për implementimin e MFK për 2 ministri linje, 2 bashki si dhe 2 institucione të pavarura bazuar në përvojën e fituar nga projekti i mëparshëm, dhe në 2017 planifikimi fillestar ka përzgjedhur për pilotim (MPB, MTI, Bashkia Vlorë, Bashkia Gjirokastrë, Autoriteti i Konkurrencës dhe Avokati i Popullit) dhe në planin e rishikuar numri i njësive të përzgjedhura është reduktuar në 4 institucione: Autoritetit Rrugor, Ministrinë e Brendshme, Avokati i Popullit dhe Autoriteti i konkurrencës, por për shkak të ndryshimeve rrethuese ky proces nuk mundi të konkludonte asnjë nga aktivitetet e planifikuara. **Gjatë vitit 2018, evidentohet se procesi i pilotimit ka konkluduar vetëm për dy institucione**, konkretisht për Autoritetin Rrugor Shqiptar dhe Bashkinë Vlorë, pasi për dy institucionet e tjera është theksuar se problematika në ndryshimet e shpeshta strukturore është bërë shkak për ndërprerjen e aktiviteteve përkatësisht në Ministrinë e Brendshme dhe atë të Infrastrukturës dhe Energjisë. Kjo situatë e vërteton se nga 6 implementime pilot të planifikuara për shtrirjen e një sistemi modern në institucionet shtetërore, pas përfitimit të eksperiencës nga Drejtoria e Harmonizimit për

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e cila është asistuar për një periudhë dy vjeçare (Shtator 2014-Nëntor 2016) nga projekti i binjakëzimit: ”Implementimi i një Sistemi Modern për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe Inspektimin Financiar Publik në Shqipëri”, i financuar nga fondet IPA 2012, zhvilluar në bashkëpunim me Ministrinë e Financave të Austrisë dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë të Francës, në harkun 2 vjeçar janë realizuar pjesërisht vetëm 2 prej tyre nga 6 të planifikuara.

Sipas planit vjetor të DH/MFK në lidhje me zbatimin e sistemit modern të MFK në 4 institucione pilot, është përcaktuar si objektiv ngritja e një sistemi të shëndoshë të MFK-së për këto institucione nëpërmjet përgatitjes së instrumentave që shërbejnë në implementimin e MFK: rregullore, procedura të brendshme, regjistri i risqeve, manualët e punës, harta e proceseve dhe gjurmëve të auditimit.

Nga auditimi u konstatua se procesi i kryerjes së monitorimeve pilot nuk rezulton i rregulluar sipas një metodologjie të caktuar, dhe si rezultat nuk janë përgatitur letra pune për dokumentim të aktiviteteve të kryera. Më hollësisht, faza paraprake e vlerësimit të cilësisë së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, e cila shërben për identifikimin e nevojave për përmirësim të këtij sistemi, nuk është shoqëruar me një raport konkret. Si rezultat, aktivitetet e planifikuara për tu realizuara, kanë qenë të njëjta për të gjithë institucionet e përzgjedhura për monitorim pilot, pavarësisht ndryshimeve në nivelin në të cilën kanë qenë këto institucione, e reflektuar kjo në renditjen e tyre në raportin vjetor të KBFP për vitin 2017.

Aktivitetet e planifikuara kanë qenë të shoqëruara me afate kohore precize dhe kanë konsistuar në përgatitjen e planeve të punës, manualeve të proceseve të punës, regjistri i riskut, plan veprimi për minimizim të riskut, gjurmët e auditimit, përgatitja e planit të zhvillimit të MFK, por në përfundim të 2 monitorimeve që janë raportuar nga drejtoria si të përfunduara me sukses, nuk disponohen dokumentacionet e hartuara nga njësia e përzgjedhur për monitorim, duke mos garantuar efektivitetin e këtij procesi. Gjithashtu, vlerësimi i këtyre njësive në Raportin Vjetor të KBFP, nuk reflekton një përmirësim të gjendjes së sistemeve respektive, në kushtet kur institucionet e raportuara si të papërfunduara të monitorimit pilot rezultojnë në renditje në nivele të larta, dhe institucionet e tjera për të cilat monitorimi ka konkluduar me sukses kanë patur një rënie/ nuk kanë ndryshuar në renditjen e përgjithshme.

Kriteri:

Neni 18, pika 1 e Ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”

Impakti:

Mos raportim i situatës së sistemeve të kontrollit të brendshëm për njësitë e varësisë së njësive publike që raportojnë pranë DH/KBFP

Shkaku:

Mos kryerje e konsolidimit të të dhënave të varësisë në pyetësorët e dorëzuar nga njësitë publike, pavarësisht hartimit të pyetësorit të dedikuar për njësitë e varësisë.

Rëndësia:

E lartë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për kryerjen në mënyrë sa më efektive të planifikimit dhe implementimit të sistemeve të MFK në institucionet pilot, në mënyrë që të realizohen pritshmëritë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike në fushën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik, duke kryer shoqërimin e këtyre vizitave me letrat e punës që dokumentojnë arritjen e objektivave të paracaktuar, për forcimin e sistemeve të MFK në njësitë respektive.

6. Vonesa në miratimin e Raportit Vjetor të KBFP nga Bordi i KBFP

Situata: Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me urdhrin nr.68, datë 08.06.2016, pika 2: “Për mënyrën e organizimit dhe funksionimit të bordit të kontrollit të brendshëm financiar publik”, *Ky bord do të mbledhet një herë në 3 muaj, pra 4 mbledhje në vit, për vitin 2018 Bordi rezulton të ketë kryer vetëm 3 mbledhje, nga 4 mbledhje të parashikuara.*

Deri në periudhën e kryerjes së auditimit, për vitin 2019 Bordi i KBFP nuk ka kryer asnjë mbledhje me qëllim mbikëqyrjen e çështjeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin në sektorin publik. Gjithashtu, në kundërshtim me pikën 3 të nenit 28 të ligjit për MFK, e cila përcakton se “Bordi shqyrton nevojën për miratimin e legjislacionit shtesë apo për përmirësimin e kuadrit rregullator të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” si dhe në pikën 4 të këtij neni se “Bordi diskuton rreth raportit vjetor për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik përpara se të miratohet nga Ministri i Financave”, në tejkalim të afatit (fundi i qershorit), nuk rezulton të jetë kryer ende miratimi i raportit. Megjithatë, në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave është kryer publikimi i këtij raporti. DH/KBFP ka vendosur në dispozicion memon datë 08.05.2019 drejtuar Ministres së Financave, në të cilën është kërkuar kryerja e ndryshimeve në urdhrin ekzistues për përbërjen e Bordit të KBFP si dhe disa ndryshime në rastet e mosparaqitjes së anëtarëve të bordit, për të vijuar më tej me diskutimin e raportit vjetor. Në vijim të saj, DH/KBFP është drejtuar me memon datë 21.05.2019 duke përcjellë “Raportin Vjetor mbi Funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, për vitin 2018 në zbatim të nenit 18, pika 2, të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, “Nëpunësi i Parë Autorizues përgatit dhe depoziton te Ministri i Financave raportin vjetor të konsoliduar jo më vonë se fundi i muajit Maj.”, dhe nenit 63, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, “Ministri i Financave i paraqet këtë raport, Këshillit të Ministrave dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit, brenda muajit Maj, si pjesë shoqëruese e dokumentacionit të Buxhetit Faktik të vitit paraardhës.” Sipas memos datë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

07.06.2019 drejtuar Ministres së Financave dhe Ekonomisë, DH/KBFP ka evidentuar nevojën për kryerjen e një mbledhjeje të Bordit të KBFP me qëllim diskutimin e Raportit Vjetor të KBFP, pavarësisht se ky raport është miratuar paraprakisht dhe në zbatimit të ligjit të sipërpërmendur, diskutimi në bord kryhet përpara miratimit final të raportit nga Ministri i Financave.

Kriteri:

Neni 63, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, neni 63, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”

Impakti:

Vonesa në miratimin e raportit të KBFP

Shkaku:

Vonesa në organizimin e mbledhjeve të Bordit të KBFP

Rëndësia:

E mesme

Rekomandimi

Ministri i Financave dhe Ekonomisë, në bashkëpunim me Bordin e KBFP të marrë masat për kryerjen e shqyrtimit dhe miratimit të raportit vjetor të KBFP në zbatim të afateve të përcaktuara në ligj, me qëllim vlerësimin në kohë të mënyrës së trajtimit të problematikave të identifikuar në sistemet e kontrollit të brendshëm nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit, përpara publikimit të këtij raporti në faqen zyrtare.

7. Mbi mangësitë e identifikuar në implementimin pilot të sistemeve të MFK në institucionet e përzgjedhura, për vitin 2018

Situata:

Nga auditimi u konstatua se në kuadër të planifikimit të aktiviteteve sipas shtyllës 5 të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, Drejtoria e Harmonizimit gjatë vitit 2016 kishte planifikuar kryerjen e procesit të pilotimit për implementimin e MFK për 2 ministri linje, 2 bashki si dhe 2 institucione të pavarura bazuar në përvojën e fituar nga projekti i mëparshëm, dhe në 2017 planifikimi fillestar ka përzgjedhur për pilotim (MPB, MTI, Bashkia Vlorë, Bashkia Gjirokastrë, Autoriteti i Konkurrencës dhe Avokati i Popullit) dhe në planin e rishikuar numri i njësive të përzgjedhura është reduktuar në 4 institucione: Autoritetit Rrugor, Ministrinë e Brendshme, Avokati i Popullit dhe Autoriteti i konkurrencës, por për shkak të ndryshimeve rrethuese ky proces nuk mundi të konkludonte asnjë nga aktivitetet e planifikuara. Gjatë vitit 2018, evidentohet se procesi i pilotimit ka konkluduar vetëm për dy institucione, konkretisht për Autoritetin Rrugor Shqiptar dhe Bashkinë Vlorë, pasi për dy institucionet e tjera është theksuar se problematika në ndryshimet e shpeshta strukturore është bërë shkak për ndërprerjen e aktiviteteve përkatësisht në Ministrinë e Brendshme dhe atë të Infrastrukturës dhe Energjisë. Kjo situatë eidenton se nga 6 implementime pilot të planifikuara për shtrirjen e një sistemi modern në institucionet shtetërore, pas përfitimit të eksperiencës nga Drejtoria e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e cila është asistuar për një periudhë dy vjeçare (Shtator 2014-Nëntor 2016) nga projekti i binjakëzimit:

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

”Implementimi i një Sistemi Modern për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe Inspektimin Financiar Publik në Shqipëri”, i financuar nga fondet IPA 2012, zhvilluar në bashkëpunim me Ministrinë e Financave të Austrisë dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë të Francës, në harkun 2 vjeçar janë realizuar pjesërisht vetëm 2 prej tyre nga 6 të planifikuara.

Sipas planit vjetor të DH/MFK në lidhje me zbatimin e sistemit modern të MFK në 4 institucione pilot, është përcaktuar si objektivi ngritja e një sistemi të shëndoshë të MFK-së për këto institucione nëpërmjet përgatitjes së instrumentave që shërbejnë në implementimin e MFK: rregullore, procedura të brendshme, regjistri i risqeve, manualët e punës, harta e proceseve dhe gjurmëve të auditimit.

Nga auditimi u konstatua se procesi i kryerjes së monitorimeve pilot nuk rezultoi i rregulluar sipas një metodologjie të caktuar, dhe si rezultat nuk janë përgatitur letra pune për dokumentim të aktiviteteve të kryera. Më hollësisht, faza paraprake e vlerësimit të cilësisë së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, e cila shërben për identifikimin e nevojave për përmirësim të këtij sistemi, nuk është shoqëruar me një raport konkret. Si rezultat, aktivitetet e planifikuara për tu realizuara, kanë qenë të njëjta për të gjithë institucionet e përzgjedhura për monitorim pilot, pavarësisht ndryshimeve në nivelin në të cilën kanë qenë këto institucione, e reflektuar kjo në renditjen e tyre në raportin vjetor të KBFP për vitin 2017. Aktivitetet e planifikuara kanë qenë të shoqëruara me afate kohore precize dhe kanë konsistuar në përgatitjen e planeve të punës, manualeve të proceseve të punës, regjistri i riskut, plan veprimi për minimizimin e riskut, gjurmët e auditimit, përgatitja e planit të zhvillimit të MFK, por në përfundim të 2 monitorimeve që janë raportuar nga drejtoria si të përfunduara me sukses, nuk disponohen dokumentacionet e hartuara nga njësia e përzgjedhur për monitorim, duke mos garantuar efektivitetin e këtij procesi. Gjithashtu, vlerësimi i këtyre njësive në Raportin Vjetor të KBFP, nuk reflekton një përmirësim të gjendjes së sistemeve respektive, në kushtet kur institucionet e raportuara si të papërfunduara të monitorimit pilot rezultojnë në renditje në nivele të larta, dhe institucionet e tjera për të cilat monitorimi ka konkluduar me sukses kanë patur një rënie/ nuk kanë ndryshuar në renditjen e përgjithshme.

Kriteri: Shtylla 5 e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020

Impakti: Mos realizimi i një nga aktivitetet kryesore të DH/MFK, evidenton mangësitë që ekzistojnë në planifikimet e kësaj drejtorie, të cilat ndikojnë edhe në progresin e pritshëm të objektivave të strategjisë.

Shkaku: Mos marrja e masave përkatëse nga drejtuesit e DH/KBFP për organizimin dhe planifikimin e punës sipas strategjisë 2014-2020.

Rëndësia: E lartë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për kryerjen ë mënyrë sa më efektive të planifikimit dhe implementimit të sistemeve të MFK në institucionet pilot, në mënyrë që të realizohen pritshmëritë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike në fushën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik, duke kryer shoqërimin e këtyre vizitave me letrat e punës që dokumentojnë arritjen e objektivave të paracaktuar, për forcimin e sistemeve të MFK në njësitë respektive.

8.Mbi vlerësimin me pikë të pyetësorëve të për efekt të indikatorëve të MFK dhe AB

Situata:

Pas rishikimit të pyetësorit të vetëvlerësimit, nga ana e DH/MFK është përcaktuar se njësitë publike do të kryenin vetëvlerësimin, tanimë jo me pikë por duke referuar dokumentacionet përkatëse për secilën nga 99 pyetjet e pyetësorit, dhe Drejtoria e Harmonizimit do të përpunonte të dhënat dhe do të kryente vlerësimin në pikë. Nga auditimi konstatohet se DH/MFK ka kryer vlerësimin në pikë vetëm për efekt të indikatorëve, duke mos kryer konvertim të përgjigjeve në pikë respektive për pyetjet e pyetësorit që nuk janë përfshirë në metodologjinë e indikatorëve të MFK. Gjithashtu, konstatohet se vlerësimi në pikë për pyetësorët nuk është kryer në mënyrë të drejtë në analogji me përgjigjet e dhëna nga institucionet raportuese, konstatim ky i mbështetur në rezultatet e trajtuara në Aneksin nr.2 të Projektraportit të auditimit, ku më hollësisht për të njëjtën përgjigje të dhënë nga institucioni, vlerësimi i kryer nga Drejtoria e Harmonizimit ka qenë i ndryshëm, duke mos raportuar në mënyrë të drejtë situatën e sistemeve të KBFP në njësië publike.

Nga auditimi konstatohet se me ndryshimin e metodologjisë së performancës, në indikatorët e Auditit të Brendshëm nuk është përfshirë vlerësimi i pyetësorëve të vetëvlerësimit të situatës së auditit të brendshëm (total 40 pyetje). Si rezultat, edhe pse njësitë publike sipas detyrimit të tyre dorëzojnë pranë DH/AB pyetësorët e vetëvlerësimit të auditit të brendshëm, këto pyetësorë nuk bëhen pjesë e vlerësimit në total të situatës së auditit të brendshëm në sektorin publik nëpërmjet indikatorëve të performancës.

Në lidhje me indikatorin “*Njësia publike realizon shërbimin e AB*”, konstatohet se nga 19 njësi publike që rezultojnë të kenë realizuar shërbimin e AB me marrëveshje, vetëm Bashkia Pustec është listuar në njësite publike e vlerësuar për efekt të indikatorëve të performancës. Në lidhje me njësitë që nuk kanë mundur të realizojnë shërbimin e AB, ato nuk janë pjesë e vlerësimit për efekt të indikatorëve të AB, dhe si rezultat për të gjitha njësitë e marra në vlerësim, vlerësimi në pikë për këtë indikator është maksimal (1 pikë). Gjithashtu, edhe për vlerësimin në pikë të njësive, u identifikuan raste në të cilat njësitë nuk kanë plotësuar detyrimin ligjor për numrin e audituesve, drejtuesi e AB, certifikimin e audituesve, etj dhe rezultojnë të vlerësuar me pikët maksimale.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Kriteri:** Pyetësi i Vetëvlerësimit të MFK
- Impakti:** Pasaktësi në vlerësimin e kryer ana e strukturave të DH/MFK
- Shkaku:** Mos kryerja e vlerësimit në përputhje me përgjigjet e dhëna nga institucioni
- Rekomandimi:** DH/KBFP të marrë masat për kryerjen e vlerësimit në pikë në bazë të përgjigjeve reale të dhëna nga institucionet raportuese pranë drejtorisë, sipas udhëzimit për kryerjen e këtij vlerësimi në pikë nga DH/AB dhe DH/MFK, me qëllim raportimin e saktë të situatës sipas përgjigjeve të institucioneve.
- Rëndësia:** E lartë

9. Mbi veprimtarinë e Sektorit të Kontabilitetit në Drejtorinë e Harmonizimit

Situata: Në kuadrin e krijimit të një sistemi efektiv në fushën e raportimit financiar dhe kontabilitetit në sektorin publik si dhe në përputhje me Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, DH/MFKK ka parashikuar për vitin 2019 hartimin dhe miratimin e Planit Strategjik të Veprimit në fushën e kontabilitetit të sektorit publik, në bashkëpunim me konsulentin ndërkombëtar të projektit. Ky plan do të përfshijë:

Planin e implementimit të projektit; Përgatitjen e termave të referencës dhe specifikimet teknike për komponentët e tjerë të projektit; Programet e trajnimit, në kuadër të rritjes së kapaciteteve të punonjësve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe stafit përgjegjës për financat në të gjitha njësitë publike; Kontrollin e cilësisë të produkteve të projektit; Zhvillimin e një strategjie komunikimi dhe strategjie mbi menaxhimin e ndryshimeve. Gjatë periudhës objekt auditimi nuk janë identifikuar iniciativa konkrete për përgatitjen e këtij plani nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit. Ndërmarrja e angazhimeve për përgatitjen e këtij plani, 1 vit përpara afatit përfundimtar për përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standardeve, konsiderohet një iniciativë e vonuar e drejtorisë, si udhëheqëse e metodologjisë në sektorin e kontabilitetit. Në raportin vjetor të KBFP, veprimtaria e kësaj drejtorie është përqendruar në përgatitjen e një udhëzimi, i cili për shkak se është kryer në pjesën e parë të vitit 2018, ka qenë pjesë e raportimit të veprimtarisë së Drejtorisë edhe për vitin paraardhës.

Kriteri: Shtylla 5 e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020

Ligji nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në republikën e Shqipërisë” Kreu VII “Kontabiliteti i Sistemit Buxhetor”, Neni 61 “Standardet dhe procedurat e kontabilitetit”, Neni 62 “Përgatitja e logarive vjetore të buxhetit”, Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, Neni 6, “Ministri i Financave” Neni 26 “Roli i Strukturës”

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Impakti:** përgjegjëse të Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin,
Mos realizim të objektivave të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike
- Shkaku:** Vonesa në iniciativat e ndërmarra nga DH/MFK
- Rëndësia:** E lartë
- Rekomandimi:** DH/MFK në vijim edhe të konstatimeve të mëparshme të KLSH, të marrë masat për ndërmarrjen e iniciativave konkrete për implementimin e objektivave të strategjisë së PFM me objektiv kryesor përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standardeve të kontabilitetit.

10. Mbi progresin e Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në sektorin publik në kuadër të Strategjisë për reformën e financave publike 2014-2020

- Situata:** Nga auditimi konstatohet se në vijim të rekomandimeve të lëna nga KE për forcimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, gjatë vitit 2018 ende nuk janë ndërmarrë masat për përgatitjen e një politike të qartë për rritjen e përgjegjshmërisë menaxheriale dhe mënyrës se si kjo mund të aplikohet në sektorin publik. Delegimi i detyrave mbetet ende një problematikë e pa rregulluar nga njësitë publike. Gjithashtu, monitorimi i kryer nga Drejtoria e Harmonizimit, në krahasim me vitin që kaloi ka rezultuar në rënie, e shoqëruar kjo me vlerësimin e kryer për njësitë publike vetëm për një pjesë të pyetjeve të pyetësorëve të vetëvlerësimit, ku ashtu sikundër është trajtuar edhe më sipër, ky vlerësim paraqet pasaktësi
- Kriteri:** Rekomandimet e lëna në Raport Progresin e KE
- Impakti:** Vonesa në përmbushjen e rekomandimeve të lëna nga KE
- Shkaku:** Vonesa në iniciativat e ndërmarra nga ana e DH/MFK për përmbushjen e rekomandimeve të lëna nga KE
- Rëndësia:** E lartë
- Rekomandimi:** Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të ndërmarrë iniciativa konkrete për përmbushjen e rekomandimeve të lëna në raport progresin e KE, të tilla si politika e qartë për rritjen e përgjegjshmërisë menaxheriale, dhe delegimi i detyrave nga njësitë publike, shoqëruar me forcimin e rolit të saj si monitoruese të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë publike.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

11. Mbi Udhëzimin e MF nr.8, datë 09.03.2018 "Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme"

Situata:

Referuar raportimit të udhëzimit nr. 8, të Ministrisë Financave si pjesë analize vjetore të DH/MFK për vitin 2018, pavarësisht trajtimit të kësaj çështjeje edhe në auditimin e mëparshëm të KLSH, për shkak të mungesës së iniciativave nga ana e DH.MFK për shqyrtimin e rekomandimit, kjo gjetje i silltet në vëmendje të strukturave drejtuese të MFE.

Ky udhëzim është finalizuar, miratuar dhe publikuar si Udhëzimi nr. 8 dt. 9.3.2018. Për përpilimin e këtij Udhëzimi është ngritur grupi i punës me Urdhrin nr. 142 dt. 17.11.2017 “Për ngritjen e grupit të punës për hartimin bazës rregullatore të kontabilitetit publik për një periudhë tranzitore, deri në zbatimin e standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit të sektorit publik (IPSAS)”.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të vënë në dispozicion: dosje e çështjeve të ndjekura në lidhje me kontabilitetin dhe përmirësime të tjera ligjore; nu rezulton të jetë e plotësuar me minutat mbledhjeve të grupeve të punës apo relacione “dhënie mendim” apo versione finale të miratuara të udhëzimeve të përpiluara apo të analizës të sipër përmendur.

Në kushtet kur prej disa vitesh është shtruar çështja se sistemit publik shqiptar i mungojnë standardet e kontabilitetit të miratuara, nuk disponojmë nga DH/MFK ndonjë mbledhje të dedikuar të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për propozimin e hartimit të një dokumenti të tillë tranzitor, duke përcaktuar çfarë konkretisht rregullon ai, çfarë ndryshimesh sjell? Pika 2 thotë “rivënie në zbatim të rregullave në fushën kontabiliteti publik? A kanë qenë të përpiluara dhe të detyrueshme për zbatim më parë këto rregulla dhe kur pushuan së zbatuari? Cila është përcaktuar si periudhë tranzitore; Cilat IPSA janë përshtatur/adaptuar?

Në këtë Udhëzim, pika 8 thuhet se “Metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave në sektorin publik ka të bëjë me: • njohjen e shpenzimeve të vit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës; si dhe njohjen e të ardhurave në çastin e arkëtimit të tyre. Pra kemi të bëjmë me një “cash basis” të modifikuar. Nëse ky udhëzim sjell ndryshime në njohje trajtimit dhe mënyrën e kontabilizimit të transaksioneve të caktuara atëherë Udhëzimit i duhet të plotësojë me parashikim të një periudhë tranzicioni si çdo praktikë ndërkombëtare e Bordeve rregulluese dhe mbikëqyrëse që nxjerr një standard apo letër pune shpjeguese për të shmangur konfuzion në interpretim dhe për një paraqitje të drejtë të pasqyrave financiare të njësitë të qeverisjes së përgjithshme brenda një viti ushtrimor.

Gjithashtu, në Udhëzimin nr. 23 dt. 22.12.2017 pika 30, konfirmohet se bazë ligjore, rregullatore për përgatitjen e pasqyrave financiare është Udhëzimi nr. 14 dt. 2006, i rishikuar 2007, 2008, i Ministrisë të Financave mbi përgatitjen dhe publikimin e Pasqyrave Financiare Vjetore për institucionet qendrore

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

vendore dhe njësitë e zbatimit të projekteve për marrëveshjet me donatorët huaj. Nga shqyrtimi i ndryshimeve të vitit 2007 dhe 2008 në Udhëzimin nr. 14 dt. 28.12.2006, konstatoam se ndryshimet e vitit 2008 shfuqizuan pikat 8 dhe 9 e rubrikës I-rë, përkatësisht:

8. *Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave, mbi bazën informacionit të depozituar, harton brenda datës 15 Qershor 2007 përmbledhëset e llogarive vjetore 2006 në këto nivele; Për Ministrinë dhe Institucionet e tjera qendrore ; Për ISSH dhe ISKSH Për njësitë e menaxhim / zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatorë të huaj; Për organet Qeverisjes Vendore,*

9. *Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave mbi bazën e të gjithë informacionit të hartuar e depozituar **bën konsolidimin e pasqyrave** financiare të vitit 2006 në nivel qendror e lokal dhe i raporton ato brenda datës 15 Korrik 2007.*

Pra Udhëzimi nr.14 i dt. 28.12.2006 i ndryshuar me Udhëzimin nr. 10 dt. 27.2.2008 nuk parashikon një pikë se kush bën konsolidimin e pasqyrave financiar duke mbetur përsëri me Udhëzimet e përvitshme për mbyllje të llogarive të buxhetit nga Thesari.

Një tjetër sqarim që duhej të parashikonte DH/MFK është raporti/lidhja midis Udhëzimit nr. 14 i 2006-s dhe Udhëzimit nr. 8 i 2018-s. A janë ata plotësues të njëri tjetrit apo ai më i hershmi shfuqizohet.

Në lidhje me parimi i njohjes dhe regjistrimit të shpenzimit.

Udhëzimi nr. 23 dt. 22.12.2017, pika 1.b: Në pasqyrën vjetore të konsoliduar të shpenzimeve dhe të ardhurave të qeverisjes së përgjithshme përfshihen: Të gjitha shpenzimet publike të ndodhura (të dokumentuara) nga data 01.01.2017 deri më 31.12.2017 të njohura brenda kufirit të fondeve buxhetore disponibël dhe të regjistruara në SIFQ për llogari të vitit 2017, pavarësisht nga data e kryerjes së pagesave (accrual basis).

Në udhëzimin e përvitshëm të Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë nr.3 datë 24.12.2018 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit të vitit 2018” pjesa V “Rakordimi dhe mbyllja e llogarive vjetore të qeverisjes së përgjithshme”, pika 33 e tij *parashikon se:* “Rakordimi, mbyllja e llogarive të tjera vjetore të njësive të qeverisjes së përgjithshme dhe hartimi i pasqyrave financiare do të kryhet në bazë të udhëzimit MFE nr. 8, datë 09.03.2018”.

Udhëzimi i Ministrisë Financave dhe Ekonomisë nr.8, datë 09.03.2018, “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiar vjetore në njësitë e qeverisjes përgjithshme”, **pika 37** parashikon: “Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, para përgatitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor, janë të detyruara të rakordojnë, vetëm për të dhënat mbi bazë cash (cash basis), me degën e thesarit të juridiksionit që mbulon. Sipas procedurave të sistemit të thesarit, ato rakordojnë të ardhurat dhe shpenzimet e periudhës ushtrimore, duke nënshkruar në dokumentin akt-rakordimit apo situacionin e të ardhurave e shpenzimeve për vitin që raportohet. Rakordimi me sistemin e thesarit është i detyrueshëm për të d

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

palët”. Si dhe në **pikën 42, ku parashikohet se:** “Të gjitha njësitë qeverisjes së përgjithshme duhet të evidentojnë veçmas në pasqyrat financiar vjetore dhe zërin e detyrimeve të prapambetura të tyre ndaj të tretëve, për shpenzime, shërbime apo investime të kryera e t pafinancuara (commitment), për shkak të mungesës së fondeve. Për t evidentuar këto detyrime, do të përdoren llogari specifike të kontabilitetit t llogarisë 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”, në varësi të natyrës s tyre”.

Sikurse është konstatuar nga KLSH në auditimin e vitit të kaluar, kjo pikë e Udhëzimit nr.8, datë 09.03.2018, është në kundërshtim me nenin 61, shkronja (a) e ligjit nr.9939, datë 26.06.2008 i ndryshuar “*Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë*”, ku parashikohet se : shpenzimi njihet në momentin e ndodhjes pra jo të pagesës. Fakti që nuk ka fonde disponibël për pagesë, nuk është arsye që këto shpenzime të njihen si shpenzime të periudhave të ardhshme pasi ato në të vërtetë kanë ndodhur, në këtë mënyrë denatyrohet raportimi i shpenzimeve për investime, krijohen hapësira për marjen e angazhimeve pa patur fonde buxhetore disponibël, rrjedhimisht kjo çon në rritjen e detyrimeve të prapambetura (stokut

Kriteri:

DH/MFK duhet të zhvillojë, plotësojë kuadrin ligjor dhe rregullator për çështjet e kontabilitetit në zbatim të Ligji nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në republikën e Shqipërisë” Kreu VII “Kontabiliteti i Sistemit Buxhetor”, Neni 61 “Standardet dhe procedurat e kontabilitetit”, Neni 62 “Përgatitja e llogarive vjetore të buxhetit”, Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, Neni 6, “Ministri i Financave” Neni 26 “Roli i Strukturës përgjegjëse të Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, Neni 28 “Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” Urdhër nr. 68, datë 8.6.2018 “Për mënyrën e organizimit dhe funksionimit të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik”, Pika.1 “Krijimi i Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik”, çështja a; Pika. 2, çështja d; Pika. 3, çështja d, çështja e.

Impakti:

Konfuzion në zbatim të parimeve të kontabilitetit për çështje të njohjes dhe regjistrimit të shpenzimeve me impakt mos regjistrimit të shpenzimeve të ndodhura për shkak të mungesës së fondeve me impakt pasaktësi dhe paraqitje jo të drejtë të pasqyrës fiskale të konsoliduar dhe pasqyrat financiare të konsoliduara të shtetit.

Shkaku:

Mungesë përgjegjshmërie menaxheriale e Drejtorisë së Harmonizimit në realizimin e misionit të saj si harmonizuese e legjislacionit dhe metodologjisë në fushën e kontabilitetit dhe kontrollit financiar.

Rëndësia:

E lartë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Rekomandimi: DH/MFK të rishikojë menjëherë Udhëzimin nr. 8 me qëllim harmonizimin e tij me ligjin për menaxhimin e buxhetit dhe Udhëzime të tjera në fushën e kontabilitetit.

12. Mbi raportimin pranë DH/MFK të shoqërive aksionere, organizatat jofitimprurëse, autoritete të përbashkëta, etj

Situata: Nga auditimi u konstatua se referuar periudhës objekt auditimi, në strukturën faktike të në Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik ekzistojnë vende të paplotësuara përkatësisht për 2 përgjegjës sektori. Detyrat dhe përgjegjësitë e kësaj drejtorie janë përcaktuar në ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015, manualin “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” dhe rregullore të tjera që udhëzojnë veprimtarinë për çështje specifike të DH/MFK .

Kriteri: Neni 3 i ligjit nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”

Impakti: Raporti mbi situatën e kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë publike nuk është përfaqësues i sektorit publik sipas nenit 3 pika 1, pasi të dhënat e përpunuara bazohen vetëm tek një numër i vogël njësisish, krahasuar me totalin e institucioneve që janë përgjegjëse për krijimin e sistemeve të MFK.

Shkaku: Përgjashtimi nga përgjegjësia për raportimin pranë NPA të pyetësorëve dhe raporteve të MFK për njësitë e pikës 2 & 3 të nenit 3 të ligjit të MFK; si dhe pyetësorët tepër të gjatë dhe jo të përshtatshëm për njësitë e sipërcituara.

Rëndësia: E lartë

Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, si institucion përgjegjës për raportimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, të marrë masat për përgatitjen dhe shpërndarjen e pyetësorëve të veçantë dhe të personalizuar sipas grupeve, për institucionet e varësisë, shoqëritë tregtare, OJF, autoritetet e përbashkëta apo institucione të tjera të financuara nga buxheti i shtetit apo që kanë në përdorim asete shtetërore, në mënyrë që këto institucione, si njësi të sektorit publik përgjegjëse për zbatimin e ligjit të MFK, të bëhen pjesë e raportit të KBFP dhe të monitorohen nga DH/MFK për funksionimin sa më të mirë dhe efikas të sistemeve të tyre në zbatim të manualit dhe ligjit të MFK.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

C. MBI ZBATIMIN E REKOMANDIMEVE TË AUDITIMIT TË MËPARSHËM (Trajtuar më hollësisht në Aneksin nr. 4 pjesë e këtij Raporti Përfundimtar Auditimi)

1. Mbi Zbatimin e Rekomandimeve të Auditimit të Mëparshëm

Situata: Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, konstatohet se niveli i pranimi dhe zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH, paraqitet si më poshtë:

a) Janë rekomanduar **2 propozime për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi, të cilat nuk janë pranuar.**

b) Janë rekomanduar **25 masa organizative**, nga të cilat 12 rekomandime **nuk janë pranuar, 1 masë është pranuar pjesërisht dhe janë pranuar 12 masa**, nga të cilat janë në proces zbatimi 4 masa organizative, 1 masë e zbatuar pjesërisht dhe 7 masa janë zbatuar.

c) **Është rekomanduar 1 masë disiplinore**, e cila nuk është pranuar.

Kriteri: *Ligji nr. 154/2014 dt. 19.2.2015 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit” Neni 15 gërma j; Neni 16, pika 1; Neni 25 pika ç; Neni 30 pika 1 dhe 2*

Impakti: Problematikat e konstatuara në DH/KBFP vijnë të ekzistojnë duke mos u marrë masat e duhura për përmirësimin e situatës, duke sjellë një impakt në cilësinë dhe eficiencën e performancave publike.

Shkaku: DH/AB nuk ka marrë masat e duhura dhe mbetet në mosveprim.

Rëndësia: E lartë

Rekomandimi:

12.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të hartojë plan pune të veçantë e të marrë të gjitha masat e duhura ligjore për ri zbatimin e rekomandimeve të pa zbatuara të KLSH në auditimin e mëparshëm, dërguar nga KLSH me shkresën 301/8 prot., datë 07.08.2018, respektivisht: a) Për zbatimin e 2 propozimeve për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi, **të cilat nuk janë pranuar.** b) Për zbatimin e plotë edhe të 12 rekomandimeve për masa organizative të cilat nuk janë pranuar dhe 4 masa në proces zbatimi, të cilat më hollësisht janë trajtuar në aktverifikimin nr.01, datë 23.08.2019 (Për kryerjen e verifikimit të zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, nga KLSH me shkresën nr. 301/8 prot., datë 07.08.2018, Projektraportin e auditimit dërguar me shkresën e KLSH nr. 389/2, datë 06.09.2019 Aneksi nr. 4 faqe 147-188)

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

IV. Opinioni i auditimit dhe konkluzione

A. OPINIONI I AUDITIMIT

Ne kemi audituar aktivitetin e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik e cila përfshin aktivitetin e Drejtorisë së Harmonizimit të Auditit të Brendshëm dhe Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit. Ne e kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të institucioneve supreme të auditimit (ISSAI). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në paragrafin “Përgjegjësitë e audituesit për Auditimin e Përputhshmërisë” të raportit tonë. Ne jemi të pavarur nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, e theksuar kjo në ISSAI-n 10- Deklarata e Meksikës mbi Pavarësinë e SAI-t, si dhe ISSAI 30-Kodi Etik, në përputhje me kërkesat etike që janë të rëndësishme në auditimin e përputhshmërisë në Republikën e Shqipërisë, duke përfshirë Kodin e Etikës të KLSH dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë.

Opinionin e Grupit të Auditimit mbi përputhshmërinë.

Në opinionin tonë, bazuar në evidencat e auditimit, mbi të cilat janë formuluar gjetjet dhe rekomandimet përkatëse, si rrjedhojë e ekzekutimit të procedurave audituese, rezultojnë se Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, përgjatë proceseve të ushtrimit të përgjegjësisë në përmbushje të misionit të saj, harmonizues, monitorues dhe raportues, jo në të gjitha rastet i ka kryer ato në përputhje me ligjin nr. 114/2015 datë 15.10.2015 “Për Auditin e Brendshëm në Sektorin Publik”, ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, Manualin e Auditit të Brendshëm, Manualin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, si dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tyre. Nga auditimi rezultojnë se ka deviacione të cilat vijnë edhe si mungesë e një kuadri të plotë ligjor në përmbushje të kërkesave të ligjit. Ky konkluzion justifikon dhënien e një Opinioni të Kundërt⁵ mbi përputhshmërinë e aktivitetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018.

⁵ ISSAI 4000 Opinioni negativ (i kundërt)

Objekti i audituesve në një auditim përputhshmërie është të japë siguri të arsyeshme nëse aktivitetet, transaksionet financiare dhe informacioni është në përputhje, në të gjitha aspektet materiale, me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Për përmirësimin e punës për të ardhmen, rekomandomë marjen e masave të mëposhtme:

B. MASA ORGANIZATIVE:

B.1. Gjetje e Rekomandime (12), për Drejtorinë e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm (DH/AB)

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të dhënave të paraqitura nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë rezultojnë se janë krijuar 10 Komitete Auditimi (KA). Pavarësisht numrit të ulët të KA-ve, rezultojnë se nuk ka informacion mbi aktivitetin e këtyre Komiteteve të parashikuar si një hallkë që do të garantonte pavarësinë e strukturës së auditit të brendshëm, problematikë kjo e trajtuar edhe në auditimin e mëparshëm të zhvilluar nga KLSH, rekomandim i cilin nuk është pranuar nga DH/AB. Kjo jo në përputhje me kërkesat e nenit 13, pika 2 të ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditin e brendshëm në sektorin publik”, është përcaktuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm, në ato njësi publike ku krijohet, e shtrin autoritetin për të gjitha njësitë e varësisë” dhe në pikën 3 është përcaktuar se: “Mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e Komitetit të Auditimit të Brendshëm rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrisë të Financave”, pikës 3 të nenit 13 të ligjit nr. 114/2015, Këshilli i Ministrave ka miratuar VKM nr.160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e komiteteve të Auditit të Brendshëm një njësitë publike”, ku janë përcaktuar roli dhe autoriteti i Komitetit të AB, përbërja dhe funksionimi, si dhe kompetencat dhe raportimi. Konstatohet se, as në ligjin nr. 114/2015, datë 22.10.2015 dhe as në VKM nr. 160, datë 02.03.2016, nuk janë përcaktuar kritere të qarta dhe të matshme për krijimin e Komiteteve të Auditimit, duke e lënë këtë vendimarrje në vullnetin e titullarëve të institucioneve.

Gjithashtu, në pikën 3, të kreut të III-të këtij Vendimi, ku janë përcaktuar kompetencat dhe raportimi i Komitetit të Auditimit është cilësuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm duhet të përgatisë, në fund të çdo viti, një raport përmbledhës për titullarin e njësisë publike, për veprimtarinë vjetore të komitetit”, nuk shprehet qartë detyrimi i KA-ve për raportim periodik pranë DH/AB. Për të tretin vit rradhazi KLSH, ka kërkuar forcimin e rolit që Drejtoria e Harmonizimit duhet të ketë me qëllim garantimin e krijimit dhe funksionimin e këtyre strukturave si udhëheqëse dhe monitoruese e sistemit të auditit të brendshëm, pjesë integrale e së cilit janë edhe këto Komitete. Gjatë periudhës objekt auditimi është kërkuar informacion mbi numrin e komiteteve të auditimit të krijuara, dhe përgjigjja e subjektit ka qenë se **nuk e përmban këtë përgjegjësi në detyrat e saj funksionale.**

Sjellim në vëmendje se raporti i auditimit final⁶ i përfaqësuesve të Komisionit Europian “Ad hoc Audit on Internal Audit Capacities in Albania in the context of Internal Control Framework under the instrument for Pre-Accession II (IPA II)” ka cilësuar se “Raportet e auditimit të brendshëm i raportohen direkt Ministrave, dhe jo Komiteteve të Auditimit, dhe si rezultat ekziston një risk potencial për mos garantimin e pavarësisë së këtyre strukturave”, duke rekomanduar se njësitë e Auditimit të Brendshëm duhet të raportojnë planet dhe rezultatet e veprimtarisë (raporte auditimi dhe raporte vjetore), tek Komiteti i Auditimit (në ato njësi ku ky organ është krijuar), para dërgimit tek Titullari i njësisë publike, kjo për të arritur pavarësinë e

⁶Shkrese Ref. Ares (2019)2176517 datë 27/03/2019

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

plotë të audituesve nga titullari dhe menaxhimi i lartë. Në planin e veprimit të DH/AB për këtë raport në ndryshim nga qëndrimi në rastin e rekomandimit të lënë nga KLSH, është përcaktuar se kjo do të ndiqet në të gjitha njësitë publike, bashkitë, ministritë, etj, megjithatë është konstatuar se numri i njësive që kanë krijuar komitete, nuk është përfaqësues për të minimizuar riskun e konstatuar për pavarësinë e njësive të AB.

1.1 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë, të marrë masat për përfshirjen në detyrat funksionale të Drejtorisë së Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, sigurimin e informacionit për krijimin dhe funksionimin e Komiteteve të auditimit pranë njësive publike dhe monitorimi i veprimtarive respektive, me synim garantimin e pavarësisë së strukturave të AB.

Menjëherë

1.2 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, në vijim edhe të rekomandimeve të lëna nga auditimi i përfaqësuesve të Komisionit European, të marrë masat për të përcjellë pranë Komiteteve të Auditimit, detyrimin për të kërkuar informacion nga njësitë e auditit të brendshëm në strukturat ku janë ngritur këto njësi, dhe varësitë respektive, mbi gjetjet dhe rekomandimet e konstatuara në raporte, përpara dërgimit të tyre tek titullari i njësive, me qëllim sigurimin e pavarësisë së veprimtarisë së auditit të brendshëm.

Menjëherë

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi për organizimin dhe funksionimin e DH/AB, konstatohet se, sikundër është trajtuar edhe në auditimet e mëparshme të KLSH-së, DH/AB nuk ka të dhëna të sakta lidhur me mbulimin me auditim për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme me qëllim që të përcaktohen kapacitetet audituese dhe nevojat për mbulim me auditim në shkallë sistemi me njërën nga format e përcaktuara në nenin 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të ligjit 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar me VKM nr. 353, datë 11.05.2016, pikat 1 dhe 7, ku përcaktohet se: “Njësitë publike brenda 6 muajve nga data e hyrjes së fuqi të këtij vendimi, të kryejnë organizimin e brendshëm për njësinë e auditimit të brendshëm”.Për këtë çështje, në raportin vjetor të gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm nuk rezulton të ketë një analizë të plotë në shkallë sistemi nga ana e DH/AB për njësitë të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që kjo njësi të jap ndihmesën e saj për ngritjen, funksionimin dhe konsolidimin e njësive të auditimit të brendshëm në shkallë vendi.

2.1 Rekomandimi: DH/AB të marrë masat në mënyrë të menjëhershme për kryerjen e një analize me qëllim identifikimin e nevojave për mbulim me auditim të brendshëm në rang kombëtar dhe përcjelljen e këtij informacioni pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, duke mos kryer një raportim të sistemeve të KBFP vetëm bazuar në të dhënat e njësive që kanë raportuar pranë kësaj drejtorie.

Menjëherë

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultoi se për vitin 2018, në 77 institucione (nga 127 njësitë që raportojnë) ose rreth 60% e strukturave të auditit të brendshëm në sektorin publik

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

veprojnë në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr.114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe VKM nr.83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”, pra si rezultat nuk garantojnë kontrollin e brendshëm të cilësisë. Më konkretisht, në këto njësi nuk plotëson kriteret e përcaktuar në ligjin e AB, të tilla si njësi me më pak se 3 auditues, në kundërshtim me pikën 3, të VKM nr. 83 datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditit të brendshëm në sektorin publik”, ku përcaktohet se: “Njësia e AB përbëhet nga jo më pak se tre punonjës përfshirë dhe drejtuesin e njësive”. Në strukturën e njësive të auditimit të brendshëm mund të punësohen deri në 1/3 e punonjësve të pacertifikuar si auditues të brendshëm në sektorin publik; si dhe nuk plotësohet kriteri i raportit 1/3 e audituesve të pacertifikuar të lejuar. Gjithashtu, sipas raporteve të dërguara nga njësitet e auditit të brendshëm pranë DH/AB rezultojnë 138 auditues ose rreth 32% e audituesve janë me eksperiencë më pak se 3 vite si auditues i brendshëm si dhe 34 drejtues të njësive AB që nuk plotësojnë kriterin e 5 viteve eksperiencë pune në auditin e brendshëm), kjo në kundërshtim me nenin 11 pika 2, të ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”.

3.1 Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj, të përcjelljë në mënyrë sistematike pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, krijimin dhe plotësimin e njësive të auditimit të brendshëm publik, me numrin dhe eksperiencën e audituesve, në përputhje me kërkesat dhe përcaktimet e bëra në VKM nr.83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”

4. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohen tregues mjaft të dobët të performancës të aktivitetit të njësive të Audit të Brendshëm. Kështu, rezultojnë 8 institucione me 0 angazhime auditimi për vitin 2018, 10 institucione kanë planifikim 0 të numrit të auditimeve për vitin 2018 ndërsa në 44 institucione kemi një raport 0-2.5 auditime të kryera për çdo auditues përgjatë gjithë vitit 2018, ngarkesë kjo mesatarisht 6 muaj për të realizuar një mision auditimi.

Nga auditimi i 65 njësi publike të përzgjedhura u konstatua, nivel tepër i ulët i numrit të gjetjeve si në rastin e 28 institucioneve të cilat kanë raportuar 0-10 gjetje gjatë gjithë vitit 2018. Një tregues ky i performancës së dobët të njësive të AB dhe angazhime formale auditimi, ndërkohë që nga auditimet e KLSH-së, në po të njëjtat njësi ekonomike, rezultojnë numër shumë më i lartë gjetjesh të problematikave me impakt negativ në mirëqeverisjen e këtyre njësive dhe fondeve që ato shpenzojnë. I njëjti arsyetim, vlen edhe për vlerat e dëmit të raportuar nga puna e këtyre strukturave për sa kohë që vlera e dëmit të konstatuar për 58 institucione është nga 0-100,000 lekë. Evidenca të hollësishme janë paraqitur në Raportin Përfundimtar të Auditimit për qëllime të analizës dhe deviacioneve midis gjetjeve të strukturave AB dhe të audituesve të KLSH, punë që duhet të ishte bërë nga kjo strukturë për të nxjerrë dhe analizuar faktorët performances të ulët të AB-ve.

4.1 Rekomandimi: DH/AB në mënyrë të menjëhershme duhet të analizojë çështjen e cilësisë së punës së njësive AB (eficencën e tyre) dhe të reflektojë këtë analizë dhe rezultatet e saj në opinionet e dhëna në raportin vjetor të KBFP. Është e rëndësishme që aktiviteti i auditimit të brendshëm të marrë reagime nga palët kyçe të interesit dhe ti përcjellë tek të gjitha njësitet e AB dhe jo vetëm tek ato njësi që kanë qenë pjesë e procesit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë.

DH/AB në rolin e saj si harmonizuese e metodologjive dhe monitoruese e sistemeve KBFP ku një nga shtyllat është AB, duhet menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik për komponentin AB, për të vendosur edhe elemente të tregues të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

tjerë (indikatorë) me qëllim vlerësimin, matjen sasore dhe cilësore të punës së këtyre strukturave.

Menjëherë

5. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i të dhënave për kampionin e përzgjedhur për 65 institucioneve publike, u konstatuan se gjatë vitit 2018, kanë hyrë në strukturat e audituesit të brendshëm 107 auditues të rinj dhe janë larguar 74 auditues ku konstatohen 16 institucione të cilat kanë shtuar strukturën e AB me 1 ose 2 persona, dhe vetëm 2 institucione të cilat kanë reduktuar strukturën e AB me 1 apo 2 punonjës të AB. Nëse i referohemi plotësisht të strukturave në krahasim me një vit më parë, rezulton se 15 institucione rezultojnë me 1 ose 2 punonjës të AB më shumë se plani i dërguar, Bashkia Lezhë me 4 punonjës më shumë se një vit më parë e cila nuk i justifikon dhe ngarkon me punë gjatë gjithë vitit; dhe 8 institucione më 1 apo 2 punonjës të AB më pak në strukturën e AB.

Në shkallë kombëtare, sipas evidencave të vëna në dispozicion nga DH/AB, rezulton se me rritjen e numrit të njësive AB të ngritura, niveli i audituesve të certifikuar në sistem (pra që punojnë si auditues të brendshëm) ka rënë nga 90% (në vitin 2015) në 77% në (në vitin 2018), ndërkohë që në proces certifikimi janë mbi 30 auditues të punësuar. KLSH, në vite ka sjellim në vëmendje se numri i audituesve të brendshëm të certifikuar në vite është tepër i lartë.

Jashtë sektorit publik janë aktualisht rreth 1630 auditues të certifikuar⁷ (1960⁸ auditues të certifikuar nga të cilët vetëm 330 të punësuar në sektorin publik). Kjo flet për një politikë jo të kujdesshme të punësimeve në strukturat e AB, emërimet dhe largimet të vazhdueshme pa paragjykuar arësyt, kanë sjellë struktura në lëvizje, jo të konsoliduara dhe ajo që është më e rëndësishmja profesionalizëm jo në cilësinë e kërkuar për këto struktura të rëndësishme për forcimin e sistemeve të kontrollit në institucionet publike. Nga ana tjetër tregon se misioni kryesor i DH/AB vijon të mbetet procesi i certifikimit megjithë përpjekjeve për trajnimin e vijueshëm të AB të certifikuar (ku një pjesë e tyre janë edhe formale dhe pa efektivitet dhe madje me kosto në kohë). Ndryshimet strukturore dhe lëvizjet e shpeshta të stafit të AB që sjellin jo vetëm paqëndrueshmëri të strukturave por ndikojnë edhe në nivelin e rezultateve që kanë këto struktura në mbështetje të drejtimit për mirëfunksionim të institucioneve dhe minimizimin e paligjshmërive/parregullsive me efekte negative në përmbushje të objektivave afatshkurtër dhe afatmesëm.

5.1 Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësisë të saj, të përcjelljë në mënyrë sistematike të lëvizjeve pranë Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë, sidomos për hyrjet apo daljet të cilat bien në kundërshtim me kërkesat e ligjit, duke rekomanduar edhe masa të nevojshme për përmirësimin e mënyrës së kryerjes së trajnimeve, përzgjedhjes së lektorëve dhe tematikave të trajtuara, duke bërë edhe publikimet në faqen zyrtare të Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë.

Menjëherë

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se në vijim të detyrimit të njësive për të dërguar planet strategjike dhe vjetore, për dërgimin e tyre jo më vonë se data 20 Tetor e çdo viti, në strukturën përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, nga 90 subjekte të përzgjedhura 19 ose 21% e tyre, nuk kanë zbatuar afatin e dërgimit të këtyre dokumenteve zyrtar. Në lidhje me hartimin e planeve strategjike dhe vjetore, u konstatuan se në rreth 34 njësi

⁷30 auditues më shumë se 1 vit më parë

⁸Sipas rregjistrimit të Audituesve të Certifikuar të publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

struktura e planit nuk ishte në përputhje me diagramën e Planit Strategjik dhe Vjetor në manualin e auditimit të brendshëm.

Në përgjithësi konstatohet një ulje në numrin e auditimeve të planifikuara për tu realizuar nga njësitë publike në krahasim me numrin e tyre gjatë 3 viteve të fundit. Kështu nga 120 njësitë që kanë dërguar planin e auditimeve për vitin 2018, kanë planifikuar fillimisht 1302 auditime në total, në planifikimin e ndryshuar janë raportuar 127 subjekte me 1247 auditime, nga të cilat janë realizuar 1232 auditime. Këtu veçojmë institucionin e AKSHI-t, i cili pavarësisht se ka kryer certifikimin e audituesve të brendshëm pranë DH/AB, nuk ka kryer raportimin për veprimtarinë e aktivitetit, planin fillestar dhe atë të ndryshuar. Gjithashtu, në vijim të rekomandimit të DH/AB për planifikimin e auditimeve të veçanta për zbatimin e rekomandimeve, nga verifikimi i planeve të dërguara nga njësitë publike rezultojnë 45 njësi që nuk e kanë përfshirë këtë lloj auditimi, si një auditim të veçantë edhe pse kryerja e auditimeve për zbatimin e rekomandimeve është një rekomandim i KLSH i papranuar.

Në lidhje me ndryshimet në planet vjetore, rezultojnë të jenë kryer në total vetëm 22 ndryshime në planet respektive të njësive publike, të shoqëruar me shkresa për ndryshim planesh drejtuar DH/AB, pavarësisht devijimeve më të shumta në numër të raportuara në planin fillestar të auditimeve të këtyre strukturave. Për sa i përket realizimit të planit, bazuar në të dhënat e konsoliduara të marra nga ana e DH/AB, rezulton se në 44 raste u konstatua mosrealizim të planeve fillestare të auditimit, ndërsa në 114 raste u konstatuan me tejkalim të tij. Sa sipër nga DH/AB nuk janë zbatuar kërkesat e ligjit nr.114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” neni 24 shkronja (ç) ku parashikohet se: DH/AB, përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik e vjetorë së auditit të brendshëm në njësitë publike.

6.1 Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj të përcaktuara në shkronjën (ç) të nenit 24 të LAB, të marrë masat për konsolidimin e mangësive të konstatuara në përmbajtjen, afatin e dërgimit, llojin e auditimeve të planifikuara, dhe mënyrat e rishikim të këtyre planeve, duke përfshirë këtë problematikë në raportimin vjetor. Ndërkohë në rastet e evidentimit të mospërputhjes së dokumentacioneve të dërguara nga njësitë me specifikimet e Manualit të AB të për mos përmbushje detyre funksionale, ndaj personave përgjegjës të kërkojë nga Titullarët marrjen e masave disiplinore.

Menjëherë

7. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se në bazë të rezultateve të deklaruara në auditimet e kryera përgjatë vitit 2018, për 127 njësitë e auditimit janë konstatuar gjithsesi 9,368 gjetje dhe një dëm ekonomik në vlerën totale prej **4,332 milion lekë** ose 3,516 milion lekë më pak krahasuar se një vit më parë. Në vlerën totale të dëmit ekonomik, 65% ose 2,806 milion lekë i përket gjetjes së Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në fushën e prokurimit. Vlera e gjetjeve dhe dëmi ekonomik për periudhën 2012-2018 paraqiten si më poshtë:

Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 7 vjeçare, shprehur në 000/lekë me MIE

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	7.848.500	4.332.463
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 7 vjeçare, shprehur në 000/lekë pa MIE.

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
---------	------	------	------	------	------	------	------

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	1.819.500	1.526.267
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

7.1 Rekomandimi: DH/AB të bëjë një analizë të drejtë dhe të plotë të nivelit të gjetjeve në raport me shtrirjen e strukturës AB në sektorin publik, llojeve të gjetjeve dhe në reflektim të rekomandimeve të KLSH-së, si auditues i jashtëm, dhe të raportojë në vazhdimësi pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, nivelin e strukturave AB dhe eficientës së punës së tyre. Plotësia dhe saktësia e raportimit mbi këtë sistem është jo vetëm obligim ligjor por edhe përgjegjshmëri ndaj funksioneve që kryhen.

Menjëherë

8. Gjetje nga auditimi: Konstatohet se në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, në Manualin e Auditit të Brendshëm, nuk është përcaktuar qartë çështja e statusit të zbatimit të rekomandimeve dhe as mënyra e ndjekjes dhe raportimit të tyre, të cilat janë tregues thelbësor, të performancës, eficientës dhe përmirësimit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e sektorit publik. Mosndjekja dhe raportimi në vazhdimësi i rekomandimeve, zbeh rolin e auditimit të brendshëm dhe nuk i shërben titullarit të institucionit për vendimarrje me qëllim në arritjen e objektivave të njësisë. Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve është edhe një nga kërkesat e ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin publik”, respektivisht:

- *nenit 6*, “Roli i auditimit të brendshëm”, shkronja “ç”, ku përcaktohet: duke ndjekur zbatimin e rekomandimeve të dhëna”
- *nenit 14*, “Përgjegjësitë e drejtuesit të njësisë së auditimit të brendshëm” shkronja “iv”, ku përcaktohet, “iv) veprimet e ndërmarra nga titullari i njësisë publike për zbatimin e rekomandimeve, si dhe çdo rekomandim të pazbatuar;”
- *nenit 24* “Përgjegjësitë e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm”, shkronja “ë”, ku përcaktohet se: “ë) analizon rekomandimet e dhëna në raportet vjetore të njësive të auditimit të brendshëm”.

Gjithashtu nga auditimi u konstatua se në Manualin e Auditimit, konkretisht në formularin nr. 4, ndonëse pasqyrohen të dhënat për rekomandimet **por nuk pasqyrohen të dhënat për rekomandimet e papranuara dhe arsyet e mos pranimit të tyre.**

Kështu në pasqyrën nr. 5 “Rekomandimet e dhëna sipas kategorive për vitin” që shoqëron raportin vjetor të NJAB-ve në raportimin për statusin e rekomandimeve të lëna, nuk pasqyrohen nga njësia e auditimit të brendshëm, **rekomandimet e pa zbatuara**, dhe si rezultat këto rekomandime raportohen nga njësitë dhe njëkohësisht DH/AB në raportin vjetor si rekomandime në proces zbatimi duke mos identifikuar saktë situatën reale të zbatimit të tyre.

Nga auditimi i dias praktikave (dosjeve) u konstatua se, pjesa më e madhe e njësive publike në totalin e rekomandimeve të dhëna në vitin paraprak nuk janë hedhur fare ose janë të pasakta.

Gjykojmë të nevojshme se përmirësimi i pasqyrave statistikore me të gjithë treguesit e nevojshëm do t’u shërbejnë më mirë titullarëve të njësive publike për përmirësimin e veprimtarisë dhe rritjen e efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë e sektorit publik.

8.1 Rekomandimi: Drejtoria DH/AB të marrë masat për rishikimin e të dhënave statistikore konkretisht të pasqyrës së raportimit të shkallës së zbatimit të rekomandimeve në manualin e auditit të brendshëm, në mënyrë që të kryhet saktë raportimi i situatës nga njësitë e auditit të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

brendshëm duke identifikuar **gjetjet e pazbatuara nga ato në proces zbatimi** si dhe të saktësohen të dhënat e Raportit Vjetor të raportuar pranë Ministrit dhe Kryeministrit.

Menjëherë

9. Gjetje nga auditimi: Një prej objektivave të Drejtorisë e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm është edhe kryerja prej 25 vlerësime të jashtme të cilësisë çdo vit. Nga auditimi konstatohet se kjo Drejtori nuk disponon të dhëna historike (database) të vlerësimeve të jashtme të njësive AB të kryera nga kjo Drejtori ndër vite. Për pasojë përzgjedhja e njësive gjatë planifikimit të aktivitetit të Drejtorisë për vitin në vazhdim në lidhje me vlerësimin e jashtëm nuk bëhet në bazë të frekuencës apo riskut të vlerësuar në përputhje me Manualin përkatës. Gjithashtu, regjistri i Vlerësimeve të Jashtme të Njësive të Auditimit të Brendshëm, nuk disponon të dhëna lidhur me vlerësimet e jashtme të kryera nga KLSH-ja, apo vlerësues të kualifikuar të pavarur jashtë njësisë.

9.1 Rekomandimi: DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB të studiojë me përgjegjësi kapacitetet audituese që ka për mbulimin e detyrave funksionale që rrjedhin nga neni 24 i LAB dhe t'i propozojë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë gjetjen e rrugëve efektive për realizimin e objektivit prej 25 vlerësime të jashtme të cilësisë çdo vit.

9.2 Rekomandimi: DH/AB të marrë masat për kryerjen e përzgjedhjes së njësive publike në të cilat do të kryhet vlerësimi i jashtëm i cilësisë, në përputhje me kërkesat e Manualit të AB, si dhe duke patur parasysh diferencat e mëdha të gjetjeve midis strukturave AB dhe auditimeve të KLSH.

Menjëherë

10. Gjetje nga auditimi: Kriteret e kualifikimit të audituesve të brendshëm publik janë rregulluar në kapitullin e VI-të Ligjit të AB, ku në nenin 19, pika 2, përcaktohet se, të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë të gjithë individët e klasifikuar në shkronjën “ç” të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji, pra punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Gjatë kësaj periudhe ai duhet të pajiset me certifikatën e audituesit të brendshëm, ndryshe ndërpret marrëdhëniet e punës.

Nga auditimi u konstatua se, në nenin 23 të rregullores nr.37, datë 10.03.2016, është përcaktuar se: *“Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit. Asgjësimi i tyre bëhet nga një komision prej tre anëtarësh, të caktuar me urdhër nga struktura përgjegjëse për kualifikimin në përbërje të të cilit janë dy punonjës të strukturës përkatëse për kualifikimin dhe një punonjës i strukturës përgjegjëse për shërbimet në Ministrinë e Financave. Deri në asgjësimin e tyre, fletoret administrohen nga struktura përgjegjëse për kualifikimin”*. Në vijim të këtij përcaktimi, në auditimin e mëparshëm të KLSH është kërkuar interpretim pranë drejtorisë së arkivave, dhe sipas përgjigjes të shkresës nr.8766/1, prot datë 25.09.2018 është sygjëruar se afati i ruajtjes të jetë jo më shumë se 6 muaj nga data e dhënies së provimit, sepse sipas Normave tekniko-profesionale, brenda 6 muajve të parë të vitit pasardhës, sekretaria mbyll dosjet e hapura sipas pasqyrës emërtuese të çeljes së tyre dhe bën dorëzimin në arkiv. Si rezultat, konfirmuar edhe nga përgjigja e drejtorisë së arkivave, afati i ruajtjes prej 3 muajsh është pak krahasuar me përcaktimet e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

normave tekniko-profesionale. Nga ana tjetër një afat i tillë kohor e bën të pamundur auditimin e këtij procesi të rëndësishëm.

10.1 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë në cilësinë e përgjegjësit për bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së AB të shfuqizojë nenin 23 të rregullores nr. 37, datë 10.03.2016 i cili specifikon se “Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit si dhe të urdhërojnë veçimin dhe asgjësimin e dokumentacionit të përkohshëm në përputhje me normat tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë, dhe vetëm pas një kontrolli/auditimi nga një strukturë e brendshme apo dhe e jashtme auditimi për të marrë siguri për këtë proces të rëndësishëm.

Menjëhere

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Rregullorja e trajnimit të vijueshëm nuk parashikon rastet e dorëheqjes së trajnerëve dhe mënyrat se si do të vijohet me përzgjedhjen e trajnerit zëvendësues. Si rezultat, në këto raste nuk është përcaktuar në kuadrin rregullativ, përzgjedhja e trajnerit zëvendësues.

11.1 Rekomandimi: DH/AB në bashkëpunim me KKAB të marrë masat për rishikimin e rregullores së trajnimit të vijueshëm profesional, me qëllim përfshirjen e procedurave që do të ndiqnë rastet e dorëheqjes së trajnerëve gjatë implementimit të programit vjetor të trajnimit të vijueshëm.

Menjëhere

12. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumentacionit të paraqitur konstatohet se “Certifikata e lëshuar nga Center for Financial Reporting Reform (CFRR) W. B. G., nuk është certifikatë profesionale e fushës së auditimit të brendshëm, dhe aq më pak e njohur ndërkombëtarisht, duke mos plotësuar kushtin e parë të kërkuar nga ligji “Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm”.

Referuar kërkesave të Neni 9, të Rregullores Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, ...“Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si c) Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...,”

“Njohja e certifikatës profesionale ndërkombëtare” për dy punonjës të Stafit në strukturën e Ministrisë Financave dhe Ekonomisë, **respektivisht:**

Znj.K.H., Drejtor i Përgjithshme i Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në MFE.

z.D. F., Drejtori i Drejtorisë Harmonizimit MFK, në MFE.

“Njohja e certifikatës profesionale ndërkombëtare” është bërë në kundërshtim me kuadrin rregullator në fuqi si më poshtë:

Së pari: Dy punonjësit e certifikuar nuk janë të punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik, në kundërshtim me kërkesat e Rregullores Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, neni 1 “Kriteret dhe procedurat e regjistrimit të kandidatëve”, pika 2 përcakton se: “ Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si më poshtë:

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

a) Të kenë diplome universitare të nivelit të dytë në shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet; b) Të kenë përvojë pune 3 vjet në profesion; c) Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...

Së dyti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk janë të punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm publik, në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr. 114/2015 datë 22.10.2015 “Për auditin e brendshëm në sektorin publik” dhe konkretisht, nenin 19 “Certifikimi i audituesve të brendshëm” ku parashikohet se: 1. Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e AB, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë. 2. Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë individët e klasifikuar në shkronjën “ç”, të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji. 3. Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

Së treti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk janë të pajisur me certifikatën si “Auditues i brendshëm”, në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr. 114/2015 datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” konkretisht nenin 11, pika 2, shkronja “ç”, ku parashikohet se:

ç) punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Brenda kësaj periudhe ky punonjës duhet t’i nënshtrohet detyrimisht procedurës së certifikimit si “Auditues i brendshëm”. Në rast se brenda këtij afati punonjësi nuk certifikohet si “Auditues i brendshëm”, punonjësit i ndërpriten marrëdhëniet e punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen se janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

Së katërti: Dy punonjësit e certifikuar, nuk i kanë të dokumentuara dhe nuk i janë nënshtrohur programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditit të brendshëm, dhe programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet, nuk janë përcaktuar nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar. Pra sa sipër nuk janë zbatuar kërkesat e Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave, konkretisht neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare” Nisur nga vlerësimi i dokumentacioneve të vendosura në dispozicion për 2 aplikantët të cilët kanë kryer ndjekjen e këtyre trajnimeve, nuk kanë plotësuar kriteret e përcaktuar në ligj, referuar jo vetëm llojit të certifikatës e cila po njehsohet, por edhe llojit të programeve/moduleve të kryera nga aplikantët sipas dokumentacioneve janë dorëzuar certifikata pjesëmarrjeje në workshope 4 ditor dhe 2 Eorkshope virtual 2-orëshe, të cilët nuk rezultojnë të përfshijnë kryerjen e provimeve për vlerësimin e njohurive, sikundër parashikon programi i certifikimit të audituesve të ligjit shqiptar.

Programi i Certifikimit të Auditit të Brendshëm në Sektorin Publik për vitin 2017-2018, është organizuar sipas 6 moduleve, me 46 tema dhe për secilin modul edhe një testim Programi sipas këtyre moduleve është parashikuar të zhvillohet në 84 orë mësimore dhe kohëzgjatja normale e orës mësimore do të jetë 60 minuta. Ngarkesa mesatare mujore në auditor, për leksione dhe ushtrime praktike është në intervalin 12-24 orë për çdo modul, me frekuentim nga 2 deri në 4 seanca, të përfshira në kalendarin e trajnimit dhe miratuar nga Komisioni i Kualifikimit.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ndërkohë temat e trajtuara në modulet e frekuentuara nga aplikantët vetëm duke i listuar pa hyrë në përmbajtjen e secilës, rezultojnë 26 tema të zhvilluara nga 46 tema të cilat mbulojnë Modulet e miratuara nga vetë Komisioni i Kualifikimit.

Ajo që konkludohet është se nga ana e Komisionit të Kualifikimit, nuk është bërë vlerësimi i drejtë dhe në përputhje me kuadrin rregullativ në fuqi jo vetëm referuar llojit të certifikatës, por edhe faktit të krahasimit të orëve të ndjekura/provimeve të dhëna si dhe të temave të mbuluara referuar materialit të depozituar, megjithatë gjejmë të shprehur nga komisioni se trajnimi i bërë nga aplikantët është në përputhje me sa kërkohet nga ky komision në rastin e certifikimit të Audituesve të Brendshëm Publik.

Pra sa sipër nuk janë zbatuar kërkesat e Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave, konkretisht neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare”, ku parashikohet se:

1) Njohja zyrtare e certifikatës profesionale në fushën e auditimit të brendshëm, bazohet në parimin e ngjashmërisë së programeve/moduleve profesionale të trajnimit të kryer nga aplikantët jashtë vendit në masën 75%, me programin/modulet e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, të miratuar nga Komisioni.

2) Baza e vlerësimit të programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditit të brendshëm janë programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet që përcaktohen nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar.

3) Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditit të brendshëm, në përputhje me kërkesat e akteve ligjore në fuqi, me bashkëpunim me Komisionin, ndjek procedurat e njohjes së certifikatave profesionale ndërkombëtare në fushën e auditimit të brendshëm të individëve që i zotërojnë ato, sipas kriterëve të mëposhtme:

a) Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm, dorëzojnë dosjen e aplikimit për njohje pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e brendshëm

b) Dosja e aplikantit duhet të dorëzojë këto elementë:

i. Kërkesë me shkrim për aplikim;

ii. Certifikatën e kualifikimit profesional të marrë jashtë vendit;

iii. Listën e programeve/moduleve të mbrojtura dhe kreditet e marra ;

iv. Dokument identifikimi.

4) Dokumentet e përcaktuara në pikën ii) dhe iii) të gërmës b) të këtij neni, duhet të jenë origjinale ose fotokopje e noterizuar, si dhe të jenë të legalizuar me vulë apostule ose nga Ambasada Shqiptare në vendin e huaj ose nga Ministria e Punëve të Jashtme të Shqipërisë.

5) Komisioni pasi shqyrton dosjen merr vendim për njohjen e certifikatës profesionale ndërkombëtare ose mund të vendosë t’ia kthejë dosjen aplikantit për plotësime të nevojshme, brenda 20 ditëve pune nga vendosja në dispozicion e dosjes së aplikantit.

12.1 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë në vijim të konstatimeve të trajtuara dhe të dokumentacioneve, të vendosë mbi vlefshmërinë e vendimit të Komisionit të KKAB si dhe të analizojë veprimet dhe mosveprimet e funksionarëve të shtetit në ushtrimin e detyrave funksionale në përputhje me Kodin e Etikës.

Menjëherë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

B.2. Gjetje dhe Rekomandime (12) për Drejtorinë e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (MFK)

(Trajtuar më hollësisht në Aneksin nr. 2, pjesë e këtij Raporti Përfundimtar Auditimi)

1.Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se gjatë vitit 2019, DH/MFK ka kryer rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit duke përpiluar pyetësorë të dedikuar për njësitë publike dhe gjithashtu për institucionet e varësisë. Rishikimi i pyetësorit është diskutuar edhe në mbledhjen nr. 3 të Bordit të KBFP zhvilluar në datë 27.12.2018, ku në përfundim të saj është rënë dakord për rishikimin e metodologjisë së monitorimit të performancës dhe dërgimin e pyetësorëve të rinj të MFK në njësitë publike. Miratimi zyrtar i pyetësorit të vetëvlerësimit KBFP është kryer vetëm me miratimin e metodologjisë së rishikuar të monitorimit të performancës, përkatësisht sipas urdhrit nr. 117, datë 01.04.2019, të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë. Pavarësisht kësaj, DH/MFK ka kryer njoftimin e njësive publike përgjatë muajit janar-shkurt mbi përmbajtjen e këtij pyetësori duke kërkuar dorëzimin e tij pranë nëpunësit të pare autorizues sipas ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”.

Drejtoria e Harmonizimit ka kryer trajnim të njësive publike gjatë periudhës 6 Shkurt-21 Shkurt 2019, periudhë kjo që rezulton të jetë relativisht e vonë, dhe që përkon me përgatitjen e raportit për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm (në fund të muajit Shkurt duhet të dorëzohen pranë DH/KBFP). Gjithashtu, konstatohet se raportimi për efekt të treguesve të kontrollit të brendshëm financiar publik është bazuar në të dhënat e dorëzuara nga njësitë publike pikërisht në të njëjtën periudhë në të cilën është kryer dhe trajnimi i tyre për pyetësorët e ndryshuar. Ndryshimi i pyetësorit nuk është shoqëruar me rishikim të manualit të MFK miratuar me urdhrin nr. 108 datë 17.11.2016, me qëllim përshtatjen e tij me ndryshimet në mënyrën e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

1.1 Rekomandimi: Strukturat Drejtuese të DH/MFK të marrin masat për rishikimin e manualit të MFK në përputhje me ndryshimet e pyetësorit të vetëvlerësimit të kontrollit të brendshëm me qëllim përfshirjen e udhëzimeve sqaruese për mënyrën se si do të raportohet nga njësitë dhe si do të kryhet vlerësimi nga DH/MFK, me qëllim raportimin e një situate sa më reale mbi sistemet e kontrollit të brendshëm si nga ana e institucioneve publike, ashtu edhe nga vlerësimi që kryhen drejtoria.

Menjëherë

2.Gjetje nga auditimi: Pas dërgimit të pyetësorit të vetëvlerësimit nga njësitë publike pranë DH/MFK nuk rezulton të jetë kryer një konsolidim i rezultateve për çdo njësi që ka raportuar pranë Drejtorisë në mënyrë që të kryhet vlerësim specifik për njësinë, objektiv ky që ishte edhe kryesori për rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit. Konvertimi në pikë në bazë të evidencave dhe përgjigjeve të dhëna në pyetësor janë dhënë vetëm në kuadër të monitorimit të performancës së njësisë, sipas indikatorëve të MFK, të cilët përfaqësojnë vetëm 30 pyetje të pyetësorit të vetëvlerësimit nga 99 që përmbante në total pyetësori, ose 69 më pak.

Në vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm sipas 5 komponentëve të MFK në bazë të vetëvlerësimit të njësive publike, sipas 17 parimeve të konvertuara nga 99 pyetje në pyetësorin e rishikuar, situata e raportuar nga DH/KBFP është tejte e përgjithshme, dhe nuk janë kryer analiza specifike, raporte në formë grafiku sipas grupit të institucioneve për vlerësimin e rezultateve në krahasim me vitet e mëparshme, por vetëm janë renditur disa nga problematikat kryesore, të cilat nuk janë shoqëruar me numër rastesh, apo subjektet në të cilat janë vërejtur fenomenet e raportuara.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Mungesa e analizave të detajuara në shkallë subjekti apo grupi për të cilën është kryer analiza sipas 5 komponentëve të MFK, nuk jep siguri se problematikat kryesore të identifikuar nga Drejtoria e Harmonizimit në raport janë gjithëpërfshirëse, në kushtet kur nuk raportohen rastet e identifikuar të mungesave, përhapja ose jo e tyre, etj.

2.1 Rekomandimi: DH/MFK të marrë masat për kryerjen e një vlerësimi bazuar në të dhënat totale të dorëzuara nga njësia publike sipas kërkesave të pyetësorit të rishikuar, me qëllim identifikimin e mangësive për çdo njësi publike që ka kryer dorëzimin e këtij dokumenti pranë kësaj drejtorie.

Menjëherë

3.Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në Raportin Vjetor për vitin 2018 mbi funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme, janë raportuar në total 5 monitorime të kryera gjatë periudhës Prill-Maj të vitin 2019, krahasuar me 20 monitorime të kryera një vit më parë. Në dispozicion të grupit të auditimit u vendosën edhe shkresa të tjera për njoftimin e institucioneve për kryerjen e vizitave monitoruese, që përcaktojnë kryerjen e këtyre monitorimeve në muajin maj-qershor; por rezultatet e se cilave nuk janë bërë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP për vitin 2018. Duke mos zbatuar kërkesat e manualit të MFK i cili udhëzon “*Llogaritjen e numrit të njësive publike që do të monitorohen nga çdo punonjës i DH/MFK duke ndarë ditët e punës në dispozicion për një vit të caktuar që DH/MFK ka planifikuar të shpenzojë për vizitat në terren, si dhe duke u nisur nga kohëzgjatja e një vizite në terren.*”, dhe sipas përqindjes: 50% njësi publike nga grupi “i performuesve të dobët”, 25% nga “performuesit mesatar, 25% nga “performuesit e mire” DH/MFK nuk rezulton të ketë kryer dhe dokumentuar një analizë e tillë për përzgjedhjen e njësive që janë monitoruar.

Monitorimi i raportuar në Raportin Vjetor të KBFP për vitin 2018 është kryer vetëm në dy institucione të pavarura (nga të cilat një institucion nuk funksionon që nga fundi i vitit 2018), një ministri, dy bashki, duke mos bërë pjesë së përzgjedhjes njësitë shpenzuese me buxhet të madh dhe institucionet e grupit 87 në varësi të Kryeministrit, të cilat janë pjesë e raportit vjetor të KBFP.

a.Nga auditimi u konstatua se në zbatim të manualit të Menaxhimit Financiar i cili citon “*Në përfundim të vizitës në terren punonjësi i DH/MFK kryen një vlerësim të përgjithshëm mbi besueshmërinë e procesit të vetë vlerësimit të njësisë publike: 100-75%- Vetëvlerësim i besueshëm dhe 74%-0%- Vetëvlerësim jo i besueshëm, i cili përfshihet në raportin vjetor të KBFP*”, në konkluzionet e raportuara për vizitat në terren, nga 5 subjektet e përzgjedhura për monitorim rezulton se 3 prej pyetësorëve janë të besueshme, ku përkatësisht Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është vlerësuar me një vetëvlerësim jo të besueshëm (70% niveli i besueshmërisë) dhe në Bashkinë Devoll nuk është përcaktuar një përqindje e besueshmërisë por është evidentuar nga DH/MFK nevoja për asistencë për plotësimin e këtij pyetësori nëpërmjet kërkesave ligjore në fusha të ndryshme.

Gjithashtu, vizitat në terren nuk janë shoqëruar me letrat e punës dhe dokumentime të tjera, në kundërshtim me aneksin 9 “*Metodologjia dhe lista e kontrollit për vizitat në terren*”, pika 3.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me pikën 2.2.2 të Manualit të Menaxhimit Financiar, monitorimet e njësive publike nga DH/MFK kryen në një periudhë shumë të reduktuar kohore

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

(prill-maj 2019) periudhë kjo që përkon me konsolidimin e rezultateve dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP, dhe për këtë arsye nga 10 shkresa për monitorim që janë dërguar pjesë e raportit janë bërë vetëm 5 prej tyre.

Lidhur me rolin e DH/MFK si monitoruese e vazhdueshme e sistemeve të kontrollit të brendshëm në institucionet publike, në raportin vjetor janë cituar 20 monitorimet e kryera gjatë një viti më parë, të cilat kanë qenë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP për vitin 2017, duke mos identifikuar monitorime të tjera të vazhdueshme pas publikimit të raportit vjetor të KBFP, me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve, i cili është një nga detyrimet kryesore të kësaj drejtorie, cituar në manual.

b.Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e MFK i cili citon se: “*Në përfundim të vizitës në terren, hartimin nga punonjësit e DH/MFK të raportit për njësinë publike përkatëse, në të cilin krahas vlerësimit do të specifikohen edhe rekomandime konkrete për zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të MFK. Ky raport i dërgohet zyrtarisht njësisë publike, e cila përgatit planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të dhëna, të miratuar nga NA e njësisë publike. Një përmbledhëse e raporteve të vizitave në terren, bëhet pjesë e raportit vjetor të KBFP, në një kapitull të veçantë*”, DH/MFK pas përfundimit të monitorimeve në terren ka kryer një analizë të përgjithshme mbi nivelin e besueshmërisë së pyetësorëve, por pa përcaktuar gjetje dhe diferenca konkrete të identifikuar gjatë këtyre vizitave.

Problematika e identifikuar edhe në auditimin e mëparshëm të KLSH vijon të mbetet e parishikuar nga DH/MFK, ku monitorimet e vitit 2019 janë bërë pjesë e raportit vjetor të publikuar në muajin Maj 2018, dhe gjetjet kryesore dhe rekomandimet përkatëse ende nuk janë vendosur në dispozicion të njësive të përzgjedhura.

c.Nga auditimi u konstatua se manuali i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit udhëzon se ndjekja e rekomandimeve do të kryhet në monitorimin e ardhshëm të institucioneve, por referuar numrit të monitorimeve të kryera gjatë një viti, si dhe metodologjisë sipas së cilës kjo përzgjedhje kryhet, ndjekja e rekomandimeve do të mund të realizohet disa vite më vonë, ku referuar numrit më të reduktuar të monitorimeve të kryera gjatë vitit 2019, ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas 28 vitesh, krahasuar me 5 vite që ishte përllogaritur një vit më parë në bazë të numrit të njësive publike që kanë raportuar pranë DH/MFK dhe numrit të monitorimeve të kryera.(143 njësi publike që kanë dorëzuar pyetësorë/ 5 monitorime gjatë vitit = 28 vjet. Pra ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas më shumë se 28 vitesh) .

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

3.1 Rekomandimi: Strukturat drejtuese të DH/KBFP të marrin masa të menjëhershme për rishikim të procedurave të ndjekura për kryerjen e vlerësimit në vend të njësive publike për elementët e kontrollit të brendshëm financiar publik, duke rritur numrin e vizitave, si dhe duke përmirësuar praktikën e punës të ndjekur për raportimin e rezultateve, dhe ndjekjen e rekomandimeve me qëllim ndërmarrjen e iniciativave konkrete për monitorimin e sistemeve të KBFP.

Menjëherë

4.Gjetje nga auditimi: Referuar detyrimit të Drejtorisë së Harmonizimit për kryerjen e konsolidimit të raporteve dhe pyetësorëve të vetëvlerësimit të njësive publike, sipas nenit 26, pika 3 i cili citon se “*Struktura Përgjegjëse e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin ndihmon nëpunësin e parë autorizues dhe Ministrin e Financave për monitorimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe për përgatitjen e raportit vjetor përgjendjen e menaxhimit financiar dhe kontrollit publik, ku përmbledhet informacioni i marrë, në përputhje me dispozitat e nenit 18 të këtij ligji.*”, u krye analizimi i të dhënave të raportuara në Raportin Vjetor të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018. Nga auditimi konstatohet se në dallim nga vitet e mëparshme, ky raport kishte mungesa të konsiderueshme në raportimin e situatës reale lidhur me vetëvlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, për shkak të mos kryerjes së analizimeve në shifra/vlera të rezultateve të gjeneruara nga pyetësorët. Pas kryerjes së ndryshimit të pyetësorit të vetëvlerësimit, Drejtoria e Harmonizimit kryen konvertimin në pikë për çdo pyetje të këtij dokumenti, në bazë të përgjigjes së institucionit, ku ky i fundit paraqet dokumentacione të ndryshme për të suportuar informacionin e deklaruar.

Në raportin vjetor të KBFP, Drejtoria e Harmonizimit është shprehur se “*Në bazë të analizës së vetëvlerësimit si dhe të monitorimeve të vazhdueshme të stafit të DH/MFKK-së, sistemet e kontrollit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme vlerësohen pjesërisht efektiv, bazuar në 17 parimet e modelit COSO*”.

Gjithashtu, është vlerësuar se “*Nga analiza e 143 pyetësorëve, rezulton se efektiviteti është në masën 72% (ky tregues është përcaktuar nga mesatarja e efektivitetit të treguesit të performancës për MFKK “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemet e kontrollit të brendshëm “ për ministrinë e linjës, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, Grupit 87 të Kryeministrit dhe njësive shpenzuese me buxhet të madh)*”.

Për vlerësimin e efektivitetit në përqindje të sistemeve të kontrollit të brendshëm, përveç komentit si pjesërisht efektiv, DH/KBFP ka marrë në konsideratë vetëm një nga indikatorët e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, i cili nuk vlerësohet nga pyetjet e pyetësorit (vlerësimi nga 1-4 do bëhet 1 pikë mbi afatin kohor të dorëzimit të dokumentacionit, 1 pikë për deklaratën dhe raportin dhe 2 pikë mbi gjithëpërfshirjen dhe rregullsinë e informacionit të paraqitur në pyetësorin e vetëvlerësimit), dhe % e realizimit është 72% ose 2.85/4. Nëse i referohemi indikatorëve të performancës, ky tregues i përdorur për vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, **është faktikisht treguesi i vlerësuar më lartë në krahasim me dy indikatorët e tjerë të MFK, pasi nëse analizojmë mesataren e efektivitetit për të tre treguesit e performancës së MFK, të cilët rezultojnë nga analizimi i 39 pyetjeve të pyetësorit ë vetëvlerësimit⁹, efektiviteti vlerësohet 67%, ose 2.71/4, ku “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e**

⁹Në mënyrë analoge me raportin e një viti më parë ku është cituar se : Efektiviteti i përgjithshëm i sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit logaritets mesatare epikëvetëpyetësorit të vetëvlerësimit për të gjitha njësitet publiket e marranë analizë, dhe në kushtet kur vlerësimi në pikë nga DH është bërë vetëm për efekt të pyetjeve të përzgjedhura për indikatorë.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

raportit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm është vlerësuar me 2.9 pikë nga 4 të mundshme (73%), Hartimi me cilësi i planit të veprimit të MFK-së dhe paraqitja brenda afateve kohore të përcaktuara është vlerësuar mesatarisht 2.53 pikë nga 4 pikë të mundshme (63.2%), dhe Efektiviteti i mekanizmave baze të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik është vlerësuar me 2.7 pikë nga 4 pikë të mundshme (67.6%). Në krahasim me vitin 2017, në të cilën vlerësimi ishte kryer mbi 129 institucione niveli i efektivitetit ishte në masën 85%, ose 3.41/4; dhe në vitin 2016 ishte vlerësuar në masën 79% ose 3.16/4.

4.1 Rekomandimi: Strukturat Drejtuese të DH/KBFP, në vijim edhe të kërkesave të indikatorëve të Strategjisë PFM, për vlerësimin e përqindjes së efektivitetit të kontrolleve të brendshme, të marrin masat për kryerjen e një përllogaritjeje të plotë dhe gjithëpërfshirëse për raportimin e saktë të efektivitetit të sistemit të kontrollit financiar publik, në mënyrë që të ndiqet në mënyrë krahasimore kjo analizë me vitet e mëparshme dhe të garantohet forcimi i sistemeve, reflektuar në rritjen e nivelit të efektivitetit. Nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë të vlerësohet situata e mësipërme dhe të nxirren përgjegjësitë për raportim jo të drejtë referuar situatës së efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Menjëherë

4.2 Rekomandimi Në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, DH/KBFP të marrë masat për raportimin e plotë të sistemeve të KBFP duke përfshirë edhe njësitë e varësisë, nëpërmjet konsolidimit të të dhënave të tyre nga njësitë publike që raportojnë pranë kësaj drejtorie. Bordi i KBFP të analizojë problematikën e ngritur në vijimësi nga KLSH dhe të marrë masat e nevojshme për funksionimin e DH/KBFP në përmbushje të misionit monitorues dhe raportues të këtyre sistemeve.

Menjëherë

4.3 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë, në bashkëpunim me Bordin e KBFP të marrë masat për kryerjen e shqyrtimit dhe miratimit të raportit vjetor të KBFP në zbatim të afateve të përcaktuara në ligj, me qëllim vlerësimin në kohë të mënyrës së trajtimit të problematikave të identifikuara në sistemet e kontrollit të brendshëm nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit, përpara publikimit të këtij raporti në faqen zyrtare.

Menjëherë

5. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në kuadër të planifikimit të aktiviteteve sipas shtyllës 5 të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, Drejtoria e Harmonizimit gjatë vitit 2016 kishte planifikuar kryerjen e procesit të pilotimit për implementimin e MFK për 2 ministri linje, 2 bashki si dhe 2 institucione të pavarura bazuar në përvojën e fituar nga projekti i mëparshëm, dhe në 2017 planifikimi fillestar ka përzgjedhur për pilotim (MPB, MTI, Bashkia Vlorë, Bashkia Gjirokastrë, Autoriteti i Konkurrencës dhe Avokati i Popullit) dhe në planin e rishikuar numri i njësive të përzgjedhura është reduktuar në 4 institucione: Autoritetin Rrugor, Ministrinë e Brendshme, Avokatin e Popullit dhe Autoritetin e konkurrencës, por për shkak të ndryshimeve rrethuese ky proces nuk mundi të konkludonte asnjë nga aktivitetet e planifikuara. **Gjatë vitit 2018, evidentohet se procesi i pilotimit ka konkluduar vetëm për dy institucione**, konkretisht për Autoritetin Rrugor Shqiptar dhe Bashkinë Vlorë, pasi për dy institucionet e tjera është theksuar se problematika në ndryshimet e shpeshta strukturore është bërë shkak për ndërprerjen e aktiviteteve përkatësisht në Ministrinë e Brendshme dhe atë të Infrastrukturës dhe Energjisë. Kjo situatë e evidenton se nga 6 implementime pilot të planifikuara për shtrirjen e një sistemi modern në institucionet shtetërore, pas përfundimit të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

eksperiencës nga Drejtoria e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e cila është asistuar për një periudhë dy vjeçare (Shtator 2014-Nëntor 2016) nga projekti i binjakëzimit: ”Implementimi i një Sistemi Modern për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe Inspektimin Financiar Publik në Shqipëri”, i financuar nga fondet IPA 2012, zhvilluar në bashkëpunim me Ministrinë e Financave të Austrisë dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë të Francës, në harkun 2 vjeçar janë realizuar pjesërisht vetëm 2 prej tyre nga 6 të planifikuara.

Sipas planit vjetor të DH/MFK në lidhje me zbatimin e sistemit modern të MFK në 4 institucione pilot, është përcaktuar si objektiv ngritja e një sistemi të shëndoshë të MFK-së për këto institucione nëpërmjet përgatitjes së instrumentave që shërbejnë në implementimin e MFK: rregullore, procedura të brendshme, regjistri i risqeve, manualët e punës, harta e proceseve dhe gjurmëve të auditimit.

Nga auditimi u konstatua se procesi i kryerjes së monitorimeve pilot nuk rezulton i rregulluar sipas një metodologjie të caktuar, dhe si rezultat nuk janë përgatitur letra pune për dokumentim të aktiviteteve të kryera. Më hollësisht, faza paraprake e vlerësimit të cilësisë së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, e cila shërben për identifikimin e nevojave për përmirësim të këtij sistemi, nuk është shoqëruar me një raport konkret. Si rezultat, aktivitetet e planifikuara për tu realizuara, kanë qenë të njëjta për të gjithë institucionet e përzgjedhura për monitorim pilot, pavarësisht ndryshimeve në nivelin në të cilën kanë qenë këto institucione, e reflektuar kjo në renditjen e tyre në raportin vjetor të KBFP për vitin 2017.

Aktivitetet e planifikuara kanë qenë të shoqëruara me afate kohore precize dhe kanë konsistuar në përgatitjen e planeve të punës, manualeve të proceseve të punës, regjistri i riskut, plan veprimi për minimizim të riskut, gjurmët e auditimit, përgatitja e planit të zhvillimit të MFK, por në përfundim të 2 monitorimeve që janë raportuar nga drejtoria si të përfunduara me sukses, nuk disponohen dokumentacionet e hartuara nga njësia e përzgjedhur për monitorim, duke mos garantuar efektivitetin e këtij procesi. Gjithashtu, vlerësimi i këtyre njësive në Raportin Vjetor të KBFP, nuk reflekton një përmirësim të gjendjes së sistemeve respektive, në kushtet kur institucionet e raportuara si të papërfunduara të monitorimit pilot rezultojnë në renditje në nivele të larta, dhe institucionet e tjera për të cilat monitorimi ka konkluduar me sukses kanë patur një rënie/ nuk kanë ndryshuar në renditjen e përgjithshme.

5.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për kryerjen në mënyrë sa më efektive të planifikimit dhe implementimit të sistemeve të MFK në institucionet pilot, në mënyrë që të realizohen pritshmëritë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike në fushën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik, duke kryer shoqërimin e këtyre vizitave me letrat e punës që dokumentojnë arritjen e objektivave të paracaktuar, për forcimin e sistemeve të MFK në njësitë respektive.

Menjëherë

6.Gjetje nga auditimi: Pas rishikimit të pyetësorit të vetëvlerësimit, nga ana e DH/MFK është përcaktuar se njësitë publike do të kryenin vetëvlerësimin, tanimë jo me pikë por duke referuar

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

dokumentacionet përkatëse për secilën nga 99 pyetjet e pyetësorit, dhe Drejtoria e Harmonizimit do të përpunonte të dhënat dhe do të kryente vlerësimin në pikë. Nga auditimi konstatohet se DH/MFK ka kryer vlerësimin në pikë vetëm për efekt të indikatorëve, duke mos kryer konvertim të përgjigjeve në pikë respektive për pyetjet e pyetësorit që nuk janë përfshirë në metodologjinë e indikatorëve të MFK. Gjithashtu, konstatohet se vlerësimi në pikë për pyetësorët nuk është kryer në mënyrë të drejtë në analogji me përgjigjet e dhëna nga institucionet raportuese, konstatim ky i mbështetur në rezultatet e trajtuara në Aneksin nr.2 të Projektraportit të auditimit, ku më hollësisht për të njëjtën përgjigje të dhënë nga institucioni, vlerësimi i kryer nga Drejtoria e Harmonizimit ka qenë i ndryshëm, duke mos raportuar në mënyrë të drejtë situatën e sistemeve të KBFP në njësië publike.

Nga auditimi konstatohet se me ndryshimin e metodologjisë së performancës, në indikatorët e Auditit të Brendshëm nuk është përfshirë vlerësimi i pyetësorëve të vetëvlerësimit të situatës së auditit të brendshëm (total 40 pyetje). Si rezultat, edhe pse njësitë publike sipas detyrimit të tyre dorëzojnë pranë DH/AB pyetësorët e vetëvlerësimit të auditit të brendshëm, këto pyetësorë nuk bëhen pjesë e vlerësimit në total të situatës së auditit të brendshëm në sektorin publik nëpërmjet indikatorëve të performancës.

Në lidhje me indikatorin “*Njësia publike realizon shërbimin e AB*”, konstatohet se nga 19 njësi publike që rezultojnë të kenë realizuar shërbimin e AB me marrëveshje, vetëm Bashkia Pustec është listuar në njësite publike e vlerësuar për efekt të indikatorëve të performancës. Në lidhje me njësitë që nuk kanë mundur të realizojnë shërbimin e AB, ato nuk janë pjesë e vlerësimit për efekt të indikatorëve të AB, dhe si rezultat për të gjitha njësitë e marra në vlerësim, vlerësimi në pikë për këtë indikator është maksimal (1 pikë). Gjithashtu, edhe për vlerësimin në pikë të njësiteve, u identifikuan raste në të cilat njësitë nuk kanë plotësuar detyrimin ligjor për numrin e audituesve, drejtuesi e AB, certifikimin e audituesve, etj dhe rezultojnë të vlerësuar me pikët maksimale.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

6.1 Rekomandimi: DH/KBFP të marrë masat për kryerjen e vlerësimit në pikë në bazë të përgjigjeve reale të dhëna nga institucionet raportuese pranë drejtorisë, sipas udhëzimit për kryerjen e këtij vlerësimi në pikë nga DH/AB dhe DH/MFK, me qëllim raportimin e saktë të situatës sipas përgjigjeve të institucioneve.

Menjëherë

7. Gjetje nga auditimi: Në kuadrin e krijimit të një sistemi efektiv në fushën e raportimit financiar dhe kontabilitetit në sektorin publik si dhe në përputhje me Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, DH/MFKK ka parashikuar për vitin 2019 hartimin dhe miratimin e Planit Strategjik të Veprimit në fushën e kontabilitetit të sektorit publik, në bashkëpunim me konsulentin ndërkombëtar të projektit. Ky plan do të përfshijë:

Planin e implementimit të projektit; Përgatitjen e termave të referencës dhe specifikimet teknike për komponentët e tjerë të projektit; Programet e trajnimit, në kuadër të rritjes së kapaciteteve të punonjësve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe stafit përgjegjës për financat në të gjitha njësitë publike; Kontrollin e cilësisë të produkteve të projektit; Zhvillimin e një strategjie komunikimi dhe strategjie mbi menaxhimin e ndryshimeve.

Gjatë periudhës objekt auditimi nuk janë identifikuar iniciativa konkrete për përgatitjen e këtij plani nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit. Ndërmarrja e angazhimeve për përgatitjen e këtij plani, 1 vit përpara afatit përfundimtar për përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standardeve, konsiderohet një iniciativë e vonuar e drejtorisë, si udhëheqëse e metodologjisë në sektorin e kontabilitetit. Në raportin vjetor të KBFP, veprimtaria e kësaj drejtorie është përqendruar në përgatitjen e një udhëzimi, i cili për shkak se është kryer në pjesën e parë të vitit 2018, ka qenë pjesë e raportimit të veprimtarisë së Drejtorisë edhe për vitin paraardhës.

Menjëherë

7.1 Rekomandimi: DH/MFK në vijim edhe të konstatimeve të mëparshme të KLSH, të marrë masat për ndërmarrjen e iniciativave konkrete për implementimin e objektivave të strategjisë së PFM me objektiv kryesor përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standardeve të kontabilitetit publik.

Menjëherë

8. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se në vijim të rekomandimeve të lëna nga KE për forcimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, gjatë vitit 2018 ende nuk janë ndërmarrë masat për përgatitjen e një politike të qartë për rritjen e përgjegjshmërisë menaxheriale dhe mënyrës se si kjo mund të aplikohet në sektorin publik. Delegimi i detyrave mbetet ende një problematikë e pa rregulluar nga njësitë publike. Gjithashtu, monitorimi i kryer nga Drejtoria e Harmonizimit, në krahasim me vitin që kaloi ka rezultuar në rënie, e shoqëruar kjo me vlerësimin e kryer për njësitë publike vetëm për një pjesë të pyetjeve të pyetësorëve të vetëvlerësimit, ku ashtu sikundër është trajtuar edhe më sipër, ky vlerësim paraqet pasaktësi.

Menjëherë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

8.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të ndërmarrë iniciativa konkrete për përmbushjen e rekomandimeve të lëna në raport progresin e KE, të tilla si politika e qartë për rritjen e përgjegjëshmërisë menaxheriale, dhe delegimi i detyrave nga njësitë publike, shoqëruar me forcimin e rolit të saj si monitoruese të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë publike.

Menjëherë

9.Gjetje nga auditimi: Referuar raportimit të udhëzimit nr. 8, të Ministrisë Financave si pjesë e analizes vjetore të DH/MFK për vitin 2018, pavarësisht trajtimit të kësaj çështjeje edhe në auditimin e mëparshëm të KLSH, për shkak të mungesës së iniciativave nga ana e DH.MFK për shqyrtimin e rekomandimit, kjo gjetje ri sillet në vëmendje të strukturave drejtuese të MFE.

Ky udhëzim është finalizuar, miratuar dhe publikuar si Udhëzimi nr. 8 dt. 9.3.2018. Për përpilimin e këtij Udhëzimi është ngritur grupi i punës me Urdhrin nr. 142 dt. 17.11.2017 “Për ngritjen e grupit të punës për hartimin e bazës rregullatore të kontabilitetit publik për një periudhë tranzitore, deri në zbatimin e standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit të sektorit publik (IPSAS)”.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të vënë në dispozicion: dosje e çështjeve të ndjekura në lidhje me kontabilitetin dhe përmirësime të tjera ligjore; nuk rezulton të jetë e plotësuar me minutat mbledhjeve të grupeve të punës apo relacione “dhënie mendim” apo versione finale të miratuara të udhëzimeve të përpiluara apo të analizës të sipër përmendur.

Në kushtet kur prej disa vitesh është shtruar çështja se sistemit publik shqiptar i mungojnë standardet e kontabilitet të miratuara, nuk disponojmë nga DH/MFK ndonjë mbledhje të dedikuar të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për propozimin e hartimit të një dokumenti të tillë tranzitor, duke përcaktuar çfarë konkretisht rregullon ai, çfarë ndryshimesh sjell? Pika 2 thotë “rivënie në zbatim të rregullave në fushën e kontabiliteti publik? A kanë qenë të përpiluara dhe të detyrueshme për zbatim më parë këto rregulla dhe kur pushuan së zbatuari? Cila është përcaktuar si periudhë tranzitore; Cilat IPSA janë përshtatur/adaptuar?

Në këtë Udhëzim, pika 8 thuhet se “ Metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave në sektorin publik ka të bëjë me: • njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës; si dhe • njohjen e të ardhurave në çastin e arkëtimit të tyre. Pra kemi të bëjmë me një “cash basis” të modifikuar. Nëse ky udhëzim sjell ndryshime në njohjen trajtimin dhe mënyrën e kontabilizimit të transaksioneve të caktuara atëherë Udhëzimit i duhej të plotësoj me parashikim të një periudhë tranzicioni si çdo praktikë ndërkombëtare e Bordeve rregulluese dhe mbikëqyrëse që nxjerr një standard apo letër pune shpjeguese për të shmangur konfuzion në interpretim dhe për një paraqitje të drejtë të pasqyrave financiare të njësisve të qeverisjes së përgjithshme brenda një viti ushtrimor.

Gjithashtu, në Udhëzimin nr. 23 dt. 22.12.2017 pika 30, konfirmohet se baza ligjore, rregullatore për përgatitjen e pasqyrave financiare është Udhëzimi nr. 14 dt. 2006, i rishikuar 2007, 2008, i Ministrit të Financave mbi përgatitjen dhe publikimin e Pasqyrave Financiare Vjetore për institucionet qendrore, vendore dhe njësitë e zbatimit të projekteve për marrëveshjet me donatorët e huaj. Nga shqyrtimi i ndryshimeve të vitit 2007 dhe 2008 në Udhëzimin nr. 14 dt. 28.12.2006, konstatoam se ndryshimet e vitit 2008 shfuqizuan pikat 8 dhe 9 e rubrikës I-rë,

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

përkatësisht:

8. Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave, mbi bazën e informacionit të depozituar, harton brenda datës 15 Qershor 2007 përmbledhëset e llogarive vjetore 2006 në këto nivele; Për Ministrinë dhe Institucionet e tjera qendrore ; Për ISSH dhe ISKSH Për njësitë e menaxhimit / zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatorë të huaj; Për organet e Qeverisjes Vendore,

9. Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave mbi bazën e të gjithë informacionit të hartuar e depozituar **bën konsolidimin e pasqyrave** financiare të vitit 2006 në nivel qendror e lokal dhe i raporton ato brenda datës 15 Korrik 2007.

Pra Udhëzimi nr.14 i dt. 28.12.2006 i ndryshuar me Udhëzimin nr. 10 dt. 27.2.2008 nuk parashikon një pikë se kush bën konsolidimin e pasqyrave financiar duke mbetur përsëri me Udhëzimet e përvitshme për mbyllje të llogarive të buxhetit nga Thesari.

Një tjetër sqarim që duhej të parashikonte DH/MFK është raporti/lidhja midis Udhëzimi nr. 14 i 2006-s dhe Udhëzimi nr. 8 i 2018-s. A janë ata plotësues të njëri tjetrit apo ai më i hershmi shfuqizohet.

Në lidhje me parimi i njohjes dhe regjistrimit të shpenzimit.

Udhëzimi nr. 23 dt. 22.12.2017, pika 1.b: Në pasqyrën vjetore të konsoliduar të shpenzimeve dhe të ardhurave të qeverisjes së përgjithshme përfshihen: Të gjitha shpenzimet publike të ndodhura (të dokumentuara) nga data 01.01.2017 deri më 31.12.2017 të njohura brenda kufirit të fondeve buxhetore disponibël dhe të regjistruara në SIFQ për llogari të vitit 2017, pavarësisht nga data e kryerjes së pagesave (accrual basis).

Në udhëzimin e përvitshëm të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr.39 datë 24.12.2018 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit të vitit 2018” pjesa V “Rakordimi dhe mbyllja e llogarive vjetore të qeverisjes së përgjithshme”, pika 33 e tij parashikon se: “Rakordimi, mbyllja e llogarive të tjera vjetore të njësitë të qeverisjes së përgjithshme dhe hartimi i pasqyrave financiare do të kryhet në bazë të udhëzimit MFE nr. 8, datë 09.03.2018”.

Udhëzimi i Ministrisë Financave dhe Ekonomisë nr.8, datë 09.03.2018, “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes përgjithshme”, pika 37 parashikon: “Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, para përgatitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor, janë të detyruara të rakordojnë, vetëm për të dhënat mbi bazë cash (cash basis), me degën e thesarit të juridiksionit që i mbulon. Sipas procedurave të sistemit të thesarit, ato rakordojnë të ardhurat dhe shpenzimet e periudhës ushtrimore, duke nënshkruar në dokumentin e akt-rakordimit apo situacionin e të ardhurave e shpenzimeve për vitin që raportohet. Rakordimi me sistemin e thesarit është i detyrueshëm për të dy palët”. Si dhe në **pikën 42, ku parashikohet se:** “Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme duhet të evidentojnë veçmas në pasqyrat financiare vjetore dhe zërin e detyrimeve të prapambetura të tyre ndaj të tretëve, për shpenzime, shërbime apo investime të kryera e të pafinancuara (commitment), për shkak të mungesës së fondeve. Për të evidentuar këto detyrime, do të përdoren llogari specifike të kontabilitetit të llogarisë 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”, në varësi të natyrës së tyre”.

Sikurse është konstatuar nga KLSH në auditimin e vitit të kaluar, kjo pikë e Udhëzimit nr.8, datë 09.03.2018, është në kundërshtim me nenin 61, shkronja (a) e ligjit nr.9939, datë 26.06.2008 i ndryshuar “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, ku

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

parashikohet se : shpenzimi njihet në momentin e ndodhjes pra jo të pagesës. Fakti që nuk ka fonde disponibël për pagesë, nuk është arsye që këto shpenzime të njihen si shpenzime të periudhave të ardhshme pasi ato në të vërtetë kanë ndodhur, në këtë mënyrë denatyrohet raportimi i shpenzimeve për investime, krijohen hapësira për marjen e angazhimeve pa patur fonde buxhetore disponibël, rrjedhimisht kjo çon në rritjen e detyrimeve të prapambetura (stokut) .

9.1 Rekomandimi: DH/MFK të rishikojë menjëherë Udhëzimin e Ministrisë Financave dhe Ekonomisë nr.8, datë 09.03.2018, “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes përgjithshme”, me qëllim harmonizimin e tij me ligjin për menaxhimin e buxhetit dhe Udhëzime të tjera në fushën e kontabilitetit.

Menjëherë

10.Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se pas ndryshimit të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 në atë nr. 110/2015, datë 15.10.2015, konkretisht neni 18 i tij, pika 1, janë përjashtuar nga përgjegjësia për përgatitjen së pyetësorëve të vetëvlerësimit dhe raportit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, si dhe dorëzimin tyre tek nëpunësi i parë autorizues, njësitë publike të përfshira në pikën 2, të nenit 3: Shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta, të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme.

Referuar fushës së zbatimit të ligjit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, për përgatitjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm, i cilipërfshin: njësitë e qeverisjes së përgjithshme; shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta, të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme; njësi të tjera që shpenzojnë fonde publike, sipas një marrëveshjeje ndërkombëtare; raportimi pranë Nëpunësit të Parë Autorizues dhe DH/MFK, kufizohet vetëm tek njësitë e qeverisjes së përgjithshme, në ndryshim me ligjin e auditimit të brendshëm ku fusha e zbatimit dhe raportimi pranë DH/AB është e njëjtë.

Si rezultat, raportimi i DH/MFK për funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, kryhet nga analizimi i të dhënave për **143 njësi** publike (njësitë e mëdha të qeverisjes së përgjithshme), nga një total prej mbi **1200 institucione** që rezultojnë nga të dhënat e buxhetit. Referuar problematikave të konstatuara më sipër në këtë material, për garantimin e kryerjes së konsolidimit të të dhënave të institucioneve të varësisë në pyetësorët dhe raportet e njësive qendrore, numri i njësive që monitorohen dhe raportohen nga DH/KBFP bëhet edhe më i vogël, dhe si rezultat më pak gjithëpërfshirës. Kështu, referuar rëndësisë së njëjtë të këtyre dy drejtorive, si pjesë të DH/KBFP, dhe raportimin mbi situatën e Kontrollit të Brendshëm, sigurimi i një informacioni thelbësor, edhe pse jo të hollësishëm nga një numër më i gjerë i institucioneve përgjegjëse për krijimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, në raportimin vjetor të KBFP garanton dhe jep një pamje më të plotë, të saktë dhe gjithëpërfshirëse të këtij dokumenti (Trajtuar më hollësisht në faqen x të Raportin Përfundimtar të Auditimit).

10.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, si institucion përgjegjës për raportimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, të marrë masat për përgatitjen dhe shpërndarjen e pyetësorëve të veçantë dhe të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

personalizuar sipas grupeve, për institucionet e varësisë, shoqëritë tregtare, OJF, autoritetet e përbashkëta apo institucione të tjera të financuara nga buxheti i shtetit apo që kanë në përdorim asete shtetërore, në mënyrë që këto institucione, si njësi të sektorit publik përgjegjëse për zbatimin e ligjit të MFK, të bëhen pjesë e raportit të KBFP dhe të monitorohen nga DH/MFK për funksionimin sa më të mirë dhe efikas të sistemeve të tyre në zbatim të manualit dhe ligjit të MFK.

Menjëherë

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se referuar periudhës objekt auditimi, në strukturën faktike të në Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publikekzistojnë vende të paplotësuara përkatësisht për 2 përgjegjës sektori. Detyrat dhe përgjegjësitë e kësaj drejtorie janë përcaktuar në ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015, manualin “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” dhe rregullore të tjera që udhëzojnë veprimtarinë për çështje specifike të DH/MFK .

Menjëherë

12.1. Rekomandimi: Për përmbushjen e misionit dhe detyrave funksionale të përcaktuara në kuadrin ligjor në fuqi në lidhje me auditimin e brendshëm publik dhe menaxhimt financiar dhe kontrollit, nga ana e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, sipas legjislacionit në fuqi, të bëjë të mundur shpalljen dhe plotësimin e vendeve vakant në Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik .

Menjëherë

C. Mbi zbatimin e rekomandimeve në auditimin e mëparshëm.

(Trajtuar më hollësisht në Aneksin nr. 4, pjesë e Raporti Përfundimtar Auditimi)

1. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, konstatohet se niveli i pranimit dhe zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH, paraqitet si më poshtë:

a) Janë rekomanduar **2 propozime për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi, të cilat nuk janë pranuar.**

b) Janë rekomanduar **25 masa organizative**, nga të cilat 12 rekomandime **nuk janë pranuar, 1 masë është pranuar pjesërisht dhe janë pranuar 12 masa**, nga të cilat janë në proces zbatimi 4 masa organizative, 1 masë e zbatuar pjesërisht dhe 7 masa janë zbatuar.

c) **Është rekomanduar 1 masë disiplinore**, e cila nuk është pranuar.

12.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të hartojë plan pune të veçantë e të marrë të gjitha masat e duhura ligjore për ri zbatimin e rekomandimeve të pa zbatuara të KLSH në auditimin e mëparshëm, dërguar nga KLSH me shkresën 301/8 prot., datë 07.08.2018, respektivisht: a) Për zbatimin e 2 propozimeve për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi, të cilat nuk janë pranuar. b) Për zbatimin e plotë edhe të 12 rekomandimeve për masa organizative të cilat nuk janë pranuar dhe 4 masa në proces zbatimi, të cilat më hollësisht janë trajtuar në aktverifikimin nr.01, datë 23.08.2019 (Për kryerjen e verifikimit të zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, nga KLSH me shkresën nr. 301/8 prot., datë 07.08.2018, Projektraportin e auditimit dërguar me shkresën e KLSH nr. 389/2, datë 06.09.2019 Aneksi nr. 4 faqe 147-188)

Menjëherë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

ANEKSET

Aneksi 1

B. “Mbi aktivitetin e Auditimit të Brendshëm, përputhshmëria ligjore dhe vlerësimi i strukturave audituese”

Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm e kryen veprimtarinë e vet bazuar në Ligjin nr. 114/2015 i cili i vendos strukturat e Auditimit të Brendshëm në varësi të drejtpërdrejtë të titullarit të njësisë publike. Veprimtaria e auditimit të brendshëm në sektorin publik mbështetet në një kuadër ligjor, i cili është hartuar në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm, të pranuar. Bazë e këtij kuadri rregullator janë:

- *Ligji nr 114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”,*
- *Manuali i Auditimit të Brendshëm,*
- *Kodi i Etikës për Audituesit e Brendshëm si dhe*
- *Aktet e tjera ligjore dhe nënligjore.*

Ligji përcakton Ministrin e Financave përgjegjës për:

a) bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë e sektorit publik, të përcaktuar në nenin 3 të këtij ligji;

b) përcaktimin e kriterëve për ngritjen e njërive të auditimit të brendshëm dhe komiteteve të auditimit në sektorin publik, duke i propozuar Këshillit të Ministrave nxjerrjen e aktit nënligjor për këtë qëllim;

c) miratimin e politikave, manualeve, procedurave, udhëzimeve dhe rregulloreve të auditimit të brendshëm për përshtatjen dhe përafrimin e tyre me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm;

ç) emërimin dhe lirin nga detyra të anëtarëve të Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, sipas të nenit 21 të këtij ligji;

d) paraqitjen në Këshillin e Ministrave, brenda muajit maj të çdo viti, të raportit vjetor për auditimin e brendshëm, si pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik.

Për të ushtruar këto përgjegjësi, Ministri i Financave mbështetet nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm në Ministrinë e Financave. Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm, funksionon në bazë të Ligji nr. 114/2015 “Për Auditimin e brendshëm në Sektorin Publik”, miratuar më 22.10.2015. Funksionet dhe roli i DH/AB përcaktohen në nenin 24 të Ligjit 114/2015, dhe në mënyrë më të detajuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm, Urdhra dhe Udhëzime të Ministrit të Financave të nxjerra në kuadrin e gjithë sistemit të auditimit të brendshëm në sektorin publik në Shqipëri. DH/AB në mënyrë më specifike ka këto detyra:

1. Zhvillon, administron dhe zbaton strategjinë e harmonizuar në fushën e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe e monitoron këtë veprimtari në nivel kombëtar;
2. Harton dhe propozon përmirësimin e legjislacionit kryesor dhe mbështetës për auditimin e brendshëm në sektorin publik;
3. Harton dhe propozon politikat, manualët, procedurat, udhëzimet dhe rregulloret për auditimin e brendshëm për përshtatjen dhe përafrimin e tyre me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm;

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

4. Përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik e vjetor të veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë publike;
5. Paraqet, brenda muajit maj të çdo viti, te Ministri i Financave raportin për funksionimin e auditimit të brendshëm në sektorin publik, pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik;
6. Harton dhe zbaton manualin për vlerësimin e cilësisë, e cila përfshin procesin e monitorimit dhe vlerësimit në mënyrë periodike të veprimtarisë së njësive të auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm;
7. Administron metodat e hartuara, në mbështetje të manualit të auditimit, për fusha specifike të auditimit të brendshëm, të paraqitura nga njësitë e auditimit të brendshëm;
8. Analizon rekomandimet e dhëna në raportet vjetore të njësive të auditimit të brendshëm;
9. Harton, zhvillon dhe administron politikat kombëtare për certifikimin e audituesve të brendshëm, si dhe trajnimin e vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm, në bazë të praktikave bashkëkohore në fushën e auditimit të brendshëm;
10. Harton dhe përditëson Regjistrin Kombëtar të audituesve të brendshëm të certifikuar.

Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, sipas urdhrit të Kryeministrit nr. 89, datë 13.06.2018 është e organizuar sipas strukturës si më poshtë:

Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm	
Drejtor	II-b
Specialist	III-b
Specialist	III-b
Specialist	III-b
Specialist	III-b
Specialist	III-b

Nga auditimi u konstatua se referuar periudhës objekt auditimi, në strukturën faktike të Drejtorisë ekzistojnë vakanca përkatësisht për pozicionin e Drejtorit dhe 1 pozicion specialisti.

Për vitin 2018, plani i aktivitetit të kësaj drejtorie ishte organizuar si më poshtë:

1. Përmirësimi i akteve nënligjore në fushën e auditimit të brendshëm

Aktivitetet e planifikuara: Miratimi i disa shtesave dhe ndryshimeve në Manualin e Auditimit të Brendshëm në sektorin publik, miratuar me urdhër të MF nr.100, datë 25.10.2016.

Metodologji e përbashkët e auditimit të brendshëm dhe KLSH në lidhje me detyrimet e prapambetura.

Realizimi: Gjatë vitit 2018, nga DH/AB i ka sjellë në vëmendje të gjitha NJAB me shkresën zyrtare nr.13802, datë 9.10.2018 dhe në mënyrë të përsëritur i'u ka rekomanduar të planifikojnë auditime për të analizuar saktë në lidhje me shkaqet nga të cilat vijnë këto detyrime dhe dhënien e rekomandimeve sa më efikase për kufizimin e këtij fenomeni. Megjithatë nuk konstatohen të jenë kryer ndryshimet në Manualin e Auditit të Brendshëm dhe nuk rezulton të jetë miratuar metodologjia mbi detyrimet e prapambetura.

2. Vlerësimi i jashtëm i cilësisë së veprimtarisë së njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik.

Aktivitetet e planifikuara: Bazuar në planin vjetor të veprimtarisë, e miratuar me urdhër të MF nr. 22, datë 06.03.2017, ishin planifikuar 10 vlerësime të jashtme të cilësisë në Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Ministrinë e Mbrojtjes, Ministrinë e Arsimit, Rinisë dhe Sportit,

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ministrinë e Brendshme, Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Bujqësisë, Ministria e Kulturës, Bashkinë Gjirokastrë, Bashkia Bulqizë.

Realizimi: Gjatë vitit 2018 janë realizuar 10 vlerësime në: Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Ministrinë e Mbrojtjes, Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministrinë e Brendshme, Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Shoqëria e Parë Financiare e Zhvillimit (FAF sha), Bashkia Gjirokastrë, Qendra Spitalore Vlorë dhe Ministria e Drejtësisë. Vlerësimet e njësive të auditimit të brendshëm në Shoqërinë e Parë Financiare e Zhvillimit (FAF sha) dhe Qendra Spitalore Vlorë, janë kryer me kërkesë të këtyre njësive publike, dhe si rezultat nuk janë kryer 2 vlerësime të planifikuara në planin vjetor. Në total rezulton se është kryer vlerësim vetëm në 1 bashki, dhe nëse i referohemi totalit të njësive të AB, kryerja e 10 vlerësimeve në vit nuk do të mund të realizojë objektivin sipas standardeve për kryerjen e vlerësimit të jashtëm të njësive 1 herë në 5 vjet.

3. Zhvillimi i vazhdueshëm profesional i audituesve të brendshëm në detyrë;

Planifikimi: Trajnimi i vijueshëm profesional i 380 audituesve të brendshëm në detyrë. Ky trajnim është planifikuar të zhvillohet gjatë periudhës Mars – Nëntor (13 javë të plota trajnim).

Realizimi: Në kuadër të përditësimit të njohurive të audituesve të brendshëm të certifikuar në detyrë, DH/AB gjatë periudhës Mars–Tetor, bazuar në “Programin e trajnimit të vijueshëm profesional për audituesit e brendshëm në sektorin publik për vitin 2018”, i miratuar me urdhër të Ministrit të Financave nr.168, datë 26.12.2017, ka zhvilluar trajnimin e vijueshëm profesional të 320 audituesve të brendshëm në detyrë në bashkëpunim me Shkollën Shqiptare të Administratës Publike.

4. Certifikimi i punonjësve të njësive të auditimit të brendshëm, bazuar në programin e miratuar;

Planifikimi: Përfundimi i procesit të certifikimit të kandidatëve për auditues të brendshëm për sezonin 2017-2018; Organizimi i procesit të ri të certifikimit të kandidatëve për auditues të brendshëm për sezonin 2018-2019.

Realizimi: Në muajin Korrik 2018, përfundoi procesin e certifikimit të audituesve të brendshëm për sezonin 2017-2018 në të cilin 47 pjesëmarrës u certifikuan si “Auditues të brendshëm në sektorin publik”. Sipas urdhrit të Ministrit të Financave nr.162, datë 29.05.2018, “Për fillimin e procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik për sezonin 2018-2019”, ku aplikuan për regjistrim 80 kandidatë për auditues të brendshëm dhe vetëm 48 prej tyre vazhdojnë procesin gjatë procesit të auditimit nga KLSH.

5. Analiza e arritjeve dhe problematikave mbi veprimtarinë e auditimit të brendshëm;

Planifikimi: Hartimi i raportit të konsoliduar mbi veprimtarinë e njësive të auditimit të brendshëm për vitin 2017, pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik. Analiza dhe konsolidimi i planeve të njësive të auditimit që funksionojnë në sektorin publik

Realizimi: Në muajin Maj 2018, drejtoria ka finalizuar Raportin Vjetor mbi funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme për vitin 2017 ku janë evidentuar mangësitë në funksionimin e strukturave të auditimit të brendshëm, niveli i realizimit të planeve vjetore, cilësia dhe sasia e rekomandimeve të dhëna dhe niveli i zbatimit të tyre.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

2. Mbi sistemin e sigurimit të cilësisë së aktivitetit të Njësive të Auditit të Brendshëm në sektorin publik. Vlerësimi dhe vetëvlerësimi i strukturave në përputhje me standardet dhe kërkesat e manualit, metodat dhe udhëzimet e miratuara nga Ministri i Financave.

Nga auditimi për organizimin dhe funksionimin e DH/AB, konstatohet se, sikundër është trajtuar edhe në auditimet e mëparshme të KLSH, nuk ka një analizë të plotë në shkallë sistemi nga ana e DH/AB për njësitë të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që kjo njësi të jap ndihmesën e saj për ngritjen dhe funksionimin e njësive të auditimit të brendshëm në shkallë vendi. Po kështu konstatohet se, DH/AB nuk ka të dhëna të sakta lidhur me mbulimin me auditim për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme me qëllim që të përcaktohen kapacitetet audituese dhe nevojat për mbulim me auditim në shkallë sistemi me njërën nga format e përcaktuara në nenin 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të Ligjit 114/2015 dt.22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar pikat 1 dhe 7, ku përcaktohet se: “Njësitë publike brenda 6 muajve nga data e hyrjes së fuqi të këtij vendimi, të kryejnë organizimin e brendshëm për njësinë e auditimit të brendshëm”. Zbatimi i kësaj kërkesë nuk është ndjekur në mënyrë të plotë nga DH/AB, duke argumentuar se nuk është detyrë edhe përgjegjësi e tyre, por në gjykimin e grupit të auditimit të KLSH, edhe në auditimet e mëparshme është përcaktuar se struktura përgjegjëse për harmonizimin e AB, ka përgjegjësi sipas kërkesave të nenit 24 të Ligjit të AB për monitorimin e veprimtarisë së AB në nivel kombëtar.

Si rezultat, Drejtoria e Harmonizimit raporton në raportin Vjetor të KBFP në nivel të përgjithshëm për sistemet e kontrollit të brendshëm, pavarësisht se në këtë raportim përfshihen vetëm 127 njësi, ky numër nuk përfaqëson informacion të mjaftueshëm për njësitë të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që kjo njësi të jap ndihmesën e saj për ngritjen dhe funksionimin e njësive të auditimit të brendshëm në rang kombëtar. Po kështu konstatohet se, DH/AB nuk ka të dhëna të sakta lidhur me mbulimin me auditim për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme me qëllim që të përcaktohen kapacitetet audituese dhe nevojat për mbulim me auditim në shkallë sistemi me njërën nga format e përcaktuara në nenin 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të Ligjit 114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” i cili përcakton se:

1. Të gjitha njësitë publike, të përfshira në nenin 3, të këtij ligji, duhet të marrin masa për krijimin e shërbimit të auditimit të brendshëm, sipas formave të përcaktuara në vijim:

a) kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm nga njësia e auditimit të brendshëm, kur ka një të tillë të parashikuar në strukturën organizative të njësisë publike;

b) kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm nga njësia e auditimit të brendshëm e institucionit epror, në rastet kur në strukturën organizative të njësisë publike nuk është parashikuar njësia e auditimit të brendshëm;

c) në rastet kur asnjë nga opsionet e parashikuara në shkronjat “a” dhe “b”, të këtij neni, nuk është i mundur të realizohet, shërbimi i auditimit të brendshëm kryhet nga njësia e auditimit të brendshëm e një njësie tjetër publike, në bazë të një marrëveshjeje ndërmjet titullarëve të njësive publike përkatëse. Marrëveshja miratohet paraprakisht nga Ministri i Financave;

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

ç) kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm me kontraktim, sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi.

Sipas të dhënave të vëna në dispozicion kanë miratuar Akt-Marrëveshje për auditim Institucionet:

- ✓ Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë;
- ✓ Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë;
- ✓ Autoriteti për Informimin mbi dokumentat e Ish Sigurimit të Shtetit me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë;
- ✓ Autoriteti Kombëtar për Certifikimin Elektronik dhe Sigurinë Kibernetike me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (nr.18/2 datë 31.01.2018);
- ✓ Qendra Kombëtare e Kinematografisë dhe Ministria e Kulturës
- ✓ Autoriteti i Konkurrencës me Ministrinë e Mjedisit dhe Turizmit;
- ✓ Agjensia Telegrafike Shqiptare me Ministrinë e Mjedisit dhe Turizmit;
- ✓ Sekretariati Teknik i Këshillit Kombëtar të Ujit me Ministrinë e Brendshme;
- ✓ Dejtoria e Përgjithshme e Arkivave me Institutin e Sigurimeve Shoqërore;
- ✓ Bashkia Përmet dhe Bashkia Këlcyre me Bashkinë Memaliaj (nr. 8922/1 datë 1.6. 2018);
- ✓ Bashkia Libohovë dhe Bashkia Finiq me Bashkinë Dropull;

- Nga auditimi konstatohet se në disa institucione **shërbimet e këshillimit raportohen nga Njësitë e Auditimit të Brendshëm si angazhime auditimi, duke rritur artificialisht raportimin e numrit të auditimeve të kryera gjatë vitit**, ku psh nëse i referohemi raportit të dorëzuar nga Rezidenca Studentore Universiteti nr.2 sh.a Tirane, ka gjithsej 35 angazhime auditimi nga të cilat 9 janë shërbime këshillimi, 2 prej këtyre të fundit janë raportuar si shërbime këshillimi dhe kryerje analizash në shërbimin mbikëqyrës dhe analiza e treguesve financiar të shoqërisë.
- Nga auditimi u konstatuan **77 institucione, në të cilat njësia e auditit të brendshëm nuk plotëson kriteret e përcaktuar në ligjin e AB, të tilla si njësi me më pak se 3 auditues, drejtues jo në përputhje me ligjin, apo me më shumë se 1/3 e audituesve të pa certifikuar (Aneksi 1.1):**
- Nga auditimi me zgjedhje është konstatuar se në bazë të raporteve të dërguara nga njësitë e auditit të brendshëm pranë DH/AB rezultojnë 138 auditues ose rreth 32% e totalit që u përkasin 78 institucioneve, me **eksperiencë punë 3 vite ose më pak** në auditin e brendshëm, paraqitur si më poshtë:
- Gjithashtu, njësitë e auditit të brendshëm në të cilat **Drejtuesi i AB** rezulton me eksperiencë punë **nën 5 vjet** në auditin e brendshëm sipas të dhënave të dorëzuara nga raportet e auditit të brendshëm të njësive publike, paraqiten 34 institucione (Aneksi 1.3);
- Nga auditimi nuk identifikohen të jenë përcaktuar nga DH/AB **kritere të njësive që duhet të raportojnë pranë kësaj drejtorie**, ku për shembull, institucioni i AZHBR, ka dërguar pranë DH/AB raportin e veprimtarisë së AB ne sektorin publik dhe nuk është pjese e raportimit ne Raportin Vjetor te KBFP.
- Nga auditimi i planeve vjetore mbi numrin e audituesve te brendshëm ne sektorin publik, nga totali prej 65 institucioneve publike, u konstatuan se gjate vitit 2018, kanë hyrë në **sistemin e AB 107 auditues të rinj dhe janë larguar 74 auditues.**
- Në lidhje me ndryshimet në strukturat e auditit të brendshëm të institucioneve që kanë raportuar pranë DH/AB , paraqitur më hollësisht në Aneksin 1.4 .

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Nga auditimi u konstatua se në pasqyrën nr. 5 “*Rekomandimet e dhëna sipas kategorive për vitin*” që shoqëron raportin vjetor të NJAB-ve në raportimin për statusin e rekomandimeve të lëna, nuk pasqyrohet nga njësia e auditimit të brendshëm, rekomandimet e pa zbatuara, dhe si rezultat këto rekomandime raportohen nga njësitë dhe njëkohësisht DH.AB në raportin vjetor si rekomandime në proces zbatimi duke mos identifikuar saktë situatën reale të zbatimit të tyre, pra nëse kemi të bëjmë me rekomandime të pa zbatuara apo në proces zbatimi.
- Përsa i përket realizimit të planit, bazuar në të dhënat e konsoliduara të marra nga ana e DH/AB u konstatua se, në 44 raste konstatuam mos realizim të planeve fillestare të auditimit ndërsa në 114 raste u konstatuan me tejkalim të tij. (Ankësi 1.5)
- Nga auditimit u konstatua një ulje në numrin e auditimeve të planifikuara për tu realizuar nga njësitë publike në krahasim me numrin e tre gjatë 3 viteve të fundit.

Mbi vlerësimin e jashtëm të cilësisë së strukturave të AB:

Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm (DH/AB), është organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së njësive të auditimit të brendshëm.

Këto kontrole kryhen bazuar në Standardet e Auditimit të Brendshëm, si *Standardi 1312 Vlerësimet e jashtme duhet të kryhen të paktën një herë në 5 vjet nga një vlerësues i kualifikuar dhe i pavarur ose nga një skuadër vlerësuesish nga jashtë organizatës dhe Standartet Ndërkombëtare të Auditit të Brendshëm të IIA të cilat përkufizojnë se çdo NJAB duhet të kenë në vlerësim të jashtëm të cilësisë të paktën një herë në 5 vjet nga një shqyrtues i kualifikuar i pavarur jashtë organizatës.*

Qëllimi i misionit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë është të sigurojë përputhshmërinë e aktivitetit të NJAB me grupin e Standardeve dhe kuadrin e praktikave profesionale si dhe dhënia e rekomandimeve për përmirësimin e kësaj veprimtarie në të ardhmen.

Sipas Urdhrit të Ministrit të Financave nr. 22 datë 06.03.2017, është miratuar Metodologjia e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik, mbi bazën e të cilit kryhen procedurat e vlerësimit të jashtëm. Implementimi i kësaj metodologjie u realizua nga DH/AB me bashkëpunimin dhe mbështetjen e ekspertëve të SIGMA.

Në bazë të manualit të vlerësimit të jashtëm lidhur me planifikimin e Njësive të përzgjedhura përcaktohet se: “*Struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm përgatit programin vjetor të vlerësimit të jashtëm të cilësisë:*

- ☐ në bazë të frekuencës, të paktën njëherë në 5 vjet;
- ☐ në bazë të një procesi të përzgjedhjes nga vlerësimi i riskut;
- ☐ në bazë të ankesave;
- ☐ në bazë të çështjeve të ngritura në media ose;
- ☐ me kërkesë të vetë njësive të auditimit të brendshëm.

Programi vjetor i vlerësimit të jashtëm të cilësisë duhet të pasqyrojë:

- ☐ Njësitë e auditimit të brendshëm subjekt vlerësimi;
- ☐ Vitin kur është kryer vlerësimi i jashtëm i fundit;
- ☐ Periudha e planifikuar për kryerjen e vlerësimit;
- ☐ Burimet (ditë/ njerëz) të përdorura për kryerjen e vlerësimit.”

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Struktura për harmonizimin e auditimit të brendshëm përditëson çdo vit regjistrin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë së NJAB-ve, në të cilin të përfshihen të dhëna, lidhur me:

- ☐ Numrin e subjekteve;
- ☐ Statusin organizativ të NJAB-së, Brenda njësisë publike;
- ☐ Nivelin e riskut;
- ☐ Frekuencën e kryerjes së vlerësimeve të jashtme;
- ☐ Nivelin e kualifikimit të stafëve të NJAB-ve,
- ☐ Numrin e rekomandimeve të dhëna NJAB-ve për përmirësim;
- ☐ Vlerësimet e jashtme të kryera nga KLSH-ja, apo vlerësues të kualifikuar të pavarur jashtë njësisë;

Pasiguria në arritjen e objektivave dhe në përmbushjen e misionit të veprimtarisë së njësisë së auditimit, në përputhje me standardet ndërkombëtare, konsiderohet risk për NJAB- në. Përcaktimi i nivelit të riskut analizohet nëpërmjet faktorëve që lidhen me:

- ☐ ndryshimin e shpeshtë të stafit të audituesve edhe përfshirjen në NJAB të specialistë vetë pakualifikuar;
- ☐ ndryshimin e shpeshtë të drejtuesve të NJAB;
- ☐ problematikat e identifikuara nga vlerësimet e mëparshme; dhe
- ☐ kompleksitetin dhe madhësinë e njësisë publike, pjesë e të cilës është NJAB.

Niveli i riskut të vlerësuar sipas faktorëve të analizuar, do të përcaktojë njësitet e auditimit që do t'i nënshtrohen vlerësimit të jashtëm të cilësisë, në periudhën e programuar, por pa u shmangur nga respektimi i afatit të standardit (jo më pak se njëherë në 5 vjet).

Respektimi i afatit standardit në kryerjen e vlerësimeve të jashtme nga DH/AB do të ndikohet nga burimet e vlerësimit, ku përfshihen element si:

- ☐ Stafi që do të angazhohet për secilin mision, i cili do të vendoset në përputhje me parashikimet për vlerësimet e jashtëm të cilësisë.
- ☐ Koha në dispozicion të çdo angazhimi e cila llogaritet në vartësitë madhësisë dhe kompleksitetit të njësisë së auditimit që do të jetë subjekt i procesit të vlerësimit.

Në zbatim të tij, konstatohet se Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm nuk disponon të dhëna historike të vlerësimeve të kryera më parë, dhe sipas komunikimeve me stafin, përzgjedhja e njësive për vlerësimin e jashtëm është kryer në bazë të periudhës së gjatë nga vlerësimi i fundit i kryer për këto njësi, por ky informacion i pasiguar në mënyrë formal edhe zyrtare, por nga vetë eksperiencia e gjatë e punonjësve në këtë njësi.

Përsa mësipërm nuk mund të gjykohet nëse njësitet e përzgjedhura, janë realisht të përzgjedhura në bazë të frekuencës se kur është kryer vlerësimi i jashtëm i cilësisë, dhe nëse pikërisht këto njësi kanë qenë ato për të cilat vlerësimi i jashtëm është kryer shumë kohë më parë. Nëse i referohemi përzgjedhjes në bazë të riskut, ankesave apo çështjeve të ngritura në media, në vijim të raportimeve të vitit 2017, nuk evidentohet që DH/AB të ketë kryer një vlerësim të riskut të njësive të auditit të brendshëm, me qëllim kryerjen e vlerësimit të jashtëm, të pikërisht këtyre njësive. Regjistri i Vlerësimeve të Jashtme të Njësive të Auditit të Jashtëm, nuk disponon të dhëna lidhur me vlerësimet e jashtme të kryera nga KLSH-ja, apo vlerësues të kualifikuar të pavarur jashtë njësisë; Me kërkesë të vetë titullarëve janë kryer 2 vlerësime të jashtme nga ana e DH/AB për vitin 2018.

Rezultatet e Vlerësimeve të Jashtme të cilësisë të realizuara nga DH/AB gjatë vitit 2018 paraqiten:

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nr.	Institucioni	Periudha e audituar	Data e Programit	Periudha e kryerjes së vlerësimit	Shkresa e Raportit Përfundimtar	Opinionimi Përgjithshëm i
1.	Bashkia Gjirokastrë	01.01.2017-31.12.2017	06.09.2018	17.09.2018-21.09.2018	31.10.2018	Portokalli- ¹⁰
2.	Shoqëria e Parë Financiare (F.A.F)	01.01.2017-31.12.2017	09.07.2018	16.07.2018-04.08.2018	13.09.2018	Portokalli
3.	Ministria e Brendshme	01.01.2017-31.12.2017	04.05.2018	07.05.2018-25.05.2018	02.08.2018	Verdhë ¹¹
4.	Ministria e Mbrojtjes	01.01.2017-31.12.2017	30.01.2018	01.02.2018-20.02.2018	10.04.2018	Verdhë
5.	Ministria e Drejtësisë	01.07.2017-30.06.2018	02.11.2018	05.11.2018-16.11.2018	18.02.2019	Kuqe ¹²
6.	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	01.01.2017-31.12.2017	13.04.2018	16.04.2018-07.05.2018	21.06.2018	Jeshil
7.	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	01.01.2017-31.12.2017	15.01.2018	15.01.2018-31.01.2018	02.04.2018	Verdhë
8.	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	01.01.2017-31.12.2017	11.06.2018	11.06.2018-04.07.2018	31.08.2018	Verdhë
9.	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	01.01.2017-31.12.2017	15.03.2018	15.03.2018-06.04.2018	15.05.2018	Verdhë
10.	Spitali Rajonal Vlorë	01.01.2017-31.03.2018	25.10.2018	05.11.2018-09.11.2018	19.12.2018	Kuqe

Mbi pyetësorët e vetëvlerësimit të AB:

Nga auditimi u konstatua se në krahasimin e kryer mbi të dhënat e raportuara nga DH/AB në raportin vjetor të KBFP, për rezultatet e të dhënave të konsoliduara nga njësitë që kanë raportuar pyetësorët, u konstatuan diferenca në krahasimin e të dhënave:

Nr	Institucioni	Pyetja	DH/ AB	Pyetësi i AB
2	Ministria e Shëndetësisë	7	1	
3	Ministria e Drejtësisë	7	1	4
6	Ministria e Kulturës	37	1	2
8	Alb Control	7	1	4
9	DSHQEVERITARE	17	1	2
10	DPT	24	1	2
11	DPT	26	1	2
12	Alb Control	34	1	
13	DPBURGJEVE	37	1	2
15	KLJG	4	1	
16	FSDKSH	7	1	4
17	Prokuroria	7	1	4
18	INSTAT	17		1
19	INSTAT	19		1
23	Prokuroria	34	2	4
24	Bashkia Mat	7	1	4
25	Bashkia Mallakaster	4	1	2

¹⁰ Në përputhje me disa fusha me standardet ndërkombëtare por kërkohen përmirësime të domosdoshme në fushat ku janë adresuar rek

¹¹ Në përputhje të pjesshme me standardet ndërkombëtare për praktikën profesionale të auditimit të brendshëm, por përmirësimi është i nevojshëm në fushat sipas së cilave janë adresuar rekomandimet.

¹² Në mospërputhje të plotë me gjithë grupin e standarteve ndërkombëtare për praktikën profesionale të AB, dhe përmirësimi është i nevojshëm për fushat sipas së cilave janë adresuar rekomandimet.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

3.Mbi cilësinë, konkluzionet, dhe opinionin e paraqitur në Raportin Vjetor të vitit 2018 të sistemit financiar të brendshëm publik mbi funksionimin dhe progresin e sistemit AB në sektorin publik.

- 3.1 Nga auditimi konstatohet se nga DH/AB në evidencën përmbledhëse janë raportuar **33 njësi me pak se 3 auditues**, në kundërshtim me pikën 3, të VKM nr. 83 datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësisë të auditit të brendshëm në sektorin publik”, ku përcaktohet se: “Njësia e AB përbëhet nga jo më pak se tre punonjës përfshirë dhe drejtuesin e njësisë” dhe në bazë të evidencave të marra nga raportet e dorëzuara të këtyre njësisë pranë DH/AB janë konstatuar edhe 15 institucione të tjera me më pak se 3 auditues në strukturën e tyre, pra në total 48 njësi, ose 38% e totalit.
- 3.2 Nga DH/AB janë raportuar 10 njësi me më shumë se 1/3 të punonjësve të pacertifikuar në kundërshtim të Ligjit nr. 114/2015 dt.22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 11 pika 2, dhe grupi i auditimit konstatoi edhe 4 raste të tjera të njësisë me auditues të pacertifikuar, në **total 14 njësi, ose 11% e totalit.**
- 4 Gjithashtu, nga auditimi konstatohet se nga DH/AB janë raportuar 33 njësi me drejtues të NJAB jashtë kriterëve në shkelje të Ligjit nr. 114/2015 dt.22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 11 pika 2, dhe grupi i auditimit ka konstatuar edhe 6 auditues në strukturën e tyre, pra në total **39 njësi**, ose 30% e totalit.
- 5 Sipas evidencave të vëna në dispozicion nga DH/AB rezulton se me rritjen e numrit të njësisë AB të ngritura niveli i audituesve të certifikuar ka rënë nga 90% në 77% në tre vitet e fundit. Jashtë sektorit publik janë aktualisht **rreth 1630 auditues të certifikuar**¹³ (1960¹⁴ auditues të certifikuar nga të cilët vetëm 330 të punësuar në sektorin publik). Kjo flet për qarkullim të shpeshtë të stafit të AB, punësimin vetëm për efekt të plotësimit të kriterit të certifikimit apo emërimeve dhe largimeve politike.

6

Përshkrimi/Vitet	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Numri i njësive të auditimit	106	100	103	112	119	127
Pozicione të auditimit të plotësuar (në %)	95%	93.9%	92%	93%	93%	91%
Auditues aktual të certifikuar (në %)	85%	82.9%	90%	76%	77%	77%
Trendi (+/-)		-2%	8%	-18%	1%	-

Nga auditimi konstatohet se në bazë të rezultateve të deklaruara në auditimet e kryera përgjatë vitit 2018 për 126 njësitë e auditimit me total auditues, është konstatuar dëm ekonomik në vlerën totale, **4,332 milion lekë**, ku krahasuar me një vit më parë është 3,516 milion lekë më pak. Nga vlera totale rezulton se 2,806 milion lekë (65% e totalit) i përket gjetjes së Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në fushën e prokurimit. Nëse i referohemi numrit të gjetjeve, për vitin 2018 janë konstatuar 9,368 gjetje të konstatuara, dhe 7,910 rekomandime respektive, ku ndër vite paraqiten:

¹³ 30 audituesmë shumë se 1 vit më parë

¹⁴ Sipas rregjistrimit të Audituesve të Certifikuar të publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 5 vjeçare, shprehur në 000/lekë me MIE

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	7.848.500	4,332,463
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

Tabela, vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 5 vjeçare, shprehur në 000/lekë pa MIE.

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	1.819.500	1,526,267
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286	9.368
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429

Për sa më sipër rezulton se në shkallë sistemi, gjetjet e vitit 2018 rezultojnë më të ulëta në 6 vitet e fundit nëse nuk përfshijmë gjetjet e Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (strukturë me 8 auditues dhe 25 programe auditimi të realizuara).

Situata më sipër, rezulton e njëjtë edhe me atë një vit më parë, ku në rekomandimin e lënë nga KLSH, është cituar nevoja për shqyrtimin edhe të nivelit të gjetjeve me dëm ekonomik të konstatuara nga KLSH, për të garantuar eficiencën e strukturave të AB, që konstatojnë një nivel tepër të ulët të gjetjeve me dëm ekonomik.

Nga analiza e gjetjeve me dëm ekonomik të analizuar sipas fushave, konstatohet se **80%** e vlerës së gjetjeve me dëm ekonomik është konstatuar në fushën e prokurimit publik ose 3,446,422 mijë lekë, 9% e vlerës në fushën e tatimeve dhe taksave (tatime dhe dogana) ose 378,824 mijë lekë pjesa tjetër i takon grupit të pagave, shpërblimeve me 3%, administrim prone me 1%, privatizime me 3% dhe të tjera me rreth 4%. Tabela “Gjetjet me dëm ekonomik sipas sistemeve, viti 2018” paraqitet më poshtë:

Nr.	Gjetjet sipas sistemit	Dëmi ekonomik (000/lekë)	Gjetje %	Gjetje në numër	Gjetje %	Nr i njësive që kanë raportuar gjetje
1	Prokurim, blerje dhe investime	3,446,422	80%	1193	13%	72
2	Paga, shpërblime, trajtime, komisione	146,612	3%	821	9%	61
3	Fondet e sig. shoq dhe shëndetësore	11,471	0.3%	93	1%	21
4	Tatime, taksa dhe dogana	378,824	9%	940	10%	43
5	Admin. prone dhe pasurie	52,509	1%	1310	14%	21
6	Privatizime, shitje dhe qeradhënie	123,930	3%	308	3%	13
7	Koncesione dhe ankande	0	0%	66	1%	10
8	Legalizime, urbanistikë dhe kthim pronash	0	0%	120	1%	13
9	Kreditim, subvencione	0	0%	13	0.1%	4
10	Të tjera	172,697	3.7%	4504	47.9%	93
	TOTALI	4,332,463	100%	9368	100%	

Gjatë vitit 2018 janë konstatuar 20 raste për investigim të mëtejshëm nga njësi të specializuara, kryesisht strukturat e Ministrisë së Energjisë dhe Infrastrukturës, Ministrisë së Brendshme, Ministrisë së Drejtësisë, Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, Aluizni, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Shërbimi Kombëtar i Punësimit. Pesë prej këtyre rasteve i janë drejtuar për investigim të mëtejshëm Drejtorisë së Inspektimit Financiar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, shtatë raste prokurorive të rretheve përkatëse, rastet e tjera i janë drejtuar Drejtorisë së Hetimit Tatimor në DPT, Agjencia e Prokurimit Publik. Në lidhje me vijueshmërinë dhe ndjekjen e çështjeve të dërguara për investigim, nga ana e DH.AB nuk disponohej informacion.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Në lidhje me ngarkesat e stafit të strukturave të AB, planifikimi- realizimi i numrit të auditimeve, rezultatet e këtyre auditimeve (gjetje/rekomandime) situata paraqitet si më hollësisht në Aneksin nr. 1.6

Mbi vlerësimin e indikatorëve të raportuar të AB

Në metodologjinë e vjetër të monitorimit të performancës së njësive publike, miratuar me urdhrin e MF nr. 89, datë 28.12.2015, një nga indikatorët e vlerësimit për auditin e brendshëm ka qenë përkatësisht **Aneksi 21** “*Monitorimi i pyetësorit të vetëvlerësimit të audituesve të brendshëm*”, sipas së cilit njësiti e Auditit të Brendshëm kryejnë vlerësimin sipas pyetjeve të pyetësorit duke kryer vlerësimin me pikë nga 1-4 dhe më pas DH/AB kryente përpunimin e përgjigjeve të pyetësorit për konvertimin e tyre më pas në pikë për efekt të indikatorëve dhe renditjen e njësive sipas performancës së tyre.

Nga auditimi konstatohet se me ndryshimin e metodologjisë së performancës, në indikatorët e Auditit të Brendshëm nuk është përfshirë vlerësimi i pyetësorëve të vetëvlerësimit të situatës së auditit të brendshëm (total 40 pyetje). Si rezultat, edhe pse njësiti publike sipas detyrimit të tyre dorëzojnë pranë DH/AB pyetësorët e vetëvlerësimit të auditit të brendshëm, këto pyetësorë nuk bëhen pjesë e vlerësimit në total të situatës së auditit të brendshëm në sektorin publik nëpërmjet indikatorëve të performancës.

Bazuar në “Metodologjinë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike”, miratuar me urdhrin të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr.117, datë 01.04.2019 4 Indikatorët e përzgjedhur për vlerësimin e strukturave të AB janë:

- Indikatori 15: Organizimi i NJAB dhe kapacitetet e AB**
 - Njësia publike realizon shërbimin e AB
 - NJAB është krijuar në përputhje me kërkesat ligjore (min 3)
 - D.NJAB dhe AB plotësojnë kërkesat ligjore
 - AB trajnohen në përputhje me kërkesat ligjore (cert. tvp)
- Indikatori 16: Cilësia e përgatitjes së planit vjetor**
 - Plani strategjik dhe vjetor i përmbahet strukturës së përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm dhe është paraqitur në afatet e përcaktuara në DH/AB;
 - Plani strategjik dhe vjetor është përgatitur në përputhje me kërkesat ligjore (përfaqëson një univers gjithëpërfshirës dhe miratohet nga titullari);
 - Plani strategjik dhe vjetor është bazuar në vlerësimin e riskut që mbulon të gjitha sistemet e njësisë
 - Plani strategjik dhe vjetor ka parashikuar lloje të ndryshme auditimi (a.përputhshmërie, b. të kombinuar, c.performance, d. të fondeve të BE (nëse ka), etj.).
- Indikatori 17: Cilësia e përgatitjes së raportit vjetor**
 - Raporti sipas strukturës së përcaktuar në MAB dhe është paraqitur në afat në DH/AB;
 - Raporti përfshin analizën e gjetjeve dhe rekomandimeve të AB
 - Raporti përfshin vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm;
 - Raporti evidenton dobësitë dhe përcakton prioritetet të qarta për të ardhmen

- Indikatori 18: Zbatimi i rekomandimeve të AB**

Niveli i Zbatimit të Rekomandimeve në %

NJAB që rezulton me më shumë se 70% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 4 pikë;

NJAB që rezulton me më shumë se 60% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 3 pikë;

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

NJAB që rezulton me më shumë se 50% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 2 pikë;

NJAB që rezulton me më pak se 50% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 1 pikë.

Në vlerësimin e kryer për efekt të vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm të njësive publike, u konstatuan si më poshtë:

1.Njesia publike realizon shërbimin e AB

Nga auditimi u konstatua se nga 19 njësi publike që rezultojnë të kenë realizuar shërbimin e AB me marrëveshje, vetëm Bashkia Pustec është listuar ne njësitet publike e vlerësuara për efekt te indikatorëve te performancës. Gjithashtu 7 njësitet publike që nuk kanë njësi te auditit te brendshëm si me poshtë, nuk janë pjese e vlerësimit:

1	Bashkia Klos
2	Bashkia Poliçan
3	Bashkia Has
4	Bashkia Pukë
5	Bashkia Konispol
6	Bashkia Rrogozhinë
7	Bashkia Delvinë

Njësitet e tjera nuk kanë qenë pjese e vlerësimit dhe ne kushtet kur për këtë kërkesë të gjitha njësitet janë vlerësuar me 1 pike atëherë ky indikator nuk ka efekt vlerësues.

2.Njab eshte krijuar ne perputhje me kerkesat ligjore (min 3)

Nga auditimi u konstatua se institucionet më poshtë janë vlerësuar me 1 pikë , por ka rezultuar se **10 Institucione** nuk kanë plotësuar kërkesat ligjore për numrin e audituesve, e vlerësuar sipas raportit vjetor të dorëzuar pranë DH.AB:

- Bashkia Fushë Arrëz, 2 janë te certifikuar ne vitin 2006 dhe 2017.
- Bashkia Devoll dhe Pustec, 2 auditues te certifikuar ne vitin 2013 dhe 2018
- Bashkia Memaliaj, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Bashkia Sarandë, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Bashkia Himarë, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Ministria e Kulturës, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Bashkia Ura Vajgurore, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Agjencia për Zhvillim Bujqësor dhe Rural, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.
- Radio-Televizioni Shqiptar, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dh është vlerësuar me 1 pikë.
- Agjencia e Ofrimit te Shërb. Pub.te Integruara, sipas raportit të dorëzuar mbi AB rezulton me 1 auditues ne strukture dhe është vlerësuar me 1 pikë.

3. D.NJab dhe AB plotësojnë kërkesat ligjore:

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nga auditimi u konstatua se 6 institucionet më poshtë janë vlerësuar me 1 pikë , por ka rezultuar se nuk kanë plotësuar kërkesat ligjore për kriteret e përzgjedhjes së drejtuesit të njësisë së AB, e vlerësuar sipas raportit vjetor të dorëzuar pranë DH.AB:

- Ujësjellës Kanalizime Vlorë-Drejtuesi i AB rezulton në proces certifikimi dhe disponon 1 vit eksperiencë pune në AB
- Bashkia Ura Vajgurore- pozicioni i drejtuesit të AB rezulton vakant
- Bashkia Kuçovë- drejtuesi i AB rezulton i pacertifikuar dhe me 2 vite pune eksperience në AB .
- Bashkia Devoll dhe Bashkia Pustec, pozicioni i drejtuesit është vakant
- Bashkia Vau Dejës- Drejtuesi i AB rezulton me 3 vite pune në AB, dhe i certifikuar në vitin 2018
- Bashkia Fushë Arrëz-Drejtuesi i AB sipas raportit të dorëzuar nga subjekti rezulton të ketë 1 vit pune në AB.

4. AB trajnohen në përputhje me kërkesat ligjore (cert. tvp)

Nga auditimi u konstatua se 4 institucionet më poshtë janë vlerësuar me 1 pikë , por ka rezultuar se nuk kanë plotësuar kërkesat ligjore për certifikimin e punonjësve të njësisë së AB, e vlerësuar sipas raportit vjetor të dorëzuar pranë DH.AB:

- Bashkia Ura Vajgurore, 1 është i certifikuar, 1 në proces certifikimi dhe 1 është i pa certifikuar.
- Ujësjellës Kanalizime Vlorë, 1 është i certifikuar dhe 1 në proces certifikimi.
- Bashkia Vau Dejës, 2 janë të pa certifikuar dhe 1 i certifikuar në vitin 2018.
- Bashkia Kucove, 3 auditues janë të pacertifikuar

Indikatori 16

Plani strategjik dhe vjetor i përmbahet strukturës së përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm dhe është paraqitur në afatet e përcaktuara në DH/AB;

1. Nga auditimi u konstatua se , në zbatim të afatit për dorëzimin e planit strategjik dhe vjetor pranë DH/KBFP, Ministria e Financave dhe Ekonomisë është vonuar me 11 dite, Ministria e Brendshme 10 dite, Zyra Qend. e Regj. Pasurive vonesë me 6 dite, Zyra Adm.Buxhetit Gjyqësor vonesë me 17 dite, Radio-Televizioni Shqiptar vonesë me 2 dite, Fondi Shqiptar i Zhvillimit vonesë me 2 dite, Bashkia Mirdite vonesë me 22 dite dhe vlerësimi i tyre ka qenë maksimal, pra me 4 pike.

2. Nga auditimi u konstatua se Plani strategjik dhe vjetor nuk i është përmbajtur strukturës së përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm, por vlerësimi ka qenë maksimal, për 5 institucionet si më poshtë:

- Bashkia Vau Dejës ka dorëzuar planin strategjik vjetor dhe rezulton se i mungon tek Struktura e Planit Vjetor, sigurimi i brendshëm i cilësisë.
- Bashkia Bulqizë në planin strategjik të dorëzuar i mungon kufizimet e auditimit dhe prioritet për tre vite.
- Bashkia Lushnje ka dorëzuar planin strategjik dhe rezulton se i mungon identifikimi dhe vlerësimi i risqeve, kufizimet e auditimit, prioritet për tre vite, planifikimi i nevojave të stafit për trajnim.
- Bashkia Mallakastër, në planin strategjik ka mungesë të strukturës së planit vjetor, ka bashkëlidhur anekset dhe mungon pjesa narrative.

KONTROLLI I LARTË I SHETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Bashkia Memaliaj, ka dorëzuar planin strategjik dhe rezulton se struktura e planit strategjik dhe plani vjetor nuk është sipas manualit të auditimit të brendshëm.

4. Mbi Komitetet e Auditimit dhe aktivitetin e tyre

Në nenin 13, pika 2 të ligjit nr. 114/2015, është përcaktuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm, në ato njësi publike ku krijohet, e shtrin autoritetin për të gjitha njësitë e varësisë” dhe në pikën 3 është përcaktuar se: “Mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e Komitetit të Auditimit të Brendshëm rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrisë të Financave”. Në zbatim të pikës 3 të nenit 13 të Ligjit nr. 114/2015, Këshilli i Ministrave ka miratuar VKM nr. 160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e komiteve të Auditimit të Brendshëm një njësi publike”, ku janë përcaktuar roli dhe autoriteti i Komitetit të AB, përbërja dhe funksionimi, si dhe kompetencat dhe raportimi. Në pikën 3, të kreut të III-të këtij Vendimi, ku janë përcaktuar kompetencat dhe raportimi i Komitetit të Auditimit është cilësuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm duhet të përgatisë, në fund të çdo viti, një raport përmbledhës për titullarin e njësisë publike, për veprimtarinë vjetore të komitetit.” Nga sa më sipër konstatohet se, as në ligjin nr. 114/2015, datë 22.10.2015 dhe as në VKM nr. 160, datë 02.03.2016, nuk janë përcaktuar kriteret e qarta dhe të matshme për krijimin e Komiteteve të Auditimit, duke e lënë në vullnetin e titullarëve të institucioneve, si dhe nuk cilësohet detyrimi i tyre për të raportuar në DH/AB në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Për të tretin vit radhazi Kontrolli i Lartë i Shtetit ka kërkuar përf forcimin e rolit që Drejtoria e Harmonizimit duhet të ketë me qëllim garantimin e krijimit dhe funksionimin e këtyre strukturave si udhëheqëse dhe monitoruese e sistemit të auditimit të brendshëm, pjesë integrale e së cilit janë edhe këto komitete. Gjatë periudhës objekt auditimi është kërkuar informacion mbi numrin e komiteteve të auditimit të krijuara, dhe përgjigja e subjektit ka qenë se nuk e përmban këtë përgjegjësi në detyrat e saj funksionale. Megjithatë, nëse i referohemi kërkesave të nenit 24 të LAB “Përgjegjësitë e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e AB”, ku përcaktohen funksionet e kësaj strukture e përkatësisht: “a) zhvillon, administron dhe zbaton strategjinë e harmonizimit në fushën e auditimit të brendshëm publik, si dhe e monitoron këtë veprimtari në nivel kombëtar, DH/AB për të zbatuar strategjinë e harmonizimit në fushën e AB dhe për të bërë monitorimin e kësaj veprimtarie në nivel kombëtar, duhet të grumbullojë të gjitha informacionet e nevojshme për veprimtarinë e AB për vitin raportues, përfshirë edhe atë për veprimtarinë e Komiteteve të Auditimit dhe ta bëjë pjesë të Raportit mbi veprimtarinë e AB. Në nenin 13 të Ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik”, përcaktohet baza ligjore e krijimit të komiteteve të AB, ndërsa mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e tyre bazohet në VKM nr. 160, datë 02.03.2016. Në nenin 13 të këtij ligji është përcaktuar se ky komitet është organ i pavarur, monitorues e këshillues për titullarin e njësisë publike, si dhe mbështetës për NJAB; duke siguruar pavarësinë e AB; duke vlerësuar dhe dhënë mendime për planin strategjik dhe vjetor; duke vlerësuar përshtatshmërinë e burimeve të auditimit; duke siguruar një monitorim të zbatimit të planit dhe rezultateve të auditimit; duke monitoruar zbatimin e rekomandimeve dhe duke këshilluar për çështjet lidhur me risqet, sistemet e kontrollit të brendshëm e të auditimit. Këto komitete e shtrijnë autoritetin për të gjitha njësitë e varësisë. Në pikën 2, të këtij neni është përcaktuar se: “Komiteti i Auditimit të Brendshëm, në ato njësi publike ku krijohet, e shtrin autoritetin për të gjitha njësitë e varësisë” dhe në pikën 3 është

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

përcaktuar se: “Mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e Komitetit të Auditimit të Brendshëm rregullohen me vendim të KM, me propozim të Ministrit të Financave”.

Në zbatim të kësaj pike (të nenit 13), Këshilli i Ministrave ka miratuar VKM nr. 160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e komiteve të Auditimit të Brendshëm një njësitë publike”, ku janë përcaktuar roli dhe autoriteti i Komitetit të AB, përbërja dhe funksionimi, si dhe kompetencat dhe raportimi.

Në Kreun II-të “Përbërja dhe funksionimi i KAB”, të këtij vendimi, pika 2, është përcaktuar se, “Njësitë publike, të cilat kanë varësi funksionale nga një organ epror dhe kanë në strukturën e tyre NJAB nuk krijojnë komite, por mbikëqyren nga komiteti i organit epror”. Në Ligjin për AB është përcaktuar se Komitetet e Auditimit të Brendshëm kanë rol “... monitorues e këshillues për titullarin e njësisë publike, ...”, sipas VKM nr. 160, Kreu i I-rë, pika 1, përcaktohet se: “Roli i Komitetit të Auditimit të Brendshëm është të monitorojë, të ofrojë këshilla e rekomandime objektive për Titullarin e njësisë publike, në lidhje me funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm si dhe të mbështesë njësinë e auditimit në përmbushjen e përgjegjësisë së saj”. Në kreun III “Kompetencat dhe raportimi i KAB”, pika 1, jepen kompetencat

a) shqyrtimin dhe dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e kartës së auditimit të brendshëm, b) shqyrtimin dhe dhënien e rekomandimeve për planin strategjik e vjetor të auditimit, c) monitorimin e performancës së auditimit të brendshëm, duke përfshirë përputhshmërinë e veprimtarisë me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm, të pranuar për tu zbatuar në Shqipëri...e) të shqyrtuar dhe siguruar mbikëqyrje mbi krijimin dhe përditësimin, efektivitetin e vlerësimit dhe menaxhimit të riskut si dhe praktikën e raportimit të riskut në njësinë publike.

Konstatohet se Ministria e Financave dhe Ekonomisë ende nuk ka vendosur në funksionim Komitetin, dhe në total në mënyrë jo zyrtare janë deklaruar të krijuara nga të gjitha njësitë në total 10 Komitete Auditimi. Problematika e mos garantimit të pavarësisë së strukturës së auditimit të brendshëm, për shkak të raportimit të gjetjeve dhe rekomandimeve tek titullari i institucionit, është trajtuar edhe në auditimin e mëparshëm të zhvilluar nga KLSH, rekomandimet për të cilin nuk janë pranuar nga DH/AB.

Me shkresën Ref. Ares(2019)2176517 datë 27/03/2019, është përcjellë raporti i auditimit final “Ad hoc Audit on Internal Audit Capacities in Albania in the context of Internal Control Framework under the instrument for Pre-Accession II (IPA II)” i cili ndër gjetjet kryesore të tij, në të njëjtën linjë edhe me auditimet e mëparshme të KLSH ka deklaruar se “Raportet e auditimit të brendshëm i raportohen direkt Ministrave, dhe jo Komiteteve të auditimit, dhe si rezultat ekziston një risk potencial për mos garantimin e pavarësisë së këtyre strukturave”, ku rekomandimi i lënë përcakton se njësitë e Auditimit të brendshëm duhet të raportojnë planet dhe rezultatet e veprimtarisë (raporte auditimi dhe raporte vjetore) tek Komiteti i Auditimit (në ato njësi ku ky organ është krijuar), para dërgimit tek Titullari i njësisë publike, kjo për të arritur pavarësinë e plotë të audituesve nga titullari dhe menaxhimi i lartë.; por pavarësisht se në planin e veprimit të DH/AB është përcaktuar se kjo do të ndiqet në të gjitha njësitë publike, bashkitë, ministritë, etj, numri i njësive që kanë krijuar komitete, nuk është përfaqësues për të minimizuar riskun e konstatuar për pavarësinë e njësive të AB.

5. Mbi hartimin dhe zbatimin e planeve vjetore dhe strategjike nga ana e strukturave të auditit të brendshëm.

- Nga auditimi konstatohet se në vijim të detyrimit të njësive për të dërguar planet strategjike dhe vjetore, për dërgimin e tyre jo më vonë se data 20 Tetor e çdo viti, në strukturën

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, nga auditimi me zgjedhje u konstatua se **nga 90 subjekte** të përzgjedhura **19** prej tyre ose 20% e tyre, nuk kanë zbatuar afatin e dërgimit të këtyre dokumenteve zyrtar.

- Në lidhje me hartimin e planeve strategjike dhe vjetore, u konstatuan rreth 34 njësi, ose 37% e tyre, nga 90 të përzgjedhura në të cilat struktura e planit nuk ishte në përputhje me diagramën e Planit Strategjik dhe Vjetor në manualin e auditit të brendshëm.
- Gjithashtu, në vijim të rekomandimit të DH/AB për planifikimin e auditimeve të veçanta për zbatimin e rekomandimeve, nga verifikimi i planeve të dërguara nga njësi publike, në kampionin e përzgjedhur rezultojnë **45 njësi** që nuk e kanë përfshirë këtë lloj auditimi, si një auditim të veçantë. Njësitë e auditimit rezultojnë të raportojnë një shkallë zbatimi rekomandimesh, apo në proces zbatimi tepër të kënaqshme duke identifikuar vetëm 4 institucione në të cilat disa rekomandime nuk janë pranuar (Aneksi 1.7).
- Në lidhje me ndryshimet në planet vjetore, rezultojnë të jenë kryer në total 22 ndryshime në planet respektive të njësi publike, të shoqëruar me shkresa për ndryshim planesh drejtuar DH/AB. Manuali i Auditit të Brendshëm, pika 3.5 *Rishikimi i planeve strategjike dhe vjetor të auditimit të brendshëm* ka parashikuar mënyrën se si duhet të operohet në rastet e ndryshimeve në plane, konkretisht: *Ndryshimet në planin vjetor të Auditimit të Brendshëm duhet të arsyetohen me shkrim nga drejtuesi i NjAB, ndryshime të cilat miratohen nga titullari i njësisë, pasi të jetë marrë edhe mendimi i Komitetit të Auditimit, (atje ku krijohet). Të gjithë planet vjetorë dhe strategjikë të rishikuar të auditimit të brendshëm duhet t'i dërgohen strukturës përgjegjëse të harmonizimit për AB-në, së bashku me shpjegimet e ndryshimeve të bëra.*
- Konstatohet se në total 120 njësitë që kanë dërguar planin e auditimeve për vitin 2018, kanë planifikuar fillimisht 1302 auditime në total, në planifikimin e ndryshuar janë raportuar 127 subjekte me 1247 auditime, nga të cilat janë realizuar 1232 auditime. Konstatohet se institucioni i AKSHI-t, pavarësisht se ka kryer certifikimin e audituesve të brendshëm pranë DH/AB, nuk ka kryer raportimin për veprimtarinë e aktivitetit, planin fillestar dhe atë të ndryshuar.

6. Hartimi, zhvillimi dhe administrimi i politikave kombëtare për zhvillimin profesional të audituesve të brendshëm, përfshirë: certifikimin dhe trajnimin e vijueshëm të tyre.

Sipas parashikimeve ligjore, më Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 116, datë 17.02.2016 “Mbi organizimin, funksionimin dhe përbërjen e KKAB dhe përcaktimin e tarifave të trajnimit” është krijuar KKAB si organi përgjegjës për mbikëqyrjen e certifikimin dhe trajnimin e vijueshëm të detyrueshëm të audituesve të brendshëm publik.

Urdhri i Ministrit të Financave nr. 93, datë 26.03.2018 “Për emërimin e anëtarëve të Komisionit të kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik” ka përcaktuar emërimin në përbërje të KKAB të:

1. Znj. R. M, përfaqësuese nga fusha e auditimit të brendshëm në sektorin publik
2. Znj. O.I (I), përfaqësuese nga fusha e legjislacionit në sektorin publik
3. Znj. V. K, përfaqësuese nga trupa e personelit akademik
4. Znj. F.N, përfaqësuese nga fusha e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, në sektorin publik
5. Znj. S.B, përfaqësuese nga struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm.

KKAB, përveç sa përcaktuar në Ligjin 114/2015, ka funksionuar dhe ushtruar kompetencat mbështetur në: VKM nr. 116, datë 17.02.2016 “Mbi organizimin, funksionimin dhe përbërjen e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

KKAB dhe përcaktimin e tarifave të trajnimit”, Urdhrit të Ministrit të Financave nr. 3, datë 01.2016, “ Për miratimin e Rregullores së TVD për audituesit e brendshëm” dhe Urdhrit Nr. 37, datë 16.03.2016 “ Për miratimin e procedurave për certifikimin e audituesve të brendshëm në sektorin publik” ndryshuar me Urdhër nr.26 datë 21.03.2017 .

Mbështetur në përcaktimet e akteve të mësipërme, KKAB (Komisioni i Kualifikimit të AB) parashikohet të kryejë funksion mbikëqyrës të procesit të trajnimit dhe certifikimit të audituesve dhe bashkëpunon me strukturën përgjegjëse për auditimin e brendshëm në Ministrinë e Financave.

Në rregulloret përkatëse nuk ka një ndarje të qartë midis detyrave administrative të procesit dhe funksionit vendimmarrës e atij mbikëqyrës për KKAB ashtu dhe për strukturën përgjegjëse të harmonizimit për AB.

KKAB ka përgjegjësinë të shqyrtojë dhe miratojë kurrikulat e përgatitura nga trajnerët dhe njëkohësisht paraqitet si mbikëqyrës i procesit të trajnimit dhe certifikimit. (neni 13, pika f, g e Rregullores për TVD, Neni 6 i Rregullores për Certifikimin e AB). ***Po kështu KKAB ka përgjegjësinë për të miratuar Listat e Kandidatëve për certifikim, detyrë kjo që duke qenë një nga fazat e procesit , bie nën përgjegjësitë e DH/AB.***Duke sjellë në këto kushte një përplasje të detyrave të strukturave të përfshira në proces.

Gjatë vitit 2018, janë kryer mbledhje në funksion të certifikimit, trajnimit të vijueshëm të audituesve të brendshëm e të tjera. Në përfundim të mbledhjeve konkluzionet e mbledhjes dhe detyrat për të ardhmen janë reflektuar në vendimet përkatëse të Komisionit.

Mbështetur në Rregulloren e organizimit, funksionimit dhe përbërjes së KKAB theksohet se:

Kryetari i KKAB zgjidhet me shumicë të thjeshtë votash. Votimi bëhet i fshehtë dhe në rast se nuk bihet dakord për zgjedhjen Kryetarit, ky i fundit caktohet nga Ministri i Financave. Mandati i Kryetarit zgjat dy vjet me të drejtë rizgjedhje.

Komisioni mbledhet në seanca të zakonshme. Në mbledhjen e parë të çdo viti miraton Kalendarin e Mbledhjeve për vitin në vijim.

Kryetari i KKAB, nëpërmjet sekretarit të KKAB, njofton të gjithë anëtarët për datën, orën dhe vendin ku do të zhvillohet mbledhja e ardhshme. Njoftimi përmban gjithashtu një axhendë paraprake të çështjeve që do të trajtohen dhe bëhet nëpërmjet postës elektronike, jo më vonë se 5 (pesë) ditë para zhvillimit të mbledhjes.

Mbledhja drejtohet nga Kryetari dhe në mungesë të tij nga anëtari me moshë më të madhe. Në raste të veçanta mbledhja mund të thirret me kërkesë të:

- a. Ministrit të Financave;
- b. Drejtorit të përgjithshëm të NJQH për AB;
- c. Të paktën 3 prej anëtarëve të KKAB. Në këtë rast mbledhja organizohet brenda 7 (shtatë) ditëve kalendarike nga depozitimi i kërkesës;

Korumi i nevojshëm për zhvillimin e mbledhjeve të Komisionit të Kualifikimit është jo më pak se tre anëtarë me të drejtë vote.

Gjatë zhvillimit të mbledhjes, sekretari i KKAB mban minutat e takimit të cilat së bashku me vendimet e marra nënshkruhen nga të gjithë pjesëmarrësit në mbledhje.

Përfundimet e çdo mbledhje pasqyrohen në një memorandum, i cili i bëhet i ditur Ministrit të Financave dhe së bashku me Procesverbalin e mbledhjes, depozitohen në protokollin e Ministrisë së Financave.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Kryetari i Komisionit të Kualifikimit nënshkruan dëshminë “Auditues i Brendshëm në Sektorin Publik” sipas formatit të miratuar nga Ministri i Financave.

Gjatë vitit 2018, janë kryer mbledhje në funksion të përfundimit të procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm për sezonin 2017-2018 (ku mbledhjet e zhvilluara për vitin 2017 janë trajtuar në auditimin e mëparshëm të KLSH) si më poshtë vijnë:

- Vendimi nr. 9, datë 02.02.2018, datë 05.02.2018, për miratimin e listës së trajnerëve të procesit të vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm në detyrë për vitin 2018.
- Vendimi nr. 10, datë 07.02.2018, për miratimin e tezës për testimin në Modulin Bazë 4 të kandidatëve për auditues të brendshëm në procesin e certifikimit për sezonin 2017-2018.
- Vendimi nr. 11, datë 16.02.2018, për miratimin përfundimtar të materialeve të përgatitura nga trajnerët për procesin e trajnimit të audituesve të brendshëm; kryerjen e procedurës së csekretimit të fletoreve të testimit të njohurive për kandidatët për AB për modulin Bazë 4 në sezonin 2017-2018; Shpalljen e rezultateve të testimit të njohurive në Modulin Bazë 4.
- Vendimi nr. 12, datë 05.03.2018, për hartimin e testimit në Modulin Bazë 5 të kandidatëve për AB në procesin e certifikimit 2017-2018; Kryerjen e procedurës së sekretimit të fletoreve të testimit.
- Vendimi nr. 13, datë 16.03.2018, për kryerjen e procedurës së c sekretimit të fletoreve të testimit të njohurive të kandidatëve për AB në Modulin Bazë 5 të procesit të certifikimit në sezonin 2017-2018; Shpalljen e rezultateve të testimit të njohurive në modulin bazë 5; Ti lihet ASPA-s përzgjedhja e trajnerit për prezantimin e temës “Realizimi praktik i auditimit të performancës”.

Sipas memos datë 15.08.2018, Kryetarja e Komisionit të Kualifikimit të AB ka përcjellë informacion mbi ecurinë dhe mbylljen e procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, sezoni 2017-2018. KKAB përzgjedhi për regjistrim 54 kandidatë nga 77 aplikantë, nga të cilët 51 prej tyre ju nënshtruan një procesi të certifikimi me 6 module dhe arritën të kualifikohen 47 kandidatë si auditues të brendshëm.

Nga auditimi u konstatua se në procesverbalin nr. 19, të mbajtur nga KKAB datë 16.03.2018, ndër të tjera është diskutuar edhe për mënyrën se si do të vijohet për përzgjedhjen e trajnerit që do të jetë përgjegjës për zhvillimin e temës “Realizimi praktik i auditimit të performancës”, pas dorëheqjes së trajnerit të përzgjedhur paraprakisht për këtë temë, në mbledhjet e mëparshme të komisionit. **Rregullorja e trajnimit të vijueshëm nuk parashikon rastet e dorëheqjes së trajnerëve dhe mënyrat se si do të vijohet me përzgjedhjen e trajnerit zëvendësues dhe si rezultat në mungesë të një dakortësie mes anëtarëve të komisionit, i është lënë në dorë ASPA-s përzgjedhja e trajnerit për këtë temë.**

Sipas Urdhrit nr. 162 prot, datë 29.05.2018 është “Për fillimin e procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik për sezonin 2018-2019”, është përcaktuar fillimi i procesit të certifikimit **2018-2019** dhe hapjen e pranimeve për aplikimin e kandidatëve për auditues të brendshëm dhe trajnerë në këtë proces. **Në vijim, vendimet e marra nga KKAB për vitin 2018 janë:**

- Vendimi nr.1, datë 30.03.2018, Për zgjedhjen e Znj. O.I., në funksionin e Kryetarit të Komisionit të Kualifikimit dhe Znj.V. K., në funksionin e Zv. Kryetarit. Miratimin e kalendarit të veprimtarisë së Komisionit të Kualifikimit të brendshëm për sezonin 2018-2019.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Vendimi nr.2, datë 31.03.2018, *Për hartimin e tezës për testimin në Modulin Bazë 6 të kandidatëve për auditues të brendshëm për sezonin 2017-2018; Kryerjen e procedurës së sekretimit të fletoreve të testimit për Modulin Baze 6.*
 - Vendimi nr. 3, datë 13.04.2018, *Për kryerjen e procedurës së c'sekretimit të fletoreve të testimit të njohurive të kandidatëve për Modulin Bazë 6, sezoni 2017-2018; Shpalljen e rezultateve në Modulin Bazë 6; Miratimi i ndryshimit të kalendarit të veprimtarisë së Komisionit. Miratimi i kërkesës së znj. F. A. për përsëritjen e testimit në Modulin Baze 3 dhe Modulin Bazë 4.*
 - Vendimi nr.4, datë 27.04.2018, *Për kryerjen e procedurës së c'sekretimit të fletoreve të testimit të njohurive në Modulin Baze 3 dhe 4 të znj. F. A.i. Shpalljen e rezultateve të testimit.*
 - Vendimi nr.5, datë 05.05.2018, *Për hartimin e tezës së provimit me shkrim për testimin e njohurive të kandidatëve në procesin e certifikimit për vitin 2017-2018.*
 - Vendimi nr.6, datë 17.05.2018, *Për kryerjen e procedurës së c'sekretimit të fletoreve të provimit me shkrim të kandidatëve për auditues të brendshëm në procesin e certifikimit në sezonin 2017-2018; Shpalljen e rezultateve paraprake të provimit me shkrim; Miratimin e temave për hartimin e tezës praktike për auditues të brendshëm në procesin e certifikimit në sezonin 2017-2018.*
 - Vendimi nr. 7, datë 31.05.2018, *Për shqyrtimin dhe miratimin e programit dhe kalendarit të procesit të certifikimit për sezonin 2018-2019.*
 - Vendimi nr. 8 datë 08.6.2018, *Për hartimin e tezës së riprovimit me shkrim për testimin e njohurive të kandidatëve për auditues të brendshëm në sektorin publik.*
 - Vendimi nr. 9 datë 18.06.2018, *Për kryerjen e procedurës së c sekretimit të fletoreve të riprovimit me shkrim të kandidatëve për auditues të brendshëm në procesin e certifikimit në sezonin 2017-2018.*
 - Vendimi nr.10 datë 06.07.2018, *Për miratimin e rezultateve të provimit me gojë dhe listës së kandidatëve që fitojnë titullin “Auditues i brendshëm në sektorin publik”*
 - Vendimi nr. 11 datë 11.07.2018 *Për miratimin e listës paraprake të kandidatëve për auditues të brendshëm në procesin e certifikimit.*
 - Vendimi nr. 12 datë 13.07.2018 *Për njohjen e certifikatës profesionale ndërkombëtare të K. H., D.F. lëshuar nga C.û.G..*
- Nga auditimi në lidhje me çertifikimin e audituesve të brendshëm publik, u konstatua se DH/AB ka zbatuar kërkesat e përcaktuara në rregulloren e miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 37, datë 16.03.2016. Kriteret e kualifikimit të audituesve të brendshëm publik janë rregulluar në kapitullin e VI-të Ligjit të AB, ku në nenin 19, pika 2, përcaktohet se, të drejtën për të aplikuar në procesin e çertifikimit e kanë të gjithë individët e klasifikuar në shkronjën “ç” të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji, pra punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Gjatë kësaj periudhe ai duhet të pajiset me certifikatën e audituesit të brendshëm, ndryshe ndërpret marrëdhëniet e punës.
 - Nga auditimi u konstatua se, në nenin 23 të rregullores nr. 37, datë 10.03.2016, është përcaktuar se: “Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi,

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit. Asgjësimi i tyre bëhet nga një komision prej tre anëtarësh, të caktuar me urdhër nga struktura përgjegjëse për kualifikimin në përbërje të të cilit janë dy punonjës të strukturës përkatëse për kualifikimin dhe një punonjës i strukturës përgjegjëse për shërbimet në Ministrinë e Financave. Deri në asgjësimin e tyre, fletoret administrohen nga struktura përgjegjëse për kualifikimin”.

Në vijim të këtij përcaktimi, në auditimin e mëparshëm të KLSH është kërkuar interpretim pranë drejtorisë së arkivave, dhe sipas përgjigjes të shkresës nr.8766/1, prot datë 25.09.2018 është sygjëruar se afati i ruajtjes të jetë jo më shumë se 6 muaj nga data e dhënies së provimit, sepse sipas Normave tekniko-profesionale, brenda 6 mujorit të parë të vitit pasardhës, sekretaria mbyll dosjet e hapura sipas pasqyrës emërtuese të çeljes së tyre dhe bën dorëzimin në arkiv. Si rezultat, konfirmuar edhe nga përgjigja e drejtorisë së arkivave, afati i ruajtjes prej 3 muajsh është pak krahasuar me përcaktimet e normave tekniko-profesionale

- Në vijim të rekomandimit për përgatitjen e regjistrimit të trajnimit të vijueshëm profesional në mënyrë që të kryhet ndjekja e kryerjes së detyrimit ligjor për orët e trajnimit nga audituesit në sektorin publik, Drejtoria e Harmonizimit të AB ka përgatitur këtë regjistër në mënyrë progresive në vite, ku është identifikuar kryerja e trajnimit nga audituesi shtetëror, ose rastet e shoqëruara me raport mjekësor/largime nga sistemi/hyrje rishtaz, etj; ku nuk është identifikuar asnjë rast në të cilin audituesi të mos ketë respektuar këtë detyrim.

Me vendimin nr.9, datë 2.02.2018 të KKAB janë miratuar 12 persona si trajnerë të procesit të trajnimit të vijueshëm profesional 3 punonjës së Drejtorisë së Përgjithshme të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, dhe 2 anëtarë të vetë Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm.

Mbi certifikimin e audituesve të brendshëm publik

Procesi i certifikimit të audituesve të brendshëm publik, realizohet sipas kërkesave të përcaktuara në rregulloren e miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr.37, datë 16.03.2016. Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm është përgjegjës për realizimin dhe monitorimin e procesit. Gjatë vitit 2018 është konstatuar se përveç procesit të provimeve ky Komision i pavarur ka realizuar njehsimin e certifikatave profesionale ndërkombëtare për qëllime të fitimit të certifikatës së audituesit të brendshëm publik për

1. **Znj.K.H.** (Drejtoresh e Drejtorisë së Përgjithshme të HKBFP)
2. **Z. D. F.** (Drejtori i Drejtorisë së Harmonizimit të MFK)

Baza ligjore mbi të cilën realizohet procesi i njehsimit të certifikatës ndërkombëtare të AB

Ligji nr. 114/2015 datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik”:

Neni 21 “Procedura e njohjes së Certifikatës Profesionale Ndërkombëtare”, përcakton se:

1) Njohja zyrtare e certifikatës profesionale në fushën e auditimit të brendshëm, bazohet në parimin e ngjashmërisë së programeve/moduleve profesionale të trajnimit të kryer nga aplikantët jashtë vendit në masën 75%, me programin/modulet e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, të miratuar nga Komisioni.

2) Baza e vlerësimit të programeve dhe kurseve profesionale të kryera jashtë vendit në fushën e auditimit të brendshëm janë **programet/modulet e trajnimit, koha e studimit, si dhe kualifikimet që përcaktohen nga kuadri ligjor i vendit të origjinës, krahasuar me kuadrin ligjor dhe nënligjor shqiptar.**

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

3) Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditit të brendshëm, në përputhje me kërkesat e akteve ligjore në fuqi, me bashkëpunim me Komisionin, ndjek procedurat e njohjes së certifikatave profesionale ndërkombëtare në fushën e auditimit të brendshëm të individëve që i zotërojnë ato, sipas kritereve të mëposhtme:

a) Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm, dorëzojnë dosjen e aplikimit për njohje pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e brendshëm

b) Dosja e aplikantit duhet të dorëzojë këto elementë:

i. Kërkesë me shkrim për aplikim;

ii. Certifikatën e kualifikimit profesional të marrë jashtë vendit;

iii. Listën e programeve/moduleve të mbrojtura dhe kreditet e marra ;

iv. Dokument identifikimi.

4) Dokumentat e përcaktuara në pikën ii) dhe iii) të gjurmës b) të këtij neni, duhet të jenë origjinale ose fotokopje e noterizuar, si dhe të jenë të legalizuar me vulë apostule ose nga Ambasada Shqiptare në vendin e huaj ose nga Ministria e Punëve të Jashtme të Shqipërisë.

5) Komisioni pasi shqyrton dosjen merr vendim për njohjen e certifikatës profesionale ndërkombëtare ose mund të vendosë t’ia kthejë dosjen aplikantit për plotësime të nevojshme, brenda 20 ditëve pune nga vendosja në dispozicion e dosjes së aplikantit.

Neni 19 “Certifikimi i audituesve të brendshëm”

2. Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë individët e klasifikuar në shkronjën “ç”, të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji.

3. Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

Në Vendimin nr. 12, datë 13.07.2018 është përcaktuar “Njohja e certifikatës profesionale ndërkombëtare të **znj. K. H. dhe z. D. F.** lëshuar nga Center for Financial Reporting Reform (CFRR) **û. B. G.**”.

1. Nga auditimi konstatohet se “certifikata e lëshuar nga Center for Financial Reporting Reform (CFRR) û. B. G., NUK është certifikatë profesionale e fushës së auditimit të brendshëm, dhe aq më pak e njohur ndërkombëtarisht. Kështu që të dy aplikantët nuk plotësojnë kushtin e parë të kërkuar nga ligji “Individët që zotërojnë një certifikatë profesionale të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit të brendshëm”

2. Lidhur me Vendimmarrjen e Komisionit, konstatohet se

A. Me relacionin datë 05.07.2018 të sekretares së KKAB, znj. I. D.(punonjëse e Drejtorisë së Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik), është referuar përmbajtja e dosjes së dorëzuar nga secili aplikant si më poshtë:

Lidhur me aplikanten znj. K. H., është dorëzuar:

1. Kërkesa me shkrim nr. 12718, datë 3.07.2018

Në kërkesën e përgatitur nga znj. K. H. është deklaruar se ka qenë pjesëmarrëse në projektin 2 vjeçar (2016-2018) të Bankës Botërore në bashkëpunim me organizatën “Public Expenditure Management Peer-Assisted Learning, të cilët organizuan “Trajnim trajnerësh për auditues të brendshëm në sektorin publik”, me pjesëmarrës vendet të ballkanit Perëndimor. Ky program

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

ishte organizuar me takime, ëëbinare, trajnime të rasteve të ndryshme studimore, prezantime individuale dhe në grup, të cilat përfshinin temat bazë dhe të avancuara mbi auditimin e brendshëm. Në fund të projektit jam pajisur me certifikatë si: “Trajner ndërkombëtar për audituesit e brendshëm në sektorin publik”. Në përfundim të këtij projekti jam pajisur me certifikatë “Trajner ndërkombëtar për audituesit e brendshëm në sektorin publik”.

2. Fotokopje e përkthyer dhe noterizuar e dokumentit “*Certificate of attendance is awarded to K. H. for participating in the 4-day Internal Audit Training of Trainers workshop (on 4-7 June 2018 in Vienna Austria)*” lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (FRR) w. B. G.; (sipas axhendës workshopi është zhvilluar në cikle 8 orëshe, pra në total 32 orë). Temat e trajtuara në këtë workshop:

- *Capacity Development and Knowledge Sharing Initiatives by th ADB*
- *Responsibilities of the Head of Internal Audit*
- *Strategic and Annual Internal Audit Planning*
- *Roles of Internal Audit*
- *Focus on Fraud*
- *Cooperation among Public Sector Audit and Financial Inspection Entities*
- *Case Study Orotavia*
- *Sharing Internal Audit Experiences and Resources from Turkey*
- *IT Audit*
- *Compliance Audit Scenario*
- *Role Play Exercise: Developing Effective Interview Skills*
- *Performance Audit Scenario*
- *Stimulated Management Meeting: Developing Effective Communication Skills*
- *ADB Quality Assurance and Improvement Program*
- *Quality Assurance and Improvement*

3. Dokumenti “*Certificate of attendance is awarded for participating in the 2-hours Internal Audit Training of Trainers workshop New IPPF Update of 1 February 2018 from 13.30 to 15.30 (Vienna time) (total 2 orë)*”; this virtual workshop was organized and delivered by the w. B. C. for Financial Reporting, lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) w. B. G.. Temat e trajtuara në këtë workshop:

- *Many changes to the new IPPF*
- *Internal Professional Practices Framework*

5. Dokumenti “*The certificate of attendance is awarded for participating in the 2-hours Internal Audit Training of Trainers workshop*” Focus on Fraud on 16 Novembre 2017 from 13.30 to 15.30 in Vienna (total 2 orë), this virtual workshop was organized and delivered by the w. B. C. for Financial Reporting, lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) w. B. G.. Temat e trajtuara:

- *Internal Audit: A tool to mitigate public sector fraud*
- *Fraud Analytics*

6. Kontrata e lidhur me ASPA-n “*Për zhvillimin e trajnimit të kontrollit të brendshëm financiar publik*”, me 6 punonjësit e Drejtorisë së Harmonizimit, duke përfshirë aplikanten znj. H. me 24 orë trajnimi planifikuar për tu kryer gjatë vitit 2017 dhe 90 orë në total për 6 punonjësit e DH/KBFP.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Lidhur me aplikantin z. D. F., është dorëzuar:

1. Kërkesa me shkrim nr. 12343, datë 28.06.2018

Në kërkesën e përgatitur nga z. D. F. është deklaruar se ka qenë pjesëmarrëse në projektin 2 vjeçar (2016-2018) të Bankës Botërore në bashkëpunim me organizatën “Public Expenditure Management peer- Assisted learning, të cilët organizuan “Trajnim trajnerësh për auditues të brendshëm në sektorin publik”, me pjesëmarrës vendet të Ballkanit Perëndimor. Ky program ishte organizuar me takime, webinarë, trajnime të rasteve të ndryshme studimore, prezantime individuale dhe në grup, të cilat përfshinin temat bazë dhe të avancuara mbi auditimin e brendshëm. Në fund të projektit jam pajisur me certifikatë si: “Trajner ndërkombëtar për audituesit e brendshëm në sektorin publik”. Në përfundim të këtij projekti jam pajisur me certifikatë “Trajner ndërkombëtar për audituesit e brendshëm në sektorin publik”.

2. Fotokopje e përkthyer dhe noterizuar e dokumentit “*Certificate of attendance is awarded to D. F. for participating in the 4-day Internal Audit Training of Trainers workshop (on 19-22 June 2018 in Vienna Austria)*” lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) W.B. G.

(sipas axhendës të paraqitur ëorkshopi është zhvillur në cikle 8 orëshe, pra në total 32 orë). Temat e trajtuara në këtë workshop:

- *Proficiency and Due Professional Care*
- *Internal Audit in the Public Sector*
- *Code of Ethics, Independence and Objectivity*
- *Training Challenges and available Online Resources*
- *Internal Audit Training of Trainers*
- *Reporting on the Results of the Internal Audit Engagement*
- *Executing the Internal Audit Engagement*
- *Phases of an internal Audit Engagement*
- *Types of Internal Audit*
- *Internal Audit Planning*

3. Fotokopje e përkthyer dhe noterizuar e dokumentit “*Certificate of attendance is awarded to K. H. for participating in the 4-day Internal Audit Training of Trainers workshop (on 4-7 June 2018 in Vienna Austria)*” lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (FRR) W. B. G.; (sipas axhendës workshopi është zhvilluar në cikle 8 orëshe, pra në total 32 orë). Temat e trajtuara në këtë workshop:

- *Capacity Development and Knowledge Sharing Initiatives by th ADB*
- *Responsibilities of the Head of Internal Audit*
- *Strategic and Annual Internal Audit Planning*
- *Roles of Internal Audit*
- *Focus on Fraud*
- *Cooperation among Public Sector Audit and Financial Inspection Entities*
- *Case Study Orotavia*
- *Sharing Internal Audit Experiences and Resources from Turkey*
- *IT Audit*
- *Compliance Audit Scenario*
- *Role Play Exercise: Developing Effective Interview Skills*
- *Performance Audit Scenario*
- *Stimulated Management Meeting: Developing Effective Communication Skills*

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- ADB Quality Assurance and Improvement Program
- Quality Assurance and Improvement

4. Dokumenti “*Certificate of attendance is awarded for participating in the 2-hours Internal Audit Training of Trainers workshop New IPPF Update of 1 February 2018 from 13.30 to 15.30 (Vienna time)*”; this virtual workshop was organized and delivered by the W. B. C. for Financial Reporting, lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) W. B. G.. Temat e trajtuara:

- *Many changes to the new IPPF*
- *Internal Professional Practices Framework*

5. Dokumenti “*The certificate of attendance is awarded for participating in the 2-hours Internal Audit Training of Trainers workshop*” Focus on Fraud on **16 Novembre 2017 from 13.30 to 15.30** in Vienna, this virtual workshop was organized and delivered by the W. B. C. for Financial Reporting, lëshuar nga Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) W. B. G.. Temat e trajtuara:

- *Internal Audit: A tool to mitigate public sector fraud*
- *Fraud Analytics*

6. Dokumenti “*The certificate awarded to the interview expert “The champion or Orotavia case study”* at the Internal Audit Training of Trainers workshop on **4-7 June 2018** Vienna, Austria 2018, this workshop was organised and delivered by the W. B. C. for Financial Reporting Reform (CFRR).

7. Dokumenti “*The certificate awarded to the “Interview Expert”* at the Internal Audit Training of Trainers workshop on **4-7 June 2018**, Vienna Austria 2018, this workshop was organised and delivered by the W. B. C. for Financial Reporting Reform (CFRR);

8. Kontrata e lidhur me ASPA-n “Për zhvillimin e trajnimit të kontrollit të brendshëm financiar publik:”, me 6 punonjësit e Drejtorisë së Harmonizimit, duke përfshirë aplikanten znj.K. H.me 24 orë trajnimi planifikuar për tu kryer gjatë vitit 2017 dhe 90 orë në total për 6 punonjësit e DH/KBFP.

B. Në mbledhjen e Komisionit, referuar procesverbalit të mbajtur të mbledhjes rezulton:

Kryetarja e Komisionit, znj. O. I është shprehur se “... U shqyrtua koha e trajnimit të programit të ndjekur nga 2 aplikantët për të parë nëse plotësohet korniza e 75% të moduleve të certifikimit të organizuar se ku konstatua se programi ka në total 84 orë të ndara në 6 module. Krahësimi i dokumentacioni të depozituar në dosjen e aplikantëve dhe certifikatat e lëshuara, kufiri i mësipërm plotësohet. Lidhur me Modulën e Kontrollit të Brendshëm dhe Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, aplikantët janë trajnerë pranë ASPA sipas kontratës nr. 9, datë 7.03.2017, dhe kontratë nr. 5, datë 8.02.2018. Certifikatat online të paraqitura në dosje (pa emra specifik), kandidatët i kanë shoqëruar me email-et e CRFR si dhe temat që janë ndjekur. Koha e studimit, sipas programit kombëtar të certifikimit është 84 orë nga 60 minuta, dhe në bazë të verifikimit të dosjes u konstatua se aplikantët kanë ndjekur nga 63 orë trajnimi. Referuar pikës 4, të nenit 21 të Rregullores kërkesa për të patur dokumenti vulë apostile bie pasi certifikatat janë lëshuar nga një institucion ndërkombëtar Banka Botërore.”

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Grupi i auditimit, nisur nga vlerësimi i dokumentacioneve të vendosura në dispozicion për 2 aplikantët të cilët kanë kryer ndjekjen e këtyre trajnimeve arrin në konkluzionin se nuk janë plotësuar kriteret e përcaktuar në ligj, referuar jo vetëm llojit të certifikatës e cila po njehsohet por edhe llojit të programeve/moduleve të kryera nga aplikantët sipas dokumentacioneve janë dorëzuar certifikata pjesëmarrjeje në workshope 4 ditor dhe 2 workshope virtual 2-orëshe të cilët nuk rezultojnë të përfshijnë kryerjen e provimeve për vlerësimin e njohurive, sikundër parashikon programi i certifikimit të audituesve të ligjit shqiptar.

Lidhur me certifikatat në pikën 6 dhe 7 të paraqitura në relacion, sipas dokumentacionit të vendosur në dispozicion ato i referohen të njëjtimit trajnim si në pikën 3, duke mos identifikuar tematika të ndryshme trajnimi, e shoqëruar kjo edhe me kryerjen e ëorkshopit në të njëjtën datë (4-7 Qershor 2018).

Gjithashtu pjesëmarrja e 2 kandidatëve në trajnimet e zhvilluara nga ASPA, është një procedurë rutinë e ndjekur nga Drejtoria e Harmonizimit për kryerjen e detyrës funksionale të saj për trajnimin e institucioneve lidhur me komponentët e kontrollit të brendshëm financiar publik, detyrë që sipas kontratave të vëna në dispozicion është paguar dy herë nga shteti.

3. Programi i Certifikimit të Auditit të Brendshëm në Sektorin Publik për vitin 2017-2018, është organizuar sipas 6 moduleve, me 46 temadhe për secilin modul edhe një testim, si më poshtë:

Moduli 1 (7 tema dhe testim)

Tema 1. Hyrje në programin e certifikimit.

Tema 2. Çfarë është auditimi i brendshëm. Ligji mbi auditimin e brendshëm në Shqipëri. Roli i strukturës përgjegjëse të harmonizimit për auditimin e brendshëm.

Tema 3. Përkufizimi i auditimit të brendshëm. Diferenca midis sigurimit dhe shërbimit të konsulencës. Marrëdhënia në mes të auditimit të brendshëm, auditimit të jashtëm dhe inspektimit financiar. Kordinimi i aktiviteteve të auditimit.

Tema 4. Legjislacioni përkatës në Shqipëri. Ligji i buxhetit, ligji për prokurimin, ligji për procedurat administrative, ligji i kontrollit dhemenaxhimit financiar.

Tema 5. Korniza qeverisja në sektorin publik. Tri vijat e mbrojtjes.

Tema 6. Çfarë është menaxhimi i riskut. Struktura e administrimit të riskut.

Tema 7. Çfarë është kontrolli i brendshëm. Korniza e kontrollit të brendshëm.

Moduli 2 (5 tema dhe testim)

Tema 1. Korniza ndërkombëtare për auditimin e brendshëm.

Tema 2. Statuti i auditimit të brendshëm.

Tema 3. Kodi i etikës për audituesit e brendshëm.

Tema 4. Standardet profesionale për auditimin e brendshëm: standardet atributive, standardet e performancës.

Tema 5. Llojet e shërbimeve të auditimit të brendshëm (përputhshmërisë, të performancës, auditimit të IT-së).

Moduli 3 (6 tema dhe testim)

Tema 1. Planifikimi strategjik për auditimin e brendshëm.

Tema 2. Zhvillimi i një universi të auditimit.

Tema 3. Planifikimi vjetor i auditimit të brendshëm.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Tema 4. Vlerësimi i rrezikut për auditimin e brendshëm.

Tema 5. Menaxhimi i burimeve të auditimit.

Tema 6. Trajnimi i auditimit të brendshëm

Moduli 4(15 tema dhe testim)

Tema 1. Planifikimi i angazhimit individual të auditimit të brendshëm.

Tema 2. Studim paraprak / të kuptuarit e biznesit.

Tema 3. Teknikat (Floëcharting).

Tema 4. Aplikimi i procedurave analitike.

Tema 5. Identifikimi i rreziqeve, duke përfshirë rreziqet e mashtrimit.

Tema 6. Zhvillimi i objektivave të auditimit dhe të fushës.

Tema 7. Zhvillimi i një programi të auditimit.

Tema 8. Takimi me subjektet e audituara (Kick-off).

Tema 9. Rishikimi për projektimin e kontrolleve.

Tema 10. Testimi i kontrolleve.

Tema 11. Testimet substanciale.

Tema 12. Marrjen e mostrave statistikore.

Tema 13. Ndërtimi i të dhënave të auditimit.

Tema 14. Mbajtja nën vëzhgim e të audituarit.

Tema 15. Dokumentet e punës së auditimit të brendshëm.

Moduli 5(8 tema dhe testim)

Tema 1. Takimi i mbylljes me të audituarit.

Tema 2. Zhvillimi i rekomandimeve.

Tema 3. Zhvillimi i draft- raportit.

Tema 4. Procedurat kontradiktore.

Tema 5. Zhvillimi i raportit përfundimtar.

Tema 6. Zhvillimi i planit të veprimit.

Tema 7. Ndjekja e rekomandimeve të auditimit.

Tema 8. Raportimi i aktivitetit periodik.

Moduli 6(5 tema dhe testim)

Tema 1. Teknikat e intervistimit.

Tema 2. Teknikat e prezantimit.

Tema 3. Teknika e shkrimit.

Tema 4. Auditimi i mashtrimit. Zbulimi i parregullsive.

Tema 5. Auditimi i mjedisit të IT-së dhe sigurisë.

Programi sipas këtyre moduleve është parashikuar të zhvillohet në 84 orë mësimore dhe kohëzgjatja normale e orës mësimore do të jetë 60 minuta. Ngarkesa mesatare mujore në auditor, për leksione dhe ushtrime praktike është në intervalin 12-24 orë për çdo modul, me frekuentim nga 2 deri në 4 seanca, të përfshira në kalendarin e trajnimit dhe miratuar nga Komisioni i Kualifikimit.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ndërkohë temat e trajtuara në modulet e frekuentuara nga aplikantët vetëm duke i listuar pa hyrë në përmbajtjen e secilës, rezultojnë 26 tema të zhvilluara nga 46 tema të cilat mbulojnë Modulet e miratuara nga vetë Komisioni i Kualifikimit. Për të mos u futur në përmbajtje ku konstatohet se ka përsëritje të çështjeve të trajtuara.

1. Historia e auditimit
2. Kuadri rregullator COSO
3. Tre linjat e mbrojtjes
4. Sfidat e trajnimit dhe burimet në dispozicion
5. Kuadri i Praktikave Profesionale Ndërkombëtare
6. Kodi Etik, Pavarësia dhe Objektiviteti
7. Auditimi i brendshëm në sektorin publik
8. Llojet e auditimit të brendshëm
9. Aftësitë dhe kujdesi i duhur profesional
10. Bashkia Orotavia, Rast Studimor
11. Dilemat e Etikës (Lojë Tavoline);
12. Auditimi i brendshëm: Një mjet për të zbutur mashtrimin në sektorin publik
13. Analiza e mashtrimit
14. Planifikimi i auditit të brendshëm
15. Roli i auditimit të brendshëm
16. Llojet e auditimit
17. Auditimi IT
18. Auditimi i përputhshmërisë
19. Auditimi i performancës
20. Fazat e angazhimit të auditimit të brendshëm
21. Ekzekutimi i angazhimit të auditimit të brendshëm 1
22. Ekzekutimi i angazhimit të auditimit 2
23. Raportimi i rezultateve të angazhimit të auditimit
24. Konkluzionet, Feedback dhe hapat e tjera
25. Program i përmirësimit dhe vlerësimit të cilësisë (i brendshëm dhe i jashtëm)

Ajo që konkludohet është se nga ana e Komisionit të Kualifikimit, nuk është bërë vlerësimi i drejtë dhe në përputhje me kuadrin rregullativ në fuqi jo vetëm referuar llojit të certifikatës por edhe faktit të krahasimit të orëve të ndjekura/provimeve të dhëna si dhe të temave të mbuluara referuar materialit të depozituar, megjithatë gjejmë të shprehur nga Komisioni se trajnimi i bërë nga aplikantët është në përputhje me sa kërkohet nga ky komision në rastin e certifikimit të Audituesve të Brendshëm Publik.

Mbi kriteret e aplikuar për aplikimin në procesin e certifikimit kombëtar dhe njohjen e certifikatave ndërkombëtare

Rregullorja e Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave:

Neni 9 “Kriteret dhe procedurat e regjistrimit të kandidatëve”, pika 2 përcakton se:

“ Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë punonjësit që plotësojnë kriteret e përcaktuara në ligjin e AB në sektorin publik si më poshtë:

d) Të kenë diplomë universitare të nivelit të dytë në shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet;

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- e) Të kenë përvojë pune 3 vjet në profesion;
f) Të jetë i punësuar në njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik...

Neni 19 “Certifikimi i audituesve të brendshëm”

1. Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrit të Financave.
2. Të drejtën për të aplikuar në procesin e certifikimit e kanë individët e klasifikuar në shkronjën “ç”, të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji.
3. Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

Neni 11, pika 2, shkronja “ç”

ç) punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si “Auditues i brendshëm”, por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Brenda kësaj periudhe ky punonjës duhet t’i nënshtrohet detyrimisht procedurës së certifikimit si “Auditues i brendshëm”. Në rast se brenda këtij afati punonjësi nuk certifikohet si “Auditues i brendshëm”, punonjësit i ndërpriten marrëdhëniet e punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen se janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

Për sa më sipër, konstatohet se për punonjësit që aplikojnë të certifikohen si auditues të brendshëm si kriter kërkohet që të jenë punonjës të auditit të brendshëm në sektorin publik, në një kohë ku për njëjtesimin e certifikatave ndërkombëtare nuk kërkohet plotësimi i këtij kriteri, duke cënuar kushtet e barazisë për pajisjen me certifikatën e auditit të brendshëm në sektorin publik.

Sa cilësuar më sipër, për veprimet dhe mosveprimet ngarkohen me përgjegjësi anëtarët e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, me në krye, Kryetaren e Komisionit znj. O. I.

Aneksi 1.1. Institucionet që identifikojnë mangësi në respektim të kriterëve të ligjit për strukturat e AB

Nr.	Subjekti	NJAB me pak se 3 auditues	NJAB drejtues jo ne perputhje me Ligjin	NJAB me shume se 1/3 pa cert në%
1.	Ministria e Kulturës	2		
2.	Sherbimi Social Shtetëror	2		
3.	Autoriteti Komb. i Ushqimit	2		
4.	AZHBR	2		
5.	Drejtoria e Rezervave	2		
6.	ALBCONTROL	2		
7.	Drejtoria e Sherb.Qeveritare	1		
8.	Agjensia e Ofrimitte Sherb. Pub.te Integruara	2		
9.	Universiteti Politekniki Tiranës	2		50%
10.	Universiteti Mjekësisë	2		
11.	Universiteti "A.Moisiu" Durrës	2		
12.	Universiteti "Ismail Qemali" Vlorë			100%
13.	Zyra Qend. e Regj. Pasurive			40%
14.	Fondi Shqiptari Zhvillimit			100%
15.	Kuvendi I RSH	2		
16.	Prokuroria e Përgjithshme	2		
17.	Radio-Televizioni Shqiptar	2		50%
18.	Drejtoria e Përgj. Arkivave	2		50%
19.	Q. Spitalore Vlore	1		
20.	Spitali Rajonal Gjirokastr	1		

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

21.	Spitali Rajonal Durres	1		
22.	Spitali Rajonal Elbasan	1		
23.	Spitali Rajonal Shkoder	1		
24.	Spitali Rajonal Kukes	1		
25.	Qendra Spitalore Korçe	1		
26.	Qendra Spitalore Berat	1		
27.	Autoriteti Shëndetësor Rajonal	2		50%
28.	Spitali "Shefqet Ndroqi" Tiranë	2	1	50%
29.	Spitali Rajonal Fier	1		100%
30.	Qendra Spitalore Lushnjë	1		100%
31.	Alb Gazsha	2		
32.	Ujesjelles Kanalizime Korce	1		
33.	Ujes. Kanalizime Durres	2		
34.	Ujësjiellës Kanalizime Pogradec	1	1	100%
35.	Ujësjiellës Kanalizime Shkodër			67%
36.	Ujësjiellës Kanalizime Vlorë	2		100%
37.	Autoriteti Rugor Shqiptare		1	
38.	Ndërmarrja e Trajt. Stud. 2	2		100%
39.	Ndërmarrja e Trajt. Stud. 1	1		
40.	Bashkia Memaliaj	1		
41.	Bashkia Korce	2		
42.	Bashkia Devoll & B. Pustec	2	1 ¹⁵	
43.	Bashkia Fushë Arrëz	2	1 ¹⁶	
44.	Bashkia Himarë	1		
45.	Bashkia Ura Vajguore			67%
46.	Bashkia Kuçovë		1	100%
47.	Bashkia Skrapar	1	1	100%
48.	Bashkia Diber		1	67%
49.	Bashkia Gramsh	1		
50.	Bashkia Mat		1	67%
51.	Bashkia Klos	1	1	100%
52.	Bashkia Shijak	2		50%
53.	Bashkia Librazhd	2		50%
54.	Bashkia Prenjas	2		50%
55.	Bashkia Roskovec	2		50%
56.	Bashkia Divjakë			67%
57.	Bashkia Tepelenë	2		50%
58.	Bashkia Dropull			40%
59.	Bashkia Maliq	2		50%
60.	Bashkia Pogradec	2	1	50%
61.	Bashkia Kukes		1	67%
62.	Bashkia Lezhe			50%
63.	Bashkia Vau Dejës		1 ¹⁷	67%
64.	Bashkia Kolonje		1	
65.	Dr. Pergj. Tatim Taks. Vendore			60%
66.	Bashkia Sarandë	2	1 ¹⁸	50%
67.	Bashkia Selenicë			67%
68.	Bashkia Cërrik	2		100%
69.	Bashkia Kurbin	2		100%
70.	Bashkia Peqin			100%
71.	Bashkia Gjirokastrë ¹⁹	2		
72.	Bashkia Krujë		1 ²⁰	
73.	Bashkia Tropojë		1 ²¹	
74.	Bashkia Malësi e Madhe		1 ²²	

¹⁵Pozicionii AB vakant

¹⁶Drejtuesika 3 vite experience punenë NJAB dhe jo 5 vite

¹⁷Drejtuesii AB rezulton me 3 vitepunenë AB, dhe certifikuar në vitin 2018

¹⁸Ka raportuar një drejtues i cili sipas evidencave të KLSH shkresanr. 1650/1, datë 5.5.2017 është pezulluar drejtuesii NJAB si rezultat i rekomandimit të KLSH. (pavarësisht kësaj vlerësimi është maksimal)

¹⁹Bashkia Gjirokastrë sipas raportit të AB rezulton me 3 auditues, por nga të dhënat e KLSH derinë fund të vitit 2018 kanë qenë 2 auditues derinë periudhën e kryerjes së auditimit.

²⁰Vlerësuar me 0 pikë në indikatorët e AB

²¹Vlerësuar me 0 pikë në indikatorët e AB

²²Vlerësuar me 0 pikë në indikatorët e AB

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

75.	Bashkia Vorë		1 ²³	
76.	Bashkia Mirditë		1 ²⁴	

Aneksi 1.2 Auditues të Brendshëm me 3 ose më pak vite pune në AB

Nr.	Institucioni	Vite punë Audituesi 1	Vite punë Audituesi 2	Vite Punë Audituesi 3, 4 etj	Total auditues me 3 ose më pak vite
1	SHISH	3			1
2	Albgaz	2			1
3	Ujësjellës Kanalizime Vlore SH.A	1			1
4	ALBPETROL	7 muaj			1
5	Instituti I Sigurimeve Shoqërore	3 vjet			1
6	Bashkia Mirditë	2	2	2;2	4
7	Bashkia Selenicë	1	1		2
8	Ministria e Drejtësisë	1	1 vite		2
9	Bashkia Kolonje	1	1		2
10	Bashkia Peqin	6 muaj	4 muaj		2
11	Bashkia Sarandë	2 vjet			1
12	Bashkia Skrapar	3 vjet			1
13	Ministria e Financave & Ekonomisë	1 vite	3 vjet		2
14	OSH	2 vjet	1 vite	2 vjet	14
15	Bashkia Mat	3 vjet	2 vjet	3 vjet	1
16		2 vjet	2 vjet	2 vjet	
17		0	0		
18		2 vite e 6 muaj			
19	Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”	2 muaj			1
20	Bashkia Gjirokastër	3 vjet	1 vite		2
21	Bashkia Divjakë	6 muaj			1
22	Bashkia Shkoder	2 vjet			1
23	Shoqëria e Pare Financiare e Zhvillimit	2 vjet	3 vjet	3 muaj	3
24	Bashkia Krujë	3 vjet			1
25	Bashkia Tiranë	1 vite			1
26	Enti Kombëtar I Banesave	2.4 vjet			1
27	Bashkia Bulqizë	2 vjet			1
28	Bashkia Diber	0			1
29	Spitali Universitar I Traumes	3 vjet	1 vite		2
30	Bashkia Berat	2 vjet			1
31	Drejtoria e përgjithshme e Burgjeve	1 vite	2 vite		2
32	Ministria e Drejtësisë	1 vite			1
33	Ujësjellës Kanalizime Durrës SH.A	8 muaj			1
34	Posta Shqiptare SH.A	2 vjet	0		2
35	Universiteti I Shkodrës “Luigj Gurakuqi”	6 muaj	1 vite		2
36	Bashkia Malesia e Madhe	3 vjet	3 vjet		2
37	Drejtoria e Prgj. E Tatimeve	0.9 vjet	2 vjet	0.08 vjet	3
38	Ministria e Infrastruktura dhe Energjisë	2.5 vjet			1
39	Spitali Rajonal Shkoder	2 vjet			1
40	Spitali Rajonal Fier	1 vite			1
41	Bashkia Ura Vajguore	1 vite	2 vjet		2
42	Bashkia Durrës	0			1

²³Vlerësuar me 0 pikë në indikatorët e AB

²⁴Vlerësuar me 0 pikë në indikatorët e AB

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

43	Bashkia Mallakaster	2 vjet			1
44	Ujesjelles-Kanalizime Pogradec SH.A	1 vite			1
45	Bashkia Elbasan	3 vjet	Gati 3 vjet	Gati 3 vjet(+1 vite me leje lindje)	4
46	Bashkia Roskovec	2 vjet			1
47	Bashkia Dropull	2 vjet	1 vite	1 vite	3
48	Fondi Shqiptare i Zhvillimit	1 vite	2 vjet	1 vite	3
49	Ministria e Mjedisit	3 vite	3 vjet	3 vjet	3
50	Sherbimi Social Shtetëror	3 vite			1
51	Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurisë	1 vit	1 vit		2
52	D.P.Transportit Rugor	1 vit	0	0	3
53	Aluizni	0			1
54	Universiteti Bujqësor I Tiranes	6 muaj			1
55	Universiteti I vlorës	0	0	0	3
56	INSTAT	3 vjet			1
57	RTSH	6 muaj			1
58	AMF	1 vit	1 vit		2
59	Spitali Shefqet Ndroqi	2 vite	2 vite		2
60	Spitali Rajonal Kukes	3 vite			1
61	Spitali Lushnje	1 vit			1
62	Hekurudha Shqiptare SH.A	0			1
63	Ujësjetellës Kanalizime Tiranë	3 vjet	1.5 vjet		2
64	Ujesjelles Kanalizime Shkoder	1 vit	1 vit		2
65	Rezidenca Universitare 2	1 vit			1
66	Bashkia SHijak	2 vjet	2 vjet		2
67	Bashkia Librazhd	6 muaj			1
68	Bashkia Prenjas	2 muaj			1
69	Bashkia Tepelenë	2 vjet			1
70	Bashkia Kukës	1 vit			1
71	Bashkia Lezhë	2 vjet	2 vjet		2
72	Bashkia Vau I Dejës	6 muaj	3 vjet		2
73	Bashkia Fushë Arrëz	1 vit	1 vit		2
74	Drejtoria e përgjithshme e tatim taksave	1 vit	2 vjet	1.5vite ; 1.5 vite	4
75	Bashkia Vorë	2 vite	3 vjet	3 vite;2 vite	4
76	Bashkia Cërrik	1 vit	1 vit		2
77	Bashkia Kurbin	1 vit	1 vit		2

Aneksi 1.3 Drejtuesi i AB me eksperiencë nën 5 vjet në AB

Nr.	Institucioni	Vite pune
1	Bashkia Mirditë	2
2	Bashkia Selenice	3
3	Drejtoria e Sherbimeve Qeveritare	3
4	Bashkia Kolonje	1
5	Bashkia Peqin	8 muaj
6	Bashkia Mat	2 vite e 6 muaj
7	Autoriteti Rugor Shqiptar	2 vjet
8	Bashkia Kruje	3 vjet
9	Drejtoria e Spitalit “Ihsan Cabej” Lushnje	1 vite
10	Bashkia Diber	3 vjet
11	Spital Universitar I Traumes	3 vjet
12	Bashkia Malesia e Madhe	3 vjet
13	RTSH	6 muaj
14	Bashkia Kukes	1.2 vite
15	Drejtoria e Përgjithshme e Transportit	1 vit

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

16	Universiteti Vlorë	0 vjet
17	Instat	4 vjet
18	Fondi Shqiptar i Zhvillimit	1 vit
19	AMF	1 vit
20	Spitali Shefqet Ndroqi	2 vjet
21	Spitali Rajonal Fier	1 vit
22	Spitali Rajonal Shkodër	2 vjet
23	Spitali Rajonal Kukës	3 vjet
24	Spitali Rajonal Lushnjë	1 vit
25	Alb petrol Fier	0 vjet
26	Ujësjetllës Pogradec	1 vit
27	Ujësjetllës Vlorë	1 vit
28	Bashkia Shijak	2 vjet
29	Bashkia Lezhë	2 vjet
30	Bashkia Vau i Dejës	3 vjet
31	Bashkia Fushë Arrës	1 vit
32	Bashkia Vorë	2 vjet
33	Bashkia Cërrik	1 vit
34	Bashkia Kurbini	1 vit

Aneksi 1.4 Ndryshimet strukturore në njësitë e AB

Institucione që kanë kryer ndryshime në strukturën e auditit të brendshëm, duke shtuar 1 auditues në strukturat respektive:

Nr.	Institucioni
1	Agjensia e Ofrimit të Sherb. Pub.te Integruara
2	Instituti i Statistikave
3	Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare
4	Bashkia Ura Vajgurore
5	Bashkia Prrerjas
6	Bashkia Patos
7	Bashkia Divjakë
8	Bashkia Gjirokastr
9	Bashkia Memaliaj
10	Bashkia Dropull
11	Bashkia Korce
12	Bashkia Tropoje
13	Bashkia Lezhe
14	Bashkia Kamëz
15	Bashkia Kavajë

Institucione që kanë kryer ndryshime në strukturën e auditit të brendshëm, duke shtuar 2 person në strukturat respektive:

Bashkia Selenicë

Institucione që kanë kryer ndryshime në strukturën e auditit të brendshëm, duke zvogëluar 1 person në strukturat respektive:

Bashkia Elbasan

Institucione që kanë kryer ndryshime në strukturën e auditit të brendshëm, duke zvogëluar 2 persona në strukturat respektive:

Zyra Adm.Buxhetit Gjygesor

12, Institucione kanë rezultuar me 1 auditues më shumë në krahasim me vitin 2017:

Nr.	Institucioni
1	Ministria e Brendshme
2	Kuvendi i RSH
3	SHISH
4	Prokuroria e Përgjithshme

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

5	Instituti i Statistikave
6	Bashkia Ura Vajgurore
7	Bashkia Librazhd
8	Bashkia Prenjas
9	Bashkia Divjakë
10	Bashkia Gjirokaster
11	Bashkia Dropull
12	Bashkia Tropoje

3. Institucione kanë rezultuar me 2 auditues më shumë në krahasim me vitin 2017:

Nr.	Institucioni
1	Radio-Televizioni Shqiptar
2	Bashkia Tiranë
3	Bashkia Selenicë

1. Institucion ku ka rezultuar me 5 auditues më shumë në krahasim me vitin 2017:

Bashkia Lezhë

6. Institucione që kanë rezultuar me 1 auditues më pak në krahasim me vitin 2017:

Nr.	Institucioni
1	Ministria e Drejtësisë
2	Ministria e Mbrojtjes
3	Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare
4	Bashkia Shijak
5	Bashkia Korce
6	Bashkia Kamëz

2. Institucione kanë rezultuar me 2 auditues më pak në krahasim me vitin 2017:

Nr.	Institucioni
1	Bashkia Berat
2	Bashkia Himarë

Aneksi 1.5 Realizimi i planit të AB

Mos realizim të planeve fillestare të auditimit

Nr	Institucioni	Diferenca(-) ne numer	Realizimi në %
1	Agjensia e Ofrimit te Sherb. Pub.te Integruara	6	43
2	Autoriteti Rrugor Shqiptar	2	33
3	Universiteti "Ismail Qemali" Vlore	0	0
4	Kuvendi I RSH	5	38
5	Zyra Adm.Buxhetit Gjygesor	13	57
6	Instituti i Statistikave	7	35
7	Radio-Televizioni Shqiptar	5	50
8	Drejtoria e Pergj. Arkivave	0	0
9	Autoriteti Shendetesor Rajonal	3	27
10	Spitali Rajonal Elbasan	0	0
11	Spitali Rajonal Fier	0	0
12	Spitali Rajonal Kukes	7	88
13	Qendra Spitalore Korçe	0	0
14	Qendra Spitalore Berat	3	33
15	Qendra Spitalore Lushnje	0	0
16	Hekurudha Shqiptare sha	6	60
17	Ujesjelles Kanalizime Korce	7	64
18	Ujesjelles Kanalizime Shkoder	7	70
19	Bashkia Berat	10	91

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

20	Bashkia Ura Vajgurore	3	75
21	Bashkia Kucove	4	33
22	Bashkia Klos	4	57
23	Bashkia Shijak	4	67
24	Bashkia Kruje	7	58
25	Bashkia Gramsh	8	73
26	Bashkia Prrenjas	2	25
27	Bashkia Roskovec	5	50
28	Bashkia Mallakaster	8	89
29	Bashkia Gjirokaster	6	50
30	Bashkia Tepelenë	5	71
31	Bashkia Dropull	7	88
32	Bashkia Korce	4	80
33	Bashkia Maliq	9	75
34	Bashkia Devoll & B.Pustec	6	86
35	Bashkia Kukes	8	62
36	Bashkia Tropoje	5	50
37	Bashkia Lezhe	12	63
38	Bashkia Fushë Arrëz	7	54
39	Bashkia Kamëz	9	90
40	Bashkia Himarë	2	29
41	Bashkia Sarande	5	14
42	Bashkia Cërrik	6	67
43	Bashkia Kurbin	4	0
44	Bashkia Peqin	9	9

Tejkalim i planeve fillestare të auditimit

Nr	Institucioni	Diferenca(+) ne numer	Realizimi ne %
1	Shoqeria e Pare Fin.e Zhvillimit	14	108
2	Bashkia Kolonje	12	109
3	Sha OST Tirane	9	113
4	Alb Gaz sha	8	114
5	Bashkia Vorë	7	117
6	Bashkia Shkoder	11	122
7	Q. Spitalore Vlore	5	125
8	Ndermarrja e Trajt.Stud. 1	5	125
9	Prokurroia e Pergjithshme	9	129
10	Sh.a Kesh Tirane	8	133
11	Bashkia Bulqize	11	138
12	Bashkia Selenicë	6	150
13	Bashkia Diber	11	157
14	Bashkia Lushnjë	11	157
15	Bashkia Memaliaj	10	167
16	Bashkia Mirdite	10	167
17	Ujesjelles Kanalizime Vlore	7	175
18	Bashkia Divjakë	7	175
19	Fondi Shqiptar I Zhvillimit	9	180
20	Bashkia Malesia e Madhe	13	186
21	Ujesjelles Kanalizime Tirane	10	200
22	QSU Nene Tereza	15	214
23	Spitali I Traumes Tirane	11	220

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të

24	Harmoni sipërfaqësore të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik”	20	222
25	OSHEE sha	16	229
26	Sh.a.Albpetrol Fier	28	233
27	Bashkia Vlore	7	233
28	Posta Shqiptare sha	12	240
29	Bashkia Patos	12	240
30	Ujesjelles Kanalizime Pogradec	5	250
31	SHISH	23	256
32	Bashkia Elbasan	13	260
33	Ndermarrja e Trajt. Stud 2	36	327
34	Autoriteti I Mbikqyrjes Financiare	10	333
35	Ujes.Kanalizime Durres	11	367
36	Dr.Pergj.Tatim Taks.Vendore	19	380
37	Bashkia Tiranë	10	500
38	Bashkia Durres	12	600

Aneksi 1.6 Angazhimet e AB dhe rezultatet e tyre

➤ 8, Institucione paraqiten me 0 realizim të planit vjetor të auditimeve:

Nr	Institucioni
1	Universiteti "A.Moisiu" Durres
2	Universiteti "Ismail Qemali" Vlore
3	Drejtoria e Pergj. Arkivave
4	Spitali Rajonal Gjirokastr
5	Spitali Rajonal Elbasan
6	Spitali Rajonal Fier
7	Qendra Spitalore Korçe
8	Qendra Spitalore Lushnje

➤ 10, Institucione paraqiten me planifikim 0 të numrit të auditimeve kanë paraqitur një realizim si më poshtë:

Nr	Institucioni	Realizimi I planit
1	Universiteti Politeknik I Tiranes	2
2	Qendra Spitalore Berat	3
3	Ujesjelles Kanalizime Pogradec	5
4	Ujesjelles Kanalizime Vlore	7
5	Ndermarrja e Trajt. Stud 2	36
6	Bashkia Diber	11
7	Bashkia Prenjas	2
8	Bashkia Cërrik	6
9	Bashkia Kurbin	4
10	Bashkia Peqin	9

➤ 10, Institucione janë parqitur me realizim nën 50% të planit të auditimit:

Nr	Institucioni	Numri i Audituesve		Realizimi i planeve të auditimit			
		Plan	Fakt	Plan i fillimit	Plan i ndryshuar	Fakti	% e realizimit
1	Ministria e Drejtësisë	5	3	21	5	5	24%
2	Drejtoria e Rezervave	3	2	5	2	2	40%
3	ALUIZNI	5	5	14	14	5	36%
4	Agjensia e Ofritimit Sherb. Pub.te Integruara	3	2	14	6	6	43%
5	Universiteti "A.Moisiu" Durres	2	2	8	8	0	0%
6	Autoriteti Shendetesor Rajonal	2	2	7	7	3	43%
7	Spitali Rajonal Gjirokastr	1	1	10	10	0	0%
8	Spitali Rajonal Elbasan	1	1	6	6	0	0%
9	Spitali Rajonal Fier	1	1	6	6	0	0%
10	Qendra Spitalore Korçe	1	1	4	4	0	0%
11	Bashkia Klos	1	1	12	12	4	33%
12	Bashkia Divjakë	3	3	18	18	7	39%
13	Bashkia Dropull	5	5	17	7	7	41%

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

➤ Realizimi i planit të auditimeve në krahasim me numri e audituesve:

Nr	Institucioni	Numri i audituesve	Realizimi i planit të auditimit	Raporti auditues/Nr Auditimesh
1	Universiteti "A.Moisiu" Durres	2	0	0.00
2	Universiteti "Ismail Qemali" Vlore	3	0	0.00
3	Drejtoria e Pergj. Arkivave	2	0	0.00
4	Spitali Rajonal Gjirokastr	1	0	0.00
5	Spitali Rajonal Elbasan	1	0	0.00
6	Spitali Rajonal Fier	1	0	0.00
7	Qendra Spitalore Korçe	1	0	0.00
8	Qendra Spitalore Lushnje	1	0	0.00
9	Autoriteti Rrugor Shqiptar	3	2	0.67
10	OSHEE sha	23	16	0.70
11	Drejtoria e Rezervave	2	2	1.00
12	ALUIZNI	5	5	1.00
13	Universiteti Politeknik I Tiranes	2	2	1.00
14	Bashkia Ura Vajgurore	3	3	1.00
15	Bashkia Prrenjas	2	2	1.00
16	Bashkia Tiranë	10	10	1.00
17	Posta Shqiptaresha	11	12	1.09
18	Inst.Sig.Shoqerore	9	12	1.33
19	Sh.a Kesh Tirane	6	8	1.33
20	Bashkia Kucove	3	4	1.33
21	Bashkia Dropull	5	7	1.40
22	ALBCONTROL	2	3	1.50
23	Autoriteti Shendetesor Rajonal	2	3	1.50
24	Hekurudha Shqiptaresha	4	6	1.50
25	Ministria e Drejtesise	3	5	1.67
26	Universiteti Bujqesor Tiranes	3	5	1.67
27	Universiteti "L.Gurakuqi" Shkoder	3	5	1.67
28	Bashkia Tropoje	3	5	1.67
29	Bashkia Vorë	4	7	1.75
30	Sha OST Tirane	5	9	1.80
31	Drejt.Pergj.Doganave	7	13	1.86
32	Universiteti i Tiranes	4	8	2.00
33	Spitali Rajonal Shkoder	1	2	2.00
34	Bashkia Shijak	2	4	2.00
35	Bashkia Fier	3	6	2.00
36	Bashkia Gjirokastr	3	6	2.00
37	Bashkia Korce	2	4	2.00
38	Bashkia Lezhe	6	12	2.00
39	Bashkia Himarë	1	2	2.00
40	Bashkia Selenicë	3	6	2.00
41	Bashkia Kurbin	2	4	2.00
42	Bashkia Elbasan	6	13	2.17
43	Instituti i Statistikave	3	7	2.33
44	Ujesjelles Kanalizime Shkoder	3	7	2.33
45	Bashkia Kruje	3	7	2.33
46	Bashkia Divjakë	3	7	2.33
47	Bashkia Vau Dejes	3	7	2.33
48	Bashkia Vlore	3	7	2.33
49	Kuvendi I RSH	2	5	2.50
50	Radio-Televizioni Shqiptar	2	5	2.50
51	Bashkia Roskovec	2	5	2.50
52	Bashkia Tepelenë	2	5	2.50
53	Bashkia Sarande	2	5	2.50
54	Bashkia Mirdite	4	10	2.50

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

➤ 28, Institucione paraqiten me 0-10 gjetjegjatëgjithëvitit

Nr	Ministritë	Numri i audituesve	Numri I gjetjeve	Nr I rekomandimeve
1	Universiteti "A.Moisiu" Durres	2	2	5
2	Universiteti "Ismael Qemali" Vlore	3	-	-
3	Drejtoria e Pergj. Arkivave	2	-	-
4	Autoriteti Komb. I Ushqimit	2	8	78
5	Spitali Rajonal Gjirokastr	1	-	-
6	Spitali Rajonal Elbasan	1	-	-
7	Spitali Rajonal Fier	1	1	1
8	Qendra Spitalore Korçe	1	-	-
9	Qendra Spitalore Lushnje	1	8	2
10	Universiteti Politeknik I Tiranes	2	-	-
11	Spitali Rajonal Durres	1	-	18
12	ALBCONTROL	2	7	5
13	Autoriteti Shendetesor Rajonal	2	-	8
14	Bashkia Vorë	4	-	47
15	Ujesjelles Kanalizime Vlore	2	-	-
16	Ndermarrja e Trajt.Stud. 1	1	-	-
17	Universiteti I Tiranes	4	10	-
18	Bashkia Diber	3	7	38
19	Bashkia Mat	3	-	14
20	Bashkia Klos	1	-	-
21	Bashkia Shijak	2	8	8
22	Bashkia Gramsh	1	3	16
23	Bashkia Lezhe	6	-	53
24	Kuvendi I RSH	2	5	5
25	Radio-Televizioni Shqiptar	2	-	-
26	Bashkia Roskovec	2	3	13
27	Bashkia Tepelenë	2	6	6
28	Bashkia Peqin	3	10	22

58. Institucione paraqiten me më pak se 100,000 lekë dëme ekonomik:

	Ministritë	Numri I audituesve	Gjetjet ne numer	Gjetjet ne vlere	Rekomandimet
1	Universiteti "A.Moisiu" Durres	2	2		5
2	Ministria e Kultures	2	50		50
3	Universiteti "Ismael Qemali" Vlore	3	-	-	-
4	Drejtoria e Pergj. Arkivave	2	-	-	-
5	AZHBR	2	40	-	40
6	Spitali Rajonal Gjirokastr	1	-	-	-
7	Spitali Rajonal Elbasan	1	-	-	-
8	Spitali Rajonal Fier	1	1	-	1
9	Drejtoria e Sherb.Qeveritare	1	26	-	26
10	Agjensia e Ofrimitte Sherb. Pub.te Integruara	2	45	-	45
11	Qendra Spitalore Korçe	1	-	-	-
12	Qendra Spitalore Lushnje	1	8	-	2
13	Universiteti Mjekesise	2	90	-	90
14	Drejtoria e Rezervave	2	20	1	20
15	ALUIZNI	5	52	-	52
16	Universiteti Politeknik I Tiranes	2	-	-	-
17	Prokuroria e Pergjithshme	2	44	71	44
18	Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare	3	20	-	49
19	Posta Shqiptaresha	11	212	-	212
20	QSU Nene Tereza	3	155	-	81
21	Spitali I Traumes Tirane	3	12	-	12
22	Spitali Shefqet Ndroqi Tirane	2	43	-	43

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

23	Spitali Rajonal Durres	1	-	-	18
24	Bashkia Kucove	3	14	-	14
25	ALBCONTROL	2	7	-	5
26	Spitali Rajonal Kukes	1	184	-	62
27	Autoriteti Shendetesor Rajonal	2	-	-	8
28	Sh.a. Albpetrol Fier	7	72	-	102
29	Universiteti Bujqesor Tiranes	3	27	3	41
30	Universiteti "L.Gurakuqi" Shkoder	3	17	-	17
31	Bashkia Tropoje	3	12	-	12
32	Bashkia Vorë	4	-	-	47
33	Alb Gazsha	2	37	-	37
34	Ujesjelles Kanalizime Tirane	3	67	-	75
35	Ujesjelles Kanalizime Pogradec	1	68	-	68
36	Sha OST Tirane	5	82	-	38
37	Ujesjelles Kanalizime Vlore	2	-	-	-
28	Ndermarrja e Trajt.Stud. 1	1	-	-	-
29	Ndermarrja e Trajt. Stud 2	2	17	-	33
30	Shoqeria e Pare Fin.e Zhvillimit	3	141	-	176
31	Universiteti Tiranes	4	10	-	-
32	Bashkia Skrapar	1	20	-	20
33	Bashkia Mat	3	-	-	14
34	Bashkia Klos	1	-	-	-
35	Bashkia Durres	3	53	-	53
36	Spitali Rajonal Shkoder	1	11	-	9
37	Bashkia Shijak	2	8	-	8
38	Bashkia Gjirokastr	3	30	40	30
39	Bashkia Korce	2	53	-	53
40	Bashkia Lezhe	6	-	-	53
41	Bashkia Himarë	1	25	-	26
42	Bashkia Selenicë	3	25	-	25
43	Bashkia Kurbin	2	33	11	33
44	Instituti i Statistikave	3	32	-	32
45	Bashkia Pogradec	2	84	11	82
46	Bashkia Devoll & B.Pustec	2	19	-	17
47	Bashkia Kukes	3	93	-	93
48	Ujesjelles Kanalizime Shkoder	3	45	-	42
49	Bashkia Kruje	3	23	-	25
50	Bashkia Divjakë	3	36	-	36
51	Bashkia Fushë Arrëz	2	33	81	-
52	Bashkia Malesia e Madhe	3	55	-	55
53	Bashkia Vau Dejës	3	34	-	44
54	Kuvendi i RSH	2	5	-	5
55	Radio-Televizioni Shqiptar	2	-	-	-
56	Bashkia Tepelenë	2	6	-	6
57	Bashkia Cërrik	2	26	-	23
58	Bashkia Mirdite	4	28	-	34

Aneksi 1.7 Zbatimi i Rekomandimeve të njësive të AB Më hollësisht:

Rekomandime të papranuara

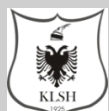
Nr	Institucioni	Rekomandim i dhënë	Rekomandim i pranuar	Rekomandimi i papranuar
1	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	186	181	5
2	Ministria e Europës & P.Jashtme	122	121	1
3	Bashkia Mallakastër	69	63	6
4	Bashkia Maliq	96	95	1
	Totali			13

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nr	Institucioni	Rekomandim i dhënë	Rekomandim i pranuar	Rekomandim i zbatuar	Nëproceszbatimi
1	MinistriapërEuropën&P.Jashtme	122	121	22	99
2	Ministria e Mbrojtjes	130	130	28	102
3	Ministria e Kultures	50	50	26	24
4	Ministria e Drejtesise	57	57	32	25
5	Ministria e Infra. &Energjise	143	143	89	54
6	Ministria e Bujqesise&Zhvill. Rural	308	308	212	96
7	Ministria e Brendshme	455	455	323	132
8	Ministria e Shendetesise&Mb.Sociale	274	274	211	63
9	Ministria e Arsimit, Sportit&Rinisë	44	44	39	5
10	Ministria e Financave&Ekonomisë	186	181	163	18
11	Ministria e Turizmit&Mjedisit	233	233	212	21

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të

Nr	Institucioni	Rekomandim i dhënë	Rekomandim i pranuar	Rekomandim i zbatuar	Nëproceszbatimi
1	BashkiaSkrapar	20	20	0	20
2	BashkiaPrrenjas	17	17	0	17
3	BashkiaTepelenë	6	6	0	6
4	BashkiaMemaliaj	10	10	0	10
5	BashkiaMalesia e Madhe	55	55	0	55
6	BashkiaKavajë	79	79	0	79
7	BashkiaHimarë	26	26	0	26
8	BashkiaSelenicë	25	25	0	25
9	BashkiaPeqin	22	22	0	22
10	BashkiaLibrazhd	12	12	1	11
11	BashkiaTropoje	12	12	1	11
12	BashkiaSarande	27	27	4	23
13	BashkiaVauDejes	44	44	12	32
14	BashkiaKurbini	33	33	10	23
15	BashkiaTiranë	119	119	38	81
16	BashkiaKukes	93	93	30	63
17	BashkiaLushnjë	26	26	9	17
18	BashkiaGramsh	16	16	6	10
19	BashkiaMaliq	96	95	36	59
20	BashkiaGjirokaster	30	30	12	18
21	Bashkia Vlore	54	54	22	32
22	BashkiaKruje	25	25	11	14
23	Bashkia Shkoder	111	111	52	59
24	BashkiaDevoll & B.Pustec	17	17	8	9
25	BashkiaPogradec	82	82	44	38
26	BashkiaKorce	53	53	29	24
27	BashkiaDivjakë	36	36	20	16
28	BashkiaBerat	102	102	57	45
29	BashkiaUra Vajguore	14	14	8	6
30	BashkiaMallakaster	69	63	37	26
31	BashkiaDropull	17	17	10	7
32	BashkiaElbasan	96	96	64	32
33	BashkiaKamëz	49	49	33	16
34	BashkiaFier	50	50	34	16
35	BashkiaDurrës	53	53	37	16
36	BashkiaBulqize	71	71	50	21
37	Dr.Pergj.TatimTaks.Vendore	174	174	126	48
28	BashkiaVorë	47	47	37	10
29	BashkiaDiber	38	38	30	8
30	BashkiaCërrik	23	23	19	4
31	Bashkia Mat	14	14	12	2
32	BashkiaKucove	14	14	14	0
33	BashkiaShijak	8	8	8	0
34	BashkiaPatos	42	42	42	0
35	BashkiaRoskovec	13	13	13	0
36	BashkiaLezhe	53	53	53	0
37	BashkiaMirdite	34	34	34	0

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Aneksi 2

Drejtimi C “Mbi aktivitetin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, përputhshmëria ligjore dhe vlerësimi i strukturave audituese”

Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, sipas urdhrat të Kryeministrit nr. 89, datë 13.06.2018 është e organizuar sipas strukturës si më poshtë:

Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit	
Drejtor	II-b
Sektori i Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit	
Përgjegjës Sektori	III-a
Specialist	III-b
Specialist	III-b
Specialist	III-b
Sektori i Kontabilitetit për Sektorin Publik dhe Privat	
Përgjegjës Sektori	III-a
Specialist	III-b
Specialist	III-b

Detyrat dhe përgjegjësitë e kësaj drejtorie janë përcaktuar në ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015, manualin “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” dhe rregullore të tjera që udhëzojnë veprimtarinë për çështje specifike të DH/MFK. Në përmbledhjen e detyrimeve dhe detyrave përcaktuar nga këto dokumente, drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollin është përgjegjëse për:

1. Përgatitjen e ligjeve, udhëzimeve, metodikave për fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit në institucionet e sektorit publik;
2. Përgatitjen, shpërndarjen dhe azhurnimin e strategjive dhe udhëzimeve metodologjike për menaxhimin financiar dhe kontrollin në pajtim me standardet ndërkombëtare të pranuar për kontrollin e brendshëm, rregulloret e zbatueshme dhe praktikën e mira të Bashkimit Evropian;
3. Organizimin e seminareve të ndërgjegjësimi dhe trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjshmërisë menaxheriale në institucionet e sektorit publik;
4. Koordinimin e ngritjes dhe zhvillimit të sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik në institucionet e sektorit publik;
5. Drejtoria e Harmonizimit siguron monitorimin sistematik të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e sektorit publik me qëllim mbledhjen e informacionit për të përmirësuar metodologjinë dhe standardet e punës.
6. Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (MFK) ndihmon Nëpunësin e Parë Autorizues dhe Ministrin e Financave për monitorimin e sistemeve të MFK dhe për përgatitjen e raportit vjetor për gjendjen e menaxhimit financiar dhe kontrollit në sektorin publik.
7. Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, bashkëpunon me Drejtorinë e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm gjatë përgatitjes së raportit për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik (KBFP).

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

8. Përgjigjet për azhurnimin e metodologjisë së kontabilitetit publik me zhvillimet bashkëkohore dhe ndjekjen e procesit të zbatimit të strategjisë së qeverisë për implementimin e standardeve të kontabilitetit publik.

Për vitin 2018, plani i aktivitetit të kësaj drejtorie ishte organizuar si më poshtë:

1) Hartimi dhe përmirësimi i akteve ligjore/nënligjore në fushën e MFK.

Aktivitetet e Planifikuara: Hartimi i një udhëzuesi specifik për delegimin e detyrave të punonjësve në njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Realizimi: Draft udhëzimi “Për delegimi e të drejtave dhe detyrave në njësitë e qeverisjes së përgjithshme” është dërguar për mendim gjatë viti 2018, në: Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit në MFE (datë 14.11.2018), Drejtorinë e legjislacionit në MFE (datë 14.11.2018), Departamentin e Administratës Publike (datë 4.12.2018) dhe komentet e gjithsecilës strukturë janë reflektuar në draftin përfundimtar. Në datën 16.5.2019, drafti është dërguar për mendim edhe në Njësine e Politikave për Zhvillim dhe Mirëqeverisje në Kryeministri, por nuk ka ende një përgjigje nga kjo strukturë, dhe deri në përfundim të periudhës së kryerjes së auditimit (gusht 2019), nuk është miratuar.

2) Arritja e progresit në funksionimin e sistemit të KBFP në NJQP.

Aktivitetet e Planifikuara: Finalizimi i raportit për vitin 2017, gjatë 6 muorit të parë të 2018; monitorimi i zbatimit të MFK

Realizimi: Raporti ka përfunduar dhe është publikuar në faqen e internetit, komentet për të cilin janë pjesë e raportit të auditimit të KLSH, evaduar në vitin 2018.

3) Përmirësimi i procedurave dhe rritja e kapaciteteve për parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura

Aktivitetet e Planifikuara: Rishikimi i udhëzimit për parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura, rishikim i gjurmëve të auditimit për këtë proces.

Realizimi: Udhëzimi dhe gjurmët e auditimit kanë përfunduar, por ende nuk rezultojnë të përfshira në programet e auditimit për vitin 2019, auditimi i detyrimeve të prapambetura në institucionet publike, sikundër parashikonte gjurma e auditimit.

4. Zbatimi i një sistemi modern të MFK-së në katër institucione Pilot

Aktivitetet e Planifikuara: Zbatimin e një sistemi modern të MFK-së në 4 institucione pilot.

Realizimi: Ky objektivi rezultoi i përfunduar vetëm për 2 institucione nga 4 të planifikuara.

5. Ndërgjegjësimi i njësive publike mbi rolin dhe rëndësinë e sistemit të MFK

Aktivitetet e Planifikuara: Trajnime të ndryshme për informimin e njësive të qeverisjes së përgjithshme

Realizimi: Gjatë vitit 2018 janë kryer 12 programe trajnime nga DH.MFK në bashkëpunim me ASPA me pjesëmarrës 640 persona, krahasuar me një vit më parë ku janë realizuar 15 programe trajnime me 624 persona, ose 16 pjesëmarrës më shumë.

6. Përmirësimi në fushën e Kontabilitetit të Sektorit Publik dhe Privat në Shqipëri

Aktivitetet e Planifikuara: Hartimi i një plani veprimi për ndërtimin e një sistemi kontabël në sektorin publik t besueshëm dhe fillimin e zbatimit gradual të hapave të mëtejshëm.

Realizimi: Ky objektivi rezultoi i përfshirë në planin e vitit 2019.

Për vitin 2019, plani i aktivitetit të kësaj drejtorie ishte organizuar si më poshtë:

1.Përmirësimi i akteve nënligjore në fushën e menaxhimit financiar, kontrollit dhe kontabilitetit. Më konkretisht:

– Përmirësimi i udhëzimit ekzistues për vlerësimin e performancës së njësive publike;

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- Hartimi i një udhëzimi standard mbi delegimin e detyrave dhe përgjegjësi;
 - Hartimi i një Metodologjie specifike për Vlerësimin e Cilësisë së Sistemit të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike, sipas standardeve dhe praktikave më të mira ndërkombëtare;
 - Hartimi i Strategjisë së Zhvillimit të Mëtejshëm të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Shqipëri për periudhën 2020-2024, si një kërkesë e kapitullit 32 të Acquis.
- 1) Monitorimi dhe vlerësimi në vend i zbatimit të praktikave të kontrollit të brendshëm financiar publik në disa njësi publike të përzgjedhura në bazë të pyetësorëve të vetëvlerësimit të rishikuar;
 - 2) Hartimi dhe miratimi i Planit Strategjik të Veprimit mbi reformën në fushën e kontabilitetit të sektorit publik;
 - 3) Forcimi i kapaciteteve të punonjësve të administratës publike, mbi rolin dhe rëndësinë e zbatimit të elementëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, nëpërmjet trajnimeve të ofruara.

C.1 Analiza e sistemit sipas pesë komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit bazuar në vetëvlerësimin e njësive publike.

Nga auditimi u konstatua se gjatë vitit 2019, DH/MFK ka kryer rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit duke përpiluar pyetësorët e dedikuar për njësitë publike dhe gjithashtu për institucionet e varësisë. Rishikimi i pyetësorit është diskutuar edhe në mbledhjen nr. 3 të Bordit të KBFP zhvilluar në datë 27.12.2018, ku në përfundim të saj është rënë dakord për rishikimin e metodologjisë së monitorimit të performances dhe dërgimin e pyetësorëve të rinj të MFK në njësitë publike.

Miratimi zyrtar i pyetësorit të vetëvlerësimit KBFP është kryer vetëm me miratimin e metodologjisë së rishikuar të monitorimit të performancës, përkatësisht sipas urdhrorit nr. 117, datë 01.04.2019 të Ministrit të Financave. Pavarësisht kësaj, DH/MFK ka kryer njoftimin e njësive publike përgjatë muajit janar-shkurt mbi përmbajtjen e këtij pyetësori duke kërkuar dorëzimin e tij pranë nëpunësit të pare autorizues sipas ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”. Nga regjistri i trajnimit të DH/MFK identifikohet se trajnimi i njësive publike për rishikimin e këtij pyetësori është kryer si më poshtë:

Institucioni	Numri I pjesëmarrësve	Data e trajnimit
Ministritë e linjës dhe institucione të pavarura	40 pjesëmarrës	6 Shkurt 2019
Institucione të pavarura dhe Grupi 87	42 pjesëmarrës	7 Shkurt 2019
Bashki	23 pjesëmarrës	12 Shkurt 2019
Bashki dhe institucione varësie	25 pjesëmarrës	21 Shkurt 2019

Për sa më sipër, në zbatim të Ligjit nr. 10 296, datë 08.07.2010, i ndryshuar me Ligjin nr. 110/2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, nenit 18, “Deklarata për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm”, pika 1 e cila citon se “Nëpunësi autorizues i njësisë publike, sipas pikës 1 të nenit 3 të këtij ligji, në bazë vetë vlerësimeve, depoziton te titullari i njësisë publike dhe nëpunësi i pare autorizues një deklaratë dhe raportin përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontroleve të brendshme të njësisë publike që mbulon, për vitin e mëparshëm, jo më vonë se fundi i muajit shkurt të vitit aktual. Për të realizuar detyrimin e tij, nëpunësi autorizues i njësisë publike duhet të zbatojë një sistem të brendshëm raportimi për të marrë informacion nga njësitë e varësisë, për të mbështetur deklaratën, sipas këtij ligji,” kryerja e trajnimit të përfaqësuesve të institucioneve publike përgjatë muajit shkurt, rezulton të jetë një periudhë **relativisht e vonë**, e cila përkon me përgatitjen e raportit për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Lidhur me pyetësin e vetëvlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm kanë raportuar pranë MFE 143 institucione, nga të cilat:

- 10 Ministri
- 15 Institucione varësie me buxhet të madh
- 59 Bashki
- 12 Qarqe
- 17 Institucione të grupit 87, në varës itë KM
- 30 Institucione të pavarura

Për sa më sipër, rezulton se nuk kanë dorëzuar pyetësin pranë MFE 6 subjekte respektivisht: Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme, Bashkia Delvinë dhe Bashkia Konispol.3 institucione të pavarura. Në lidhje me shoqëritë aksionere konstatohet se DH/KBFP nuk ka dërguar për plotësim pranë këtyre të fundit, pyetësorët dhe si rezultat nuk identifikohet asnjë raportim i tyre, mbi sistemet e kontrollit të brendshëm në raportin vjetor të KBFP.

Gjithashtu, rezulton një rast, Bashkia Malësi e Madhe e ka dorëzuar pyetësin në datën 28.03.2019, prot në MFE në datën 02.04.2019, por në vlerësimin e indikatorëve rezulton me 0 pikë. Në zbatim të nenit 29, “Kundravajtjet administrative” pika 1 citohet se “Shkelja apo mospërmbushja e detyrimeve të parashikuara nga dispozitat e pikës 1 të nenit 18 të këtij ligji nga nëpunës i autorizuesi njësisë publike, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 20 000 deri në 40 000 lekë, dhe në zbatim të tij, DH/MFKK ka vënë në dijeni Nëpunësin e Parë Autorizues, nëpërmjet Memo-s datë 25.06.2019.

Pas rishikimit të pyetësorit të vetëvlerësimit mbi sistemet e kontrollit të brendshëm, DH/KBFP konstatohet se nuk janë kryer ndryshimet në manualin e MFK, miratuar me urdhrin nr. 108 datë 17.11.2016, me qëllim përshtatjen e tij me ndryshimet në mënyrën e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm. **Në pyetësin e vetëvlerësimit, çështja “Mënyra e vlerësimit”, është përcaktuar se “Në mbështetje të përgjigjeve të njësisë publike, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit do të nxjerrë konkluzione mbi efektivitetin dhe efikasitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë publike.**

Sistemi i kontrollit të brendshëm është efektiv, kur menaxherët e nivelit të lartë kanë siguri të arsyeshme, që njësia publike:

1. Realizon veprimtari efektive dhe efikase, kur ngjarjet e jashtme konsiderohen të kenë një ndikim në arritjen e objektivave ose ku njësia mund të parashikojë në mënyrë të arsyeshme natyrën dhe kohën e ngjarjeve të jashtme dhe zbutjen e ndikimit në një nivel të pranueshëm;
 2. Kupton masën në të cilën aktivitetet menaxhohen në mënyrë efektive dhe efikase, kur ngjarjet e jashtme mund të kenë një ndikim të rëndësishëm në arritjen e objektivave ose ku njësia mund të parashikojë në mënyrë të arsyeshme natyrën dhe kohën e ngjarjeve të jashtme dhe zbutjen e ndikimit në një nivel të pranueshëm;
 3. Përgatit raporte në përputhje me rregullat, rregulloret dhe standardet e zbatueshme ose me objektivat e specifikuar të njësisë publike;
 4. Veprimtaria e saj përputhet me ligjet, rregullat, rregulloret dhe standardet e jashtme në fuqi.
- Vlerësimi i cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm, ndahet në tre kategori: efektiv, pjesërisht efektiv ose joefektiv:*

1. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet efektiv, nëse nuk janë zbuluar asnjë ose janë zbuluar shumë pak dobësi dhe mangësi të zbatimit të sistemit të kontrollit të brendshëm.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

2. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet pjesërisht efektiv, nëse dobësitë dhe mangësitë e zbuluara vlerësohen si të mesme dhe / ose të ulëta dhe nuk janë zbuluar dobësi të rëndësishme dhe ngjarje të dëmshme për njësinë në zbatimin e sistemit të kontrollit të brendshëm.

3. Sistemi i Kontrollit të Brendshëm do të konsiderohet jo efektiv kur ekziston një mangësi e madhe në lidhje me funksionimin e një komponenti ose parimi përkatës, ose në lidhje me komponentët që veprojnë së bashku në një mënyrë të integruar për të gjithë njësinë dhe kjo mangësi ndikon direkt në moszbatimin e sistemit të kontrollit të brendshëm.”

Pas dërgimit të pyetësorit të vetëvlerësimit nga njësitë publike pranë DH/MFK nuk rezultoi të jetë kryer një konsolidim i rezultateve për çdo njësi që ka raportuar pranë Drejtorisë në mënyrë që të kryhet raport vlerësimi specifik për njësinë, objektiv ky që ishte edhe kryesori për rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit. Konvertim në pikë në bazë të evidencave dhe përgjigjeve të dhëna në pyetësor janë dhënë vetëm në kuadër të monitorimit të performancës së njësisë, sipas indikatorëve të MFK, të cilët përfaqësojnë vetëm 30 pyetje të pyetësorit të vetëvlerësimit nga 99 që përmbante në total pyetësori, ndërsa për 69 pyetje ose rreth 30% e tyre nuk u ëshët dhënë përgjigje.

2. Monitorimi mbi funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Në funksion të nenit 25 dhe 26 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe kontrollit ka kryer monitorimin e funksionimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm në disa institucione për të vlerësuar nga afër ecurinë e zbatimit të nenit 18 të ligjit të MFK ku thuhet se Nëpunësi Autorizues duhet të paraqesë pranë Ministrisë së Financave pyetësorin e vetëvlerësimit, deklaratën dhe raportin mbi cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm. Bazuar në manualin e MFK, Kapitulli II “Rolet dhe Aktorët në Sistemin e MFK-së”, pika 2.2.2 përcakton se “DH/MFK është gjithashtu përgjegjëse për monitorimin sistematik të sistemeve të MFK-së në njësitë publike. Ajo e kryen këtë monitorim nëpërmjet aktiviteteve që realizon vetë, në bashkëpunim me njësi të tjera publike, si dhe bashkarisht me DH/AB. Ky monitorim kryhet për dy qëllime:

- Grumbullimin e informacioneve me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve
- Përgatitjen e raportit vjetor për NPA dhe Ministrinë e Financave mbi statusin e përgjithshëm të MFK-së.”

- Nga auditimi u konstatua se në Raportin Vjetor mbi funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme për vitin 2018 janë raportuar në total 5 monitorime të kryera gjatë periudhës Prill-Maj të vitin 2019, krahasuar me 20 monitorime të kryera një vit më parë. Në dispozicion të grupit të auditimit u vendosën edhe shkresa të tjera për njoftimin e institucioneve për kryerjen e vizitave monitoruese, që përcaktojnë kryerjen e këtyre monitorimeve në muajin maj-qershor; por rezultatet e se cilave nuk janë bërë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP.

Në kundërshtim me manualin e MFK i cili udhëzon “Llogaritjen e numrit të njësive publike që do të monitorohen nga çdo punonjës i DH/MFK duke ndarë ditët e punës në dispozicion për një vit të caktuar që DH/MFK ka planifikuar të shpenzojë për vizitat në terren, si dhe duke u nisur nga kohëzgjatja e një vizite në terren.”, dhe sipas përqindjes: 50% njësi publike nga grupi “i performuesve të dobët”, 25% nga “performuesit mesatar”, 25% nga “performuesit e mire”

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

DH/MFK nuk rezulton të ketë kryer dhe dokumentuar një analizë e tillë për përzgjedhjen e njësive që janë monitoruar. Nga auditimi konstatohet se njëra nga njësitë e përzgjedhura, përkatësisht Zyra e Administrimit Gjyqësor është shkrire, dhe mbetet ende e paqartë se si do të kryhet raportimi pranë njësisë, dhe rekomandimet përkatëse, pavarësisht se rezultatet janë pasqyruar në Raportin Vjetor të KBFP. Monitorimi i raportuar në Raportin Vjetor të KBFP për vitin 2018 është kryer vetëm në dy institucione të pavarura, një ministri, dy bashki, duke mos bërë pjesë së përzgjedhjes njësitë shpenzuese me buxhet të madh dhe institucionet e grupit 87 të varësi të Kryeministrit, të cilat janë pjesë e raportit vjetor të KBFP.

Nr.	Institucione që janë raportuar në Raportin Vjetor të KBFP për vizita monitoruese të sistemeve të MFK	Institucione që nuk janë raportuar në Raportin Vjetor të KBFP për vizita monitoruese të sistemeve të MFK ²⁵
1	Kryeministria	Ministria e Infrastrukturës Energjisë
2	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Bashkia Tropojë
3	Bashkia Vlore	Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinisë
4	Bashkia Devoll	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
5	Zyra e Administrimit të Buxhetit Gjyqësor	Bashkia Pogradec

- Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me aneksin 9, pika 2 e Manualit të MFK ku citohet se: “*Dy javë para datës së vizitës në terren, DH/MFK, i dërgon shkresë kreut të subjektit me kërkesën për të përgatitur dokumentet përkatëse dhe të caktojë një person kontakti në njësi për të ndihmuar ekspertin e DH/MFK, për shembull të sigurojë dokumentet për ekspertin, të organizojë takime dhe kështu me radhë.*”, shkresat për njoftimin e kryerjes së vizitës në terren janë dërguar nga DH/ MFK si më poshtë:

-Shkresa për njoftimin për monitorimin e sistemeve të MFK në Bashkinë Pogradec është dërguar në datën 21.05.2019 për kryerjen e vizitës në datat 27-31 Maj, pra 6 ditë përpara monitorimit.

-Shkresa për njoftimin për monitorimin e sistemeve të MFK në Bashkinë Tropojë është dërguar në datën 27.05.2019 për kryerjen e vizitës në datat 27-31 Maj, pra në ditën e monitorimit.

-Shkresa për njoftimin për monitorimin e sistemeve të MFK në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është dërguar në datën 23.04.2019 për kryerjen e vizitës në datat 23-26 Maj, pra në ditën e monitorimit.

-Shkresa për njoftimin për monitorimin e sistemeve të MFK në Këshillin e Lartë Gjyqësor është dërguar në datën 01.4.2019 për kryerjen e vizitës në datat 26-29 Mars, pra 5 ditë përpara monitorimit.

-Shkresa për njoftimin për monitorimin e sistemeve të MFK në Bashkinë Vlorë është dërguar në datën 04.04.2019 për kryerjen e vizitës në datat 15-19 Prill pra 6 ditë përpara monitorimit.

- Nga auditimi u konstatua se në zbatim të manualit të Menaxhimit Financiar i cili citon “*Në përfundim të vizitës në terren punonjësi i DH/MFK kryen një vlerësim të përgjithshëm mbi besueshmërinë e procesit të vetë vlerësimit të njësive publike: 100-75%- Vetëvlerësim i besueshëm dhe 74%-0%- Vetëvlerësim jo i besueshëm, i cili përfshihet në raportin vjetor të KBFP*”, në konkluzionet e raportuara për vizitat në terren, nga 5 subjektet e përzgjedhura për

²⁵Monitorimi është kryer ne periudhen maj-qershor 2019

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

monitorim rezulton se 3 prej pyetësorëve janë të besueshme, ku përkatësisht Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është vlerësuar me një vetëvlerësim jo të besueshëm (70% niveli i besueshmërisë) dhe në Bashkinë Devoll nuk është përcaktuar një përqindje e besueshmërisë por është evidentuar nga DH/MFK nevoja për asistencë për plotësimin e këtij pyetësori nëpërmjet kërkesave ligjore në fusha të ndryshme. Nëse i referohemi raportimeve të kryera për njësitë e përzgjedhura 1 vit më parë, rezulton se në raportet e dërguara nga DH/KBFP nuk është përcjellë zyrtarisht pranë njësive përqindja e besueshmërisë në pyetësorin e dorëzuar, por vetëm renditja e subjektit të monitoruar, dhe rekomandimet për përmirësime në mangësitë e konstatuara në sistemet e kontrollit të brendshëm.

Gjithashtu, vizitat në terren nuk janë shoqëruar me letrat e punës dhe dokumentime të tjera, në kundërshtim me aneksin 9 “Metodologjia dhe lista e kontrollit për vizitat në terren”, pika 3.

- Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me pikën 2.2.2 të Manualit të Menaxhimit Financiar, monitorimet e njësive publike nga Dh/MFK kryen në një periudhë shumë të reduktuar kohore(prill-maj 2019) periudhë kjo që përkon me konsolidimin e rezultateve dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP, dhe për këtë arsye nga 10 shkresa për monitorim që janë dërguar pjesë e raportit janë bërë vetëm 5 prej tyre. Lidhur me rolin e DH/MFK si monitoruese e vazhdueshme e sistemeve të kontrollit të brendshëm në institucionet publike, në raportin vjetor janë cituar 20 monitorimet e kryera gjatë një viti më parë, të cilat kanë qenë pjesë e Raportit Vjetor të KBFP për vitin 2017, duke mos identifikuar monitorime të tjera të vazhdueshme pas publikimit të raportit vjetor të KBFP, me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve, i cili është një nga detyrimet kryesore të kësaj drejtorie, cituar në manual.

-Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e MFK ku citohet se: *“Në përfundim të vizitës në terren, hartimin nga punonjësit e DH/MFK të raportit për njësinë publike përkatëse, në të cilin krahas vlerësimit do të specifikohen edhe rekomandime konkrete për zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të MFK. Ky raport i dërgohet zyrtarisht njësive publike, e cila përgatit planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të dhëna, të miratuar nga NA e njësive publike. Një përmbledhëse e raporteve të vizitave në terren, bëhet pjesë e raportit vjetor të KBFP, në një kapitull të veçantë”*, DH/MFK pas përfundimit të monitorimeve në terren ka kryer një analizë të përgjithshme mbi nivelin e besueshmërisë së pyetësorëve, por pa përcaktuar gjetje dhe diferenca konkrete të identifikuar gjatë këtyre vizitave. Problematika e identifikuar edhe në auditimin e mëparshëm të KLSH vijon të mbetet e parishikuar nga DH/MFK, ku monitorimet e vitit 2018 janë bërë pjesë e raportit vjetor të publikuar në vitin 2018, dhe gjetjet kryesore dhe rekomandimet përkatëse ende nuk u janë dërguar njësive publike të vlerësuara.

- Nga auditimi u konstatua se manuali i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit udhëzon se ndjekja e rekomandimeve do të kryhet në monitorimin e ardhshëm të institucioneve, por referuar numrit të monitorimeve të kryera gjatë një viti, si dhe metodologjisë sipas së cilës kjo përzgjedhje kryhet, ndjekja e rekomandimeve do të mund të realizohet disa vite më vonë, ku referuar numrit më të reduktuar të monitorimeve të kryera gjatë vitit 2019, ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas 28 vitesh, krahasuar me 5 vite që ishte përllogaritur një vit më parë në bazë të numrit të njësive publike që kanë raportuar pranë DH/MFK dhe numrit të monitorimeve të kryera. (143 njësi publike që kanë dorëzuar pyetësorë/ 5 monitorime gjatë vitit = 28 vjet. Pra ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas më shumë se 28 vitesh).

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

C. 3. Mbi cilësinë , konkluzionet dhe opinionin e paraqitur në Raportin Vjetor të vitit 2018 të sistemit financiar të brendshëm publik mbi funksionimin dhe progresin e sistemit MFK në sektorin publik.

Referuar detyrimit të Drejtorisë së Harmonizimit për kryerjen e konsolidimit të raporteve dhe pyetësorëve të vetëvlerësimit të njësive publike, sipas nenit 26, pika 3 i cili citon se “*Struktura Përgjegjëse e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin ndihmon nëpunësin e parë autorizues dhe Ministrin e Financave për monitorimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe për përgatitjen e raportit vjetor për gjendjen e menaxhimit financiar dhe kontrollit publik, ku përmbledhet informacioni i marrë, në përputhje me dispozitat e nenit 18 të këtij ligji.*”, u krye analizimi i dhënave të raportuara në Raportin Vjetor të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018. Nga auditimi konstatohet se në dallim nga vitet e mëparshme, ky raport kishte mungesa të konsiderueshme në raportimin e situatës reale lidhur me vetëvlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, për shkak të mos kryerjes së analizimeve në shifra/vlera të rezultateve të gjeneruara nga pyetësorët. Pas kryerjes së ndryshimit të pyetësorit të vetëvlerësimit, Drejtoria e Harmonizimit kryen konvertimin në pikë për çdo pyetje të këtij dokumenti, në bazë të përgjigjes së institucionit, ku ky i fundit paraqet dokumentacione të ndryshme për të suportuar informacionin e deklaruar.

Në raportin vjetor të KBFP, Drejtoria e Harmonizimit është shprehur se “*Në bazë të analizës së vetëvlerësimit si dhe të monitorimeve të vazhdueshme të stafit të DH/MFKK-së, sistemet e kontrollit të brendshëm në njësitë e qëverisjes së përgjithshme vlerësohen pjesërisht efektiv, bazuar në 17 parimet e modelit COSO*”.

Gjithashtu, është vlerësuar se “*Nga analiza e 143 pyetësorëve, rezulton se efektiviteti është në masën 72% (ky tregues është përcaktuar nga mesatarja e efektivitetit të treguesit të performancës për MFKK “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemet e kontrollit të brendshëm “ për ministrinë e linjës, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, Grupit 87 të Kryeministrit dhe njësive shpenzuese me buxhet të madh)” . Pra për vlerësimin e efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, DH/KBFP ka marrë në konsideratë vetëm një nga indikatorët e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, i cili nuk vlerësohet nga pyetjet e pyetësorit (vlerësimi nga 1-4 do bëhet 1 pikë mbi afatin kohor të dorëzimit të dokumentacionit, 1 pikë për deklaratën dhe raportin dhe 2 pikë mbi gjithëpërfshirjen dhe rregullsinë e informacionit të paraqitur në pyetësorin e vetëvlerësimit), dhe % e realizimit është 72% ose 2.85/4. Nëse i referohemi indikatorëve të performancës, ky tregues i përdorur për vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, **është faktikisht treguesi i vlerësuar më lartë në krahasim me dy indikatorët e tjere të MFK, pasi nëse analizojmë mesataren e efektivitetit për të tre treguesit e performancës së MFKK, të cilët rezultojnë nga analizimi i 39 pyetjeve të pyetësorit të vetëvlerësimit, efektiviteti vlerësohet 67%, ose 2.71/4, ku “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm është vlerësuar me 2.9 pikë nga 4 të mundshme (73%), Hartimi me cilësi i planit të veprimit të MFK-së dhe paraqitja brenda afateve kohore të përcaktuara është vlerësuar mesatarisht 2.53 pikë nga 4 pikë të mundshme (63.2%), dhe Efektiviteti i mekanizmave baze të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik është vlerësuar me 2.7 pikë nga 4 pikë të mundshme (67.6%). Në krahasim me vitin 2017, në të cilën vlerësimi ishte kryer mbi 129 institucione niveli i efektivitetit ishte në masën 85%, ose 3.41/4; dhe në vitin 2016 ishte vlerësuar në masën 79% ose 3.16/4.***

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Produktet e Strategjisë së Strategjia për Menaxhimin e Financave Publike 2014-2020

- Legjislacioni i rishikuar i MFK-së dhe kuadri ligjor i pajtueshëm me kërkesat e MFK-së. Raport progresi vjetor i BE-së për Shqipërinë;
- Miratimi i legjislacionit dytësor në lidhje me organizimin, rolin dhe kapacitetet e kërkuara në njësitë financiare;
- Kapacitete më të larta të menaxherëve financiarë dhe operacionalë të matura kundrejt numrit të menaxherëve të trajnuar, treguesve të përcaktuar të performancës të raportuar nga Thesari dhe Zyra e Buxhetit pranë MF-së;
- Rritja e ndërgjegjësimit të menaxhimit të lartë në lidhje me përgjegjshmërinë menaxheriale dhe përgjegjësitë përfundimtare për të ardhurat e buxhetit nëpërmjet seminareve ose takimeve të punës;
- Menaxhimi i riskut, i prezantuar në të gjitha institucionet qeveritare. Deklarata Personale mbi sistemet e kontrollit të brendshëm nga Nëpunësit Autorizues, raportet e KLSH-së, raportet e AB-ve;
- Plani i Sistemit të Kontrollit të Brendshëm për çdo njësi me përshkrim të qartë të kontrolleve kryesore, gjurmës së auditimit dhe linjave të raportimit;
- Krijimi i një sistemi të mjaftueshëm dhe të standardizuar informimi dhe komunikimi në çdo subjekt që ofron të gjithë informacionin e nevojshëm për të gjithë punonjësit që të përmbushin rolin e tyre në organizatë;
- Monitorimi i performancës së sistemeve të kontrollit të brendshëm të njësive qeveritare—i matur kundrejt performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm gjatë viteve të shkuara për Ministrinë, bashkitë dhe rajonet. Dërgimi në Parlament dhe botimi i Raportit Vjetor të KBFP të Ministrisë së Financave. Legjislacioni i rishikuar i MFK-së dhe kuadri ligjor i pajtueshëm me kërkesat e MFK-së. Raport progresi vjetor i BE-së për Shqipërinë.

Referuar **Pasaportës së Indikatorëve për marrjen e rezultateve të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2022**, për përmirësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe arritjen e objektivave është përcaktuar indikatori si më poshtë:

5.1.1 Title of Indicator	<i>100 % of budget entities ëill use FMC requirements to improve internal control systems and achieve objectives and results</i>
The corresponding general or specific objective	Effective managerial accountability in local and central governance units. Successful implementation of modern management practices at all local and central governance institutions.
Source of data for monitoring of performance indicator	General Directorate of the Harmonization of Internal Public Financial Control
Institution responsible for gathering data	MoF
Frequency of data publication	<i>Annual</i>

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

A brief description of the methodology	The performance assessment methodology for public units is based on combined indicators which help to create an opinion based on: Quality assessment of internal control systems and compliance of the public unit activity with the legislation in force. Assessment is based on the self-evaluation of the system done by each institution. The institution fills in the questionnaire, by using a scoring system of four points: 1. The unit does not meet the criteria 2. The units partially meets the criteria 3. The unit meets the criteria but there is need for improvement 4. The unit meets the criteria - The minimum scores that a BU could get is 39 points (39 questions x 1). This will be the situation when the unit assess itself with the score 1= the unit does not meet the criteria. - The maximum score that the unit could get is 156 points (39 questions X 4 points = the unit meets the criteria) The indicator will be measured as the average score of the self-assessment. The average score is calculated as the total average of evaluation of each question, versus total number of questions that is 39. $AV_{\text{Budget Unit}} = \frac{\text{Total amount of scores}}{39 \text{ criteria}}$ $\text{Value of Indicator} = \frac{\sum_1^{NrBU} (AV \text{ assessment score})}{\text{Number of Budget Units}}$		
Information on baseline values	Year	2015	
	Baseline value	3	
Information on target values	Year	2017	2020
	Indicator value	Groëing trend	Groëing trend

Pra indikator i vlerësohet në total për të gjithë pyetjet e vetëvlerësimit të MFK, aktualisht 99 prej tyre, dhe si i tillë duhet të krahasohet edhe me periudhat e mëparshme ku faktikisht për vitin 2018 vlerësimi i efektivitetit **është në ulje** në krahasim me vitet e mëparshme, 2016 dhe 2017.

Nëse i referohemi përfaqësimit të pyetjeve të pyetësorit të vetëvlerësimit, në përllogaritjen e pikëve për efekt të indikatorëve, nga totali prej 99 pyetjesh në këtë pyetësor janë përdor 30 prej tyre për vlerësimin e performancës së MFK, nga të cilat sipas komponentëve i përkasin pyetjet në total si më poshtë:

Nr	Institucioni	Piket 2017	% realizimit kundrejt totalit	Piket 2018	% realizimit kundrejt totalit	Ndryshimi % 2018-2017
1	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	510	85%	53	78%	-7%
2	Ministria e Brendshme	495	83%	53	78%	-5%
3	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	480	80%	51	75%	-5%
4	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	530	88%	50	74%	-15%
5	Ministria e Kulturës	470	78%	49	72%	-6%
6	Ministria e Mbrojtjes	495	83%	48	71%	-12%
7	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes	500	83%	45	66%	-17%

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

	Sociale					
8	Ministria e Drejtësisë	485	81%	45	66%	-15%
9	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	500	83%	45	66%	-17%
10	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	465	78%	43	63%	-14%
11	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	500	83%	35	51%	-32%

Bashkitë e mëdha:

Nr .	Institucioni	Piket 2017	% realizimit kundrejt totalit	Piket 2018	% realizimit kundrejt totalit	Ndryshimi % 2018-2017
1	Shkodër	415	92%	47	73%	-19%
2	Korçë	430	96%	45	70%	-25%
3	Lezhe	330	73%	44	69%	-5%
4	Kukës	365	81%	42	66%	-15%
5	Fier	345	77%	41	64%	-13%
6	Elbasan	385	86%	40	63%	-23%
7	Tiranë	355	79%	40	63%	-16%
8	Durrës	405	90%	39	61%	-29%
9	Berat	395	88%	36	56%	-32%
10	Dibër	375	83%	36	56%	-27%
11	Gjirokastrë	355	79%	36	56%	-23%
12	Vlorë	340	76%	34	53%	-22%

- Për vlerësimin e **MJEDISIT TË KONTROLLIT**, sipas pyetësorit janë pyetjet 1-44 (total 45 pyetje) , nga të cilat janë përzgjedhur 13 pyetje (ose 29% e tyre).
- Për vlerësimin e **MENAXHIMIT TË RISKUT**, sipas pyetësorit janë pyetjet 45-62 (total 18 pyetje), nga të cilat janë përzgjedhur 6 pyetje (ose 33% e tyre).
- Për vlerësimin e **AKTIVITETEVE TË KONTROLLIT**, sipas pyetësorit janë pyetjet 63-78 (total 16 pyetje) , nga të cilat janë përzgjedhur 2 pyetje.
- Për vlerësimin e **INFORMIMIT DHE KOMUNIKIMIT**, sipas pyetësorit janë pyetjet 79-97 (total 19 pyetje), nga të cilat janë përzgjedhur 7 pyetje.
- Për vlerësimin e **MONITORIMIT**, sipas pyetësorit janë pyetjet 88-99 (total 12 pyetje), nga të cilat janë përzgjedhur 2 pyetje.

Treguesit e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të brendshëm:

12. Hartimi me cilësi i Planit të Veprimit të MFK-së dhe paraqitja brenda afateve kohore të përcaktuara.

Për vlerësimin e këtij indikatori, në metodologji është përcaktuar se:

“ Ky tregues do të matet bazuar në analizimin me detaje të përmbushjes së kritereve ligjore dhe përmbajtjes cilësore të Planit të Veprimit për ngritjen e sistemit të MFK-së lidhur me 4 pika fokusi:

-Respektimi i afatit kohor për dorëzimin e Planit të Veprimit

-Aktivitetet e planifikuara me qëllim zgjidhjen e mangësive të zbuluara gjatë përgatitjes së raporteve vjetore mbi funksionimin e sistemit të MFK dhe aktivitete për adresimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të strukturës përgjegjëse për harmonizimin e MFK-së

-Aktivitete që ndërmerren për të zgjidhur gjetjet dhe rekomandimet e AB-së

-Aktivitete që ndërmerren për të zgjidhur gjetjet dhe rekomandimet e KLSH”

Nga pyetësi i vetëvlerësimit janë përzgjedhur pyetjet 89-90 si respektive të këtij indikatori.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Në vijim, DH/MFK nuk rezulton të ketë kryer në analizën e saj një vlerësim specifik se çfarë konkretisht kishte munguar në vlerësimin e aktiviteteve të ndërmarra për MFK, AB apo KLSH në përcaktimin e pikëve respektive.

Kështu, grupi i auditimit mori në shqyrtim disa pyetësorë të dorëzuar dhe planet e veprimit respektive, ku më hollësisht u konstatua se për institucionet të cilat nuk kanë qenë objekt auditimi për periudhën e raportimit dhe si rezultat nuk është përgatitur përgjigjia, vlerësimi nuk ka qenë maksimal, edhe pse është kryer një raportim për komponentët e tjerë të këtij indikatori. Në rastet e vlerësimit më pak se maksimalja nuk ka patur komente/rekomandime për plotësime.

13. Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm.

Për vlerësimin e këtij indikatori, në metodologji është përcaktuar se:

“Ky tregues do të llogaritet bazuar në analizimin dhe gjykimin profesional të specialistëve të strukturës së harmonizimit të MFK mbi përmbushjen e kriterëve ligjore, përmbajtjen cilësore të Deklaratës dhe Raporti për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm në të cilin të përfshihen:

-informacion mbi statusin e implementimit të kontrollit të brendshëm në njësinë publike;

-informacion i konsoliduar duke përfshirë në të gjitha njësitë e vartësisë (nëse a\ka)

Vlerësimi do të jetë përkatësisht me 1 deri në 3 pikë për cilësinë e paraqitjes dhe përmbajtjes së Deklaratës dhe Raportit për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe me 1 pikë për kriterin e respektimit të afatit kohor të depozitimit të këtyre dokumenteve. “

Me rishikimin e pyetësorit, është përpiluar edhe një pyetësor për njësitë e varësisë për të cilat institucionet që kanë raportuar pranë MFE duhet të kishin kryer konsolidimin e të dhënave dhe veçanërisht ky indikator lidhet me këtë çështje, por faktikisht në asnjë nga pyetësorët e dorëzuar nuk është identifikuar të jetë kryer ky proces, dhe për më tepër në metodologjinë e vlerësimit të këtij indikatori nuk është parashikuar kryerja e verifikimit nga stafi i drejtorisë për garantimin e gjithëpërfshirjes në vetëvlerësimin e sistemeve të kontrollit nga varësitë.

14. Efektiviteti i mekanizmave bazë të përqjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik

Për vlerësimin e këtij indikatori, në metodologji është përcaktuar se:

Ky tregues do të llogaritet bazuar në analizimin e pyetësorëve të vetëvlerësimit dhe dokumentacionit justifikues të evidentuar në këta pyetësorë lidhur me katër kriterë:

-Njësia Publike ka miratuar një strukturë organizative të përshtatshme me madhësinë dhe kompleksitetin e veprimtarisë së saj;

-Plani vjetor i punës i njësive publike përmban objektiva specifike dhe objektiva të matshëm të miratuar nga titullari i njësive dhe monitorohen të paktën njëherë në vit;

-Raportime vjetore mbi nivelin e rezultateve të arritura kundrejt objektivave dhe synimeve të paracaktuara;

-Delegimi i autoritetit vendimmarrës dhe kryerja e procedurave të delegimit sipas bazës ligjore në fuqi.

Nga pyetësi i vetëvlerësimit janë përzgjedhur 28 pyetjet respektive: 5, 8, 10,17, 20-23,26-28, 40-45, 58-60, 62, 76-77, 79, 85-88.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik

Në përputhje me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, neni 28 i tij përcakton krijimin e Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për mbikëqyrjen e çështjeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm në sektorin publik, sipas urdhrit të MF nr.68, datë 08.06.2016 “Për mënyrën e organizimit dhe funksionimit të bordit të kontrollit të brendshëm financiar publik”, është krijuar Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik drejtuar nga 8 anëtarë:

1. Ministri i Financave, z. A.A, dhe anëtarët si më poshtë:
- 2.Znj. G.P në cilësinë e nëpunësit të parë autorizues,
- 3.Znj. K. H, me detyrë Drejtorë e përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik,
- 4.Znj. M.Dh me detyrë Drejtorë e Përgjithshme e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit në Ministrinë e Financave,
- 5.Z. L. S me detyrë Drejtor i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit në Ministrinë e Financave,
- 6.Znj. E. L ekspert për fushën e MFK,
- 7.z. J. N ekspert për fushën e Kontabilitetit
- 8.Z.E.B ekspert për fushën e auditit të brendshëm.

Pika 3 e nenit 28 të ligjit për MFK, përcakton se “Bordi shqyrton nevojën për miratimin e legjislacionit shtesë apo për përmirësimin e kuadrit rregullator të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” si dhe në pikën 4 të këtij neni se “Bordi diskuton rreth raportit vjetor për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik përpara se të miratohet nga Ministri i Financave” ku struktura përgjegjëse për harmonizimin e kontrollit të brendshëm financiar publik në MFE siguron shërbimin e sekretariatit për veprimtarinë e bordit.

Mbledhja nr. 1 është zhvilluar në datë 16.02.2018, në të cilën kanë marrë pjesë 7 anëtarë, nga 8 që është numri total i tyre. Në këtë mbledhje diskutimet kanë patur në vëmendjen e tyre prezantimin e aktiviteteve të planifikuara gjatë vitit 2018 në kuadër të zbatimit të mëtejshëm të MFK dhe AB, prezantimi i draft udhëzimit për delegimin e detyrave në Nj.Q.P, diskutimi i gjetjeve dhe rekomandimeve të BB dhe SECO “Vlerësimin e raportit financiar në sektorin publik”, diskutimi i draft udhëzimit të kontabiliteti në NJ.Q.P, analizimi i funksionimit të Komitetit të Auditimit të Brendshëm në njësitë publike ku janë krijuar këto komitete dhe nxjerrja e konkluzioneve për mirëfunksionimin e tyre; analizë e zhvillimit të kapaciteteve të Auditimit të Brendshëm dhe aktivitetet trajnuese të planifikuara për vitin 2018. Ndër të tjera në mbledhje është rënë dakord për dërgimin e një shkrese informuese për Ministrinë e Linjës që nuk kanë ngritur ende një Komitet Auditimi. (Sipas prezantimit, komitetet e AB janë krijuar nga MBZHR, MD, MEI, MTM, MEPJ, MM, MK dhe nuk janë krijuar në MFE (nuk ekziston), MASR dhe MSH.)

Mbledhja nr. 2 është zhvilluar në 22.05.2018, në të cilën kanë marrë pjesë 7 anëtarë, nga 8 që është numri total i tyre, ku është diskutuar kryesisht mbi raportin vjetor të KBFP dhe është rënë dakord për rritjen e numrit të takimeve dhe asistimeve për ndërgjegjësimin e kërkesave të ligjit të MFK, të realizohet aktivitetet pilot, të analizohet efektiviteti i trajnimeve AB, informimi për dërgim në kohë të raporteve të KBFP, asistencë e vazhdueshme për zhvillimin e raportimit financiar në sektorin publik, të rishikohet metodologjia e performancës, etj.

Sipas email-it datë 31.05.2018, eksperti EB nga fusha e auditimit të brendshëm ka paraqitur dorëheqjen e tij për shkak të angazhimeve të tjera profesionale dhe pamundësisë kohore, e identifikuar edhe në mos pjesëmarrjen e tij në mbledhjet e Bordit të KBFP.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Mbledhja nr. 3, është zhvilluar në 27.12.2018, në të cilën kanë marrë pjesë 6 anëtarë, nga 7 që është numri total i tyre pas dorëheqjes së një eksperti të jashtëm, trajtuar si më sipër. Sipas procesverbalit respektiv në këtë mbledhje është diskutuar sërish lidhur me draft udhëzimin “Për delegimin e përgjegjësive dhe detyrave brenda njësive të qeverisjes së përgjithshme”, ku anëtarët janë shprehur pozitivisht për këtë dokument. Çështje tjetër objekt i diskutimeve ishte metodologjia e monitorimit të performancës së njësive publike, ku më hollësisht janë shtuar dy indikator që lidhen me Drejtorinë e Thesarit, Dërgimi në kohë I faturave të prapambetura në degën për regjistrim në SIFQ si shpenzime për periudhat e ardhshme dhe Kufizimi i avancimit të planit mujor të arkës, numri i institucioneve online në SIFQ që përdorin modulën e SIFQ.

Në përfundim u ra dakord për rishikimin e metodologjisë së monitorimit të performancës, dërgimi i pyetësorëve të rinj të MFK, rritjen e numrit të planifikimeve të auditimeve mbi detyrimet e prapambetura nga njësitet e auditimit të brendshëm, dhe shkurtimisht u prezantua rishikimi I manualit të auditimit të brendshëm

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me urdhrin nr.68, datë 08.06.2016, pika 2: “Për mënyrën e organizimit dhe funksionimit të bordit të kontrollit të brendshëm financiar publik”, *Ky bord do të mbledhet një herë në 3 muaj, pra 4 mbledhje në vit*, për vitin 2018 Bordi rezultoi të ketë kryer vetëm 3 mbledhje, nga 4 mbledhje të parashikuara.

Pas dorëheqjes së dy ekspertëve të jashtëm të Bordit të KBFP, dhe ndryshimeve në strukturat e MFE, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, sipas urdhrit të MF nr. 210, datë 07.06.2019 “Për Mënyrën e Organizimit dhe Funksionimit të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” ka përcaktuar përbërjen e Bordit me 8 anëtarët si më poshtë:

- 1.Ministër i Financave, z. A.D, dhe anëtarët si më poshtë:
- 2.Znj. A.K në cilësinë e Sekretarit të Përgjithshëm të MFE,
- 3.Znj. K. H, me detyrë Drejtore e përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik,
- 4.Znj. M.Dh me detyrë Drejtore e Përgjithshme e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit në Ministrinë e Financave,
- 5.Z. L. S me detyrë Drejtor i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit në Ministrinë e Financave,
- 6.Znj. N. B ekspert për fushën e MFK,
- 7.z. V. K ekspert për fushën e Kontabilitetit
- 8.Z. E.S ekspert për fushën e auditit të brendshëm.

Deri në periudhën e kryerjes së auditimit, gusht 2019 nuk është vendosur në dispozicion të grupit asnjë mbledhje e kryer nga Bordi i KBFP nuk ka kryer asnjë mbledhje me qëllim mbikëqyrjen e çështjeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin në sektorin publik. Gjithashtu, në kundërshtim me pikën 3 të nenit 28 të ligjit për MFK, e cila përcakton se “Bordi shqyrton nevojën për miratimin e legjislacionit shtesë apo për përmirësimin e kuadrit rregullator të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” si dhe në pikën 4 të këtij neni se “Bordi diskuton rreth raportit vjetor për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik përpara se të miratohet nga Ministri i Financave” , në tejkalim të afatit (fundi i qershorit), nuk rezultoi të jetë kryer ende miratimi i raportit.

DH/KBFP ka vendosur në dispozicion memon datë 08.05.2019 drejtuar Ministres së Financave, në të cilën është kërkuar kryerja e ndryshimeve në urdhrin ekzistues për përbërjen e Bordit të KBFP si dhe disa ndryshime në rastet e mosparaqitjes së anëtarëve të bordit, për të vijuar më tej me diskutimin e raportit vjetor. Në vijim të saj, DH/KBFP është drejtuar me memon datë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

21.05.2019 duke përcjellë *“Raportin Vjetor mbi Funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”*, për vitin 2018 në zbatim të nenit 18, pika 2, të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, “Nëpunësi i Parë Autorizues përgatit dhe depoziton te Ministri i Financave raportin vjetor të konsoliduar jo më vonë se fundi i muajit Maj.”, dhe nenit 63, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, “Ministri i Financave i paraqet këtë raport, Këshillit të Ministrave dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit, brenda muajit Maj, si pjesë shoqëruese e dokumentacionit të Buxhetit Faktik të vitit paraardhës.”

Sipas memos datë 07.06.2019 drejtuar Ministres së Financave dhe Ekonomisë, DH/KBFP ka evidentuar nevojën për kryerjen e një mbledhjeje të Bordit të KBFP me qëllim diskutimin e Raportit Vjetor të KBFP, pavarësisht se ky raport është miratuar paraprakisht dhe në zbatim të ligjit të sipërpërmendur, diskutimi në bord kryhet përpara miratimit final të raportit nga Ministri i Financave.

C.4 Implementimi i menaxhimit financiar dhe kontrollit në institucionet pilot për vitin 2017.

Nga auditimi u konstatua se në kuadër të planifikimit të aktiviteteve sipas shtyllës 5 të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, Drejtoria e Harmonizimit gjatë vitit 2016 kishte planifikuar kryerjen e procesit të pilotimit për implementimin e MFK për 2 ministri linje, 2 bashki si dhe 2 institucione të pavarura bazuar në përvojën e fituar nga projekti i mëparshëm, dhe në 2017 planifikimi fillestar ka përzgjedhur për pilotim (MPB, MTI, Bashkia Vlorë, Bashkia Gjirokastrë, Autoriteti i Konkurrencës dhe Avokati i Popullit) dhe në planin e rishikuar numri i njësisve të përzgjedhura është reduktuar në 4 institucione: Autoritetin Rrugor, Ministrinë e Brendshme, Avokatin e Popullit dhe Autoritetin e konkurrencës, por për shkak të ndryshimeve strukturore ky proces nuk mundi të konkludonte asnjë nga aktivitetet e planifikuara.

Gjatë vitit 2018, evidentohet se procesi i pilotimit ka konkluduar vetëm për dy institucione, konkretisht për Autoritetin Rrugor Shqiptar dhe Bashkinë Vlorë, pasi për dy institucionet e tjera është theksuar se problematika në ndryshimet e shpeshta strukturore është bërë shkak për ndërprerjen e aktiviteteve përkatësisht në Ministrinë e Brendshme dhe atë të Infrastrukturës dhe Energjisë. Kjo situatë eidenton se nga 6 implementime pilot të planifikuara për shtrirjen e një sistemi modern në institucionet shtetërore, pas përfitimit të eksperiencës nga Drejtoria e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e cila është asistuar për një periudhë dy vjeçare (Shtator 2014-Nëntor 2016) nga projekti i binjakëzimit: “Implementimi i një Sistemi Modern për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe Inspektimin Financiar Publik në Shqipëri”, i financuar nga fondet IPA 2012, zhvilluar në bashkëpunim me Ministrinë e Financave të Austrisë dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë të Francës, në harkun 2 vjeçar janë realizuar pjesërisht vetëm 2 prej tyre nga 6 të planifikuara.

Sipas planit vjetor të DH/MFK në lidhje me zbatimin e sistemit modern të MFK në 4 institucione pilot, është përcaktuar si objektiv ngritja e një sistemi të shëndoshë të MFK-së për këto institucione nëpërmjet përgatitjes së instrumenteve që shërbejnë në implementimin e MFK: rregullore, procedura të brendshme, regjistri i risqeve, manualët e punës, harta e proceseve dhe gjurmëve të auditimit.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

2 Pilotime që nuk kanë përfunduar:

1. Pilotimi në Ministrinë e Brendshme

Përzgjedhja e institucionit është kryer sipas shkresës nr. 6933, datë 16.05.2017, pa u shoqëruar me kriteret sipas së cilës është vendosur të kryhet monitorimi në këtë institucion, i cili nuk rezulton në renditje si me sisteme të dobëta kontrolli, dhe gjithashtu ka qenë pjesë e projekteve të mëparshme për përfundimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm. Planifikimi për kryerjen e vlerësimit të institucionit për gjendjen e sistemeve të MFK është përcaktuar për periudhën 29.01.2018-02.02.2018 sipas shkresës nr. 1803, datë 29.01.2018. Për planifikimin e aktiviteteve që do të kryhen pranë kësaj njësie, nuk rezulton të jetë dokumentuar kryerja e një vlerësimi paraprak i gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm në bazë të raportimeve të kësaj njësie pranë Dh/MFK, pyetësorëve të vetëvlerësimit të dorëzuar prej saj, apo të jenë kërkuar disa informacione paraprake të njësisë (sikundër veprohet në monitorimet në vend të MFK) për të përcaktuar çështje specifike për të cilat ka nevojë për përmirësim.

Plani i aktiviteteve për këtë njësi paraqitet si më poshtë:

Aktiviteti	Afati i realizimit	Komenti i grupit të auditimit
Vlerësimi paraprak në institucionin pritës për statusin e implementimit të kërkesave të MFK: trajnime me NA dhe NZ; verifikim i dokumentacionit në institucionin pritës në bazë të përgjigjeve në pyetësor	Qershor	Ky takim nuk është dokumentuar dhe nuk është përgatitur një relacion shpjegues/pyetësor për dokumentat e marra nga punonjësit e DH/MFK, rezultatet e vlerësimit paraprak, etj. Bashkëlidhur vetëm email i datës 12.04.2018 ku njoftohet takimi.
Trajnim i përgjithshëm për kërkesat dhe mënyrën e implementimit të kërkesave të MFK	Qershor	Sipas listprezencës rezulton të jetë kryer trajnim në datën 7-8 Qershor me 14 pjesëmarrës.
Përgatitja e planeve vjetore të punës	Qershor	I padokumentuar kryerja ose jo e aktivitetit
Përgatitja e manualeve të proceseve të punës	Qershor	Sipas listprezencës është shënuar “manualët e punës” për gjithsej 52 veta të trajnuar në datat 18-19,23,26..10.2018, por nuk janë të dokumentuara aktivitetet, temat e trajnimit, rezultatet e trajnimit, ndjekja e përgatitjes së dokumentave.
Përgatitja e regjistrit të riskut, plan veprimi për minimizimin e risqeve	Korrik	I padokumentuar kryerja ose jo e aktivitetit
Përgatitja e gjurmëve të auditimit	Shtator	I padokumentuar kryerja ose jo e aktivitetit
Përgatitja e planit të zhvillimit të MFK	Tetor	I padokumentuar kryerja ose jo e aktivitetit
Ëorkshop përmbledhës për realizimin e pilotimit	Nëntor	I padokumentuar kryerja ose jo e aktivitetit

Nuk ka evidenca të trajnimeve të tjera apo bashkëpunimeve të kryera, apo relacione informuese për aktivitetet e konsideruara të kryera, në proces apo të papërfunduara me këtë institucion. Si rezultat, aktivitetet për përgatitjen e planeve të punës, manualët e proceseve të punës, regjistri i riskut, plan veprimi për minimizimin e riskut, gjurmët e auditimit, përgatitja e planit të zhvillimit të MFK me afat deri në nëntor 2018 nuk rezulton të jenë kryer.

2. Pilotimi në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë

Përzgjedhja e institucionit është kryer nëpërmjet shkresës nr. 6933 datë 16.05.2017, dhe shkresa paraprake për njoftim është dërguar në datën 1.11.2017. Planifikimi për kryerjen e vlerësimit të institucionit për gjendjen e sistemeve të MFK është planifikuar të kryet për periudhën 29.01.2018-02.02.2018 sipas shkresës nr. 1803, datë 29.01.2018, por në vijim të tij nuk është dokumentuar kryerja e këtij takimi, përgatitja e një raporti për gjendjen e sistemeve të kontrollit

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

të brendshëm, identifikimi i zonave me risk, etj. Gjithashtu, në ndryshim me Pilotimin në Ministrinë e Brendshme si më sipër, për këtë institucion nuk është bërë pjesë e dosjes, plani i aktiviteteve që do të kryhen, afatet përkatëse, dhe personat përgjegjës.

Sipas shkresës nr. 13620 datë 17.07.2018 është informuar MIE se është kryer trajnimi dy ditor i stafit lidhur me konceptet e menaxhimit financiar duke vlerësuar nevojën për rishikimin e rregullores së brendshme, manualët e procesit të punës, por ky aktivitet nuk është shoqëruar me listprezencat për të dokumentuar kryerjen e trajnimit, prezantimet e stafit, etj.

Sipas shkresës nr. 19797 datë 06.11.2018 është informuar MIE se nga komunikimi i vazhdueshëm i stafit të ngarkuar për këtë aktivitet nga ana e strukturave të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë nuk është bërë asnjë përpjekje për të proceduar mëtej me këtë aktivitet.

Nëse i referohemi vlerësimit të kryer për këto dy institucione në raportin vjetor të KBFP, në vitin 2017 **Ministria e Brendshme** është renditur në vendin e 4 sipas rankimit të indikatorëve të performancës, dhe **Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë** në vendin e 6 (rankimi ka vijuar nga vendi i parë në vendin e 8). Kështu gjatë vlerësimit në vend të nevojave për implementimin pilot të këtyre institucioneve janë identifikuar një sërë parregullsishë nga ana e DH/MFK, për këto dy institucione për të cilat nuk ka përfunduar, në një kohë ku sipas rankimit në raportin vjetor të vitin 2018, Ministria e Brendshme rezulton në vendin e parë dhe MIE në vendin e dytë, ndërsa specifikisht për sistemet e MFK, këto dy institucione rezultojnë në vendin e parë... ???

Në anën tjetër, **Bashkia Vlorë** e cila ka qenë pjesë e pilotimit nga DH/MFK dhe ka përfunduar me sukses procesi, rezulton në listën e bashkive e renditur në vendin e fundit sipas indikatorëve të performancës për vitin 2018, dhe nëse i referohemi vlerësimit vetëm për indikatorët e menaxhimit financiar dhe kontrollit ajo renditet e 34 nga 61 bashki në total, me vlerësimin 6 pikë nga 12 pikë të mundshme.

Përmirësime në renditjen e indikatorëve të performancës janë identifikuar vetëm në rastin e **Autoritetit Rrugor Shqiptar** i cili rezulton në vendin e 5 për vitin 2018 (nga 15 institucione të vlerësuara) nga vendi i fundit që ishte një vit më parë (nga 9 institucione të vlerësuara), por nëse i referohemi indikatorëve vetëm për MFK, atëherë ky institucion rezulton me 7 pikë, nga 12 të mundshme duke u renditur në vendin e 13 nga 15 institucione me buxhet të madh të përzgjedhura për vlerësim nga DH/KBFP.

Dy pilotime të përfunduara:

1. Pilotim në Autoritetin Rrugor Shqiptar

Njoftimi mbi përzgjedhjen e institucionit ka përcaktuar se ky monitorim do të kryhet për vlerësimin e efikasitetit të funksionimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm në institucion, referuar faktit se ky institucion ka qenë pjesë e projektit “Për Përmirësimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit të fondeve publike” financuar me fondet e Mbretërisë Suedeze nëpërmjet SIGMA-s në periudhën 2012-2014. Vlerësimi në vend planifikuar të kryhet 12.12.2017-14.12.2017, por për këtë takim mungon evidenca e monitorimit në vend. Sipas shkresës nr. 5365 datë 15.03.2018 është njoftuar se ka përfunduar vlerësimi i sistemit, trajnimit dhe plani i veprimit sipas trajnimit datë 15.02.2018, për të cilën është bashkëlidhur list prezencat me 12 pjesëmarrës, duke planifikuar aktivitetin e radhës 05.03.2018-09.03.2018 për përgatitjen e hartës së proceseve të punës, manualët e proceseve të punës, gjurmët e auditimit. Plani i trajnimit të aktiviteteve të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

planifikuara për tu ndërmarrë për zgjidhjen e mangësive të identifikuar nga DH/MFK paraqitet si më poshtë:

Aktivitetet e planifikuara për tu realizuar	Afati për realizimin	Komenti i grupit të auditimit
Rregullorja e brendshme	Mars	Kryer
Planet vjetore sipas objektivave strategjike të punës	Qershor	Nuk ka evidenca për planifikimin e aktivitetit, dhe i pa dokumentuar realizimi ose jo i tij.
Harta dhe manualet e proceseve të punës	Prill	Deklaruar si i kryer, por nuk është i dokumentuar në dosje apo të jetë komentuar përmbajtja nga DH/MFK
Gjurmët e auditimit	Shtator	E komentuar nga DH/MFK se ka nevojë për përmirësim dhe e pa dokumentuar në dosje përgatitja e dokumentit.
Strategjia për menaxhimin e riskut (regjistri i riskut)	Korrik	E komentuar nga DH/MFK se nuk ishte formatizuar sistetmi i menaxhimit të riskut, por e pa dokumentuar në dosje përgatitja e dokumentit.
Udhëzimi për menaxhimin e kontratave	Shkurt	Nuk ka evidenca për kryerjen ose jo të këtij dokumenti

Sipas shkresës (pa nr dhe datë) është cituar se në 12.03.2018, për të cilën është bashkëlidhur listprezenca me 12 anëtarë, dhe është deklaruar si i përfunduar takim mbi ndërtimin e manualeve të proceseve të punës duke cituar se ARRSH duhet ta përfundojë këtë deri në 28.04.2018.

Sipas Memos datë 16.04.2018 është informuar zv. Ministri i Financave lidhur me aktivitetet e kryera pranë ARRSH, duke identifikuar se pas vlerësimit të pyetësorit, rregullorja e brendshme e institucionit duhet të rishikohet, proceset e punës nuk janë të dokumentuara dhe miratuara, mungojnë planet vjetore të punës, si dhe nuk ishte formatizuar sistetmi i menaxhimit të riskut, përgatitja e gjurmëve të auditimit. Rregullorja e brendshme e miratuar për ARRSH sipas vendimit dt. 04.09.2018. Gjithashtu, pjesë e dosjes janë edhe listprezencat për kryerjen e trajnimit 09.10.2018-11.10.2018 në total 52 pjesëmarrës, pa përcaktuar aktivitetin që është kryer dhe temat e trajtuara nga DH/MFK.

2. Pilotim në Bashkinë Vlorë

Sipas shkresës nr. 1803, prot datë 29.01.2018 janë planifikuar takime 05.03.2018-09.03.2018 për vlerësimin e gjendjes së sistemeve të MFK, për të cilën është bashkëlidhur listprezenca e takimit me 19 pjesëmarrës. Sipas shkresës nr. 3780/1, prot datë 15.05.2018 është miratuar urdhri për delegimin e detyrave të koordinatorit të riskut dhe MFK dhe urdhri nr. 105/2 datë 15.05.2018 për ngritjen dhe funksionimin e sistemit të MFK në Bashkinë Vlorë. Sipas shkresës nr. 16362, prot datë 12.09.2018 është njoftuar institucioni për kryerjen e takimeve për përgatitjen e regjistrit të riskut në periudhën 17-19.09.2018, për të cilën është bashkëlidhur listprezenca me 11 pjesëmarrës dhe regjistri i riskut. Sipas shkresës nr. 20237 prot datë 12.11.2018 është njoftuar zhvillimi i aktiviteteve për përgatitjen e manualeve të proceseve të punës 19-23.11.2018, për të cilën është bashkëlidhur listprezenca me 14 pjesëmarrës dhe manuali i proceseve të punës. Sipas shkresës nr. 245, datë 09.01.2019 do të zhvillohen takime 21.01.2019-23.01.2019 për përgatitjen e planit të veprimit të MFK dhe prezantim i pyetësorit, për të cilën është bashkëlidhur listprezenca për 18 pjesëmarrës.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Për këtë institucion mungon planifikimi i aktiviteteve që do të kryhen në këtë institucion, pas vlerësimit, raporti i monitorimit në vend, në mënyrë që të identifikohen aktivitetet e realizuara, dhe ato në proces. Në përfundim të procesit nuk është bërë një relacion përmbledhës për veprimtarinë e arritur nga procesi pilot.

Nga auditimi u konstatua se procesi i kryerjes së monitorimeve pilot nuk rezulton i rregulluar sipas një metodologjie të caktuar, dhe si rezultat nuk janë përgatitur letra pune për dokumentimin të aktiviteteve të kryera. Më hollësisht, faza paraprake e vlerësimit të cilësisë së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, e cila shërben për identifikimin e nevojave për përmirësim të këtij sistemi, nuk është shoqëruar me një raport konkret. Si rezultat, aktivitetet e planifikuara për tu realizuara, kanë qenë të njëjta për të gjithë institucionet e përzgjedhura për monitorim pilot, pavarësisht ndryshimeve në nivelin në të cilën kanë qenë këto institucione, e reflektuar kjo në renditjen e tyre në raportin vjetor të KBFP për vitin 2017. Aktivitetet e planifikuara kanë qenë të shoqëruara me afate kohore precize dhe kanë konsistuar në përgatitjen e planeve të punës, manualeve të proceseve të punës, regjistri i riskut, plan veprimi për minimizimin e riskut, gjurmët e auditimit, përgatitja e planit të zhvillimit të MFK, por në përfundim të 2 monitorimeve që janë raportuar nga drejtoria si të përfunduara me sukses, nuk disponohen dokumentacionet e hartuara nga njësia e përzgjedhur për monitorim, duke mos garantuar efektivitetin e këtij procesi. Gjithashtu, vlerësimi i këtyre njësive në Raportin Vjetor të KBFP, nuk reflekton një përmirësim të gjendjes së sistemeve respektive, në kushtet kur institucionet e raportuara si të papërfunduara të monitorimit pilot rezultojnë në renditje në nivele të larta, dhe institucionet e tjera për të cilat monitorimi ka konkluduar me sukses kanë patur një rënie/ nuk kanë ndryshuar në renditjen e përgjithshme, etj.

C.5 Mbi vlerësimin e indikatorëve të raportuar të MFK

Në lidhje me sistemin e pikëzimit të përzgjedhur nga DH/MFK në kuadër të indikatorëve të performancës, u analizuan vlerësimet e dhëna respektivisht:

Indikatori 1: Hartimi me cilësi i planit të veprimit dhe paraqitja brenda afateve kohore (vlerësimi nga 1-4 mbi bazën e përgjigjeve të pyetjeve të mëposhtme)

Pyetja 92: A ka institucioni një plan veprimi të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, të miratuar për ecurinë e sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit? (Në rubrikën "Përgjigje e Arsytuar" specifikoni numrin dhe datën e dokumentit)

Institucioni	Përgjigja	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Devoll ²⁶	Jo. Nuk ka plan veprimi.	4
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Jo, nuk ka	1

Pyetja 93: A ka rekomandime specifike për sistemin e kontrollit të brendshëm të përfshirë në raportet e AB, KLSH, Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të KBFP, për këtë periudhë raportimi? Nëse ka sa prej tyre janë zbatuar më sot. (% mbi totalin e rekomandimeve)

²⁶Institucioni nuk ka bashkëlidhur plan veprimi

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Devoll	Po, ka një rekomandim në raportin e vitit 2016	4
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Nuk ka rekomandime sepse nuk ka pasur kontroll të brendshëm përfshirë në raportet e AB, KLSH	S'ka rekomandime

Indikatorin 3: Efektiviteti i mekanizmave bazë të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik:

Pyetja 5 : A ekzistojnë mekanizma të cilat i dedikohen ankesave për korrupsion, nëse po:

- A ofrojnë këto sisteme nivele të përshtatshme të anonimitetit dhe mbrojtjes ndaj ankuesve?
- A është përcaktuar përgjithësisht procedura e sinjalizuesve?
- A mund të bëhen zbulime me një besim të arsyeshëm se informacioni është i vërtetë në kohën kur ajo zbulohet?
- A janë gjithëpërfshirëse dhe të përcaktuara qartë procedurat e mbrojtjes për sinjalizuesit?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
AKU	Struktura për mbrojtjen e sinjalizuesve	3 pikë
Spitali Universitar i Traumës	Po	2 pikë
ARRSH	Sipas Urdhërit nr. 9737/1 datë 05.12.2016 “Për ngritjen e njësisë përgjegjëse” është ngritur njësi e përgjegjëse (Sektori i Auditit të RRSH) me nr 9737/3 prot datë 19.07.2017	2 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Nuk kemi hapur akoma faqe zyrtare ose program të cilat i dedikohen ankesave për korrupsion	1 pikë
Bashkia Devoll	Nuk ekziston një mekanizëm i tillë	1 pikë
Bashkia Has	Po, funksionon njësi sinjalizuese	3 pikë
Ministria e Brendshme	Për Policinë, ekzistojnë mekanizma në bazë të: Urdhri i DPPSH nr.215 datë 7.03.2016 Për marrjen e administrimit të njoftimeve në Komisionin dixhital”, urdher te DPPDH nr. 695/1, dt 16.07.2018 mbi Procedurat Standarte për Hetimin Disiplinor në Policinë e Shtetit dhe Portali i Qeverisjes për ankesat ndiqet nga struktura e standarteve. Për Garden, ekzistojnë mekanizma të ngritura nga njësi përgjegjëse e sinjalizuesve në Garde, e cila ka miratuar rregulloren për hetimin administrativ për rastet e njoftimit nga sinjalizuesit për veprat penale të korrupsionit dhe shpërdorimit të detyrës e cila siguron mbrojtjen e plotë të ankuesit	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë	Po, në ministri ekziston një person për	4 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

antikorruptionin. Gjithashtu funksionon edhe njësia e “bilbilfryrësve”

Pyetje 8: Nëse keni njësi varësie: A merrni raportime të rregullta nga Titullari/NA i njësive për performancën (përmbushjen e detyrave) gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre?
(Në rubriken "Përgjigje e Arsytuar" vendosni numrin dhe datën e disa raporteve zyrtare të marra gjatë vitit si dhe numrin e njësive të vartësisë që janë nën kontrollin e organit qendror.)

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Vorë	Raportet zyrtare vjetore të marra gjatë viti janë 16, numri i njësive të varësisë që raportojnë gjithsej 16	3 pikë
Bashkia Kamëz	Raportimet janë shkresore arkivuar pranë Akrives së bashkisë dhe elektronike tek Drejtori i B.NJ.M.P	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Nuk kemi njësi varësie. Por kemi shoqëri aksionare e cila kontrollohet nga një kontabël të Dr. Ujësjeles	2 pikë
Bashkia Finiq	Nuk kemi njësi vartësie	3 pikë
Bashkia Kolonjë	Nuk kemi njësi vartësie në bashki	0 pikë
Avokati i Popullit	Nuk kemi njësi vartësie	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 10: A janë raportuar të gjitha dobësitë e kontrollit të brendshëm, analizohen dhe adresohen siç duhet kur është e nevojshme?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	Po	2 pikë
Bashkia Kamëz	Po, risqet që ndikojnë në arritjen e objektivave diskutohen vazhdimisht. Mbahen procesverbale dhe raportohet në vazhdimësi	2 pikë
Bashkia rrogozhinë	Nuk kemi akoma një audit të brendshëm për të raportuar të gjitha dobësitë e kontrollit të brendshëm	2 pikë
Bashkia Finiq	-	2 pikë
Bashkia Devoll	Jo, nuk ka raporte apo analiza për dobësitë e kontrollit të brendshëm	2 pikë
Bashkia Pustec	Jo, nuk ka raporte apo analiza për dobësitë e kontrollit të brendshëm	2 pikë
Bashkia Has	Po	2 pikë
Bashkia Kurbin	Regjistër risku nuk ka	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë
Akademia e Shkencave	Po	4 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Pyetja 18: A keni një strategji të miratuar me objektivat dhe prioritetet strategjike në përputhje me kërkesat e ligjit për menaxhimin e sistemit buxhetor? (Nëse po, lutemi specifikoni datën e miratimit në rubrikën "Përgjigje e Arsytuar")

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	Po punohet për të përfunduar PPV	2 pikë
Bashkia Kamëz	Po kemi PBA 2018-2020 miratuar me VKB, Strategjia për Zhvillimin e Territorit të Bashkisë Kamëz	4 pikë
Bashkia Vorë	Po, kërkesat buxhetore, objektivat kryesore, prioritetet e programit, etj	3 pikë
Bashkia Kavajë	Po, kemi të miratuar Planin Strategjik me Vendim Këshilli Bashkiak nr. 96, datë 19.12.2017	4 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Kemi një strategji të shkruar por akoma të pamiratuar	2 pikë
Bashkia Finiq	Nuk ka një plan strategjik	1 pikë
Bashkia Has	Në proces	2 pikë
Kryeministria	Bazuar në ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSH”, i ndryshuar; është dërguar shkresa nr. 3710 prot datë 30.08.2018, kërkesat e PBA-së për periudhën 2019-2021.	2 pikë

Pyetja 21: A i përcakton njësia publike treguesit e performancës në planin strategjik për monitorimin dhe arritjen e objektivave? (Nëse po, duhet të jetë përcaktuar në dokumentin e strategjisë, në mënyrë narrative ose në matricën shoqëruese.)

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Kamëz	Treguesit janë të miratuar në Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 22 datë 30.07.2018	3 pikë
Bashkia Krujë	Janë të monitorueshëm nëpërmjet zbatimit të buxheteve vjetore, të cilat kanë raporte monitorimi	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Plani strategjik për monitorimin dhe arritjen e objektivave është përcaktuar edhe në PBA 2019-2021	2 pikë
Bashkia Devoll	Jo, mbase nuk ka një plan strategjik	2 pikë
Bashkia Kolonjë	S’kemi plan strategjik	2 pikë
Bashkia Pustec	Jo, mbase nuk ka një plan strategjik	3 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Treguesit e Performancës janë të specifikuar në formatin e 2 të PBA	3 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	-	1 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Pyetja 22:A keni plan-veprime vjetore të miratuara, për arritjen e qëllimeve strategjike, objektivave vjetore që përmbajnë veprime, afate, dhe persona konkretë përgjegjës për çdo veprim të parashikuar?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
ISSH	Në funksion të objektivave strategjikë të ISSH janë hartuar dhe miratuar plane veprimi me afate dhe me drejtori e persona përgjegjës	4 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetllës Kanalizime	Kemi qenë në proces riorganizimi	1 pikë
Agjensia e Trajtimin të Pronave	-	1 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit	Planet e Veprimit për zbatimin e strategjive janë shumëvjeçare, ndërkohë policia harton planin vjetor, ku gjejnë zbatim dhe kërkesat e dokumenteve strategjike	4 pikë
Garda e Republikës	Po, cdo vit miratohet plani i veprimit vjetor nga titullari i njësisë	4 pikë
AKU	Do të konceptohet në vitin në vazhdim dhe do ti bashkëlidhet këtij pyetësori	1 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve	Hartimi i planit operacional të DMR në të cilin janë përcaktuar objektivat, veprimet që duhen ndërmarrë dhe afatet	4 pikë
Spitali Universitar i Traumës	Po	2 pikë
Bashkia Kamëz	Po , kemi plan veprime të miratuara	2 pikë
Bashkia Kavajë	Në mënyrë të pjesshme	3 pikë
Bashkia Has	Jo	1 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë

Pyetja 23:A është miratuar struktura organizative në përputhje me madhësinë dhe aktivitetet e njësisë? A është përditësuar dhe kur? (Jepni referencën e dokumentit në rubrikën "Përgjigje e Arsyetuar")

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
ARRSH	Struktura/organigrama është miratuar me VKM nr. 276, datë 16.05.2018	4 pikë
FSDKSH	Struktura, organigrama dhe pëshhrkimet e punës janë të miratuara.	4 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetllës Kanalizime	Me urdhër nr. 13, datë 21.01.2019 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Agjensisë Kombëtare të Ujësjetllës Kanalizime dhe Infrastrukturë së Mbetjeve. Është miratuar në përputhje me madhësinë dhe aktivitetin e njësisë.	2 pikë
Bashkia Tiranë	Po, struktura organizative është miratuar me Vendim të	4 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

	Këshillit Bashkiak në përputhje me madhësinë dhe aktivitetin e bashkisë dhe rishikohet sa herë është e nevojshme	
Garda e Republikës	Struktura Organizativ e është miratuar me VKM nr. 66, datë 07.02.2018 dhe është në përputhje me veprimtarinë që kryen institucioni.	4 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve	Organigrama e institucionit është miratuar në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr. 58 datë 24.04.2017.	4 pikë
Spitali Universitar i Traumës	Është miratuar me VKM nr. 30, datë 13.03.2017, është e përditësuar.	4 pikë
Bashkia Vorë	-	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 24: A janë përcaktuar përgjegjësitë e menaxherëve për zbatimin e objektivave të njësive publik dhe menaxhimit të riskut?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
ARRSh	<i>“Jo, nuk kemi. Në proces hartimi”.</i>	1 pikë
QSUT	<i>“ Po, si për shembull në Shkresë me nr. 460/1 datë 26.01.2018 është përcaktuar Drejtoria e Performancës Spitalore”</i>	3 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjellës Kanalizime	<i>“Janë përcaktuar në përshkrimin e punës tek detyrat dhe përgjegjësitë”</i>	4 pikë
Agjencia e Trajtimit të Pronave	<i>“Organigrama 167 punonjës, Përshkrimet e punës në rregulloren e brendshme nr. 7969 datë 04.09.2018.</i>	2 pikë
Garda e Republikës së Shqipërisë	<i>Po janë organizuar në mënyrë shume të detajuara</i>	4 pikë
Drejtoria e përgjithshme e Burgjeve	<i>“Po”</i>	2 pikë
Spitali Universitar i Traumës	<i>“Po”</i>	2 pikë
Bashkia Kavajë	<i>“Janë pjesë e rregullores e cila është në proces”</i>	3 pikë
Bashkia Selenicë	-	2 pikë
Bashkia Has	Po	3 pikë
SHISH	Po. Te dhënat e detajuara nuk janë paraqitur për shkak të informacionit të klasifikuar që ato përmbajnë	4 pikë
Ministria e Mbrojtjes	Po	4 pikë

Pyetje 28: A delegohen përgjegjësitë brenda njësive nga ana e menaxherëve?
A ndahen përgjegjësitë dhe detyrat sipas nevojës, në nivele të ndryshme të njësive publik?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
--------------	------------	----------------------

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bashkia Fier	“Po”	1 pikë
Bashkia Patos	“Po”	1 pikë
Bashkia Roskovec	“Po”	1 pikë
Bashkia Lushnjë	“Po, psh zv.Kryetarët”	2 pikë
Bashkia Divjakë	“Po, me urdhër të NA dhe të protokolluar në nr. e protokollit”	3 pikë
Bashkia Mallakastër	“Efektive”	1 pikë
Bashkia Gjirokatër	“Po”	3 pikë
Bashkia Libohovë	“Përgjithësisht nuk ka ndodhur..”	1 pikë
Bashkia Tepelenë	“2”	1 pikë
Bashkia Përmet	“Bashkia Përmet është e strukturuar në sektorë dhe përgjegjësit e sektorit nuk delegojnë përgjithësisht nga detyrat e tyre”	1 pikë
Bashkia Dropull	“Nuk kemi delegim detyrash”	1 pikë
Bashkia Kamëz	“Po, në rast delegimi zbatohen procedurat ligjore”	2 pikë
Bashkia Finiq	-	1 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 29:A janë të qarta për të gjithë të interesuarit natyra dhe fushëveprimi i funksioneve dhe kompetencave të deleguara, nëse ka të tilla ?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fier	“Po”	1 pikë
Bashkia Patos	“Po”	1 pikë
Bashkia Roskovec	“Po”	1 pikë
Bashkia Divjakë	“Po”	3 pikë
Bashkia Gjirokatër	“Po”	2 pikë
Bashkia Dropull	“Nuk kemi delegim detyrash”	1 pikë
Bashkia Tiranë	“Përgjegjësitë janë të ndara sipas përshkrimeve të punës të përcaktuara për cdo pozicion dhe individ të institucionit”	1 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Po, janë të qarta	2 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	-	1 pikë
Gjykata Kushtetuese	Po	4 pikë
Ministria e Mbrojtjes	Po	4 pikë
Ministria e Kulturës	Po, në rast delegimi janë të qarta	4 pikë

Pyetje 30:A analizohen risqet që lidhen me funksionet dhe kompetencat e deleguara?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Përmet	“Pa përgjigje”	1 pikë
Bashkia Këlcyre	“Nuk kemi raste”	1 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bashkia Dropull	“Nuk kemi delegim detyrash	1 pikë
Bashkia Pukë	“Jo, nuk analizohen”	1 pikë
Bashkia Fushë Arrëz	“Jo”	1 pikë
Bashkia Finiq	-	1 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Po, analizohen	2 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	-	1 pikë
Presidenca	Po	2 pikë
Gjykata Kushtetuese	Po	4 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë
Ministria e Kulturës	Po, analizohen të gjithë risqet që lidhen me funksionet dhe kompetencat	4 pikë

Pyetja 43: A është përcaktuar përgjegjshmëria dhe përgjegjësia e menaxherëve për objektivat strategjike? Dhe a është përcaktuar kjo përgjegjësi në rregulloren e brendshme të njësisë publike?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Pogradec	” Po, është përcaktuar në rregulloren e brendshme”	3 pikë
Bashkia Roskovec	“Po”	3 pikë
Bashkia Divjakë	“Po”	2 pikë
Bashkia Mallakastër	“Efektive”	3 pikë
Bashkia Gjirokatër	“Po”	3 pikë
Bashkia Tepelenë	“3”	3 pikë
Bashkia Përmet	“Po”	3 pikë
Bashkia Dropull	“Po, është përcaktuar	3 pikë
Bashkia Pukë	“Jo, nuk është përcaktuar dhe aq qartë në rregullore përgjegjësi e menaxherevë për objektiva strategjike.”	3 pikë
Bashkia Fushë Arrëz	“Nuk kemi dokument me këtë qëllim”	3 pikë
Bashkia Kavajë	Rregullorja është në proces përgatitor	3 pikë
Bashkia Has	-	2 pikë
Bashkia Mirditë	Nuk ka plan strategjik	2 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Jo, Ska	1 pikë

Pyetje 44: A zhvillohen mbledhje të rregullta të dokumentuara të GMS për të diskutuar rreth çështjeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
--------------	------------	----------------------

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bashkia Vlorë	“Po”	2 pikë
Bashkia Vau i Dejës	GMS është ngritur me urdhrin nr.62/2 dt 13.03.2017 dhe vazhdon të funksionojë	3 pikë
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	3 pikë
Bashkia Kamëz	“Në zbatim të ligjit ... me urdhrin e Kryetarit të Bashkisë u ngrit GMS dhe Ekipet e Menaxhimit të Programeve të Shpenzimeve Buxhetore”.	3 pikë
Bashkia Vorë	Janë zhvilluar disa mbledhje të GMS të cilat janë të protokolluara	2 pikë
Bashkia Finiq	Nuk është ngritur grupi i menaxhimit të riskut	2 pikë
Bashkia Kurbin	Nuk kemi GMS	1 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Nuk kemi GMS	1 pikë
Ministria e Mbrojtjes	Po	4 pikë

Pyetje 45: A vendos njësitë juaja, si një tërësi, objektiva afatmesme gjatë përgatitjes së PBA? A janë publikuar këto objektiva?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	4 pikë
Bashkia Kamëz	“Po, janë vendosur objektiva afatshkurtra, afatmesëm dhe afatgjatë në strategjinë për zhvillimin e territorit, planet sektoriale, etj.”	4 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Kemi të vendosura planet vjetore të veprimtarisë, planet buxhetore dhe cdo veprimtari tjetër	3 pikë
Bashkia Sarandë	Po, objektivat afat mesëm janë vendosur në PBA	4 pikë
Bashkia Devol.	Nuk ka plane strategjike	3 pikë
Bashkia Mirditë	-	4 pikë
Agjensia Telegrafike Shqiptare	Po	1 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 46: A i komunikohen objektivat e miratuara stafit, sipas llojit të strukturës?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po, i komunikohen nëpërmjet PBA”	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Komunikojmë objektivat me cdo rrugët e mundshme	2 pikë
Bashkia Kolonjë	Po, u janë komunikuar stafit drejtues dhe sektorëve përkatës	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ministria e Mbrojtjes	Po, me shkresa dhe email	4 pikë
-----------------------	--------------------------	--------

Pyetja 47: A janë objektivat operacionale të njësisë publike në përputhje me strategjitë dhe politikat kombëtare/sectoriale, si dhe vizionin dhe misionin e njësisë? A ka përputhje midis objektiveve afatmesme (PBA) dhe objektiveve të parashikuara në buxhetin vjetor të njësisë?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po, ka përputhje mes objektiveve afatmesme dhe buxhetit vjetor”	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Objektivat operacionale të njësisë publike janë në përputhje me politikat kombëtare, por normalisht kanë vështirësi dhe probleme për shkak të buxhetit të pakët	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetja 48: A e pasqyron njësia publike nivelin e dëshiruar të performancës financiare brenda objektiveve operacionale?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Kavajë	<i>Po, e pasqyron nëpërmjet evidencave të monitorimit të buxhetit.</i>	2 pikë
Bashkia Selenicë	<i>Po</i>	2 pikë
Bashkia Sarandë	<i>Po</i>	3 pikë
Akademia e Shkencave	<i>Po</i>	4 pikë
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	=	1 pikë
Gjykata Kushtetuese	Po	4 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 61: A merr në konsideratë njësia ndikimet e mundshme të riorganizimit, shtimit të njësive të reja organizative dhe/ose ndryshimet e menjëhershme të strukturave ekzistuese në sistemin e kontrollit të brendshëm?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	2 pikë
Bashkia Kamëz	“Nuk është e nevojshme, ndikimet e mundshme për riorganizimi apo shtim të njësive të reja”	2 pikë
Bashkia Selenicë	Nuk ka të tilla probleme	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë
Agjensia	Jo, ska	1 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Telegrafike Shqiptare		
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	Urdhri nr.27, datë 02.02.2018	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 62: A merr në konsideratë njësia ndryshimet në menaxhim dhe qëndrimet filozofike përkatëse në sistemin e kontrollit të brendshëm?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	2 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Jo, për arsye objektive	2 pikë
Bashkia Selenicë	Nuk ka patur ngjarje të tilla	2 pikë
Bashkia Finiq	-	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë

Pyetja 63: A janë listuar proceset dhe a janë dokumentuar aktivitetet e kontrollit në formën e hartave të proceseve të punës/manualeve të proceseve të punës dhe/ose procedurave të brendshme për proceset e punës (duke adresuar proceset e njësive për përmbushjen e misionit dhe objektivave të saj)?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Kamëz	“Po është hartuar harta dhe manualët e proceseve të punës”	2 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Kemi të listuara proceset e punës, evidenca të tjera për procese të përcaktuara që kërkojnë veprimtari kontrolli	1 pikë
Bashkia Finiq	Proceset e punës nuk janë listuar në hartë	1 pikë
Bashkia Has	Po	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	1 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetja 65: A kryhet kontrolli i dokumentacionit dhe pranimi i tij përpara njohjes së shpenzimit në kontabilitet, në mënyrë të tillë që, ekzekutimi dhe regjistrimi i transaksioneve financiare mos të bëhen nga i njëjti person?

(Në kolonën "Përgjigje e Arsytuar" ju lutemi të përcaktoni kush e kryen kontrollin e dokumentacionit, kush kryen kontabilizimin dhe kush e autorizon pagesë.)

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	4 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Po, kryhet kontroll i dokumentacionit dhe pranimi i tij përpara njohjes së shpenzimit në kontabilitet	4 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bashkia Has	Po	4 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

Pyetje 79: A kanë përcaktuar dhe identifikuar drejtuesit e njësive publike, informacionin e kërkuar në nivelin përkatës dhe specifikat e duhura, tek personelin i duhur?
Ku është e mundur, a ka lidhje të qartë me objektivat e njësive publike?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Po, është përcaktuar dhe identifikuar raportet e brendshme dhe të jashtme lidhur me objektivat	2 pikë
Bashkia Selenicë	Po	2 pikë
Bashkia Maliq	Po	2 pikë
Bashkia Has	Po	3 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë

Pyetje 80: A janë identifikuar llojet e raportimit periodik brenda njësive që i dorëzohen menaxherëve në njësinë përkatëse?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	2 pikë
Bashkia Kamëz	“Po”	3 pikë
Bashkia Finiq	-	2 pikë
Bashkia Maliq	Po	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë
Shkolla e Magjistraturës	-	1 pikë
Ministria e Bujqësisë	Po, ka procedura të qarta për mënyrën e realizimit të detyrave dhe menaxhimit të tyre	4 pikë

Pyetje 82: A janë paraqitur në kohën e duhur për vendimmarrjen dhe mbështetur nga sistemi, raportet operationale të mëposhtme:

- Raportet për monitorimin e buxhetit;
 - Raportet për detyrimet financiare (shpenzime të njohura por të papaguara.)
- (Në përgjigje të jepet dhe me çfarë shpeshësie i përgatitë njësia këto raporte.)

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Raportet për monitorimin e buxhetit janë paraqitur rregullisht	3 pikë
Akademia e Shkencave	Ka plan veprimi	4 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe	Po	2 pikë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Mbrojtjes Sociale

Pyetje 88: A keni procedura të brendshme periodike të raportimit që rregullon zbatimin dhe monitorimin e objektivave?

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po”	2 pikë
Bashkia Selenicë	Po	2 pikë
Bashkia Has	Po	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë
SHISH	Po. Te dhënat e detajuara nuk janë paraqitur për shkak të informacionit të klasifikuar që ato përmbajnë	4 pikë

Pyetje 89: A monitorohet rregullisht progresi lidhur me arritjen e objektivave dhe a analizohen shkaqet për dështimet e mundshme në këtë drejtim? (Luteni përdorni rubrikën “Përgjigje e Arsytuar” për të përshkruar se si monitorohet progresi lidhur me arritjen e objektivave, nga kush, për kë, sa shpesh, etj).

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po, nëpërmjet raporteve të monitorimit të Buxhetit, etj”	3 pikë
Bashkia Kamëz	“Analizat mujore të dokumentuara pranë protokollit”.	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Po, monitorohet rregullisht	3 pikë
Bashkia Selenicë	Po	2 pikë
Bashkia Mirditë	-	2 pikë

Pyetja 90: A kryen rregullisht Institucioni një vetëvlerësim të sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit. (përshkruaj instrumentin që përdoret)

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Po, në përputhje me legjislacionin”	3 pikë
Bashkia Rrogozhinë	Po kryhen nëpërmjet pyetësorit të vetëvlerësimit të sistemit të kontrollit	2 pikë
Bashkia Sarandë	Po	3 pikë
Bashkia Kolonjë	Po	3 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë
Ministria e Brendshme	Po, rregullisht njëherë në vit	4 pikë

Pyetja 91: A ka në institucion rregulla të brendshme të miratuara për monitorimin e sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit? (Nëse ka specifikojeni në rubrikën “Përgjigje e Arsytuar”)

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Institucioni	Përgjigjia	Vlerësimi nga DH/MFK
Bashkia Fushë Arrëz	“Jo”	2 pikë
Bashkia Devoll	Jo, nuk ka	2 pikë
Bashkia Has	Jo	2 pikë
Bashkia Mirditë	Raporti i KLSH	2 pikë
Avokati i Popullit	-	1 pikë
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Po	2 pikë

C.6 Mbi azhurnimin e metodologjisë së kontabilitetit publik dhe zhvillimet bashkëkohore dhe ndjekjen e procesi të zbatimit të strategjisë së qeverisë për implementimin e standardeve të kontabilitetit publik.

Në kuadrin e krijimit të një sistemi efektiv në fushën e raportimit financiar dhe kontabilitetit në sektorin publik si dhe në përputhje me Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020,

DH/MFKK ka parashikuar për vitin 2019 hartimin dhe miratimin e Planit Strategjik të Veprimit në fushën e kontabilitetit të sektorit publik, në bashkëpunim me konsulentin ndërkombëtar të projektit. Ky plan do të përfshijë:

- Planin e implementimit të projektit;
- Përgatitjen e termave të referencës dhe specifikimet teknike për komponentët e tjerë të projektit;
- Programet e trajnimit, në kuadër të rritjes së kapaciteteve të punonjësve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe stafit përgjegjës për financat në të gjitha njësitë publike;
- Kontrollin e cilësisë të produkteve të projektit;
- Zhvillimin e një strategjie komunikimi dhe strategjie mbi menaxhimin e ndryshimeve.

Gjatë periudhës objekt auditimi (viti 2018) nuk janë identifikuar iniciativa konkrete për përgatitjen e këtij plani nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit. Ndërmarrja e angazhimeve për përgatitjen e këtij plani, 1 vit përpara afatit përfundimtar për përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standardeve, konsiderohet një iniciativë e vonuar e drejtorisë, si udhëheqëse e metodologjisë në sektorin e kontabilitetit.

C.7 Mbi planifikimin dhe kryerjen e trajnimeve nga DH/MFK; administrimi i regjistrit të NA/NZ

Nga verifikimi i rregullsisë së mbajtjes dhe përditësimit të regjistrit të nëpunësit zbatues dhe autorizues, bazuar në regjistrin të vënë në dispozicion me datë 17/6/2019, janë konstatuar disa pasaktësi që nuk lënë mundësi për raportime të plota e të sakta në numër, dhe për më tepër në vlerësim dhe kontroll plotësim kriteresh arsimimi.

Nga auditimi u konstatua se referuar përgjegjësisë së Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit mbi krijimin dhe përditësimin e regjistrit të nëpunësve autorizues dhe zbatues të njësive publike, sipas nenit 26, pika 1. dh e ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015, grupi i auditimi shqyrtoi dy regjistrat sipas së cilave administrohen të dhënat e nëpunësve autorizues dhe zbatues të njësive publike, u konstatuan problematika në saktësinë e informacionit dhe përditësimin e tyre ku konkretisht:

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

- të dhënat e pasqyruar për subjektet nuk janë të unifikuara në emërtime dhe përmbajtje
- u konstatua dublikim të dhënash për të njëjtat institucione;
- mungesë e informacionit mbi arsimimin, pozicionin e punës, etj
- mungesë e shkresave konfirmuese për N.Z;
- mungesë e informacionit të plotë në rastet e Nëpunësve Autorizues dhe Zbatues të deleguar për një periudhë të përkohshme (mungesë në aplikimin e kontrolleve për sinjalizimin në mbarimin e afatit të delegimit) ;
- mangësi në përditësimin e të dhënave (ekzistojnë N.A dhe N.Z të konfirmuar, por të pa azhurnuar në regjistrat përkatës)

Nga auditimi u konkludua se, referuar qëllimit për të cilin nevojiten këto dokumente, sipas kuadrit ligjor të sipërcituar, këto regjistra nuk plotësojnë kriteret minimale të ruajtjes dhe organizimit të dokumenteve elektronike, duke mos dhënë një pamje të qartë të të dhënave të tyre, sipas punës së kryer nga stafi përgjegjës për administrimin e të dhënave nga DH/MFK .

Nëpunësit Zbatues:

Dublikim të dhënash të NA/NZ për të njëjtat projekte:

Nr.	Rrethi	Projekti	Njesia Publike	Njesia Vartese	Nëpunës Autorizues	Pozicioni	Koment	Nepunes Zbatues	Pozicioni	Vartesia nga Nj	Arsimi i NZ	Komente
37	TIRANE	MIREMBAJTJE DHE SIGURI RRUGORE BAZUAR NE REZULTATE	ARRSH		DASHAMIR XHIKA	DR.I PERGJITHSHEM		AGRON TYLI	DR.I SHERB MBESHTETESE	DIREKTE		
160	TIRANE	" Projekti I Mirembajtjes dhe Sigurise Rrugore bazuar ne rezultate"	Autoriteti Rrugor Shqiptar		SONILA QATO	Drejtor I Pergjithshem I ARRSH		ALMA LLESHI	Drejtor I Drejtorise se Planifikimit te Buxhetit dhe Finances ne ARRSH			MEMO DT. 04.04.2019

Nr.	Rrethi	Projekti	Njesia Publike	Njesia Vartese	Nëpunës Autorizues	Pozicioni	Koment	Nepunes Zbatues	Pozicioni	Vartesia nga Nj	Arsimi i NZ	Komente
168	TIRANE	"Dynamic MOBILITization 2.0"	Bashkia Skrapar		NESIM SPAHIU	Kryetar		NAIM GOGO	Pergjegjes i Sektorit te Finances			MEMO DT 01.04.2019
183	SKRAPAR	DynamicMOBILITization 2.0	BASHKIA SKRAPAR		NESIM SPAHIU	Kryetar		NAIM GOGO	Pergjegjes i Sektorit te Finances			MEMO NR. 8267, DT. 14.05.2019

Nr.	Rrethi	Projekti	Njesia Publike	Njesia Vartese	Nëpunës Autorizues	Pozicioni	Koment	Nepunes Zbatues	Pozicioni	Vartesia nga Nj	Arsimi i NZ	Komente
83	TIRANE	PROJEKTI MIKROFINANCES NE SHQIPERI	FAF		EMIN BARÇI	ADMINISTRATOR		ARKENA RACA	DREJTOR I DEPRATAMENTIT TE FINANCES			MEMO DT. 03.05.2019
116	TIRANE	PROJEKTI I MIKROFINANCES NE SHQIPERI	FAF		EMIN BARCI	ADMINISTRATOR		ANTONELA SEJDO	PERGJ I DEP TE FINANCES			NR.2919/1, DT.20.2.2018

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nr.	Prethi	Projekti	Njesia Publike	Njesia Varte	Nepunës Autorizues	Pozicioni	Komente	Nepunës Zbatues	Pozicioni	Vartesia nga NA	Arsimi i Nd.	Komente
27	TIRANE	PERMIRSIMI I KONTROLLIT TE PERPUTHSHMERISE DHE RRITJES SE TRANSPARENCES SE PROKURIMIT PUBLIK N SHQIPERIE	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE		
28	TIRANE	MBESHTETJE PER NGRITJENE KAPACITETEVE PER IMPLEMENTIMIN E SISTEMIT TE PLANIFIKIMIT TE INTEGRUAR IPS 2	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ SEKTORIT TE MENAËHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019
29	TIRANE	PERMIRSIMI I CILESISE SSE RAPORTIMIT FINANCIAR	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ SEKTORIT TE MENAËHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019
30	TIRANE	PERFUQIZIMIN E KAPACITETEVE MBI KEQVRESE TE AMF	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ SEKTORIT TE MENAËHIMIT FINANCIAR	DIREKTE	EKONOMIK	DT. 19.04.2019
31	TIRANE	PARADHENIE PER PERGATITJENE PROJEKTIT SHERBIME PUBLIKE ME NENE QENDER QYTETARIN	MF		ORJANA IBRAHIMI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE		
32	TIRANE	JETESIMI I PRIORITETEVE, GRANTIKUVAJTIAH	MF		ORJANA IBRAHIMI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE		
176	TIRANE	ProTAA Albania	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ SEKTORIT TE MENAËHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019
177	TIRANE	Zhvillimi i Kontabilitetit ne Sektorin Publik	MF		ENKELEJDA KOKTHI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BD DHE DONATOREVE TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ SEKTORIT TE MENAËHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019
Nr.	Prethi	Projekti	Njesia Publike	Njesia Varte	Nepunës Autorizues	Pozicioni	Komente	Nepunës Zbatues	Pozicioni	Vartesia nga NA	Arsimi i Nd.	Komente
105	KORCE	GREEK ALBANIAN CROSS BORDER COOPERATION IN BIOMASS EXPLOITATION GABE	PREFEKTI KORCE		PANDI PAPANDO	PREFEKT		ALI SPAHJU	SP FINANCE			
108	KORCE	CROSS BORDER INFRASTRUCTURAL PROJECT CBIP	PREFEKTI QARKUT KORCE		DHORI SPIROLLARI	PREFEKT		ALI SPAHJU	SPECIALIST FINANCE			NR. 16788, DATE 22.11.2017

Nëpunësit zbatues të projekteve (211 rekorde):

196 rekorde mungojnë të dhënat lidhur me arsimin e NZ
 42 rekorde mungojnë të dhëna lidhur me pozicionin e NZ
 89 rekorde mungon shkresa për konfirmimin e NZ
 5 rekorde mungon emri i NZ
 173 rekorde paplotësuar varësinë

Nëpunësit zbatues të bashkive (261 rekorde):

62 rekorde mungojnë të dhëna lidhur me emrin e NZ
 3 rekorde mungon të dhëna lidhur me pozicionin e NZ
 1 rekord mungon e dhëna mbi arsimin e pozicionit NZ
 143 rekorde mungon të dhëna mbi shkresën konfirmuese
 Niveli hierarkik i paplotësuar për asnjë rast

Nëpunës zbatues të institucioneve qendrore (total 859 rekorde):

30 rekorde nuk kanë varësinë
 139 rekorde mungon emri i NZ
 172 rekorde mungon pozicioni i punës
 153 rekorde mungon eksperiencia e punës
 564 rekorde mungon shkresa konfirmuese e NZ

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Problematika NZ-Pozicioni i Nëpunësit Zbatues të Projektit Specialist, në të vërtetë është Përgjegjësi Sektori.

Projekti	Njesia Publi	Njesi Varti	Nepunes Autorizues	Pozicioni	Komente	Nepunes Zbatues	Pozicioni	Varësia	Arsimi i	Komente	
PROJEKTI SHER BIME PUBLIKE ME NE QENDER			ENKELEJDA KOK	DREJTOR		LINDITA SHIJAKU	Specialist	DIREKTE	UKRISTAL, M. ASTER SHKENCOR	NZ I PERKOH	1
PERMIRSIMI I KONTROLLIT TE PERPUTHSHME RISE DHE RRITJES SE TRANSPARENCE S SE	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV E TE TJERE		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE			1
MBESHTETJE PER NGRITJEN E KAPACITETEVE PER IMPLEMENTIMIN E SISTEMIT TE PLANIFIKIMIT TE	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV E TE TJERE		AMI ÇARÇANI	PERGJ I SEKTORIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019	1
PERMIRSIMI I CILESISE SSE RAPORTIMIT FINANCIAR	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI ÇARÇANI	PERGJ I SEKTORIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019	1
PER FUQIZIMIN E KAPACITETEVE MBIQEYRESE TE AMF	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI ÇARÇANI	PERGJ I SEKTORIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR	DIREKTE	EKONOMIK	DT. 19.04.2019	1
ProTAX Albania	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI ÇARÇANI	PERGJ I SEKTORIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019	1
Zhvillimi i Kontabilitetit ne Sektorin Publik	MF		ENKELEJDA KOK	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI ÇARÇANI	PERGJ I SEKTORIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR	DIREKTE		DT. 19.04.2019	1

Të dhëna të parifreskuara mbi NA e Projekteve:

U.	Prethi	Projekti	Njesia Publi	Njesi Varti	Nepunes Autorizues	Pozicioni	Komente	Nepunes Zbatues	Pozicioni	Varësia	Arsimi i	Komente
14		PROJEKTI JETESIM I PRIORITYEVE, G			ORJANA IBRAHIMI			AMI KORUMI				
31	TIRANE	PARADHENE PER PERGATITJEN E PROJEKTI SHER BIME PUBLIKE ME NE QENDER	MF		ORJANA IBRAHIMI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE		
32	TIRANE	JETESIMI I PRIORITYEVE, GRANTI KUVAJTIAN	MF		ORJANA IBRAHIMI	DREJTOR PER ZBATIMIN E PROJEKTEVE TE BB DHE DONATOREV		AMI KORUMI	PERGJ SEKTORIT TE FINANCES	DIREKTE		

NA:

Institucionet qendrore (gjithsej 1014 rekorde):

- Mungojnë të dhënat e emrave të NA për 680 institucione
- Mungon pozicioni për 52 institucione
- Mungon shkresa konfirmuese për 9 institucione

Institucione vendore (gjithsej 248 rekorde):

- Mungojnë të dhënat e emrave, pozicionit, shkrës konfirmuese të NA për 244 institucione

NA e njëjtë për MIE dhe MARS

Institucioni	Distrikti	Nepunësi Autorizues	Pozicioni	Shkresa konfirmuese	Komente
1006001	Aparati i Ministrise se Infrastruktures dhe Energjis	3535	Eduart Ahmeti	Drejtör	5230/1 Date 02.04.2019 i perkohshem
1011001	Aparati i Ministrise se Arsimit, Sportit dhe Rinise	3535	Eduart Ahmeti		5230/1 date 02.04.2019 i perkohshem

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Mungesë të dhënash mbi NA, vecanërisht identifikojmë për 11 ministritë, të dhënat e NA janë si më poshtë:

	IT	Distrikti	Nëpunësi Autorizues	Pozicioni	Shkresa konfirmuese	Komente
Aparati Ministri se Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural		3535	Enea Hoti	Sekretar i Përgjithshëm	1347/1 7.2.19	
Aparati i Ministrisë se Infrastruktura dhe Energji		3535	Eduart Ahmeti	Drejtor	5230/1 Date 02.04.2019	I perkohshem
Aparati i Ministrisë se Financave dhe Ekonomisë (3535)		3535	Arian Kralja	Sekretar i Përgjithshëm	6340/6 date 15.04.2019	
Aparati i Ministrisë se Arsimit, Sportit dhe Rinisë		3535	Eduart Ahmeti		5230/1 date 02.04.2019	I perkohshem
Aparati i Ministrisë se Kulturës (3535)		3535				
Aparati i Ministrisë se Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale		3535	Geraldina Prodani	Sekretar i Përgjithshëm	7155/1 date 25.04.2019	
Aparati i Ministrisë se Drejtësisë (3535)		3535	Katrin Treska	Sp i perkohshem	2914/1 26.2.19	
Aparati i Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme		3535				
Aparati i Ministrisë se Brendshme (3535)		3535				
Aparati i Ministrisë se Mbrojtjes (3535)		3535				
Aparati i Ministrisë se Turizmit dhe Mjedisit (3535)		3535				

Mos refreskim të dhënash që rezulton në duplikime:

Ministria	Institucioi	IT	Distrikti	Nëpunësi Autorizues	Pozicioni	Shkresa konfirmuese
14	1014102	Agjencia e Falimentit (3535)	3535	Katrin Treska	i perkohshem	1790/1 26.2.19
14	1014102	Agjencia e Falimentit (3535)	3535	Aurel Lamce	Perkohesisht	15515/1 16.11.2016

14	1014126	ALUIZNI - Drejtoria Tirana Jug (3535)	3535	dario vasil	drejtor i perkohshem	4182/1 20.3.19
14	1014126	ALUIZNI - Drejtoria Tirana Jug (3535)	3535	taulant kulloli	Drejtor	12881/1 18.7.18

14	1014048	Drejtoria e Përgjithshme e burgjeve (3535)	3535	Agim Ismaili	Drejtor i perkohshem	3000/1 27.2.19
14	1014048	Drejtoria e Përgjithshme e burgjeve (3535)	3535	Pirro Dunga	Drejtor	

Ministria	Institucioi	IT	Distrikti	Nëpunësi Autorizues	Pozicioni	Shkresa konfirmuese	Komente
29	1029005	Gjykata e Apelit Korçe (1515)	1515	Ridvan Hado	nenkryetar	3485/1 6.3.19	na i perkohshem
29	1029005	Gjykata e Apelit Korçe (1515)	1515	Brunilda (Orhani) Malo		18615/1 24.10.2018	

Nga auditimi u konstatua se në zbatim të detyrimit të Drejtorisë së Harmonizimit të MFK, për “Organizimin e seminareve të ndërgjegjësimit dhe trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjshmërisë menaxheriale në institucionet e sektorit publik”, DH/MFK ka zhvilluar një sërë trajnimesh në lidhje me tematika të ndryshme të lidhura me komponentët e MFK, të cilat përgatiten dhe referohen nga stafi i drejtorisë.

Trajnime 2018

Nga auditimi u konstatua se në zbatim të detyrimit të Drejtorisë së Harmonizimit të MFK, për “Organizimin e seminareve të ndërgjegjësimit dhe trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjshmërisë menaxheriale në institucionet e sektorit publik”, DH/MFK ka zhvilluar gjatë vitit 2018 trajnimet si më poshtë:

Tematika e Trajnimit	Institucionet Pjesëmarrëse	Numri i Pjesëmarrësve	Data e realizimit të trajnimit
Informimi i Njësisë të Qeverisjes Vendore me kërkesat e Ligjit të MFK	Bashkitë: Shkodër, Kurbin, Malësi e Madhe, Pukë, Krujë, Mirditë, Lezhë, Fushë-Arrëz	35 pjesëmarrës	12-14 Shkurt 2018
Informimi i Njësisë të Qeverisjes Vendore me kërkesat e Ligjit të MFK	Bashkitë: Elbasan, Kavajë, Librazhd, Gramsh, Peqin, Prrenjas, Qendra Spitalore "XH.Kongoli"	31 pjesëmarrës	26-28 Shkurt 2018
Informimi i NjQP me kërkesat e Ligjit të MFK, në kuadër të ofrimit të asistencës teknike	Aparati i Ministrisë së Brendshme	14 pjesëmarrës	7-8 Qershor 2018
Informimi i NjQP me kërkesat e Ligjit të MFK, në kuadër të ofrimit të asistencës teknike (Hartimi I manualeve të proceseve të punës)	Aparati i Ministrisë së Brendshme	53 pjesëmarrës	18, 19, 23 dhe 26 Tetor 2018

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Informimi i punonjësve në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë mbi kërkesat e ligjit të MFK	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	35 pjesëmarrës	6-7 dhe 13-14 Qershor 2018
Implementimi i IPSAS	INSTAT, FEUT, UBT, IEKA, KLSH, KKK, IKM	28 pjesëmarrës	17-21 Dhjetor 2018
Informimi mbi konceptin e kontrollit të brendshëm dhe zbatimi i kërkesave ligjore të menaxhimit financiar dhe Kontrollit	Agjencia e Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe Konfiskuara	8 pjesëmarrës	Mars 2018
Njohja me kërkesat dhe zbatimi i ligjit nr. 10296/2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", I ndryshuar	Drejtoria e Përgjithshme e Taksave dhe Tarifave Vendore	60 pjesëmarrës	Nëntor 2018
Cikli i trajnimeve të nëpunësve të administratës publike pranë ASPA	Njësitë Publike	25 pjesëmarrës	16-20 Prill 2018
Cikli i trajnimeve të nëpunësve të administratës publike pranë ASPA	Njësitë Publike	17 pjesëmarrës	14-18 Maj 2018
Cikli i trajnimeve të nëpunësve të administratës publike pranë ASPA	Njësitë Publike	14 pjesëmarrës	25-29 Qershor 2018
Mirëqeverisja dhe Përgjegjëshmëria menaxheriale në sektorin publik	NJQP dhe SH.A	320 auditues të brendshëm të trajnuar	Mars-Nëntor 2018

Trajnime 2019

Tematika e Trajnimit	Institucionet Pjesëmarrëse	Nr. i pjesëmarrësve	Data e realizimit
Trajnim Informues mbi rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të MFK	Ministritë e linjës dhe institucione të pavarura	40 pjesëmarrës	6 Shkurt 2019
Trajnim Informues mbi rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të MFK	Institucione të pavarura dhe Grupi 87	42 pjesëmarrës	7 Shkurt 2019
Trajnim Informues mbi rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të MFK	Bashki	23 pjesëmarrës	12 Shkurt 2019
Trajnim Informues mbi rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të MFK	Bashki dhe institucione varësie	25 pjesëmarrës	21 Shkurt 2019
Trajnim mbi menaxhimin financiar nëpërmjet sistemeve të Teknologjisë së Informacionit dhe kërkesave të ligjit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit	Bashki	29 pjesëmarrës	28-29 Maj 2019
17 Parimet e COSO dhe roli i Auditimit të Brendshëm në procesin e menaxhimit të riskut	NJQP dhe SH.A	340 auditues të brendshëm të planifikuar	Mars-Nëntor 2019

Në zbatim të nenit 26, pika 1 c: “*DH/MFK është përgjegjëse për përcaktimin e nevojave dhe udhëheqjen e trajnimeve e të trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjëshmërisë menaxheriale në njësitë publike*”, ashtu sikundër është evidentuar edhe më parë, temat e trajnimeve të zhvilluara nga DH/MFK janë të përgjithshme që konsistojnë në kërkesat e ligjit të MFK, duke mos marrë në konsideratë çështje specifike sipas nevojave të institucionit, pas analizimit të përgjigjeve të pyetësorit apo raportit të vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, në mënyrë që temat e trajtuara të jenë në vijim të nevojave të institucionit si psh: harta e proceseve të punës, regjistri i riskut, delegimi i detyrave, etj.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Aneksi 3

Komentet dhe Sqarimet e Bordit Mbikqyrjes Publike me shkresën nr. 304, datë 01.10.2019

Qëndrimet e Audituesve shtetërorë të KLSH-së.

Në lidhje me krijimin dhe funksionimin e Bordit Mbikqyrjes Publike, një pjesë e komenteve dhe shpjegimeve, u morën në konsideratë nga grupi i auditimit, por lidhur me trajtimin e problematikave që janë konstatuar gjatë auditimit të KLSH-së, në Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë,,, KLSH është mbështetur në ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollin e Lartë të Shtetit”, respektivisht:

a-Neni 15-Të drejtat dhe detyrat e KLSH-së, ku parashikohet se:*Kontrolli i Lartë i Shtetit, sipas rastit, në fillim, përgjatë dhe/ose në përfundim të veprimtarisë, duhet të informojë drejtuesit e njësive të audituara apo institucioneve më të larta për shkeljet e akteve normative, me pasojë dëme materiale, dhe t’u reko-mandojë atyre korrigjimin / rregullimin / ndryshimin e akteve ligjore;*

b-Neni 18 -Revokimi dhe ndryshimi i akteve, ku parashikohet se:*Në rastet kur, gjatë ushtrimit të veprimtarisë, Kontrolli i Lartë i Shtetit vëren mospërputhje të akteve ligjore ose nënligjore me ligjet bazë apo me njëri-tjetrin, ai ka të drejtë t’u rekomandojë organeve kompetente ndryshimin, revokimin apo shfuqizimin e tyre ose t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese.*

Nuk jemi dakort me shpjegimet dhe komentet që drejtori ekzekutiv z. A. S. i Bordit Mbikqyrjes Publike bën në shkresën nr.304, prot, datë 01.10.2019, Drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Ministrisë Financave dhe Ekonomisë dhe për dijeni Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit Ministrave, dhe gjuhën jo etike në lidhje me projektraportin e auditimit të dhe audituesve të KLSH-së.

Aneksi 4

Verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik.

Niveli i pranimit dhe zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH, paraqitet:

a) Janë rekomanduar **2 propozime për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi**, të cilat nuk janë pranuar.

b) Janë rekomanduar **25 masa organizative**, nga të cilat 12 rekomandime nuk janë pranuar, 1 masë është pranuar pjesërisht dhe janë pranuar 12 masa, nga të cilat janë në proces zbatimi 4 masa organizative, 1 masë e zbatuar pjesërisht dhe 7 masa janë zbatuar.

c) **Është rekomanduar 1 masë disiplinore**, e cila nuk është pranuar.

1. Hartimi i programit (Plan veprimi) dhe respektimi i afatit prej 20 ditë për kthimin e përgjigjes për zbatimin e rekomandimeve, siç është përcaktuar në nenin 15 shkronja (j) të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollin të Lartë të Shtetit”.

Nga verifikimi rezulton se KLSH ka dërguar në Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik rekomandimet e auditimit me shkresën e saj nr. 301/8, prot., datë 07.08.2018, ndërsa nga DH/KBFP për zbatim e rekomandimeve të KLSH është kthyer përgjigje me shkresën me shkresën nr.4816/16, datë 22.08.2018, pra 14 ditë pas datës 08.08.2018, (afati ligjor prej 20 ditësh ose brenda datës 30.08.2018), në zbatim me kërkesat e ligjit nr. 154/2014,

KONTROLLI I LARTË I SHETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollin të Lartë të Shtetit”, nenin 15 shkronja (j) të drejtat e KLSH, ku përcaktohet se: KLSH, ka të drejtë të vendosë një afat kohor për zbatimin e rekomandimeve dhe të informohet nga subjektet e audituara ose institucionet më të larta rreth programeve të tyre, për të zbatuar rekomandimet e bëra sipas paragrafëve të mësipërm, brenda 20 ditëve nga data e marrjes së kërkesës.

2. Respektimi i afatit ligjor prej 6 muajsh nga data e marrjes së njoftimit të raportit të auditimit, për raportimin në KLSH, të ecurisë së zbatimit të rekomandimeve të lëna nga auditimi i mëparshëm (pika 2 e nenit 30 të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”).

Nga verifikimi rezulton se përfundimet e auditimit, janë dërguar nga KLSH me shkresën e saj nr. 301/8 prot., datë 07.08.2018, ndërsa nga Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për zbatim e rekomandimeve të KLSH është kthyer përgjigje me shkresën nr. 16755/2 prot., datë 31.01.2019, e cila është brenda afatit kohor, përcaktuar me ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, neni 30 “Rekomandimet e KLSH-së dhe ecuria e zbatimit”, pika 2, ku përcaktohet se: Subjekti i audituar, brenda 6 muajve nga data e njoftimit të raportit të auditimit, i raporton Kontrollit të Lartë të Shtetit mbi ecurinë e zbatimit të rekomandimeve të dhëna.

Zbatuar

3. Realizimi i rekomandimeve për propozime për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi sipas cilësimeve në planin e veprimeve të hartuar nga subjekti i audituar, duke pasqyruar punën e bërë të analizuar për rekomandimet e realizuara plotësisht, pjesërisht, në proces realizimi dhe sa nga rekomandimet nuk janë pranuar.

Nga KLSH janë rekomanduar 2 propozime për ndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi, ku rezultoi se ato **nuk janë pranuar** nga DH/KBFP.

Në mënyrë të detajuar realizimi i rekomandimeve për përmirësime ligjore paraqitet si më poshtë:

1.Gjetje nga auditimi: Si një tregues tepër i rëndësishëm i cilësisë së auditimit dhe eficensës së strukture së AB, gjatë auditimit është shqyrtuar Ligji nr. 114/2015 “Për Auditin e Brendshëm në sektorin publik” dhe Ligji nr.10296 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” si dhe përmirësimet që këto ligje kanë pësuar me ndryshimet e bëra gjatë vitit 2015. Ndryshimet dhe përmirësimet ligjore kanë forcuar dhe theksuar kompetencat e titullarëve për shërbimin e auditimit të brendshëm por nuk sigurojnë pavarësinë, cilësinë e auditimit rrjedhimisht ngritjen e një strukture eficiente dhe efektive në shërbim të mirëmenaxhit të fondeve publike.

Shkrijta e një strukture të përgjithshme si Komiteti AB dhe krijimi i një Bordi “Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” sipas nenit 28 të Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar me Ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” me funksion “Në Ministrinë e Financave ngrihet Bordi i KBFP, me detyrën e mbikëqyrjes së çështjeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm, në sektorin publik”, ndërkohë që konstatohet një aktivitet minimal (2 mbledhje), me struktura në vetevete me konflikte të funksioneve operationale dhe mbikqyrëse nuk siguron mbikqyrjen e strukturave AB.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria të Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Nga shqyrtimi i bazës ligjore konstatohet se, as në ligjin nr. 114/2015, datë 22.10.2015 dhe as në VKM nr. 160, datë 02.03.2016, nuk janë përcaktuar kriteret e qarta dhe të matshme për krijimin e Komiteteve të Auditimit, duke e lënë në vullnetin e titullarëve të institucioneve, si dhe nuk cilësohet detyrimi i tyre për të raportuar në DH/AB në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë. Megjithatë në auditimin e mëparshëm, u kërkuar që DH/AB të kishte një rol aktiv në ngritjen dhe mirëfunksionimin e Komiteteve të Auditimit si një instrument që do të siguronte pavarësinë e strukturave dhe aktivitetit të audituesve të brendshëm, konstatohet se nuk ka hapa apo masa konkrete. Gjykojmë se DH/AB nuk ka arritur të kuptojë drejt rolin e saj udhëheqës dhe monitorues së këtij sistemi të rëndësishëm. Për rrjedhojë megjithatë kanë kaluar mbi tre vite nga miratimi i ligjit të ri, janë krijuar vetëm 8 Komitete Auditimi, nga të cilat 5 prej tyre kanë raportuar në DH/AB. Ministria e Financave dhe Ekonomisë nuk ka arritur ta vendosi në funksionim Komitetin e Auditimit. Raporti vjetor i përgatitur nga DH/AB nuk ka një analizë të plotë, referuar aktivitetit të Komiteteve të Auditimit, fakt që reflekton mungesën e vëmendjes së DH/AB referuar këtyre instrumentave, për të cilat u gjykua se do të ndikonin shumë në rritjen e pavarësisë së strukturave AB dhe për më tepër në garantimin e cilësisë së punës audituese. Këshilli i Ministrave me propozim të Ministrit të Financave, bazuar në nenet 10 e 26 të LAB, ka nxjerrë VKM nr. 83, datë 03.02.2016 për miratimin e kriterëve të krijimit të njësisë të auditimit të brendshëm ku përcaktohen kriteret e krijimit të NJAB, organizimi e funksionimi i tyre dhe mënyra e sigurimit të shërbimit të auditimit nga njësitë publike që nuk i kanë ngritur këto struktura. Në fjalinë e dytë të pikës 3, të këtij vendimi është përcaktuar se: “*Në strukturën e njësisë së auditimit të brendshëm mund të punësohen deri në 1/3 e punonjësve të pacertifikuar si auditues të brendshëm në sektorin publik.*”, çka do të thotë se, në çdo kohë në strukturat e auditimit të brendshëm në shkallë sistemi, mund të punësohen mbi 143 auditues të brendshëm të pacertifikuar ose në 3 auditues njëri mund të punësohet i pacertifikuar. Ky përcaktim bie në kundërshtim me gjuhën “ç”, të nenit 11, të ligjit nr. 114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik”, dhe tejkalon kompetencat e Këshillit të Ministrave i cili sipas nenit 26, të këtij ligji, detyrohet të miratojë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 10, 13, dhe 22, por jo në zbatim të nenit 11, ku përcaktohet punësimi i audituesit të brendshëm. Në rang kombëtar, sipas evidencave të vëna në dispozicion nga DH/AB rezulton se me rritjen e numrit të njësisë AB të ngritura në sektorin publik, niveli i audituesve të certifikuar në këto struktura, ka rënë nga 90% në 77% në dy vitet e fundit. Aktualisht në sistem ka 92 punonjës të pacertifikuar që janë punësuar në këto struktura (nga 400 auditues në gjithë sistemin), pra 23% të strukturave të auditit të brendshëm në nivel kombëtar.

1.1- Rekomandimi: Kjo situatë kërkon vëmendjen e menjëhershme të Bordit dhe Drejtorisë së Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për të bërë analizë të thellë dhe propozime konkrete për përmirësime ligjore në funksion të shndërrimit të sistemit AB në një vlerë e shtuar për sektorin publik dhe jo për tja lënë në dorë çdo gjë ndërgjyegjësimi të titullarëve nëpërmjet trajnimeve. Këto përmirësime duhet të prekin komponentët:

- Rikonceptimi i Bordit të KBFP (në strukturë dhe në përmbajtje) dhe vetë Drejtorisë së Harmonizimit të AB për një monitorim me impakt real në zhvillimin dhe administrimin e strategjive të sistemit AB në përputhje me kërkesat ligjore dhe strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike.

- Përcaktimin e qartë të kërkesave ligjore për ngritjen e Komiteteve të Auditimit, afatet e ngritjes, kompetencat e tyre dhe mënyrën e raportimit, duke u larguar nga praktika e deritanishme që imponon kërkesa të larta të kulturës menaxheriale. Duhet të sanksionohen në ligj, kriteret e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

personave që përfshihen në Komitetet e Auditimit, si dhe mënyra e përzgjedhjes së tyre duke ju referuar procedurave konkurruese, transparente dhe që realizohen nga struktura që nuk varen nga institucioni ku ato do të kontribuojnë.

- Cilësime të përgjegjësisë së titullarit për mbulimin me auditim të brendshëm në përputhje të plotë me kërkesat ligjore. Të përcaktohen qartë modalitetet e mbulimit me auditim të brendshëm të njësive të qeverisjes vendore, të cilat në shumë raste janë në kushtet e pamundësisë për të ngritur NjAB me tre punonjës, duke kërkuar bashkimin dhe krijimi i njësive të AB në rang qarku me staf të mjaftueshëm dhe hierarkik që siguron pavarësinë, objektivitetin dhe cilësinë e auditimit.

- Kriteret të forta punësimi në këto struktura duke ndryshuar (ulur) raportin 1/3 të audituesve të pacertifikuar për të shmangur emërime të AB pa eksperiencën e duhur, shpesh vetëm për qëllim të plotësimit të kriterit për të marrë certifikatën e AB apo të emërimeve formale "me komandim" për një periudhë të përkohshme, si dhe duke rritur kriterin e eksperiencës në punë, masa këto të domosdoshme për të garantuar profesionalizimin e strukturave, faktor që shoqërohet gjithmonë me pavarësi audituese.

- Parashikimin e dispozitave shtrënguese si masa disiplinore dhe organizative në funksion të zbatimit të Ligjit 114/2015 dhe Ligjit 10296 datë 8.7.2010 i ndryshuar me Ligjin nr. 110/2015 datë 22.10.2015.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

2.Gjetje nga auditimi: Në Udhëzimin nr.23 datë 22.12.2017 “Për mbylljen e llogarive vjetore të buxhetit të shtetit për vitin 2017”, konstatohet vetëm një ndryshim krahasuar me Udhëzimin e një viti më parë, respektivisht në Nenin 27 ku shtohet “Për të gjitha Ministrinë dhe institucionet për të cilat gjatë vitit 2017 ndryshuan fushat e mbulimit dhe përgjegjësitë në zbatim të VKM-ve përkatëse, gjë që u reflektua edhe në ndryshimet e programeve buxhetore në Aktin Normativ nr.3, datë 06.11.2017, rakordimi i planit për buxhetin e vitit 2017 me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë do të bëhet me ministrinë dhe institucionet që i administrojnë këto fonde aktualisht”. Përveç formalitetit të konstatuar, theksojmë se Udhëzimi rregullon rakordimin e planit buxhetor por jo kontabilitetin. Nisur nga fakti se Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik nuk ka hartuar ndonjë udhëzim tjetër të posaçëm për të trajtuar çështjen e ndryshimeve strukturore para mbylljes së vitit fiskal, gjykojmë se e ka gjykuar të mjaftueshëm se me përcaktimin se kush rakordon planin buxhetor kjo do të mbulonte dhe rregullimin kontabël të përthithjes dhe konsolidimit të pasqyrave financiare 11-mujore të Ministrive dhe programeve që pushuan së ekzistuari pas Nëntorit 2017. Konstatohet se nuk kanë gjetur rregullim çështje si: Kush do të mbyllte pasqyrat financiare 11-mujore?! Afatin e dorëzimit të tyre, nëse duhej të përcaktohej një periudhë tranzicioni për përpunimin e të pasqyrave, për transferimin kontabël dhe fizik të inventarëve dhe aktive të qëndrueshme. Kush do të ishte personi përgjegjës për përgatitjen dhe miratimin e tyre?! Si veprohet me punonjësit e larguar apo të transferuar në Ministrinë e re me një detyrë dhe tagër tjetër?!

Këto aspekte kanë qene objekt i auditimit financiar të KLSH në aparatin e MFE gjatë periudhës shkurt-maj 2018, duke evidentuar mos adresim të çështjeve të mësipërme dhe përgjegjësinë e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

DH/MFK sipas Ligjit 10296 datë 08.07.2010 “Për Menaxhimi Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar.

Udhëzimi nr.8 datë 9.3.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme” është iniciuar me ngritjen e grupit të punës me Urdhrin nr. 142 dt. 17.11.2017 “Për ngritjen e grupit të punës për hartimin e bazës rregullatore të kontabilitetit publik për një periudhë tranzitore, deri në zbatimin e standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit të sektorit publik (IPSAS)”. Nga shqyrtimi i dokumentacionit të vënë në dispozicion: dosje e çështjeve të ndjekura në lidhje me kontabilitetin dhe përmirësime të tjera ligjore; nuk rezultojnë të jetë e plotësuar me minutat mbledhjeve të grupeve të punës apo relacione “dhënie mendim” apo versione finale të miratuara të udhëzimeve të përpiluara apo të analizës të sipërpërmendur. Në kushtet kur prej disa vitesh është shtruar çështja se sistemi publik shqiptar i mungojnë standardet e kontabilitetit të miratuara, nuk disponojmë nga DH/MFK ndonjë mbledhje të dedikuar të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për propozimin e hartimit të një dokumenti të tillë tranzitor, duke përcaktuar çfarë konkretisht rregullon ai, çfarë ndryshimesh sjell?! Pika 2 thotë “rivënie në zbatim të rregullave në fushën e kontabilitetit publik”, ndërkohë që ngrihen çështjet: *A kanë qënë të përpiluara dhe të detyrueshme për zbatim më parë këto rregulla dhe kur pushuan së zbatuari?! Cila është përcaktuar si periudhë tranzitore?! Cilat IPSA janë përshtatur/adaptuar?!*

Në këtë Udhëzim, pika 8 thuhet se “Metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave në sektorin publik ka të bëjë me: *njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës; si dhe njohjen e të ardhurave në çastin e arkëtimit të tyre. Pra kemi të bëjmë me një “cash basis” të modifikuar.* Nëse ky udhëzim sjell ndryshime në njohjen trajtimin dhe mënyrën e kontabilizimit të transaksioneve të caktuara atëherë Udhëzimit i duhet të plotësojë me parashikim të një periudhë tranzicioni si cdo praktikë ndërkombëtare e Bordeve rregulluese dhe mbikqyrëse që nxjerr një standard apo letër pune shpjeguese për të shmangur konfuzion në interpretim dhe për një paraqitje të drejtë të pasqyrave financiare të njësisë të qeverisjes së përgjithshme brenda një viti ushtrimor.

Gjithashtu, në Udhëzimin nr.23 datë 22.12.2017 pika 30, konfirmohet se baza ligjore, rregullatore për përgatitjen e pasqyrave financiare është Udhëzimi nr. 14 datë 2006, i rishikuar 2007, 2008, i Ministrit të Financave “Mbi përgatitjen dhe publikimin e Pasqyrave Financiare Vjetore për institucionet qendrore, vendore dhe njësitë e zbatimit të projekteve për marrëveshjet me donatorët e huaj”. Nga shqyrtimi i ndryshimeve të vitit 2007 dhe 2008 në Udhëzimin nr. 14 datë 28.12.2006, konstatuam se ndryshimet e vitit 2008 shfuqizuan pikat 8 dhe 9 e rubrikës I-rë, përkatësisht: “*Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave, mbi bazën e informacionit të depozituar, harton brenda datës 15 Qershor 2007 përmbledhëset e llogarive vjetore 2006 në keto nivele; Për Ministrinë dhe Institucionet e tjera qendrore; Për ISSH dhe ISKSH Për njësitë e menaxhimit / zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatorë të huaj; Për organet e Qeverisjes Vendore*”, dhe “*Drejtoria e Kontabilitetit në Ministrinë e Financave mbi bazën e të gjithë informacionit të hartuar e depozituar **bën konsolidimin e pasqyrave financiare të vitit 2006 në nivel qendror e lokal dhe i raporton ato brenda datës 15 Korrik 2007***”. Udhëzimi nr.14 i datës 28.12.2006 i ndryshuar me Udhëzimin nr. 10 datë 27.2.2008, nuk parashikon një pikë se kush bën konsolidimin e pasqyrave financiar duke mbetur përsëri me Udhëzimet e përvitshme për mbyllje të llogarive të buxhetit nga Thesari. Një tjetër sqarim që nuk parashikohet nga

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

DH/MFK është raporti/lidhja midis Udhëzimi nr. 14 datë 28.12.2006 dhe Udhëzimi nr. 8 datë 9.3.2018. A janë ata plotësues të njëri tjetrit apo ai më i hershmi shfuqizohet.

Lidhur me parimin e njohjes dhe rregjistrimit të shpenzimit. Udhëzimi nr.23 datë 22.12.2017, në pikën pikën 1/b përcakton “Në pasqyrën vjetore të konsoliduar të shpenzimeve dhe të ardhurave të qeverisjes së përgjithshme përfshihen: Të gjitha shpenzimet publike të ndodhura (të dokumentuara) nga data 01.01.2017 deri më 31.12.2017 të njohura brenda kufirit të fondeve buxhetore disponibël dhe të rregjistruara në SIFQ për llogari të vitit 2017, pavarësisht nga data e kryerjes së pagesave (*accrual basis*)”. Udhëzimi nr.8 datë 09.03.2018, në pikën 37, përcakton “Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, para përgatitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor, janë të detyruara të rakordojnë, vetëm për të dhënat mbi bazë cash (*cash basis*), me degën e thesarit të juridiksionit që i mbulon. Sipas procedurave të sistemit të thesarit, ato rakordojnë të ardhurat dhe shpenzimet e periudhës ushtrimore, duke nënshkruar në dokumentin e akt-rakordimit apo situacionin e të ardhurave e shpenzimeve për vitin që raportohet. Rakordimi me sistemin e thesarit është i detyrueshëm për të dy palët”. Ndërkohë në pikën 42, gjejmë të cilësuar “Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme duhet të evidentojnë veçmas në pasqyrat financiare vjetore dhe zërin e detyrimeve të prapambetura të tyre ndaj të tretëve, për shpenzime, shërbime apo investime të kryera e të pafinancuara (*commitment*), për shkak të mungesës së fondeve. Për të evidentuar këto detyrime, do të përdoren llogari specifike të kontabilitetit të llogarisë 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”, në varësi të natyrës së tyre”.

Këto cilësime i gjejmë në shkelje të Ligjit për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë, neni 61 ku thuhet se shpenzimi njihet në momentin e ndodhjes pra jo të pagesës. Fakti që nuk ka fonde disponibël për pagesë nuk është arsye që këto shpenzime të njihen si shpenzime të periudhave të ardhshme pasi ato në të vërtetë kanë ndodhur.

2.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit, të rishikojë menjëherë Udhëzimin nr.8 datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme” me qëllim jo vetëm harmonizimin e tij me ligjin për menaxhimin e sistemit buxhetor dhe udhëzime të tjera në fushën e kontabilitetit, por edhe për të prerë rrugën e praktikave që sjellin ligjërimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

2.2 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë në cilësinë e Kryetarit të Bordit të KBFP, të analizojë përgjegjësinë individuale për përfshirjen në Udhëzimin nr.8 të cilësimeve që konstatohen në kundërshtim me kërkesat e Ligjit për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

4. Realizimi i rekomandimeve për masa me karakter organizativ, sipas cilësimeve në planin e veprimeve të hartuar nga subjekti i audituar, duke pasqyruar punën e bërë të analizuar

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

për rekomandimet e realizuara plotësisht, pjesërisht, në proces realizimi dhe sa nga rekomandimet nuk janë pranuar.

Nga KLSH janë rekomanduar 25 masa organizative, nga të cilat 12 masa nuk janë pranuar, 1 masë është pranuar pjesërisht dhe janë pranuar 12 masa, nga të cilat janë në proces zbatimi 5 masa organizative, 1 masë e zbatuar pjesërisht dhe 6 masa janë zbatuar.

Në mënyrë të detajuar realizimi i masave organizative paraqitet si më poshtë:

1.Gjetje nga auditimi: Nga auditimi për organizimin dhe funksionimin e DH/AB, konstatohet se, nuk ka një analizë të plotë në sektorin publik nga ana e DH/AB për njësitë të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që të paraqesin drejtë nivelin e shtrirjes së këtij shërbimi dhe cilësinë e tij në rang kombëtar. Raporti i pasqyruar nga DH/AB mbi sistemin dhe mbulimin me auditim për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme është bazuar vetëm në 119 njësi (entitete publike) dhe pa patur një analizë për një mbulim të plotë lidhur me këtë funksion. Në këtë raport, nuk përcaktohen kapacitetet audituese dhe mbulimi me auditim në shkallë sistemi, me njërën nga format e përcaktuara në nenin 10 “Organizimi i shërbimit të Auditimit të Brendshëm” të Ligjit 114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik” dhe në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar pikat 1 dhe 7, ku përcaktohet se “Njësitë publike brenda 6 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij vendimi, të bëjnë organizimin e njësive të auditimit të brendshëm”, kështu nuk arrijmë të shprehemi me bindje sa % të njësive që duhet të mbulohen me shërbim auditimi të brendshëm përfaqësohen nga numri 119 mbi të cilën përgatitet raporti vjetor.

Në kampionin prej 106 njësish që financohen nga Buxheti i Shtetit ku përfshihen Ministrinë, Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore dhe Institucionet e Pavarura të ngritura me ligj, u konstatua se në 24 prej tyre nuk ka mbulim me shërbimin e auditimit të brendshëm në njërën nga format e përcaktuara nga ligji. Kështu në Bashki si Poliçan, Has, Pukë, Konispol, Rrogozhinë Pustec dhe Delvinë nuk ka struktura të AB ndërsa në Bashkitë Cërrik, Belsh dhe Kurbin, është miratuar ngritja e strukturës AB, por nuk ka filluar plotësimi i strukturës përkatëse me auditues, fakt që tregon se 18% të njësive të pushtetit vendor nuk kanë mbulim me shërbim AB, ky tregues është më i lartë 30% nëse do të merrnim në konsideratë njësitë e qarkut dhe të prefekturës (12 njësi) të cilat nuk realizojnë mbulimin me auditim me një nga mënyrat e përcaktuara në ligj. Gjithashtu, konstatohet se në 15 Institucione të Pavarura, nuk realizohet mbulimi me shërbimin e auditimit të brendshëm sipas njërës nga format e parashikuara në ligj.

Sa më sipër trajtuar më hollësisht në faqet numër 9-10 të Raportit Përfundimtar të Auditimit, rekomandojmë:

1.1 Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj, të analizojë mbulimin me auditim të brendshëm për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme me njërën nga format e përcaktuara në bazën ligjore. Transparenca e një analize të tillë jo vetëm do të ndërgjegjësojë aktorët dhe faktorët që garantojnë shtrirjen e plotë të auditimit të brendshëm në sektorin publik, por do të krijojë premisat për rritjen e rolit të këtyre strukturave për një menaxhim financiar sipas kërkesave të kohës.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim është në proces zbatimi. Nga Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm janë ndërmarrë masa, nëpërmjet analizimit të gjendjes së sistemit të auditimit të brendshëm për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme, përfshirë edhe njësitë e qeverisjes vendore. Në këtë kuadër, për vitin 2019 janë programuar të kryhen:

- ☐ vlerësime të jashtme të cilësisë të veprimtarisë së 15 njërive të auditimit të brendshëm, (midis tyre janë përzgjedhur 7 njësi të auditimit të brendshëm që funksionojnë në pushtetin vendor);
- ☐ monitorimi i realizimit të shërbimit të auditimit të brendshëm në institucionet e pavarura (përgatitja e shkresës së Ministrit të Financave dhe Ekonomisë);
- ☐ monitorimi i realizimit të shërbimit të auditimit të brendshëm në pushtetin vendor (përgatitja e shkresës së Ministrit të Financave dhe Ekonomisë);
- ☐ monitorimi i funksionimit të njërive të auditimit të brendshëm me 1 ose 2 auditues të brendshëm (përgatitja e shkresës së Ministrit të Financave dhe Ekonomisë);
- ☐ monitorimi i realizimit të shërbimit të auditimit të brendshëm në qendrat spitalore (përgatitja e shkresës së Ministrit të Financave dhe Ekonomisë).

Në proces zbatimi

2.Gjetje nga auditimi: Nga auditimi është konstatuar se gjatë vitit 2017, 38 njësi të auditimit të brendshëm, nga njësitë e sektorit publik që financohen nga buxheti i shtetit dhe që raportojnë pranë DH/AB ose 32% e totalit të njërive, e zhvillojnë veprimtarinë e tyre me më pak se tre auditues, situatë në kundërshtim me pikën 3 të VKM nr. 83 datë 03.02.2016 “*Për miratimin e kriterëve të krijimit të njërive të auditit të brendshëm në sektoren publik*”, ku përcaktohet se: “*Njësia e AB përbëhet nga jo më pak se tre punonjës përfshirë dhe drejtuesin e njësisë*”. Po ashtu, konstatohen 7 njësi të auditit të brendshëm me drejtues të paçertifikuar dhe 24 njësi të auditit të brendshëm me 1/3 ose më shumë të punonjësve të pacertifikuar. Pra konstatohet se në një masë prej 45%, strukturat e auditimit të brendshëm edhe aty ku janë ngritur, nuk garantohen nga kapacitete njerëzore dhe profesionale. Kjo situatë (e pranishme më shumë në organet e pushtetit vendor dhe njësitë e varësisë) mund të çënojë arritjen e objektivave dhe përmbushjen e misionit të auditimit të brendshëm në shkallë sistemi.

Nga të dhënat e konsoliduara deri në fund të vitit 2017, referuar 119 njërive të qeverisjes qendrore, pushtet vendor, institucione të pavarura dhe shoqëri publike që raportojnë pranë DH/AB, veprimtaria mbulohet nga 400 auditues ose 93% e numrit të planifikuar. Nga këta të çertifikuar janë 308 auditues ose 77% e numrit të punonjësve të përfshirë në këto struktura dhe 92 auditues të pa çertifikuar ose 23%. Detajuar si 36 punonjës në proces çertifikimi dhe 56 punonjës që nuk e zotërojnë këtë certifikatë, por që duhet të ndjekin procesin e certifikimit. Në rang kombëtar, sipas evidencave të vëna në dispozicion nga DH/AB rezulton se me rritjen e numrit të njërive AB të ngritura në sektorin publik, niveli i audituesve të çertifikuar në këto struktura, ka rënë nga 90% në 77% në dy vitet e fundit. Jashtë sektorit publik janë aktualisht rreth 1600 auditues të çertifikuar (1911²⁷ auditues të çertifikuar nga të cilët vetëm 308 të punësuar në sektorin publik). Kjo flet për qarkullim të shpeshtë të stafit të AB, punësimin vetëm për efekt të plotësimit të kriterit të certifikimit apo emërimeve dhe largimeve politike.

Në raportin vjetor të KBFP për njësitë e qeverisjes së përgjithshme gjejmë të cituar faktin se 10 njësi kanë drejtues të paçertifikuar por asnjë iniciativë apo tërheqje vëmendje për titullarët e njërive përkatëse, ndërkohë që duhet theksuar se nga evidencat del se ky numër është 15 njësi,

²⁷Sipas regjistrimit të Audituesve të Çertifikuar të publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

përfshi këtu dhe njësitë e krijuara me 1 auditues në strukturë, apo 2 specialistë + 1 përgjegjës apo 1 specialist + 1 përgjegjës ku asnjë auditues i punësuar nuk është i certifikuar: Të gjitha këto njësi janë në shkelje të Ligjit nr.114/2015 "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", neni 11 pika b²⁸.

Nga ana tjetër, analiza e të dhënave të raportuara nga strukturat audituese, rezulton se, nga këta 400 auditues, 162 kanë eksperiencë pune në auditim deri në 5 vjet dhe 238 mbi 5 vjet punë si auditues ose 59 % e audituesve (238/400). Fakti që raportohet i grupuar numri i audituesve deri në 5 vjet, nuk jep informacion të saktë të punonjësve të përfshirë në këto struktura me vjetërsi nën 3 vite pune, për të gjykuar nivelin profesional real të rekrutimit dhe zbatimin e kriterit të punësimit në strukturat e AB.

Në raportin vjetor të sistemit KBFP për vitin 2017 DH/AB konkludon me opinionin se: " ... *Vihet re interesi në rritje i punonjësve të rinj për t'u punësuar në strukturat audituese. Kjo shihet si një frymë e re, e përshtatur me zhvillimet teknologjike dhe energjinë që karakterizojnë brezat e rinj. Ata janë një gjeneratë e re që në bashkëpunim me audituesit me përvojë do të realizojnë në të ardhmen nivel gjithnjë e më të lartë të cilësisë së punës së audituesve*", opinion që në gjykimin tonë nuk është i saktë dhe serioz. Në vend të vënies së theksit në çështjen e ekzistencës së strukturave të ngritura në shkelje të ligjit, të punësimit formal apo në shkelje të ligjit dhe me tregues performance shumë të dobët, flitet për të si një çështje politikash punësimi për brezat e rinj.

2.1 Rekomandimi: Analiza dhe raporti vjetor për sistemin KBFP, duhet të bazohen në një lexim real të të dhënave që raportohen nga strukturat e AB, duke qënë gjithmonë të qartë për të sjellë në vëmendje të Qeverisë dhe Kuvendit të rasteve ku strukturat janë ngritur në shkelje të ligjit, bëjnë punësime formale apo në shkelje të ligjit (me persona të pacertifikuar dhe që nuk plotësojnë kriteret për realizimin e këtyre funksioneve) dhe me tregues performance shumë të dobët.

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

2.2 Rekomandimi: Raporti i shkeljeve të konstatuara pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë të bëhet për cdo rast duke rekomanduar edhe tërheqjen e vëmendjes për Titullarët ku evidentohen këto shkelje.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

3. Gjetje nga auditimi Nga auditimi i Planeve Strategjike të Auditit të Brendshëm të Institucioneve Qendrore u konstatua se në 12 (dymbëdhjetë) prej tyre kishte mospërputhje në numrin e subjekteve për tu audituar mes planeve strategjike individuale të njërive dhe atij të konsoliduar, si p.sh Ministria e Punëve të Jashtme (tani Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme), Ministria e Drejtësisë, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Ministria e Integritimit Evropian, Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Kulturës, Ministria e Energjitikës dhe Industrisë, Ministria e Mirqënies Sociale dhe Rinisë, Ministria e Mjedisit, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Zhvillimit Urban, Ministria e Punëve të Brendshme. Nga auditimi i Planeve Strategjike të Auditit të brendshëm të Njërive të Vetëqeverisjes Vendore, u

²⁸ Ligji nr.114/2015, neni 11, pika 2.b) drejtuesi i njësisë së auditimit të brendshëm duhet të jetë i certifikuar si "Auditues i brendshëm" dhe të ketë përvojë pune 5 vjet si auditues i brendshëm ose i jashtëm;

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

konstatua se në 10 (dhjetë) prej tyre kishte mospërputhje me numrin e subjekteve për tu audituar, përkatësisht Bashkia Gramsh, Bashkia Mat, Bashkia Gjirokastrë, Bashkia Elbasan, Bashkia Tepelenë, Bashkia Divjakë, Bashkia Skrapar, Bashkia Lushnje, Bashkia Durrës, Bashkia Berat. Nga auditimi me zgjedhje u konstatua se, 19 njësi të auditit të brendshëm (nga 90 të kampionuara), nuk kanë zbatuar afatin e dërgimit të planeve me një diapazon nga 1 ditë në 4 muaj (rasti i Albkontrollit). Me vonesë janë paraqitur planet nga njësitë e auditimit të DPD, Shoqëria e parë financiar e zhvillimit, DPT, Posta Shqiptare, etj.

Gjithashtu, gjatë auditimit u konstatua se, ka subjekte të cilat gjatë vitit kryejnë rishikim të planeve strategjike dhe vjetore të auditimit të brendshëm. Nga auditimi i dosjeve të NJAB që kanë bërë ndryshime të planeve vjetore u konstatua se, problematika më e madhe qëndronte në paraqitjen e këtyre ndryshimeve, konkretisht nga 18 institucione 8 prej tyre nuk kishin bashkangjitur memon argumentuese mbi ndryshimet e ndodhura ndërsa në pjesën tjetër u konstatuan raste të detajimit të planit fillestar si dhe raste të tjera të mosdetajimit të këtij plani dhe nuk është i qartë shkaku për ndryshimin e planit vjetor të miratuar. Manuali i Auditit të Brendshëm, pika 3.5 “*Rishikimi i planeve strategjike dhe vjetor të auditimit të brendshëm*” ka parashikuar mënyrën se si duhet të operohet në rastet e ndryshimeve në plane, konkretisht: *Ndryshimet në planin vjetor të Auditimit të Brendshëm duhet të arsyetohen me shkrim nga drejtuesi i NJAB, ndryshime të cilat miratohen nga titullari i njësisë, pasi të jetë marrë edhe mendimi i Komitetit të Auditimit, (atje ku krijohet). Të gjithë planet vjetorë dhe strategjike të rishikuar të auditimit të brendshëm duhet t’i dërgohen strukturës përgjegjëse të harmonizimit për AB-në, së bashku me shpjegimet e ndryshimeve të bëra.* Nga të dhënat e auditimit të realizuar në subjektin ISSH, konstatuam pasaktësi lidhur me të dhënat e raportuara nga DH/AB, referuar ndryshimeve strukturore të ndodhura si dhe ndryshimit të planeve si pasojë e këtyre ndryshimeve. Po kështu konstatohet se subjekti FSDKSH, ka raportuar 19 auditime të realizuara ndërkohë që në evidencat e DH/AB ky subjekt raportohet me realizim të 22 auditimeve. Pra të dhënat e konsolidura dhe të pasqyruara nga ana e DH/AB në raportin vjetor, përmbajnë pasaktësi dhe mbartin gabime si të strukturave të auditimit që raportojnë edhe të gabimeve njerëzore gjatë përpunimit dhe konsolidimit.

3.1 Rekomandimi: DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj, të rishikojë dhe të unifikojë formatin e shkresave shoqëruese të raportimit të ndryshimit të planit vjetor pranë DH/AB për gjatë vitit raportues, duke kërkuar cilësimin në numër dhe në përmbajtje të auditimeve që ndryshojnë dhe argumentimin e ndryshimit.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezultoi i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

4. Gjetje nga auditimi: DH/AB shprehet raport se “...Përveç vlerësimit të jashtëm të cilësisë, vlerësimet e brendshme janë një element shumë i rëndësishëm i cili siguron monitorimin dhe mbikëqyrjen e punës së audituesve në vijimësi. DH eidenton: se 40 njësi AB ose 30% e sistemit AB nuk garantojnë sigurojnë kontrollin e vlerësimit të cilësisë”. Nga shqyrtimi i evidencave të vëna në dispozicion rezultojnë 22 njësi me 1 auditues dhe 26 njësi me 2 auditues pra gjithsej 48 njësi ose 40% e sistemit AB janë në shkelje të Ligjit nr.114/2015 dhe nuk garantojnë kontrollin e brendshëm të cilësisë. Në vijim, grupi i auditimit ka shqyrtuar evidencat duke marrë në konsideratë dhe faktorin “aftësi dhe kapacitete profesionale” ku eidentojmë se për 15 njësi që vërtetë plotësojnë kriterin ligjor 2+1 të audituesve të punësuar por raporti: auditues të

KONTROLLI I LARTË I SHETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

paçertifikuar kundrejt numrit total audituesish është mbi 1/3 sipas kriterit ligjor. Këto njësi jo vetëm që janë në shkelje të VKM nr.83 dt.3.2.2016 "Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësisë të auditimit të brendshëm në sektorin publik", por duhen të merren në konsideratë kur flasim për vlerësim të cilësisë së auditimit dhe efikasitetin e tij.

Kemi konstatuar se 15 njësi AB, raportojnë një realizim plani 100-200% por me tregues performance shumë të dobët si psh: përqindja mesatare e zbatimit të rekomandimeve prej 36% dhe gjetje në vlerë prej 17 milion lekë në total. Raste të tilla si:

1) K.sh.a me asnjë gjetje në vlerë nga auditimi i brendshëm ndërkohë që nga raporti i auditimit të KLSH vetëm vlera e një gjetje me dëm ekonomik në një marrëdhënie kontraktore është 41.5 milion lekë,

2) Bashkia Kuçovë, Vorë me zero rekomandime në dy vjet,

3) Bashkia Kolonjë, me realizim 200% të planit të auditimit por vetëm me 11 rekomandime që do të thotë që ka patur dhe auditime me as edhe 1 (një) gjetje dhe rekomandim. Fakti që kjo njësi ka kryer 28 auditime në 12 muaj koha mesatare për një auditim ka qënë 0.4 muaj pra në më pak se 10 ditë lind pyetja a kanë qënë këto angazhime auditimi apo inspektime?

4) Bashkia Dibër me 0% rekomandime të zbatuara,

5) Bashkia Malësia e Madhe në 14 auditime (175% realizimi plani) ka dhënë gjithsej 13 rekomandime pra më pak se 1 (një) rekomandim për auditim dhe për më tepër raporton vetëm 1 (një) të zbatuar.

Këto fakte, duhet të sillëshin në vëmendje në Raportin vjetor të KBFP dhe të paraqiteshin në analizë dhe opinion me profesionalizëm dhe transparencën e duhur në funksion të zbatimit të përgjegjësisë ligjore që kjo drejtori ka për përpilimin e këtij raporti.

Nëse këto 15 njësi, ku efikasiteti shumë i ulët është evidente, i shtohen numrit të njësisë të raportuara më lart si njësi që nuk garantojnë sigurimin e cilësisë së auditimit e çojnë në 63 njësi apo **53% të sistemit të AB ku sistemi i sigurimit të cilësisë mungon ose nuk funksionon, rrjedhimisht ky sistem është inefficent**. E llogaritur mbi bazën e kostos mesatare për një auditues sipas Planit Strategjik 2017-2020: 1300.6 lekë, **totali i kostos së auditimeve të kryera nga njësitë e mësipërme është 26,012 mijë lekë dhe treguesi i dobishmërisë së auditimit do të ishte 0.18 lekë/1 lekë të shpenzuar** (duke supozuar se dëmet e vlerësuara janë të arkëtueshme).

Gjithashtu inefficencë totale konstatohet në 10 njësi AB të cilat nuk kanë raportuar asnjë aktivitet si psh: Universiteti i Tiranës, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Bashkia Klos, Prrenjas, Tropojë etj të cilat kanë kryer zero aktivitet përgjatë vitit 2017, njësi këto me një numër punonjësish prej 12 auditues (paga vjetore e përllogaritur 16,380 mijë lekë).

4.1 Rekomandimi: DH/AB në mënyrë të menjëhershme duhet të analizojë me profesionalizëm dhe në thellësi çështjen e efektivitetit dhe efikasitetit të njësisë AB dhe të reflektojë këtë analizë dhe rezultatet e saj në opinionet e dhëna në raportin vjetor të KBFP.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, DH/KBFP është shprehur se raporti vjetor i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në lidhje me funksionimin e strukturave të njësisë të auditimit të brendshëm, analizon në mënyrë të detajuar, përcakton problematikat, kufizimet dhe prioritetet për të ardhmen në lidhje me efektivitetin dhe efikasitetin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm në sektorin publik. Pjesë e këtij raporti bëhen edhe konkluzionet që dalin nga vlerësimet e jashtme të cilësisë që kryhen çdo vit nga Drejtoria e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, megjithatë grupi i auditimit vlerëson se konkluzionet e raportuara në këtë Raport, nuk janë gjithëpërfshirëse së gjetjes dhe rekomandimit të sipërcituar.

Rekomandimi rezulton i pranuar pjesërisht

5. Gjetje nga auditimi: Bazuar në të dhënat e raportuara pranë DH/AB për vitin 2017, strukturat e 119 njësive të auditimit të brendshëm përmes 400 audituesve që ushtrojnë funksionet në to, kanë konstatuar një nivel dëmi ekonomik në shkallë sistemi prej 7,848,500 mijë lekë, vlerë që krahasuar me vitin 2016, është 3.7 herë më e lartë. Megjithatë, analiza tregon se në këtë vlerë shuma prej 6,029,000 mijë lekë i përket një auditimi të kryer nga NJAB e Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në auditimin e ushtruar në Autoritetin Rrugor Shqiptar, fakt që tregon se në shkallë sistemi niveli i shkeljeve të konstatuara vetëm 1,819,500 mijë lekë dhe më i ulët se viti 2016 ose më i ulti në 5 vitet e fundit. Edhe në numër 6.286 rastet e konstatuara për gjatë vitit 2017, janë më të ulta se numri prej 9.421 rastet e raportuara për vitin 2016.

Tabela.1 Vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 5 vjeçare, shprehur në 000/lekë me ARRSH.

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	7.848.500
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400

Burimi i të dhënave: DH/AB përpunuar grupi i auditimit

Tabela.2 Vlera e dëmit në nivel total për një periudhë 5 vjeçare, shprehur në 000/lekë pa ARRSH.

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totali (në vlerë)	3.199.964	4.321.991	20.138.457	68.789.045	2.111.308	1.819.500
Totali (në numër)	4.698	3.556	4.441	4.186	9.421	6.286
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400

NJAB e MIE përbëhet nga 8 auditues e cila ka konstatuar 6,029,000 mijë lekë gjetje me dëm ekonomik në gjithsej 38 auditime të realizuara gjatë vitit 2017, ndërsa pjesa tjetër e gjetjeve me dëm ekonomik prej 1,819,500 mijë lekë i përket 118 NJAB të tjera që në përbërje të tyre kanë 392 auditues dhe kanë realizuar 1322 auditime. Vlera e dëmeve të konstatuara nga strukturat e auditimit të brendshëm nuk është tregues domethënës për efikasitetin e sistemit, kjo referuar literaturës apo praktikave ndërkombëtare. Megjithatë, në kushtet e Shqipërisë duhet të lexohet si inefficiencë dhe varësi e plotë e këtyre strukturave nga titullarët e institucioneve, nëse i referohemi gjetjeve me dëm ekonomik të konstatuara nga audituesit e jashtëm shtetëror (KLSH), në po të njëjtat subjekte.

Gjatë këtij viti nga audituesit e brendshëm janë konstatuar 18 raste për investigim të mëtejshëm nga njësi të specializuara, kryesisht strukturat e Ministrisë së Energjisë dhe Infrastrukturës, Ministrisë së Brendshme, Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, Ministrisë së Mbrojtjes, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, AKU, Shërbimi Kombëtar i Punësimit, Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve, P.Sh sha, Albpetrol, Drejtoria e Përgjithshme e Transportit Rrugor dhe Bashkia Kukës. Pesë prej këtyre rasteve i janë drejtuar për investigim të mëtejshëm Drejtorisë së Inspektimit Financiar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, pesë raste prokurorive të rretheve përkatëse, rastet e tjera i janë drejtuar titullarëve të njësive publike, Agjensisë së Prokurimit dhe Drejtorive të Policisë së Qarqeve përkatëse.

Në konkluzion, opinioni i dhënë në Raportin vjetor të KBFP nga DH/AB: “Gjetjet me dëm ekonomik kanë një rritje të konsiderueshme krahasuar me gjetjet e vitit të mëparshëm. Kjo si pasojë e frymës Qeverisëse për të luftuar korrupsionin. Gjithashtu, ndikim ka patur dhe rritja e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

aftësisë profesionale të audituesve të brendshëm, thellimi i njohurive në fushat specifike, ashtu edhe në aksesin e pakufizuar në përdorimin e dokumentacioneve dhe informacioneve në subjektet e audituara” nuk qëndron dhe është i bazuar mbi një analizë sipërfaqësore duke lënë të patrajtuar çështjen efikasitetit dhe performancës së njësive sipas karakteristikave të tyre (njësi qëndrore, vendore apo të pavaruara) bazuar në numër gjetjesh kundrejt problematikave të ngritura nga auditimi i jashtëm (KLSH). Kjo do të shërbente si një instrument sinjalizues për mungesën e theksuar të pavarësisë dhe kompetencën e NJAB-ve dhe rrjedhimisht dhënien e rekomandimeve relevante për përmirësimin e sistemit të kontrollit të brendshëm financiar në zbatim të ligjit të MFK neni 18, pika 3.

5.1 Rekomandimi: DH/AB të bëjë një analizë të drejtë dhe të plotë të nivelit dhe llojit të gjetjeve në raport me shtrirjen e strukturës AB në sektorin publik dhe në reflektim të rekomandimeve të KLSH si auditues i jashtëm. Të raportojë drejt pranë Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë nivelin e performancës së strukturave AB dhe efikasitetit të punës së tyre. Plotësia dhe saktësia e raportimit mbi këtë sistem është jo vetëm obligim ligjor por edhe përgjegjëshmëri ndaj funksioneve që kryhen.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

6. Gjetje nga auditimi: Konstatohet se në Manualin e Auditimit të Brendshëm, publikuar në vitin 2016, nuk është përcaktuar qartë çështja e zbatimit të rekomandimeve e as mënyra e raportimit të tyre. Ndjekja në dinamikë e zbatimit të rekomandimeve është një nga treguesit thelbësor të performancës dhe efikasitetit të auditimit të brendshëm për përmirësimin e veprimtarisë dhe efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e sektorit publik. Kjo mangësi zbeh rolin e auditimit të brendshëm si mbështetës i titullarit të institucionit në arritjen e objektivave të njësisë dhe bie ndesh me kërkesat e Ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin publik”, nenit 6, “Roli i auditimit të brendshëm”, gërma “ç”, ku përcaktohet “ç) duke ndjekur zbatimin e rekomandimeve të dhëna”, nenit 14, “Përgjegjësitë e drejtuesit të njësisë së auditimit të brendshëm” gërma “iv”, ku përcaktohet, “iv) veprimet e ndërmarra nga titullari i njësisë publike për zbatimin e rekomandimeve, si dhe çdo rekomandim të pazbatuar;”, si dhe nenit 24 “Përgjegjësitë e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm”, gërma “ë”, ku përcaktohet se: “ë) analizon rekomandimet e dhëna në raportet vjetore të njësive të auditimit të brendshëm”.

Nga auditimi u konstatua se, në formularin nr. 4, “Rekomandimet e dhëna nga NJAB për periudhën (...)”, pasqyrohen të dhënat për rekomandimet **e pranuar dhe të zbatuara** gjithsej, sipas prioriteteve, **por nuk pasqyrohen të dhënat për rekomandimet e papranuara dhe arsyet se pse**. Po ashtu nga auditimi i dosjeve u konstatua se, pjesa më e madhe e njësive publike totalin e rekomandimeve të dhëna në vitin paraprak nuk janë hedhur fare ose janë të pasakta.

6.1 Rekomandimi: Drejtoria DH/AB të shprehet qartë me anë të një udhëzuesi mbi domosdoshmërinë e një auditimi vjetor për zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimet e mëparshme, auditim i cili duhet të analizojë statusin e rekomandimeve, shkakët dhe përgjegjësitë e moszbatimit të tyre. Ky instrument shikohet nga ne, si një mënyrë për të ndërgjegjësuar strukturat drejtuese lidhur me rëndësinë e cilësisë së rekomandimeve të AB dhe shkallën e zbatimit të tyre si vlerë e shtuar në arritjen e objektivave të institucionit dhe si tregues i matjes së efikasitetit të funksionit AB.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

7.Gjetje nga auditimi: Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm DH/AB, është organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së njësive të auditimit të brendshëm. Për vitin 2017, janë kryer 5 vlerësime të cilësisë, nga kjo strukturë në bashkëpunim me ekspertë të SIGMAS-s, në Ministrinë e Shëndetësisë, në Ministrinë e Zhvillimit Urban, në Autoritetin Rugor Shqiptar dhe në bashkitë Berat dhe Fier. Sipas intervistave përzgjedhja është bazuar në metodologji por nuk specifikohen kriteret e përzgjedhjes. Gjatë auditimit, u shqyrtuan të gjitha dosjet e vlerësimit të jashtëm të cilësisë, dhe u konstatua se kishte mungesë në inventarin e letrave të punës. Duke qenë se rezultatet e vlerësimit janë opinione që kanë të bëjnë me zbatueshmërinë e standarteve, ligjit dhe praktikave më të mira profesionale dhe zbatueshmërinë e përgjegjësive nga ana e titullarit mbi kryerjen e shërbimit të AB-së është e nevojshme që këto dokumente, të jenë pjesë e dosjeve në mënyrë që të arrihet dhënia e sigurisë së arsyeshme mbi punën e kryer.

Po ashtu theksojmë nevojën e pranisë së të gjithë dokumentave zyrtarë të auditimit në dosje, si projekt raporte dhe raporte finale. Gjithashtu nevojën e unifikimit të opinionit të dhënë në fund, duke shmangur në këto kushte situatën e konstatuar me ARRSH-në, ku në dy projekt- raporte janë dy rezultate të ndryshme, njëherë me ngjyrë të verdhë e cila vlerëson përputhjen e pjesshme me kriterin, por përmirësim të nevojshëm në fusha të caktuara dhe herën tjetër ngjyrë portokalli që vlerëson përputhjen në disa fusha që kërkojnë përmirësime kritike (të domosdoshme) duke mos formalizuar një opinion përfundimtar zyrtar për vlerësimin e kryer.

Bazuar në pikën 7.2.1 të Manualit të Auditimit të Brendshëm publik “Vlerësimi i jashtëm i cilësisë i kryer nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e AB”, ku përcaktohet se “Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm duhet të vlerësojë NJAB, si më poshtë: - të paktën një herë në 5 vjet;” DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB në përputhje me standardet ndërkombëtare të miratuara gjatë vitit 2017 duhej të kishte vlerësuar jo më pak se 23 NJAB (119:5). Fakti që, gjatë këtij viti nga DH/AB, janë kryer vetëm 5 kontrole të cilësisë ose rreth 22% e detyrimit të përcaktuar sipas manualit, tregon se kjo strukturë me kapacitetet që ka e ka të pamundur të arrijë përmbushjen e objektivit prej 23 vlerësime të jashtëme të cilësisë.

Nga auditimi konstatohet, DH/AB nuk ka hartuar programin vjetor për vlerësimin e jashtëm të cilësisë për periudhën deri në dhjetor 2017 pasi deri në përfundim të këtij auditimi nuk na u paraqit një dokument i tillë, çka bën të mos japim siguri mbi metodën e përdorur për kryerjen e misionëve dhe përputhshmërinë me Manualin përkatës.

Po ashtu DH/AB ka për detyrë krijimin dhe përditësimin çdo vit të regjistrit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë së NJAB-ve, ku duhet të përfshihen të dhënat lidhur me:

- numrin e subjekteve,- statusin organizativ të NJAB,- nivelin e riskut,- frekuencën e kryerjes së vlerësimeve të jashtme,- nivelin e kualifikimit të stafëve të NJAB-ve,- numrin e rekomandimeve të dhëna NJAB-ve për përmirësim,- vlerësimet e jashtme kryer nga KLSH apo vlerësues të kualifikuar të pavarur. Grupit të auditimit ky regjistër iu dërgua elektronikisht por u konstatua se nuk arrijmë të marrim informacion mbi totalin e njësive publike që kanë ngritur strukturën AB, për frekuencën e kryerjes së vlerësimeve të tyre apo riskun. Më shumë ky regjistër vjen në formën e një database me institucionet ku është kryer vlerësimi. Nga ana e grupit të auditimit,

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

gjykojmë të arsyeshme se DH/AB duhet të ketë një pasqyrë të përditësuar të të gjitha njësive publike lidhur me vlerësimin e cilësisë dhe planifikimin e saj, në zbatim të gërmës a, të nenit 24 “Përgjegjësitë e DH/AB” me qëllim realizimin e monitorimit të veprimtarisë në nivel kombëtar.

7.1 Rekomandimi: DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB të studiojë me përgjegjësi kapacitetet audituese që ka dhe duhet të ketë për mbulimin e detyrave funksionale që rrjedhin nga zbatimi i Ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” dhe t’i propozojë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, gjetjen e rrugëve efektive për realizimin e objektivit për 23 vlerësime të jashtme të cilësisë çdo vit.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Në kuadër të përmirësimit të proceseve monitoruese dhe vlerësuese për veprimtarinë e strukturave të auditimit të brendshëm, të ngritura në njësitë publike, nga DH/KBFP është vlerësuar se do të mbahet në konsideratë çështja e kapaciteteve të burimeve njerëzore të Drejtorisë së Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, në fokus të gjetjes së mundësive reale dhe në koordinim edhe me objektivat e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për të shtuar përbërjen e personelit të drejtorisë. Aktualisht, siç është përmendur edhe në rekomandimin e mësipërm, Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm ka planifikuar një numër më të madh të njësive të auditimit të brendshëm të cilat do t’i nënshtrohen procesit të vlerësimit të jashtëm për këtë vit (nga 10 subjekte në 15 subjekte), duke ju përafruar objektivit për të kryer mesatarisht 23 vlerësime çdo vit, megjithëse ekzistojnë vende vakante në këtë strukturë

Në proces zbatimi

8. Gjetje nga auditimi: auditimi në lidhje me certifikimin e audituesve të brendshëm publik, u konstatua se DH/AB ka zbatuar kërkesat e përcaktuara në rregulloren e miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 37, datë 16.03.2016. Nga auditimi u konstatua se i gjithë dokumentacioni që lidhet me mbledhjet e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm dhe dokumentacioni që lidhet me zhvillimin e procesit të certifikimit të Audituesve të Brendshëm sikundër përcaktohet në nenet 6 dhe 8 të Urdhërit të Ministrit të Financave nr. 37, datë 10.03.2016 “Për miratimin e Rregullores për procedurat e certifikimit të Audituesve të Brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, **është inventarizuar por nuk është dorëzuar në Arkivin e Ministrisë** nga Sekretari i KKAB dhe nga nëpunësi përgjegjës për procesin e certifikimit të Audituesve të Brendshëm, në kundërshtim me pikën 5, të nenit 6, ku përcaktohet se Sekretari i KKAB është përgjegjës për: “Arkivimin në fund të çdo procesi certifikimi të të gjithë dokumenatve që lidhen me zhvillimin e mbledhjeve të Komisionit” dhe me pikën 10 të nenit 8, ku përcaktohet se, nëpunësi përgjegjës për procesin e certifikimit të AB, është përgjegjës për: “Dorëzimin në përfundim të çdo procesi certifikimi të dokumenteve në arkivin e Ministrisë së Financave, në përputhje me ligjet në fuqi”.

Nga auditimi konstatohet se, në zbatim të nenit 23 të Rregullores nr. 37, datë 10.03.2016, është përcaktuar se: me shkresën nr.13169, datë 26.09.2017 të Drejtorit të Përgjithshëm të DH/AB&MFK është caktuar Komisionin i asgjësimit të fletoreve të testeve paraprake, të provimit dhe riprovimit, i ndryshuar me shkresën nr.13199/1 datë 29.09.2017 (është ndryshuar njëri prej anëtarëve të këtij komisioni), i përbërë prej z.B. L Drejtor i DH/AB, S. B, specialist në DH/AB dhe D. E, specialist në sektorin e Shërbimeve. Ky komision ka mbajtur procesverbalin e datës 23.10.2017 mbi procesin e asgjësimit të materialeve dhe fletoreve të procesit të certifikimit

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

për sezonin 2016-2017, ku ka cilësuar numrin e fletoreve për secilin test paraprak, për provimin dhe riprovimin me shkrim dhe për modulën specifike. Në këtë procesverbal cilësohet se ky Komision **ka bërë numërimin e fletoreve** dhe më pas **asgjësimin e tyre nëpërmjet procesit të grisjes**. I gjithë ky proces është dokumentuar vetëm nëpërmjet një procesverbali në trajtë narrative, pa prova të tjera justifikuese mbështetëse dhe të besueshme, si fotografi apo video të këtij procesi, për të garantuar siguri dhe besueshmëri. Konstatohet se, në nenin 23 të rregullores nr. 37, datë 10.03.2016, është përcaktuar se: *“Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit. Asgjësimi i tyre bëhet nga një komision prej tre anëtarësh, të caktuar me urdhër nga struktura përgjegjëse për kualifikimin në përbërje të të cilit janë dy punonjës të strukturës përkatëse për kualifikimin dhe një punonjës i strukturës përgjegjëse për shërbimet në Ministrinë e Financave. Deri në asgjësimin e tyre, fletoret administrohen nga struktura përgjegjëse për kualifikimin”*.

Ky përcaktim nuk është në përputhje me Kreun II-E “Ekspertiza e vlerës së ruajtjes së dokumenteve të Normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë” të miratuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në zbatim të nenit 15 të Ligjit nr. 9154 datë 06.11.2003 “Për Arkivat”, nenet 32-35, ku përcaktohen detyrimet e subjekteve shtetërore të cilat hartojnë listën konkrete të dokumenteve të tyre me rëndësi historike dhe me afat ruajtje të përkohshme, si dhe përcaktojnë afatet e ruajtjes për këto të fundit sipas modelit nr. 11, si dhe mënyra e asgjësimit të dokumenteve sipas listës së veçimit. Mënyra e asgjësimit e përcaktuar në këtë Rregullore është e gabuar dhe në kundërshtim me kriteret e përcaktuara në nenin 35 të “Normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë”, ku përcaktohet se, asgjësimi i dosjeve të përfshira në listën e veçimit, bëhet nga arkivi, apo sekretari-arkivi i subjektit shtetëror apo jo shtetëror dhe për asgjësimin e tyre mbahet procesverbal sipas modelit.12. të përcaktuar në këto norma. Asgjësimi brenda 3 muajve pas përfundimit nuk lejon të kryhet auditim përputhshmërie mbi mënyrën se si është kryer procesi.

8.1 Rekomandimi: DH/AB të marrë masa të menjëhershme për arkivimin e dokumentacionit që lidhet me veprimtarinë e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm dhe me dokumentimin e procesit të certifikimit të Audituesve të Brendshëm.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, në bashkëpunim me Sektorin e Arkiv Protokollit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është kryer inventarizimi dhe arkivimi konform kuadrit ligjor në fuqi, për të gjithë dokumentacionin shkresor që lidhet me veprimtarinë e Komisionit të Kualifikimit të Auditimit të Brendshëm, si më poshtë:

- ☐ Procesi i certifikimit për “Auditues të Brendshëm në sektorin publik për sezonin 2016-2017”;
- ☐ Procesi i certifikimit për “Auditues të Brendshëm në sektorin publik për sezonin 2017-2018”;
- ☐ Procesi i Trajnimit të vijueshëm Profesional të auditues të brendshëm në sektorin publik për vitin 2016;
- ☐ Procesi i Trajnimit të vijueshëm Profesional të auditues të brendshëm në sektorin publik për vitin 2017.

I zbatuar

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

8.2 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë në cilësinë e përgjegjësit për bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së AB të shfuqizojë nenin 23 të rregullores nr. 37, datë 10.03.2016 i cili specifikon se “Dokumentet zyrtare që përgatiten lidhur me procesin e certifikimit dorëzohen dhe ruhen në protokollin e Ministrisë së Financave në përputhje me legjislacionin në fuqi, me përjashtim të fletoreve të provimeve dhe riprovimeve të kandidatëve pjesëmarrës, të cilat ruhen jo më shumë se 3 muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit si dhe të urdhërojë veçimin dhe asgjësimin e dokumentacionit të përkohshëm në përputhje me normat tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm i është drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave me shkresën nr.16755, datë 18.09.2018 “Kërkesë për interpretim të vlerës së ruajtjes të dokumentave”, në të cilën ka kërkuar interpretimin nëse tipologjia e dokumentit “fletore provimi dhe riprovimi” mund të përfshihet në listën e dokumentave që duhet të vlerësohen nga Komisionet e Ekspertizës së institucionit shtetëror në dokumenta me afat ruajtje të përkohshme.

Për sa më sipër, në shkresën e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave nr.8766/1, datë 25.09.2018 argumentohet se ky lloj dokumenti nuk përfshihet në listën “tip” me afatet e ruajtjes së dokumenteve me “Rëndësi Historike Kombëtare”, pasi janë dokumenta masive dhe ruhen në sektorët përkatës të subjektit shtetëror, si dhe në momentin që humbasin vlerën operative të ruajtjes, nxirren për asgjësim sipas rregullave të vetë sektorit që i disponon. Për këtë çështje Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave na sugjeron që afati i ruajtjes së këtij lloji dokumenti të jetë jo më shumë se gjashtë muaj nga data e dhënies së provimit/riprovimit, pasi sipas normave tekniko-profesionale brenda gjashtë muajorit të parë të vitit pasardhës, sekretaria apo arkivi mbyll dosjet e hapura sipas pasqyrës emërtuese të çeljes së tyre dhe bën dorëzimin në arkiv. Prandaj, si rezultat i këtij interpretimi ligjor dhe profesional të mësipërm, nuk është parë e arsyeshme për të ndryshuar nenin 23 të rregullores, mbi procedurën e asgjësimit të materialeve të provimeve, por grupi i auditimit vlerëson se në zbatim edhe të sygjërimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, afati prej 3 muajsh duhet të rishikohet në rregullore, duke u përcaktuar minimalisht 6 muaj.

I zbatuar

9. Gjetje nga auditimi Nga auditimi për ushtrimin e funksioneve të DH/AB lidhur me hartimin dhe përditësimin e Regjistrit Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të certifikuar konstatohet se: DH/AB mban regjistrin për audituesit e brendshëm që certifikohen si “Auditues i Brendshëm në Sektorin Publik”, të emërtuar “Regjistri Themeltar i Audituesve të Brendshëm për çdo vit akademik” në të cilin përshkruhen: Numri rendor që fillon me numrin 1, numri i amzës që fillon me numrin 0001, periudha e trajnimit, emri atësia mbiemri, modulet e trajnimit nga 1 në 5 (6 deri vitin e kaluar), data e lëshimit të certifikatës, vlerësimi dhe nënshkrimi i audituesit. Nga auditimi u konstatua se forma dhe përmbajtja e Regjistrit të Audituesve të Brendshëm përmban informacion të limituar. Regjistri duhet të emërtohet “Regjistri Kombëtar i Audituesve të Brendshëm të Certifikuar”, për periudhën ..., ashtu siç është përcaktuar në ligj, dhe të përmbajë informacion agregat në vite. Kjo do të mundësojë një pamje më të përgjithshme dhe me detaje të nevojshme për çdo person të përfshirë në sistemin e certifikimit të audituesve të brendshëm

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

publik në Shqipëri, si dhe do ta bëjë këtë regjistër më të sigurt dhe më pak të cenueshëm prej manipulimit, apo ndërhyrjeve abuzive. Përcaktimi i vlerës dhe i afatit të ruajtjes të Regjistri Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të Çertifikuar, si një dokument zyrtar i cili duhet të pasqyrojë të dhënat kryesore që përmban certifikata me të cilën pajisen audituesit e çertifikuar si emrin atësinë mbiemrin, numrin e amzës, datën e lëshimit të certifikatës, vlerësimin e komisionit dhe nënshkrimin e audituesit të certifikuar dhe i shërben poseduesit të saj për të gjithë kohën që ai është i punësuar duhet të bëhet në përputhje me pikën 1, të nenit 7, të ligjit nr. 9154, datë 6.11.2003 “Për Arkivat”. Ky regjistër, krahas publikimit në faqen zyrtare të internetit në rubrikën përkatëse të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë duke ruajtur të dhënat personale të personave, duhet të protokollohet dhe të ruhet në arkivë, si dokument i ruajtjes së përhershme dhe të shtohet me listën e audituesve të çertifikuar çdo vit.

Nga auditimi u konstatua se regjistri sipas të cilit DH/AB kryen administrimin e të dhënave të audituesve që kanë ndjekur trajnimin e vijueshëm profesional, nuk rezulton të garantojë saktësi të plotë të të dhënave, e reflektuar kjo në pamundësinë e DH/AB për identifikimin e personave që nuk kanë mundur të plotësojnë detyrimin për kryerjen e 80 orëve trajnim në dy vite, krahasuar me vitin e pjesëmarrësve në vitin e mëparshëm (grupi i auditimit identifikoi 6 raste, për të cilat nuk kishte të dhëna mbi mos kryerjen e trajnimit në programin e mëparshëm, për të plotësuar 80 orë trajnimi në dy vite), jo në përputhje të plotë me nenin 3, 5, 7, 11 dhe 14 të Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar sipas Urdhrit nr. 3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave.

9.1 Rekomandimi: Me qëllim që të përmirësohet mbajtja e Regjistrit Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të çertifikuar dhe të përmbajë një informacion të plotë dhe të pa cënueshëm nga manipulimet apo ndërhyrjet, DH/AB të rishikojë formatin e këtij regjistri dhe ta paraqesë për miratim tek Ministri i Financave dhe Ekonomisë, si një dokument të ruajtjes së përhershme.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi mbi përmirësimin e mbajtjes dhe formës që duhet të përmbajë regjistri kombëtar i audituesve të brendshëm, informojmë se regjistri i sezonit të fundit të certifikimit është përmirësuar dhe përmban këto të dhëna: niveli diplomës universitare, përvoja e punës në profesion dhe përvoja në njësinë e auditimit të brendshëm, modulet e trajtuara, periudha e trajnimit, vlerësimi i dhënë nga Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm (rezultatet e provimit me shkrim dhe me gojë) dhe data e lëshimit të certifikatës. Ky regjistër nënshkruhet nga anëtarët e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm pas përfundimit të procesit të certifikimit të radhës. Pas shpërndarjes së certifikatave ky regjistër depozitohet në arkivën e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. (Bashkëlidhur kopje të dokumenteve).

I zbatuar

9.2 Rekomandimi: DH/AB të dorëzojë në Arkivin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë Regjistrin Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të Çertifikuar të përditësuar deri në sezonin e fundit të certifikimit.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, regjistri është përditësuar, dorëzuar në arkivë dhe publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë: www.financa.gov.al; linku: <http://financa.gov.al/certifikimi-i-audituesve-te-brendshem-ne-sektorin-publik/>.

I zbatuar

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

9.3 Rekomandimi: DH/AB të marrë masat për përditësimin e të dhënave të Regjistrit Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të Çertifikuar me audituesit e larguar, si dhe audituesit që nuk përmbushin detyrimin për kryerjen e 80 orëve trajnim në dy vite, sipas nenit 5 të Rregullores së Trajnimit të Vijueshëm Profesional të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik, duke saktësuar në bazën rregullative edhe statusin e tyre.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket rekomandimit, Regjistri i audituesve të brendshëm të certifikuar është i plotë për çdo sezon dhe për sezonin 2017-2018 ky regjistër ka reflektuar sugjerimet e dhëna nga audituesit e jashtëm. Për sa i përket trajnimit të vijueshëm profesional, nga Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, administrohet një regjistër i veçantë, i cili përfshin orët e trajnimit përgjatë dy viteve për çdo auditues të brendshëm të punësuar në sektorin publik, në kuadër të përmbushjes së detyrimit ligjor për kryerjen e 80 orëve trajnim në dy vite. Në zbatim të rekomandimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit është hartuar një bazë e plotë të dhënash për trajnimet e kryera nga viti 2016 e në vijim.

I zbatuar

10. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në Programin e Trajnimit të Vijueshëm Profesional, janë përzgjedhur për kryerjen e trajnimeve edhe punonjës të DH/KBFP dhe/ose anëtarë të KKAB, pozicione këto që kanë si përgjegjësi edhe administrimin e të dhënave të audituesve, vlerësimin e jashtëm të këtyre strukturave, mbikëqyrjen dhe ekzekutimin e vendimeve lidhur me audituesit e brendshëm në sektorin publik. Gjithashtu, referuar kapaciteteve të Drejtorisë së Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, evidentohet nevoja për kryerjen e një planifikimi të ngarkesës që këto struktura kërkojnë, në mënyrë që pjesëmarrja në to të punonjësve të drejtorisë, të mos ndikojnë në kryerjen e detyrimeve kryesore të DH/KBFP.

10.1 Rekomandimi. Ministria e Financave dhe Ekonomisë, gjatë përzgjedhjes së trajnerëve dhe anëtarëve të KKAB, të marrë masat për identifikimin e saktë të kapaciteteve dhe ngarkesës që kërkon angazhimi në këto struktura duke marrë në konsideratë përmbushjen e detyrave funksionale kryesore që këta punonjës kanë, si dhe gjithashtu garantimin e ndarjes së përgjegjësi administrative, vlerësuese mbikëqyrëse dhe vendimmarrëse të anëtarëve të tyre, mbi audituesit në sektorin publik.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me planin e aktiviteteve në kuadër të shtyllës 5 të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, Drejtoria e Harmonizimit nuk ka mundur të kryejë implementimin e sistemit të MFK në asnjë nga njësitet e përzgjedhura pilot për vitin 2017, edhe pas ndryshimeve të kryera në numrin dhe llojin e tyre, duke mos përgatitur relacione shpjeguese dhe duke mos e prezantuar këtë çështje si mosrealizim objektiv në Raportin Vjetor 2017. Mosrealizimi i një nga aktiviteteve kryesore të DH/MFK, evidenton mangësitë që ekzistojnë në planifikimet e kësaj drejtorie, të cilat ndikojnë edhe në progresin e pritshëm të objektivave të strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020. Konstatohet gjithashtu mungesë të analizës dhe evidencave të zbatimit të kriterëve në përzgjedhje të njësive “pilot”. Kështu, përzgjedhja e Autoritetit Rugor Shqiptar dhe Ministrisë së Brendshme, të cilat janë institucione të cilat kanë qenë pjesë e dy projekteve të mëparshme si

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

njësi pilot të realizuara me ekspertë të huaj, evidenton formalizmin në proces dhe lë të paqartë arsyet pse këto njësi klasifikohen si njësi pa sistem modern të MFK, edhe pse renditja e tyre në rankimet e pyetësorëve të vetëvlerësimit është e kënaqshme.

11.1 Rekomandim: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për kryerjen dhe dokumentimin në përputhje me Manualin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të planifikimit dhe implementimit të sistemeve të MFK në institucionet pilot, në mënyrë që të realizohen pritshmëritë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike në fushën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Lidhur me këtë rekomandim, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit bazuar në planin operacional të punës të miratuar ka realizuar aktivitetet e parashikuara për implementimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në disa nga institucione pilot të përzgjedhur. Theksojmë se procesi i ofrimit të asistencës teknike pranë këtyre institucioneve është dokumentuar nëpërmjet komunikimit zyrtar (shkresa) ndërmjet institucioneve. Për sa i përket procesit të ofrimit të asistencës në Ministrinë e Brendshme dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, evidentojmë se ndryshimet e shpeshta strukturore dhe mosangazhimi i duhur i nivelit drejtues kanë sjellë ndërprerjen e realizimit të aktiviteteve në këto institucione.

Në proces zbatimi

12. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e MFK i cili udhëzon “Llogaritjen e numrit të njërive publike që do të monitorohen nga çdo punonjësi i DH/MFK duke ndarë ditët e punës në dispozicion për një vit të caktuar që DH/MFK ka planifikuar të shpenzojë për vizitat në terren, si dhe duke u nisur nga kohëzgjatja e një vizite në terren.”, dhe sipas përqindjes: 50% njësi publike nga grupi “i performuesve të dobët”, 25% nga “performuesit mesatar”, 25% nga “performuesit e mire” DH/MFK nuk rezultoi të ketë kryer dhe dokumentuar një analizë e tillë për përzgjedhjen e njërive që janë monitoruar. Gjithashtu, u konstatua se në përzgjedhjen e njërive për monitorim, nuk janë marrë në konsideratë: rezultatet e pyetësorëve të institucioneve varësi të Kryeministrit (grupi 87), rezultatet e pyetësorëve të Këshillave të Qarkut, njësitë shpenzuese të mëdha; institucione këto që janë përfshirë sipas grupeve përkatëse, në raportin vjetor të KBFP.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me aneksin 9, pika 2 e Manualit të MFK ku citohet se: “Dy javë para datës së vizitës në terren, DH/MFK, i dërgon shkresë kreut të subjektit me kërkesën për të përgatitur dokumentet përkatëse dhe të caktojë një person kontakti në njësi për të ndihmuar ekspertin e DH/MFK, për shembull të sigurojë dokumentet për ekspertin, të organizojë takime dhe kështu me radhë.”, shkresat për njoftimin e kryerjes së vizitës në terren janë dërguar nga DH/ MFK, në të njëjtën datë, ku konkretisht për Bashkinë Elbasan, Peqin, Cërrik, MFE, Ministrinë e Mjedisit dhe Turizmit, njoftimi është dërguar 5 ditë përpara fillimit të punës në terren, ndërsa për Bashkinë Durrës- Shijak; Kamëz- Krujë, Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Avokatin e Popullit, më shumë se 1 muaj përpara fillimit të punës në terren.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e Menaxhimit Financiar i cili citon “Në përfundim të vizitës në terren punonjësi i DH/MFK kryen një vlerësim të përgjithshëm mbi besueshmërinë e procesit të vetë vlerësimit të njësisë publike: 100-75%- Vetëvlerësim i besueshëm dhe 74%-0%- Vetëvlerësim jo i besueshëm, i cili përfshihet në raportin vjetor të KBFP”, këto konkluzione të monitorimit mbi besueshmërinë e pyetësorëve nuk janë bërë pjesë e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

raportit të KBFP. Gjithashtu, vizitat në terren nuk janë shoqëruar me letrat e punës dhe dokumentime të tjera, në kundërshtim me aneksin 9 “Metodologjia dhe lista e kontrollit për vizitat në terren”, pika 3.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me pikën 2.2.2 të Manualit të Menaxhimit Financiar, monitorimet e njësive publike nga Dh/MFK kryen në një periudhë shumë të reduktuar kohore (mars-maj) periudhë kjo kur duhet bërë dhe konsolidimi i rezultateve me qëllim rankimin e njësive dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP. Pra monitorimet kryhen vetëm për efekt të raportit vjetor, dhe jo si një monitorim i vazhdueshëm nga ana e DH/MFK me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve, i cili është një nga detyrimet kryesore të kësaj drejtorie, cituar në manual.

Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me manualin e MFK i cili citon se: “Në përfundim të vizitës në terren, hartimin nga punonjësit e DH/MFK të raportit për njësinë publike përkatëse, në të cilin krahas vlerësimit do të specifikohen edhe rekomandime konkrete për zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të MFK. Ky raport i dërgohet zyrtarisht njësisë publike, e cila përgatit planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të dhëna, të miratuar nga NA e njësisë publike. Një përmbledhëse e raporteve të vizitave në terren, bëhet pjesë e raportit vjetor të KBFP, në një kapitull të veçantë”, DH/MFK pas përfundimit të monitorimeve në terren, rezultatet e tyre publikohen në raportin vjetor të KBFP, dhe më pas raportet i dërgohen njësive të monitoruara së bashku me pasqyrat e planit të tyre për zbatimin e rekomandimeve dhe implementimet në zbatim të përmirësimit të sistemeve të MFK. Në monitorimet e vitit 2016, raportet u janë dërguar njësive në nëntor të vitit 2017, dhe në këto raporte, jo në të gjitha rastet ishte vendosur niveli i besueshmërisë pas monitorimit; nuk ishin plotësuar pasqyrat sipas së cilave punonjësit përgjegjës për monitorimin duhet të bëjnë dokumentim të krahasimeve të pyetësorëve të dorëzuar nga njësia me situatën reale; por ishin bashkëlidhur vetëm rekomandimet e lëna për njësinë. Konstatohet se edhe për monitorimet e kryera për pyetësorët e vitit 2017, u ndoq e njëjta praktikë. Raportet në përfundim të monitorimeve nuk u dërguan në njësitë e monitoruara, nuk u protokolluan dhe nuk ju vunë në dispozicion grupit të auditimit deri në fund të këtij auditimi edhe pse rezultatet e këtyre monitorimeve janë përfshirë në Raportin vjetor të KBFP për vitin 2017. Në këtë raport nuk shohim që DH të shprehet për raste kur vlerësimi i tyre ishte korrigjues nga ai i vetëvlerësimit.

Nga auditimi u konstatua se manuali i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit udhëzon se ndjekja e rekomandimeve do të kryhet në monitorimin e ardhshëm të institucioneve, por referuar numrit të monitorimeve të kryera gjatë një viti, si dhe metodologjisë sipas së cilës kjo përzgjedhje kryhet, ndjekja e rekomandimeve do të mund të realizohet disa vite më vonë (mesatarisht 115 njësi publike që dorëzojnë pyetësorë/mesatarisht 15 monitorime në vit = 7 vjet. Pra ndjekja e rekomandimeve do të kryhet pas më shumë se 5 vitesh).

12.1 Rekomandim: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për kryerjen e monitorimeve duke ju referuar plotësisht kuadrit ligjor dhe rregullator përkatës, me qëllim raportimin sa më të plotë dhe të saktë të nivelit të besueshmërisë dhe parregullsitë dhe mangësitë e konstatuara gjatë vizitave në terren.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: DH/KBFP ka deklaruar se procesi i monitorimeve realizohet bazuar në metodologjinë mbi vizitat në terren të miratuar me Urdhër të Ministrit të Financave nr. 108, datë 17.11.2016 “Për miratimin e manualit të menaxhimit financiar dhe kontrollit” dhe është i dokumentuar në të gjitha fazat e tij. Për sa i përket këtij rekomandimi, Drejtoria e Harmonizimit

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit do të realizojë vizitat në terren gjatë muajve Mars-Prill 2019, duke u angazhuar në analizimin më në detaje të situatës aktuale dhe evidentimin e mangësive të sistemeve të kontrollit të brendshëm me qëllim paraqitjen sa më të plotë dhe reale të progresit të njësive të përzgjedhura. Megjithatë, nga auditimi u konstatua se disa prej çështjeve të trajtuara më sipër, kanë mbetur ende të pakryera nga kjo drejtori në monitorimet e kryera gjatë vitit 2019, të cilat do të jenë pjesë e raportit të auditimit që KLSH është duke zhvilluar aktualisht.

I zbatuar pjesërisht

13. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në kundërshtim me nenin 18, pika 1 e Ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, ku citohet se “...Për të realizuar detyrimin e tij, nëpunësi autorizues i njësisë publike duhet të zbatojë një sistem të brendshëm raportimi për të marrë informacion nga njësitë e varësisë, për të mbështetur deklaratën, sipas këtij ligji”, dhe urdhrin nr. 89 të Ministrit të Financave “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së njësive publike”, pika 3. II ku citohet se “Raporti vjetor i konsoliduar për kontrollin e brendshëm hartohet bazuar në një sistem pikëzimi për çdo tregues të përcaktuar në këtë dokument (sipas formularit të kërkuar në Aneksin 1) dhe për çdo njësi qendrore apo vendore të monitoruar gjatë vitit, p.sh. për njësitë qendrore raportet që dorëzohen duhet të paraqiten në nivel grupi, i cili përfaqësohet nga mesatarja e pikëve të të gjithë sistemit (njësi qendrore + njësitë e varësisë), ndërsa për njësitë vendore do të jetë mesatarja e pikëve të njësisë: Bashki/Këshill qarku (aparaturë vendor + njësitë e varësisë).”, rezultoi se në dokumentacionin e dërguar pranë kësaj drejtorie nuk ka evidenca nëse në pyetësorët dhe raportet e vetëvlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm nga njësitë e nivelit të parë të qeverisjes së përgjithshme janë kryer raportime në mënyrë të konsoliduar, pra duke përfshirë rezultatet edhe për njësitë e varësisë. Gjithashtu, edhe në kryerjen e monitorimeve për besueshmërinë e pyetësorëve, verifikimet e stafit të DH/MFK janë kryer vetëm për institucionin e përzgjedhur, pavarësisht se sipas kuadrit të sipërpërmendur, rezultatet e pyetësorit duhet të përfshijnë edhe njësitë e varësisë së institucionit në fjalë.

13.1 Rekomandim: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, të marrë masa për plotësimin e procedurave, udhëzuesve me anekse shpjeguese për të siguruar një raportim të saktë të pyetësorëve përgatitur nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme në mënyrë që ato të përfshijnë jo vetëm institucionin qendror por edhe njësitë e varësisë në zbatim të ligjit dhe udhëzimit përkatës. Këto ndryshime të reflektohen edhe në procedurat e për kryerjen e monitorimeve në terren për vlerësimin e besueshmërinë së pyetësorëve me qëllim verifikimin e konsolidimit të pyetësorëve të dërguar nga njësitë e varësisë.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

14. Gjetje nga auditimi: Me paraqitjen e pikëve dhe rankimin e njësive të analizuar për të 20 indikatorët bëhet një paraqitje dhe analizë e sistemit të kontrollit në të 4 komponentët e tij, analizë mbi të cilën konkludohet nga Drejtoria e Harmonizimit (DH) se: **“Opinion i Përgjithshëm:** Nga analiza e përgjithshme e këtyre indikatorëve, ne mund të arrijmë një konkluzion paraprak mbi komponentët e menaxhimit financiar dhe kontrollit. Treguesit e mësipërm lidhen kryesisht me komponentin e aktivitetit të kontrollit, që përfshin ekzistencën e rregullave dhe procedurave të shkruajtura të proceseve kryesore si: të prokurimeve, të

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

kontratave, urdhër-shpenzimeve, etj. Nga analiza e përgjithshme, rezulton që ka kontrolle efektive të ndërmarra nga ana e institucioneve, ku mesatarisht efektiviteti i tyre për njësitë e qeverisjes së përgjithshme është 87%. Megjithatë, në disa indikator apo tregues specifik lind nevoja për marrjen e masave për përmirësime të vazhdueshme në periudhat e ardhshme”.

Nga shqyrtimi i të dhënave, databaza e indikatorëve të dërguar nga Drejtoria e Thesarit dhe Drejtoria e Buxhetit sipas Urdhrit nr. 89 si dhe databaza e indikatorëve të MFK dhe AB të përpunuara dhe administruara nga DH, konstatojmë se opinioni i mësipërm është dhënë në përfundim të përpunimit të të dhënave të **126 njësive** nga të cilat: 11 Ministrive të linjës, 61 Bashkive, 26 Institucioneve të pavarura; 17 njësi të grupit 87-në varësi të Kryeministrit dhe 11 njësi shpenzuese me buxhet të madh. Pra, paraqitja dhe vlerësimi i efikasitetit të indikatorëve të performancës dhe opinioni për nivelin e funksionimit të sistemeve të kontrollit është bazuar në gjithsej 126 njësi nga 1253 njësi shpenzuese²⁹ ose 10% e numrit gjithsej. Duke vazhduar më tej me shkallën e mbulimit të vlerësimit dhe monitorimit të sistemit të njësive të qeverisjes së përgjithshme, konstatojmë se indikatorët e Ministrive të linjës dhe rankimi i tyre përfaqëson vetëm situatën e sistemeve të kontrollit të brendshëm për aparatet e Ministrive dhe jo për njësitë e varësisë bazuar në shqyrtimin e raporteve dhe pyetësorëve të dorëzuar nga ministrinë e linjës dhe intervista me specialistë të DH që përpunojnë këta pyetësorë. Konkretisht, pyetësi i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është plotësuar vetëm për aparatet e kësaj ministrie dhe nuk ka informacion për njësitë e varësisë. Në relacionin shoqërues flitet për ndryshimet strukturore të Ministrisë së Financave në fund të vitit 2017 me përthithjen e disa programeve të Ministrive të cilat më pas pushuan së ekzistuari por nuk ka asnjë koment apo shënim konkret se si ky proces ndikoi në 5 komponentët e menaxhimit financiar duke filluar me: analizën dhe azhurnimin e risqeve që do të sillte ky ndryshim në burimet njerëzore, sistemet e komunikimit dhe informimit, monitorimit, kontabilitetit, inventarizimit të aktiveve të qëndrueshme (transferimi nga librat kontabël të një ministrie te tjetra), delegimin dhe dorëzimin e detyrave, dhe rrjedhimisht gjykojmë se nuk janë pasqyruar në vetëvlerësimin e MFE.

Të pyetur nëse gjatë monitorimeve të verifikimit të besueshmërisë së pyetësorëve është parashikuar verifikimi nëse këta pyetësor janë konsoliduar me vetëvlerësimet e njësive të varësisë, përsëri përgjigja është se një verifikim i tillë nuk bëhet sepse “çdo njësi varësie funksionon më vete me titullarë përgjegjës më vete”.³⁰ Në kuadër të testimeve, iu kërkua Nëpunësit zbatues të MFE³¹ të na vihen në dispozicion pyetësorët e njësive të varësisë me qëllim llogaritjen e efektivitetit të ministrive të linjës, me gjithë njësitë e tyre të varësisë por këta pyetësorë nuk na u vunë në dispozicion sipas. Për sa më lartë, vlerësimet e paraqitura në raportin vjetor të KBFP janë përpiluar në kundërshtim me Pika II, paragrafi 4 i Metodologjisë së vlerësimit të performancës së njësive publike” miratuar me Urdhërin nr. 89 dt. 28.12.2015. Në gjykimin tonë, raportit i mungon një tregues efektiviteti për të 126 njësitë e marra në analizë dhe i llogaritur mbi bazën e rezultateve të performancës të 20 indikatorëve. Ky tregues, do të mund të ekstrapolohej më pas në nivel sistemi publik në bazë dhe të peshës specifike apo faktorit të rëndësisë që këto 126 zënë në buxhetin e shtetit, për të paraqitur drejtë dhe me transparencë situatën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar në sektorin publik.

²⁹ Burimi: Sistemi i Pagesave -Drejtoria e Thesarit- Ministria e Financave dhe Ekonomisë

³⁰ Intervistë, E-mail: 2 specialiste të DH/MFK

³¹ E-mail dt. 01.06.2018 dërguar Zj. Roza Naumi- Drejtore Financës pranë MFE

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

14.1 Rekomandim: DH/KBFP duhet menjëherë të rishikojë proceset e punës, metodologjinë e vizitave në terren, trajnimin e punonjësve të caktuar për monitorim dhe përpunim të pyetësorëve të vetëvlerësimit, të azhurnojë gjurmën e auditimit në lidhje me procesin e monitorimit dhe pilotimit me qëllim zbatimin në përputhje të plotë me Metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr.89 dt.28.12.2015.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

15. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me mënyrën e zbatimit të “Metodologjia e vlerësimit të performancës” e miratuar me Urdhrin nr. 89 të Ministrit të Financave dt. 28.12.2015 konstatohet se: Nga shqyrtimi i të dhënave të paraqitura në raport DH përdor një numër të ndryshëm indikatorësh për grup-njësi të ndryshme rrjedhimisht numër pikësh potenciale maksimale ($600 = 20 \text{ indikatorë} \times 30 \text{ pikë}$) të ndryshme. Metodologjia përcakton 23 indikatorë shoqëruar me anekset përkatëse udhëzuese për mënyrën e llogaritjes të secilit prej tyre. Këta indikatorë, plotësohen nga titullarët e njësive publike ose specialisti përgjegjës në DH/AB³². Në këtë metodologji nuk përcaktohen kufizime nëse për grup njësi të ndryshme duhen aplikuar indikatorë të ndryshëm apo ato mund të përjashtohen për shkak të mungesës së të dhënave.

Nga shënimet shpjeguese të tabelave të indikatorëve, grupi i auditimit nuk arrin dot në konkluzionin nëse disa indikatorë lihen jashtë vlerësimit për mungesë të dhënash apo për shkak të performancës së ulët? Në konfirmim të sa më lartë, grupi i auditimit ka bërë një përlllogaritje të treguesit të performancës së sistemi KBFP bazuar në nivelin maksimal 600 të pikëve të mundshme, pa marrë parasysh këtu gabime të mundshme në përpunim³³, saktësi dhe besueshmëri në raportim³⁴ të cilat janë trajtuar në pikat e tjerat të këtij auditimi. Rezultati për çdo komponent dhe 126 njësi paraqitet si më poshtë ku treguesi i efektivitetit të menaxhimit të Buxhetit është në nivel nën 50%; Thesari 65%; audit i brendshëm 63% dhe MFK 88%.

Ndryshe nga Raporti i KBFP për vitin 2016, në paraqitjen e rezultateve të rankimit të Ministrive të linjës mungon analiza krahasimore në total për çdo ministri. Nëse do të bëhej kjo do ishte lehtësisht e lexueshme se **në të gjitha ministrinë ka ulje të pikëve në total të 20 indikatorëve (ose 6% krahasuar me vlerësimin mesatar të një viti më parë)**. Nëse kjo analizë do të bëhej dhe rezultatet e saj do të paraqiteshin në raport, do të dukej qartë se indikatorët me ndikim më të madh në vlerësimin mesatar në rënie janë ato të: Thesarit -12% dhe Buxhetit -13%; Indikatori 1 “Dorëzimi në kohë i faturave në Thesar” ; Indikatori 4. “Dorëzimi në kohë i kontratave në Thesar” dhe Indikatori 10. “Krijimi i detyrimeve të reja”.

15.1 Rekomandim: DH në rolin e saj udhëheqës si harmonizuese, zhvilluese e metodologjive, bazës ligjore, manualeve etj., duhet bëjë një analizë dhe vlerësim të indikatorëve pas vitit të dytë të aplikimit të tyre. Kjo analizë duhet të ketë si objektiv vlerësimin bazuar në eksperiencën e deritanishme në grumbullim, përpunim, shpjegim, problematika reale të ardhura nga AB, audit i jashtëm (KLSH) dhe rekomandimeve të SIGMA; të vlerësojë nëse ato janë relevante, efektive

³²Urdhëri nr.89 i Ministrit të Financave dt.28.12.2015, pjesa II

³³Trajtuar si pikë e vecantë mbi testimin e aplikacionit PIFC dhe procesit të punës së përpunimit të pyetësorëve.

³⁴Trajtuar si pikë e vecantë "Mbi monitorimet besueshmërisë e MFK"

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

dhe paraqesin me transparencë realitetin e sistemeve të kontrollit për të gjithë njësitë e qeverisjes publike; të identifikojë nëse ka paqartësi me Anekset dhe shpjegimet e tyre për mënyrën e llogaritjes së indikatorëve.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i zbatuar pjesërisht, pasi Drejtoria e Harmonizimit ka rishikuar metodologjinë për monitorimin e performancës së sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësitë publike nëpërmjet urdhrit Ministrit Financave dhe Ekonomisë nr. 117, datë 01.04.2019 “ Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njërive publike.”.

I zbatuar

15.2 Rekomandim: Në funksion të qëllimit të dhe objektivit që Raporti vjetor i KBFP ka, DH duhet të sigurojë të dhënat dhe të kryejë analizë dhe paraqitje krahasimore të progresit të zhvillimit të sistemeve të kontrollit dhe performancës së sektori publik. Kjo në përputhje dhe me objektivat e përcaktuar në Strategjinë e MFP 2014-2020.

Në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i pazbatuar nga DH/KBFP.

I pa zbatuar

16. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me indikatorët e menaxhimit të Buxhetit dhe operacioneve të Thesarit; Sipas Urdhrit nr. 89 dt.28.12.2015, Drejtoria e Thesarit dhe Drejtoria e Buxhet janë përgjegjëse për monitorimin, vlerësimin dhe raportimin e indikatorëve respektivë tek DH, për efekt konsolidimi në Raportin vjetor të KBFP. Me qëllim testimin e të dhënave dhe treguesve të paraqitur në Raportin vjetor i cili më pas do të bëhet pjesë e Raportit të zbatimit të Buxhetit të shtetit sipas Ligjit nr. 9936 dt. 26.6.2008, ju kërkua specialistëve të DH të na përcillej materiali i dërguar nga Drejtoritë e Thesarit dhe Buxhetit. Nga informacioni i marrë, u konstatua se përveç përcjelljes së tabelave të indikatorëve në format Excel, nga specialistet e drejtorisë së Buxhetit dhe Thesarit tek specialistet e MFK, nuk përcillet ndonjë analizë mbi monitorimin, vlerësimin e indikatorëve Thesar, Buxhet dhe problematika të dala gjatë vitit me qëllim përpilimin e rekomandimeve që më pas do të diskutohen e miratohen në Parlament. Përfundimisht bën vetëm indikatorin 7: Raporti fakt/plan i shpenzimeve korente” i shoqëruar me një shpjegim për vlerësimin mesatar në rang ministrie linje.

Për sa i përket saktësisë së vlerësimit të indikatorëve, nga shkëmbimi i informacioneve me rezultatet e auditimit financiar të KLSH për aparatin e MFE (përfunduar maj 2018) kemi konstatuar pasaktësi në në indikatorin “krijimi i detyrimeve të reja” ku MFE vlerësohet me 30 pikë maksimale për 0% fatura gjendje të papaguara më 31.12.2017. Kështu, informacioni i marrë nga grupi me burim Drejtoreshën e Financës së MFE, rezulton se shuma e faturave të prapambetura më 31.12.2017 ishte 30 milion lekë por që pas testeve të po këtij grupi konstatohet se kjo vlerë është shumë e madhe. Në objektin e këtij auditimi, ky informacion vë në diskutim saktësinë e vlerësimit të indikatorit dhe përgjegjëshmërinë në paraqitjen e tij dhe analizën e tij. Për dy grup indikatorët e mësipërm, DH në rolin e saj si konsoliduese e të dhënave bën vetëm një përmbledhje mekanike të shifrave dhe një analizë të thjeshtë statistikore krahasimore me një vit më parë dhe në disa raste identifikon performuesin më të mirë apo më të dobët. Në gjykimin e grupit të auditimit, DH/MFK nuk kryen kontrollo analitike për të siguruar saktësinë e tyre pavarësisht se kush e ka përgjegjësinë e përpilimit të tyre. Minimalisht duhet të bëhet një analizë mbi korrelacionin e indikatorëve: psh: nëse ka kontrata të dorëzuara me vonesë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

ekziston rreziku i krijimit të faturave të prapambetura. Për më tepër, analiza e indikatorëve si variabla të njeri tjetrit nxjerr në pah dhe subjektivizmin në vlerësim të indikatorëve të MFK dhe AB-së. Si mund të jetë situata e aktiviteteve të kontrollit, mjedisit të kontrollit, menaxhimit të riskut kaq perfekte kur ende jemi në nivele 53% dhe 21% të dorëzimit të faturave dhe kontratave dhe në njësi ku performojnë mbi mesataren në AB dhe MFK. Grupi i auditimit ka përpiluar hartën e performancës së disa indikatorëve ku ilustron rastet me vlerësime maksimale në elementët e kontrollit por jo të zbatimit dhe operacioneve.

16.1 Rekomandim: DH/MFK duhet që menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik, mënyrën e komunikimit dhe koordinimit midis drejtorive përgjegjëse, relacionet dhe analizat shoqëruese. Të implementojë kontrole analitike që të sigurojë saktësinë e informacionit të marrë nga këto Drejtori me përgjegjësinë e njësisë që konsolidon të dhënat që paraqiten në Raportin vjetor e më pas në Parlament nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik ka rishikuar dhe përmirësuar Metodologjinë për Monitorimin e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike.

Kjo metodologji dinamike, në përmirësim të vazhdueshëm që prej vitit 2013, bazohet në tregues të kombinuar që ndihmojnë për të krijuar opinionin mbi performancën e sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësitë e sektorit publik. Më konkretisht, në ndryshim nga metodologjia ekzistuese, janë rishikuar dhe shtuar tregues të rinj performance të cilët janë përgjegjës për vlerësimin e performancës së institucioneve në fushat më sensitive, si prokurimet apo parandalimi i krijimit të detyrimeve të prapambetura. Treguesit janë ndarë në dy grupe që i korrespondojnë përkatësisht planifikimit, zbatimit dhe ekzekutimit të buxhetit dhe treguesit për implementimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm për të cilët ka ndryshuar edhe mënyra e pikëzimit dhe matjes së tyre. Këta tregues matin dhe analizojnë në mënyrë reale ndikimin, efektet, rezultatet dhe përfundimet e procesit të vlerësimit të performancës dhe paraqesin me transparencë realitetin e sistemeve të kontrollit për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

I zbatuar

17. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me indikatorët e performancës së auditimit të brendshëm³⁵: Indikatorët e AB kanë si synim matjen e performancës së strukturave të njësisë së auditit të brendshëm, mirë-funksionimin, efikasitetin dhe efikasitetin e tyre në sektorin publik. Gjatë auditimit u konstatua se:

Indikator 16 i llogaritur sipas udhëzimeve në Aneksin 19 nuk parashikon vlerësim për njësitë që i kanë audituesit në proces certifikimi dhe lë vend për gjykim dhe ndërhyrje në vlerësimin përfundimtar. Nga vlerësimi i 28 njësive AB ose 24% e gjithë njësive të AB: Përqindja e devijimit në kampion me 65% vetëm për grupin e Bashkive, e cila e aplikuar në totalin e njësive

³⁵Struktura përgjegjëse e harmonizimit të auditimit të brendshëm, monitoron në nivel vjetor funksionimin e veprimtarisë të strukturave të auditimit të brendshëm në sektorin publik. Ky monitorim kryhet nëpërmjet analizës së përgjigjeve të pyetësorëve vjetorë të vetvlerësimit të veprimtarisë së auditimit të brendshëm, të cilat depozitohet çdo fillim viti pranë kësaj strukture.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

të vlerësuar 61, do të ndryshonte vlerësimin e përgjithshëm të indikatorit nr.16 nga 53% në 44%

Indikatori 20 i llogaritur sipas udhëzimeve në Aneksin 23 çon në rezultate dhe vlerësim të gabuar (mbivlerësim). I llogaritur sipas aneksit 23: Indikatori “Kapacitetet e burimeve njerëzore të auditimit të brendshëm” =Pozicione vakante të AB/ numrin total të AB të miratuar në strukturën e njësisë publike (%). Nëse në një njësi (bashki; etj) struktura e AB-së miratohet nga titullari me 2 auditues, kjo njësi nuk raporton vende vakant edhe pse sipas Ligjit nr.114/2015 njësia duhet të ngrihet me 2+1 auditues, rrjedhimisht indikatori për këtë njësi llogaritet $2/2=100\%$ dhe vlerësohet me 30 pikë maksimale. Në këtë mënyrë indikatori nuk realizon realizon objektivin e tij sipas Metodologjisë pika 4.1: “vlerësimin e përputhshmërisë së aktivitetit të njësisë publike me kërkesat e kuadrit ligjor në fuqi”. Në gjykimin e grupit të auditimit, ky indikator duhet të riformulohet për të vendosur një nivel të poshtëm “jo më pak se 3” për të vlerësuar drejtë njësitet që janë në shkelje të ligjit nr.114/2015, aq më tepër që ky është i vetmi indikator që bën vlerësimin e përputhshmërisë ligjore të të aktivitetit të titullarëve të njësive publike në lidhje me AB. Pavarësisht kufizimeve në buxhet dhe kapacitete për të ngritur një NjAB me tre specialistë, njësia raportuese nuk mund të vlerësohet me pikët maksimale.

Indikatori 19: Cilësia e raporteve të audituesve të brendshëm e përpiluar sipas Aneksit 22, në fakt plotësohet nga punonjësit e DH/AB pas leximit të 115 raporteve vjetore të dërguara nga NjAB-të. Pasi raportet shpërndahen midis 3 specialistëve, lexohen dhe në gjykimin e tyre bëhet vlerësimi në pikë sipas kësaj table: 0 - 2% : 30 pikë / 3 - 5% : 25 pikë/ 6 - 25%:15 pikë/ 26-50%:10 pikë/ 51-75%: 5 pikë/ 76-100%: 0 pikë. Në këtë rast nuk kemi të bëjmë me përpunim të dhënash dhe intervalet në përqindje janë të pakuptimta. Në përmbledhje, vlerësimi i këtij indikator për 77 njësi rezulton me mesatarisht 19 pikë. Në gjykimin tonë, përtej vlerësimit që mund të bëjnë 3 specialistë të cilët kryejnë edhe shumë detyra të tjera, mbi formatin dhe përmbajtjen e raporteve vjetore të AB-ve do të ishte më efektive dhe eficiente kombinimi i këtij indikator me një tregues tjetër cilësie dhe dobisë së punës së AB: ai i zbatimit të rekomandimeve. Ky indikator është i miratuar në Metodologjinë e vlerësimit të performancës dhe i rekomanduar nga SIGMA në pasaportën e indikatorëve.

Diferenca në treguesit e performancës së disa indikatorëve të paraqitur në raport; opinione të shoqëruar me referencë të komponentëve të vecantë të MFK dhe jo të sistemit KBFP në tërësinë e tij; aplikimi i kriterëve pikësh maksimale të ndryshme për grupe të ndryshme njësish, paaftësi për të mbledhur të dhëna të plota për të gjithë grup-indikatorët sidomos ato në lidhje me zbatimin e Buxhetit; mungesa e aplikimit të faktorëve të rëndësishëm për indikatorë të ndryshëm dhe aplikimi i një mesatareje të thjeshtë e bën jo transparente evidentimin e pikave të dobëta të sistemeve të kontrollit duke mos shtuar vlerë në raportin vjetor në funksion të objektivit të tij ligjor. Mungesa e analizës së performuesve "më të dobët" në sistem; mungesa e një reference dysHEME në vlerësim (kemi njësi të vlerësuar me 100 pikë nga 600 të mundshme) pa asnjë analizë dhe masa konkrete ndaj titullarit të tyre apo propozime nga DH dhe Bordi i KBFP për parashikim të masave organizative dhe disiplinore në Ligji nr. 10 296 në lidhje me ngritjen, funksionimin e sistemeve të kontrollit.

17.1 Rekomandimi:DH/AB duhet të propozojë rishikimin e menjëhershëm të anekseve dhe shpjegimeve të dhëna në to me qëllim përmirësimin e cilësisë së përpunimit të tyre, rritjen e saktësisë dhe relevancës së vlerësimit. DH/AB në mënyrë të menjëhershme duhet të analizojë me profesionalizëm dhe në thellësi çështjen e efektivitetit dhe efencës së njësive AB dhe të reflektojë këtë analizë dhe rezultatet e saj në opinionet e dhëna në raportin vjetor të KBFP. Është

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

e rëndësishme që aktiviteti i auditimit të brendshëm të marrë reagime nga palët kyçe të interesit mbi efektivitetin e auditimit dhe të bëjë rregullime të nevojshme dhe ti përcjellë tek të gjitha njësitë e AB dhe jo vetëm tek ato njësi që kanë qenë pjesë e procesit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket rekomandimit, janë rishikuar anekset e Metodologjisë së Monitorimit të Performancës, me qëllim kryesor matjen e performancës së njësive të qeverisjes së përgjithshme, në funksion të monitorimit sa më efektiv të sistemeve të kontrollit të brendshëm. Ky dokument është paraqitur për miratim te titullari i ministrisë.

I zbatuar

17.2 Rekomandimi: DH/AB në rolin e saj si harmonizuese e metodologjive dhe monitoruese e sistemeve KBFP ku një nga shtyllat është AB, duhet menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik për komponentin AB, për të marrë në konsideratë matës relevant sasior dhe cilësor të efektivitetit dhe efijencës.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket rekomandimit, është rishikuar pyetësi i vetëvlerësimit të audituesve të brendshëm, si dhe anekset tjera të Metodologjisë së Monitorimit të Performancës, të cilat kanë lidhje me auditimin e brendshëm, me qëllim kryesor matjen e performancës së njësive të qeverisjes së përgjithshme, në funksion të monitorimit sa më efektiv të sistemeve të kontrollit të brendshëm. Aktualisht ky dokument është paraqitur për miratim te titullari i ministrisë.

I zbatuar

17.3 Rekomandimi: DH/KBFP të shqyrtojë mundësinë e automatizimit të procesit të përpunimit të dhënave të indikatorëve dhe pyetësorëve kjo në përfitim të analizave të mirëfillta ekonomike, cilësisë së raportimit dhe nxjerrjes së konkluzioneve të drejta dhe relevante. Mungesa e një databaze me mundësi përpunimi të dhënash standarde dhe të specifikuar e shoqëruar me subjektivizmin që shoqëron disa nga indikatorët ka sjellë në raport rezultate analizash me impakt minimal në nxjerrjen e konkluzioneve të plota, transparente dhe të qëndrueshme mbi gjendjen e sistemeve të kontrollit në sistemin publik.

Në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i pazbatuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa zbatuar

18. Gjetje nga auditimi: Pas shqyrtimit të të gjithë indikatorëve të performancës dhe vlerësimit të sistemit të kontrollit brendshëm financiar publik i dhënë mbi to, grupi i auditimit gjykon se përveç disa ndryshimeve pozitive me shtim të numrit të njësive të analizuara (26 institucione të pavarura dhe 11 njësi të grupit-87 në varësi të Kryeministrit), Raporti vjetor i KBFP për vitin 2017 ka mangësi në prezantim të situatës dhe në cilësi -përmbajtje. Me një mbulim ende të limituar të njësive të analizuara (10% e numrit total të njësive shpenzuese), me një analizë të thjeshtë statistikore nga ana e Drejtorive përgjegjëse e bën këtë raport të paplotë dhe jo efektiv në: 1) objektivin e tij për të “ofruar një garancie të arsyeshme se aktivitetet e kontrollit

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

funksionojnë sipas qëllimit për të cilin janë krijuar dhe mbeten efëçente me kalimin e kohës”³⁶ dhe në 2) përmbushjen e përgjegjësisë ligjore sipas Ligjit nr. 10 296 dt. 8.7.2010 i ndryshuar, neni 6.

18.1 Rekomandimi: DH/KBFP duhet të azhurnojë gjurmën e auditimit të procesit të hartimit të Raportit vjetor KBFP ku të përcaktohet formati dhe procesi i propozimeve për ndryshime në të në mënyrë që ato të diskutohen paraprakisht me Drejtorinë dhe njësitë nga të cilat duhet të sigurohet informacioni si dhe të miratohen nga Bordi i KBFP për relevancën dhe impaktin e tyre.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

19. Gjetje nga auditimi: Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik nëpërmjet Drejtorisë së MFK, përgjigjet për azhurnimin e metodologjisë së kontabilitetit publik me zhvillimet bashkëkohore dhe ndjekjen e procesit të zbatimit të strategjisë së qeverisë për implementimin e standardeve të kontabilitetit publik. Në dokumentin “Analiza vjetore mbi veprimtarinë e DH/MFK”, pjesa e I-rë, pika 1) Akte ligjore/nënligjore në fushën e kontabilitetit dhe raportimit financiar, DH/MFK konfirmon realizimin e:

1) Hartimit të Udhëzimit nr.23 datë 22.12.2017 “Për mbylljen e llogarive vjetore të buxhetit të shtetit për vitin 2017”, si një detyrim ligjor i përvitshëm, në të cilën përcaktohen afatet dhe procedurat e nevojshme për mbylljen e llogarive vjetore nga njësitë publike dhe konsolidimi i tyre nga ana e Ministrisë së Financave. Ky udhëzim përgatitet në bashkëpunim me Drejtorinë e Thesarit dhe Buxhetit. Nga shqyrtimi i neneve të këtij udhëzimi konstatojmë se ky udhëzim si një detyrim i përvitshëm i Ministrisë, jo vetëm nuk përbën ndonjë përmirësim të legjislacionit në fushën e kontabilitetit por disa nene të tij janë në kundërshtim me ligjin për menaxhimin e buxhetit të sistemit buxhetor dhe akteve nënligjore të tij si më poshtë:

19.1. Në pjesën e parë, pika 1.b konstatojmë se MFE udhëzon që “të gjitha shpenzimet publike të ndodhura (të dokumentuara) nga data 01.01.2017 deri më 31.12.2017 të njohura brenda kufirit të fondeve buxhetore disponibël dhe të rregjistruara në SIFQ për llogari të vitit 2017, pavarësisht nga data e kryerjes së pagesave” **bie në kundërshtim me Ligjin nr.9936 dt. 26.06.2008**, neni 61 ku përcaktohet metoda e njohjes së shpenzimit: “Metoda e shpenzimeve dhe e të ardhurave, për qëllim të këtij ligji, ka të bëjë me: a) njohjen e shpenzimeve korrente dhe kapitale të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës;”. Për më tej në këtë udhëzim parashikohen masa disiplinore në rastet kur kërkesat e këtij Udhëzimi nuk zbatohen nga ana e nëpunësve autorizues dhe zbatues: pika 39 e udhëzimit “Nëpunësi I Parë Autorizues zbaton penalitetet e përcaktuara në ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Nëpërmjet këtij udhëzimi MFE autorizon mosrregjistrimin e faturave në raste kur nuk ka fonde disponibël, raste të cilat gjithashtu bien në kundërshtim me Nenin 40 “E drejta për të kryer shpenzime”, Neni 50 “Angazhimet buxhetore”, Neni 51 “Menaxhimi i shpenzimeve”, Neni 52 “Kryerja e shpenzimeve”. **Kjo praktikë autorizon mosrregjistrim të faturave në mungesë të fondeve duke krijuar detyrime të reja të prapambetura, dhe cënon vërtetësinë e pasqyrave financiare.**

³⁶Urdhëri nr.89 dt.28.12.2015 Pjesa I. Pika 2 dhe 4

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Në pjesën e katërt të Udhëzimit nr.23 dt.22.12.2017 konstatojmë se në pikën 19 dhe 20 të tij **autorizohet njohja dhe regjistrimi i faturave të lidhura me shërbime apo punime të papërfunduara dhe të pa mara në dorëzim.** Që të dy këto pika që aktualisht janë në kundërshtim njëra tjetrën për sa i përket kriterit të njohjes së shpenzimit (para apo pas marrjes në dorëzim të punimit), mbi të gjitha janë në shkelje të Udhëzimit MF nr.30 datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar.

Udhëzimi nr. 23 dt. 22.12.2017, pika 20 citon: “Në rastet kur institucioni provon shpenzimin e ndodhur gjatë muajit dhjetor 2017 (fatura sipas pikës 19) brenda kufirit të fondeve disponibël, por procedurat e marrjes në dorëzim të shërbimeve po të punimeve të kryera zgjasin përtej datës 29.12.2017, atëherë dega e thesarit pranon njohjen dhe regjistrimin në SIFQ të shpenzimeve për llogari të vitit 2017” dhe Pika 19: “Bazuar në fondet buxhetore në dispozicion, NA të njërive të qeverisjes së përgjithshme do të urdhërojnë kryerjen e shpenzimeve në degët e thesarit e cila kryen kontrollin sipas legjislacionit në fuqi lidhur me vlefshmërinë e fondeve dhe ekzistencën e dokumentacionit që provon shpenzimin e ndodhur dhe të marrë në dorëzim brenda dt. 28.12.2017”. Pavarësisht se pika 24 e Udhëzimit parashikon një rakordim mbi statusin e punimeve dhe sistemit përkatës ky është një kontroll pas faktit dhe le hapësirë për regjistrim të faturave të pavlefshme për shërbime të pakryera apo punime që nuk janë marrë në dorëzim.

19.2.Në Udhëzimin nr.23 i hartuar si pjesë e aktivitetit të DH/MFK në zbatim të përgjegjësisë së saj për zhvillimin dhe harmonizimin e metodologjisë dhe bazës ligjore në fushën e kontabilitetit, konstatohet vetëm një ndryshim krahasuar me Udhëzimin e një viti më parë në nenin 27 ku shtohet paragrafi “ Për të gjitha Ministrinë dhe institucionet për të cilat gjatë vitit 2017 ndryshuan fushat e mbulimit dhe përgjegjësitë në zbatim të VKM-ve përkatëse, gjë që u reflektua edhe në ndryshimet e programeve buxhetore në Aktin Normativ nr.3, datë 06.11.2017, rakordimi i planit për buxhetin e vitit 2017 me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë do të bëhet me ministrinë dhe institucionet që i administrojnë këto fonde aktualisht”. Pra, **Udhëzimi rregullon rakordimin e planit buxhetor por jo kontabilitetin.** Nisur nga fakti se DH/MFK nuk ka hartuar ndonjë udhëzim tjetër të posaçëm për të trajtuar çështjen e ndryshimeve strukturore para mbylljes së vitit fiskal, konkludojmë se DH/MFK ka gjykuar të mjaftueshëm se me përcaktimin se kush rakordon planin buxhetor kjo do të mbulonte dhe rregullimin kontabël të përthithjes dhe konsolidimit të pasqyrave financiare 11-mujore të Ministrive dhe programeve që pushuan së ekzistuari pas Nëntorit 2017. Kështu çështje si: kush do të mbyllte pasqyrat financiare 11-mujore, afati i dorëzimit të tyre nëse duhej të përcaktohej një periudhë tranzicioni për përpunimin e të pasqyrave, për transferimin kontabël dhe fizik të inventarëve dhe aktive të qëndrueshme, kush do të ishte personi përgjegjës për përgatitjen dhe miratimin e tyre: punonjësi i larguar apo i transferuar në Ministrinë e re me një detyrë dhe tagër tjetër kanë mbetur të patrajtuara dhe kanë qene objekt i auditimit financiar të KLSH në aparatit e MFE gjatë periudhës shkurt-maj 2018, gjetjet e të cilit evidentojnë çështjet më lartë dhe përgjegjësinë e DH/MFK sipas Ligjit 10296.

Në konkluzion, kontributi i DH/MFK për çështjet e kontabilitetit dhe raportimit financiar është një objektiv i pa arritur në rolin e saj udhëheqës metodologjik. Nuk ka informacion nëse pasqyrat financiare të shtetit më 31.12.2017 pasqyrojnë saktë dhe drejtë gjendjen e financave dhe aktiveve publike.

19.3.Në pjesën IV të Raportit vjetor të KBFP, “Detyra të tjera” pika 4 – DH/MFK shprehet se është realizuar gjithashtu ky objektiv. Me kërkesën e grupit të auditimit na u vu në dispozicion një kopje e kësaj analize që në fakt është produkt bashkëpunimi në kuadër të projektit me

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Bankën Botërore, PULSAR, BMF, SAFE dhe SECO “Zhvillimi i Raportimit Financiar në Sektorin Publik Shqiptar”. Pavarësisht kontributit të përfaqësimit të DH/MFK, nuk gjejmë të shprehur dhe dokumentuar shkallën e përafrimit të Udhëzimit nr.8 i dt.9.3.2018 "Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme", si udhëzim tranzitor deri në miratimin e plotë të IPSAS i propozuar dhe miratuar 7 muaj më vonë kësaj analize. Ndërkohë, konstatojmë se DH/MFK ka kontribuar në shqyrtimin dhe dhënë mendime në lidhje me Ligjin "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare" nr.25/2018. Qëllimi i ndryshimeve ligjore ishte përmirësimi i standardeve për kontabilitetin dhe raportimin financiar, përafrimi i tyre me direktivën nr. 2013/34/BE, të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 26 qershor 2013 "Lidhur me pasqyrat financiare vjetore, pasqyrat financiare të konsoliduara dhe raportet që kanë të bëjnë me lloje të caktuara të ndërmarrjeve.." duke mbështetur kështu angazhimet strategjike të vendit për anëtarësim në Bashkimin Evropian. Ky ndryshim është parashikuar si fazë e parë e përgatitjes së standardeve të kontabilitetit publik i parashikuar në Strategjinë e MFP 2014-2020. Nga shqyrtimi i neneve të direktivës dhe neneve të Ligjit të ri të kontabilitetit rezulton një përafrim i plotë i 11 neneve dhe i pjesshëm për 27 neneve nga 164 gjithsej. Aktualisht ky ligj nuk sjell asnjë përmirësim në fushën e kontabilitetit dhe raportimit financiar publik dhe ndryshimet janë inciuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit kështu që fakti se DH/MFK ka dhënë mendime nuk mund të konsiderohet kontribut në funksion të arritjes së objektivit të Drejtorisë për zhvillimin e kontabilitetit dhe raportimit financiar në sektorin publik.

Në lidhje me vazhdimësinë e punës së DH/MFK në fushën e kontabilitetit nën përgjegjësinë që i jep Ligji 10296 dt.08.07.2010 i ndryshuar, është raportuar se në aktivitetet e planifikuara për vitin 2018, kjo drejtori do të përfshihet në projektin e Bankës Botërore për hartimin dhe implementimin e fazave deri në implementimin e plotë të IPSAS në të gjithë sistemin publik. Gjithashtu në analizën vjetore të drejtorisë dhe Raportin vjetor të KBFP, drejtorja shprehet për angazhimin e saj në zhvillimin e kontabilitetit publik dhe privat. Ndërkohë në bazë të ligjit në fuqi të kontabilitetit dhe ligjit të miratuar në Mars 2018 dhe që pritet të hyjë në fuqi më 1.1.2018 ngarkohet Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit si një organizëm profesional publik i pavarur dhe gëzon personalitet juridik me detyrën që: a) të hartojë standardet kontabël kombëtare, në përputhje me kërkesat e këtij ligji dhe në koherencë me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Nga pikëpamja e rregullshmërisë së dokumentimit të këtij procesi kemi konstatuar se në dosjen e vënë në dispozicion nga punonjësit e DH/MFK nuk rezulton të ketë një dokumentim të relacioneve apo memove të brendshme të analizave apo komenteve në kontribut të hartimit të draft-udhëzimeve pavarësisht komunikimeve me e-mail midis specialistëve gjatë procesit. Me kërkesë të përsëritur, dosja është plotësuar gjatë procesit të auditimit me një kopje të Udhëzimit nr. 23 (ende e pa publikuar deri në fund të muajit Prill), kopje të Urdhrit për krijimin e grupit të punës për përgatitjen e Udhëzimit nr.8, ndërsa shënimet e minutave të grupit të punës janë të pazbardhura dhe të pa dokumentuara zyrtarisht).

19.1 Rekomandimi: DH/MFK duhet të jetë e qartë që detyrimi ligjor i punës së saj (scope) është kontabiliteti publik. Përfshirja e çështjeve të kontabilitetit privat si një nga objektivat e DH-së është i pabazuar dhe shkakton mbivendosje, konfuzion dhe inefiçenca.

Në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtorja e Harmonizimit.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

I pa pranuar

20. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me Standardet e Kontabilitetit Publik në Strategjinë MFP 2014-2020 thuhet se: *Qëllimi i standardeve është të përmirësojnë cilësinë e raportimit të përgjithshëm financiar nga institucionet e sektorit publik, duke çuar në vlerësime më të informuara të vendimeve të Qeverive për alokimin e burimeve, duke rritur në këtë mënyrë transparencën dhe përgjegjshmërinë. Megjithëse plani kohor i strategjisë aktuale është deri në vitin 2020, do të merren masa përgatitore me qëllim miratimin gradual të këtyre standardeve ndërkombëtare.* Deri në fund të periudhës së auditimit (qershor 2018) ende nuk është përmbushur masa e 1: krijimi i një strukture/funksioni të vecantë për kontabilitetin publik pranë Ministrisë së Financave për mbikqyrjen e kontabilitetit në qeveri në përgjithësi dhe kalimin bazuar në SEKP në veçanti. Raporti vjetor i KBFP për vitin 2017 citon se do të ngrihet një sektor me tre specialistë në strukturën e DH/KBFP gjatë vitit 2018. Ndërkohë Bordi i Mbikëqyrjes së KBFP tashmë i krijuar prej 2016, nëse do të kishte funksionuar jo vetëm me 3 mbledhje gjithësej, do të kishte filluar punën e tij me grumbullimin e gjithë udhëzimeve në vite për të unifikuar së paku referimin e neneve³⁷ të Kushtetutës, ligjeve dhe VKM ku ato bazohen.

Në lidhje me bashkëpunimin me KLSH për çështje të kontabilitetit, konstatohet se Bordi i KBFP nuk ka zbatuar pikën të rregullores ku thuhet se ai duhet të ftojë përfaqësues të KLSH në rastet kur trajtohen çështje të kontabilitetit.

Parashikimet dhe fazat e implementimit të IPSAS, në kuadër të projektit duhet të bëhen transparente dhe objektivat afat-shkurtër dhe afat-mesëm të drejtorisë në lidhje me kontabilitetin të ndërtohen në terma konkretë mbi to. Referuar pasaportës së indikatorëve të përpiluar nga SIGMA, DH/MFK duhet të parashikojë raportimin e ecurisë së implementimit të IPSAS.

20.1 Rekomandimi: Parashikimet dhe fazat e implementimit të IPSAS, në kuadër të projektit duhet të bëhen transparente dhe objektivat afat-shkurtër dhe afat-mesëm të drejtorisë në lidhje me kontabilitetin të ndërtohen në terma konkretë mbi to. Referuar pasaportës së indikatorëve të përpiluar nga SIGMA, DH/MFK duhet të parashikojë raportimin e ecurisë së implementimit të IPSAS.

Në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Në lidhje me zhvillimet në fushën e kontabilitetit publik, po zhvillohen aktivitetet e planifikuara në bashkëpunim dhe me Bankën Botërore, në kuadër të përmbushjes së dy objektivave kryesore të Projektit “Zhvillimi i kontabilitetit të sektorit publik”:

a) Implementimi i standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit në sektorin publik (IPSAS) në vendin tonë; si dhe

b) Ngritja e kapaciteteve profesionale brenda Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, si dhe për të gjithë financiarët e sektorit publik.

Gjithashtu, theksojmë se në fund të qershorit 2018 është miratuar struktura e re e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në të cilën është krijuar dhe sektori i kontabilitetit për sektorin privat dhe publik brenda Drejtorisë së Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Në këtë kontekst, siç mund të jeni në dijeni, është ngritur me urdhër të zëvendësministrit të financave, Komiteti Drejtues i projektit të zbatimit të IPSAS, ku palë janë një grup i gjerë

³⁷Neni 78: “1 Kuvendi vendos me shumicën e votive, në prani të më shumë se gjysmës së të gjithë anëtarëve të tij, përvec rasteve kur Kushtetuta parashikon një shumicë të cilësuar..

Neni 83

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

aktorësh, si nga: universitetet, Kontrolli i Lartë i Shtetit, organizmat profesionalë, INSTAT, etj, të cilët u mbledhën për herë të parë në nëntor të vitit 2018. Në vijim, është ngritur dhe Grupi i Implementimit të Projektit (PIT), i përbërë nga strukturat përkatëse brenda Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

Gjatë muajve nëntor-dhjetor 2018, konsulenti ndërkombëtar i përzgjedhur ka përmbytur dy misione, në të cilat ka realizuar takime dhe workshop-e me të gjitha palët e interesit të përfshira në projekt, për të mbledhur sa më shumë informacione rreth sistemit të kontabilitetit të sektorit publik në vendin tonë.

Mbi bazën e këtyre informacioneve, është planifikuar të hartohet dhe miratohet, brenda vitit 2019, Plani Strategjik i Veprimit në fushën e kontabilitetit të sektorit publik në vendin tonë.

Në proces zbatimi

21. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se pas ndryshimit të ligjit nr. 10 296, datë 08.07.2010 në atë nr. 110/2015, datë 15.10.2015, konkretisht neni 18 i tij, pika 1, janë përjashtuar nga përgjegjësia për përgatitjen së pyetësorëve të vetëvlerësimit dhe raportit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, si dhe dorëzimin e tyre tek nëpunësi i parë autorizues, **njësitë publike të përfshira në pikën 2, të nenit 3:** Shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta, të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme. Referuar fushës së zbatimit të ligjit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, për përgatitjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm, i cili përfshin: njësitë e qeverisjes së përgjithshme; shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta, të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme; njësi të tjera që shpenzojnë fonde publike, sipas një marrëveshjeje ndërkombëtare; **raportimi pranë Nëpunësit të Parë Autorizues dhe DH/MFK, kufizohet vetëm tek njësitë e qeverisjes së përgjithshme, në ndryshim me ligjin e auditimit të brendshëm ku fusha e zbatimit dhe raportimi pranë DH/AB është e njëjtë.** Si rezultat, raportimi i DH/MFK për funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, kryhet nga analizimi i të dhënave për rreth 125 njësi publike (njësitë e mëdha të qeverisjes së përgjithshme), nga një total prej mbi 1200 institucioneve që rezultojnë nga të dhënat e buxhetit. Referuar problematikave të konstatuara më sipër në këtë material, për garantimin e kryerjes së konsolidimit të të dhënave të institucioneve të varësisë në pyetësorët dhe raportet e njësisë qendrore, numri i njësive që monitorohen dhe raportohen nga DH/KBFP behet edhe më i vogël, dhe si rezultat më pak gjithëpërfshirës. Kështu, referuar rëndësisë së njëjtë të këtyre dy drejtorive, si pjesë të DH/KBFP, dhe raportimin mbi situatën e Kontrollit të Brendshëm, siguri i një informacioni thelbësor, edhe pse jo të hollësishëm nga një numër më i gjerë i institucioneve përgjegjëse për krijimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, në raportimin vjetor të KBFP garanton një pamje më të plotë, të saktë dhe gjithëpërfshirëse të këtij dokumenti.

21.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, si institucion përgjegjës për raportimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, të mare masat për përgatitjen dhe shpërndarjen e pyetësorëve të veçantë dhe të personalizuar sipas grupeve, për institucionet e varësisë, shoqëritë tregtare, OJF, autoritetet e përbashkëta apo institucione të tjera të financuara nga buxheti i shtetit apo që kanë në përdorim asete shtetërore, në mënyrë që këto institucione, si njësi të sektorit publik përgjegjëse për zbatimin e ligjit të MFK, të bëhen pjesë e raportit të KBFP dhe të monitorohen nga DH/MFK

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

për funksionimin sa më të mirë dhe efikas të sistemeve të tyre në zbatim të manualit dhe ligjit të MFK.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Lidhur me këtë rekomandim, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit ka rishikuar pyetësin e vetëvlerësimit të komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, i cili është konceptuar të përdoret nga njësitë publike për vetëvlerësimin e sistemit të kontrollit të brendshëm. Pyetësi përbëhet nga pesë seksione që i përgjigjen respektivisht komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, sipas standardeve ndërkombëtare COSO dhe INTOSAI, ku komponentët përfshijnë gjithsecili, disa parime specifike. Për secilin parim janë ndërtuar një grup pyetjesh, bashkëlidhur të cilave do të jepet një përgjigje e arsyetuar dhe e justifikuar nëpërmjet paraqitjes së evidencave mbështetëse.

Në këtë kontekst, është përgatitur një pyetësor vetëvlerësimi specifik për funksionimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit për njësitë e varësisë, të cilat karakterizohen nga një buxhet i madh. Në të njëjtën mënyrë, ky pyetësor është ndërtuar mbi bazën e 17 parimeve të grupuara përkatësisht sipas komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Ky pyetësor i'u është shpërndarë njësisve publike dhe do të shërbejë për vlerësimin e performancës së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

I zbatuar

22. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se regjistrat e administruara nga DH/MFK për Nëpunësit Autorizues dhe Zbatues të njësisve publike, përmbajnë një sërë pasaktësish, e evidentuar kjo në strukturën dhe përmbajtjen e të dhënave, në kundërshtim me nenin 26, pika 1. dh e ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, ku përcaktohet detyrimi i kësaj drejtorie për administrimin dhe monitorimin e tyre. Nga inspektimi i këtyre regjistrave, u konstatua se regjistrat janë të organizuar në Excel, por me pamundësi përpunimi të dhënash, për shkak të formatit dhe organizimit të tyre; u konstatua duplikim të dhënash për të njëjtat institucione; mungesë e plotë e informacionit mbi arsimimin, pozicionin e punës; mungesë e datave dhe shkresave konfirmuese për N.Z; mungesë e informacionit të plotë në rastet e nëpunësve të deleguar për një periudhë të përkohshme (mungesë në aplikimin e kontrolleve për sinjalizimin në mbarimin e afatit të delegimit); mangësi në përditësimin e të dhënave si dhe pamundësi për monitorimin e kriterit ligjor mbi arsimimin e NZ, në kundërshtim me nenin 12 të Ligjit të ndryshuar të MFK

22.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për përgatitjen e regjistrave të saktë dhe të plotë duke përditësuar të dhënat, në mënyrë që të kryhet përpunimi dhe monitorimi i këtyre dokumentacioneve në përputhje me nenin 12 dhe 26 të Ligjit nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Në kuadër të këtij rekomandimi, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit ka ndërmarrë iniciativën ligjore për mbajtjen e regjistrat të NA dhe NZ si një detyrim, me qëllim monitorimin sa më të ngushtë të kërkesave ligjore për caktimin e NZ, duke e konsideruar këtë rol si një element kyç në zbatimin e

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

instrumentave të MFK-së, nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Në këtë kontekst, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit ka përmirësuar formatin e këtyre regjistrave me qëllim paraqitjen e të gjitha kriterëve ligjore për caktimin e nëpunësve zbatues, si dhe duke ju përmbajtur listës së rishikuar të institucioneve për vitin 2019. Aktualisht është duke vijuar puna për përditësimin e të dhënave, por nga verifikimi rezultoi se ky regjistër ende përmban disa parregullsi, të cilat janë reflektuar në raportin e auditimit.

Në proces zbatimi

23. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se DH/MFK nuk disponon një regjistër apo dokument përmblledhës mbi trajnimet që janë kryer dhe pjesëmarrësit përkatës ndër vite, në mënyrë që të evidentohen saktësisht nevojat për trajnim dhe të shmangen praktikat formale për to, referuar detyrimit ligjor të drejtorisë, cituar në nenin 26, pika 1 c. “ *DH/MFK është përgjegjëse për përcaktimin e nevojave dhe udhëheqjen e trajnimeve e të trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë publike*”. Gjithashtu, rezultoi se për trajnimet e kryera në bashkëpunim me ASPA-n, roli i punonjësve të DH/MFK kufizohet vetëm në përgatitjen e materialeve dhe prezantimin e tyre, si të kontraktuar nga ASPA, duke mos u përfshirë në aspektin organizativ të tyre, identifikimin e pjesëmarrësve, administrimin e dokumentacionit, etj. Trajnimet janë kryer duke mos marrë parasysh historikun e trajnimeve të mëparshme në njësitë e trajnuara, nevojat për trajnim; gjithashtu pjesëmarrësit në trajnime jo në të gjitha rastet janë identifikuar nga DH/MFK, duke kryer trajnime rutinë dhe me tematika të njëjta vit pas vite.

23.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për krijimin e një dokumenti përmblledhës në formë regjistri për administrimin e të dhënave mbi pjesëmarrësit dhe tematikat e trajnimeve ndër vite, në mënyrë që të identifikohen saktë nevojat për trajnim sipas institucioneve, duke lënë mënjanë praktikat formale në kryerjen e trajnimeve.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Për sa i përket këtij rekomandimi, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit ka ndërtuar një regjistër për administrimin e të dhënave mbi trajnimet e organizuara dhe realizuara prej saj ndër vite duke përfshirë tematikat, numrin e pjesëmarrësve dhe institucionet përfituese. Aktualisht është duke vijuar puna për finalizimin e këtij regjistri. Gjithashtu, është ndërtuar dhe finalizuar edhe regjistri për administrimin e të dhënave lidhur me monitorimet e kryera ndër vite nga drejtoria.

I zbatuar

24. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Harmonizimit nuk rezultoi të kryejë dhe dokumentojë në mënyrë të plotë dhe koncize konsolidimin e pyetësorëve të vetëvlerësimit të dërguara nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme sipas shkresave përkatëse, në kundërshtim me nenin 26, pika 3 i cili citon se : “*Struktura Përgjegjëse e Harmonizimit për MFK ndihmon nëpunësin e parë autorizues dhe Ministrin e Financave për monitorimin e sistemeve të MFK dhe për përgatitjen e raportit vjetor për gjendjen e KBFP, ku përmbledhet informacioni i marrë, në përputhje me dispozitat e nenit 18 të këtij ligji.*”, reflektuar kjo, në mangësitë dhe diferencat e evidentuara në sistemin PIFC me paraqitjen e rezultateve në mënyrë progresive në raportin vjetor të KBFP.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

24.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masat për përditësimin e sistemit PIFC me pyetësorin e ri në përputhje me manualin e MFK, në mënyrë që të dokumentohet saktë konsolidimi i të dhënave të gjeneruara nga njësitë, si dhe të monitorohet në mënyrë koncize dhe të plotë progresi i komponentëve përkatës sipas vetëvlerësimit në raportin e KBFP.

Menjëherë dhe në vijimësi

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

25. Gjetje nga auditimi: Në përputhje programit të auditimit nr.301/1 dt.19.03.2018 "Mbi përputhshmërinë e aktivitetit të Drejtorisë së Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, u shqyrtuan dhe u verifikuan veprimet dhe aktiviteti i Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit dhe strukturave të saj në lidhje me rekomandimet e përcjella me Vendimin nr.144 datë 30.09.2017, të Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit: “Për Auditimin e kryer në Drejtorinë e Harmonizimit të kontrollit të brendshëm financiar publik, pranë Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, mbi “Dhënien e opinionit në raportin e buxhetit të shtetit për AB dhe MFK”. U mor në shqyrtim dhe Plani i masave dërguar nga Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik nga i cili rezultoi se: nga 15 rekomandime, DH ka pranuar plotësisht 1 (një) rekomandim, ka pranuar pjesërisht 3 (tre) rekomandime dhe 11 (njëmbëdhjetë) rekomandime nuk janë pranuar. Në raportimin 6 mujor "Mbi planin e masave për zbatimin e rekomandimeve të KLSH" dërguar me shkresë dt.01.05.2018 konstatojmë se DH dhe drejtuesit e saj kanë paraqitur më shumë argumenta në mbështetje të mospranimit të rekomandimeve të KLSH duke rezultuar me vetëm 1 (një) rekomandim të pranuar dhe zbatuar pjesërisht. Duke u nisur nga fakti se jemi në një rast unik, referuar të gjitha auditimeve të realizuara nga KLSH, ku subjekti i audituar ka pranuar vetëm 1 rekomandim, megjithëse nuk ka kundërshtuar asnjë nga gjetjet dhe konstatimet e grupit të auditimit, ballafaqimi i qëndrimeve është bërë më i zgjeruar. Qëndrimi i grupit të auditimit reflekton dhe situatën e konstatuar gjatë këtij auditimit dhe mundohet të theksojë jo vetëm neglizhencën por ajo që është më e evidente është papërgjegjshmëria e strukturave të Drejtorisë së Harmonizimit të cilat megjithëse ashtu si grupi i auditimit, konstatojnë paligjshmëri në ngritjen dhe funksionim të njësisë të AB, apo formalitet në raportimin e situatës së MFK, sistem që akoma nuk ka arritur të kuptohet dhe mbetet larg për implementim, nuk kanë vepruar për të përmirësuar situatën ose të paktën për të raportuar drejt nivelet e AB dhe MFK.

Nr.	Rekomandimi	Statusi	Opinion i audituesve shtetërorë të KLSH
1.	Drejtoria e Harmonizimit të luajë një rol udhëheqës në drejtim të monitorimit më të kujdesshëm të treguesve të realizimit të planit nga Njësitë e AB, duke forcuar kërkesat për të raportuar edhe arsyet e ndryshimeve apo devijimeve nga planifikimi fillestar. Të ketë një uniformitet në trajtimin e auditimeve me temë zbatimi	Pranuar pjesërisht	Kjo pikë është trajtuar edhe në auditimin e aktivitetit për vitin 2017 ku janë paraqitur gjetje dhe konstatime mbi mangësitë, pasaktësitë në raportim të planeve dhe ndryshimeve të tyre, në formatet e kërkesave dhe arsyet e paraqitura për ndryshime. Për sa i përket pjesës së rekomandimit

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

	i rekomandimeve, duke eliminuar problematikën e konstatuar.	mbi auditimet tematike “për zbatimin e rekomandimeve” konstatojmë se nuk janë bërë ndryshime në formatin e evidencave për të dalluar këto angazhime ndërkohë që institucionet raportojnë auditime të kryera të llojit “mbi zbatimin e rekomandimeve”. Gjithashtu, argumentimi i menaxhimit të DH/AB në lidhje me këtë çështje është i paqartë se c’pjesë e “kuadrit rregullator” përcakton se: “..asnjë njësi auditimit <u>nuk mund të planifikojë dhe realizojë auditime të veçanta për ndjekjen e rekomandimeve</u>”. Ndërkohë Ligji 114/2015, neni 6, neni 14 parashikon “..dhe lloje të tjera të auditimeve”, duke mos e kufizuar mundësinë e kryerjes së auditimeve tematike, ose me kërkesë të titullarit, për zbatimin e rekomandimeve. Sipas Manualit të AB pika 2.6.1 parashikon detyrimin e titullarit për raportimin e statusit të zbatimit të rekomandimeve të AB. Gjithashtu, duke qënë një indikator i rëndësishëm i efektivitetit të NJAB (pasaporta e indikatorëve sipas SIGMA) paraqitja e tyre mbetet e rëndësishme për të dalluar këtë angazhim nga angazhimet tematike me kërkesë të titullarit; Në gjykimin tonë, DH/AB mbetet në mosveprim duke sjellë coroditje të njësive AB, të cilat vazhdojnë të realizojnë dhe raportojnë misione të zbatimit të rekomandimeve. Nga ana tjetër nëse vërtetë sipas manualit nuk duhet të ketë auditim për zbatim rekomandimesh, atëherë numri i raportuar i zbatimit të rekomandimeve duhet të zbritet nga numri total i auditimeve të realizuara dhe treguesit do të jepnin një pamje tjetër për realizimin e planit vjetor në rang kombëtar. Në këtë rast DH/AB duhet të kishte tërhequr vëmendjen për titullarët (minimalisht) e të gjitha strukturave të cilët jo vetëm kanë realizuar më shumë se 1 auditim për zbatim rekomandimesh por edhe i kanë deklaruar në aktivitetin vjetor.
--	--	---

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

			Qasja më pozitive, në auditimin e fundit, për domosdoshmërinë e ndërhyrjes dhe rregullimit të kësaj problematike, tregon se jo vetëm gjetja por edhe rekomandimi i vjetshëm i KLSH, ishte në rilevancën e problemit.
2.	Koordinimin e punës së auditimit të brendshëm me strukturën përgjegjëse për inspektimin financiar me qëllim forcimin e punës së organeve të inspektimit dhe trajtimit me profesionalizëm të rasteve të denoncuar. Transparenca dhe njoftimi i publikut për rastet e trajtuara është me rëndësi për të rritur jo vetëm rolin, por edhe besueshmërinë ndaj kësaj strukture.	Pranuar pjesërisht	Nga verifikimi i dokumentacionit të trajnimeve të vijueshme si: listeprezenca dhe temat e trajtuara në 4 Modulet e trajnimeve të vijueshme nuk u konstatua pjesmarrje e specialistëve të Drejtorisë së Inspektimit Financiar. Gjithashtu nga komunikimi me Drejtorin e Përgjithshme të DH/KBFP në lidhje me këtë pikë nuk konfirmojmë se janë kryer mbledhje apo takime të posaçme midis dy departamenteve në lidhje me rolin, përgjegjësitë e secilës palë. Në gjykimin tonë ky rekomandim konsiderohet i pazbatuar. Fakti që edhe për rekomandimet të cilat janë pranuar struktura DH/AB, nuk ka vepruar tregon indiferencën jo për rekomandimin e KLSH, por për të kuptuar rëndësinë e problematikave të ngritura nga KLSH, në drejtim të forcimit të rolit të AB si një nga shtyllat kryesore të lidhura me përmirësimin e Menaxhimit të Financave Publike.
3.	Është e nevojshme të bëhen plotësime në ligjin nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, I ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, lidhur me një formulim më të plotë të fushës së zbatimit të ligjit. MFE të marrë masa me qëllim zbatimin e plotë të ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, duke përfshirë sipas karakteristikave specifike të tyre shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta që zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme; dhe duhet të shprehet në kuadër ligjor për zbatimin nga	Pranuar pjesërisht	Në dokumentin "Mbi planin e masave për zbatimin e rekomandimeve të auditimit 2016" të DH/KBFP dt. 01.05.2018 nuk paraqitet ndonjë plan konkret veprimi në lidhje me qartësimin e fushës së zbatimit dhe rolin e DH/MFK dhe se si kjo drejtori i ka asistuar në mënyrë të vazhdueshme institucionet e pavarura me qëllim implementimin e kërkesave ligjore. Kështu shoqëritë tregtare me kapital shtetëror vazhdojnë të mos raportojnë pranë kësaj drejtorie formularët e vetëvlerësimit të MFK. <u>Mbetet i paqartë racionaliteti në legjislacion, midis detyrimit për të raportuar aktivitetin e NJAB dhe jo gjendjen e MFK-së nga këto njësi të pavarura kur që të dyja janë dy shtylla të sistemit KBFP.</u>

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

	institucionet e pavarura të cilat krijojnë apo shpenzojnë fonde publike. <u>Nisur nga fakti se ndryshimet e këtij ligji sapo kanë ndodhur, mund të rritet roli aktiv i DH/MFK pranë MFE, për një kuptueshmëri sa më të lartë të shtrirjes dhe funksionimit të MFK edhe përmes përgatitjes së një udhëzimi unifikues.</u>		Kjo çështje, e fushës së zbatimit të Ligjit 10296 dhe roli i DH/KBFP janë trajtuar përsëri në raportin e auditimit të vitit 2017. Nga ana tjetër justifikimi se ndryshimet ligjore sapo janë bërë dhe nuk mund të kërkojnë amendime është jo vetëm “naiv” por reflekton se këto struktura nuk arrijnë vetë të kuptojnë MFK e MFK.
4.	Drejtoria për Harmonizimin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të verifikojë regjistrin e nëpunësve zbatues lidhur me statusin e institucioneve, konfirmimet e nëpunësve zbatues, kriterin e arsimit të lartë dhe kriterin e vartësisë direkte nga titullari me qëllimin eliminimin e kundërshtive me ligjin, si edhe përditësimin e informacioneve të përmbajtura në regjistrin e nëpunësve zbatues	Pranuar	DH/MFK, në përfundim të periudhës kalimtare dy-vjeçare mbi implementimin e kërkesave ligjore për nëpunësin zbatues, ju ka dërguar shkresën nr. 17416, datë 1.12.2017 të gjitha institucioneve të qeverisjes së përgjithshme me qëllim marrjen e masave për plotësimin e pozicionit të nëpunësit zbatues me punonjës që përmbushin kriteret. Gjithashtu, është njoftuar edhe Departamenti i Administratës Publike për zbatimin e kriterëve të nëpunësit zbatues, të përcaktuara në nenin 12 si dhe marrjen e masave për rishikimin e të gjithë atyre nëpunësve civilë në pozicione pune të nëpunësit zbatues të cilët nuk përmbushin kriteret. Përsa i përket cilësisë dhe rregullsisë së mbajtjes dhe përditësimit të regjistrit të nëpunësit zbatues, bazuar në regjistrin të vënë në dispozicion me datë 11/4/2018, janë konstatuar disa pasaktësi që nuk lënë mundësi për raportime të plota e të sakta në numër, dhe për më tepër në vlerësim dhe kontroll plotësim kriteresh arsimimi. Në gjykimin tonë ky rekomandim konsiderohet pjesërisht i zbatuar.
5.	Të rishikohen treguesit e përcaktuar në Urdhërin e Ministrit të Financave nr. 89, datë 28.12.2015, vlerësimi i performancës për vitin 2016, për të qënë më përfaqësues dhe dhënë një pamje të drejtë të funksionimit të sistemit të auditimit të brendshëm dhe sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik.	I papranuar	Aktualisht, raporti vjetor i KBFP për vitin 2017 nuk ka në përmbajtjen e tij një vlerësim nëse indikatorët e performancës janë testuar apo vlerësuar nga DH/MFK dhe AB për efektivitetin e tyre. Gjerësisht, problematika e disa indikatorëve në lidhje me mënyrën e përpunimit të tyre, mënyrën e llogaritjes është evidentuar edhe gjatë auditimit të aktivitetit për vitin 2017. Në gjykimin tonë rekomandimi nuk është kuptuar në

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

			thelbin e tij pasi, rasti i Bashkisë Sarandë është vetëm një shëmbull i problematikës në lidhje me mënyrën e llogaritjes së indikatorit ³⁸ të performancës së AB-së gjë që con në një vlerësim jo të drejtë (mbivlerësim) të tij. Në gjykimin tonë, DH mbetet në mosveprim duke marrë në konsideratë vazhdimësinë e problematikës gjatë vitit 2017 dhe impaktin e tij në saktësinë e raportimit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë në Kuvend.
6.	Ministria e Financave dhe Ekonomisë të rishikojë organizimin dhe funksionimin e Bordit të KBFP, me qëllim kthimin e tij në një strukturë që i shërben përmirësimit të menaxhimit të sistemit të MFK në shkallë vendi, duke synuar një pjesëmarrje më të reduktuar por më efektive dhe vecanërisht këshilluese në fushën e kontrollit. Të ndryshoj raportin ekspert i jashtëm/punonjës Ministrie, raport që ndikon jo vetëm në funksionimin e kësaj strukture por edhe në eliminimin e konfliktit që ekziston nga kryerja e funksionit të anëtarit nga drejtuesit e lartë të kësaj Ministrie.	I papranuar	Në argumentin e tij për mospranim të rekomandimit të KLSH-së, menaxhimi vijon me përshkrimin e aktivitetit të Bordit KBFP përgjatë vitit 2017. Aktiviteti i këtij Bordi konsiston në vetëm dy mbledhje, njëra nga të cilat ka qënë objekt i auditimit të mëparshëm. Kryerja e aktivitetit si detyrim i Ligjit nuk është një argument relevant për mospranimin e rekomandimit në lidhje me efektivitetin e këtij aktiviteti dhe konfliktin e mundshëm të interesit apo funksionit të anëtarëve të këtij Bordi për të siguruar pavarësinë dhe objektivitetin e vendimeve të tij. Disa anëtarë të Bordit të KBFP me funksione specialist apo drejtues në DH kryejnë funksione në zbatim të ligjit 10296 dhe 114/2015 ndërkohë marrin pjesë dhe vlerësojnë këto aktivitete apo raporte për të cilat ata vetë janë përgjegjës për hartimin e tyre. Pavarësisht aktivitetit, struktura e këtij Bordi nuk ka ndryshime gjatë vitit 2017 dhe deri në momentin e përfundimit të këtij auditimi dhe në gjykimin tonë DH/KBFP mbetet në mosveprim të qartësimit dhe shmangies së konfliktit të interesave që ekziston nga kryerja e funksionit të anëtarit nga roli i tij si mbikqyrës.
7.	DH/MFK, në cilësinë e strukturës përgjegjëse për monitorimet në vend të institucioneve publike bazuar në pyetsorët e vetëvlerësimit, të dokumentojë	I papranuar	Në lidhje me procedurën e ndjekur për monitorimet e pyetsorëve të vetëvlerësimeve për vitin 2017, është konstatuar se dosja e monitorimeve të

³⁸ Aneksi23 :Pozicione aktuale të auditimit të brendshëm të pa plotësuar= Pozicione vakante të audituesve të brendshëm/ numrin total të audituesve të miratuar në strukturën e njësisë publike (%)

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

	procedurat e ndjekura dhe problematikat e hasura për cdo njësi të monitoruar. Monitorimet të realizohen në institucione të cilat vlerësohen me një nivel risku të lartë apo të moderuar, duke larguar nga praktikatat formale të realizimit të këtyre procedurave.		kryera ka mungesa të theksuara në lidhje me dokumentat që do të reflektonin dhe evidentonin punën e kryer duke filluar që me procesin e planifikimit të këtyre monitorimeve mbi bazë vlerësimin e riskut deri në rezultatet e monitorimeve. Në gjykimin tonë edhe në këtë pikë, pavarësisht se ka një rritje në numër të monitorimeve krahasuar me vitin 2016, procesi mbetet i mangët dhe nuk lë vend për vlerësim të përputhshmërisë së aktivitetit të kësaj Drejtorie.
8.	Me qëllim që të sigurohet mirefunksionimi i Komiteteve të Auditimit si organe këshilluese pranë titullarit, si një hallkë shtesë për rritjen e pavarësisë funksionale të strukturave të auditimit të brendshëm, të rishikohet VKM nr.160, dt.02.03.2016 "Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e komitetit të auditimit të brendshëm në njësitë publike" mbi të cilin ngrihen , funksionojnë dhe raportojnë Komitetet e Auditimit, duke adresuar me kujdes problematikat e konstatuara. Vëmendje të shtuar duhet të ketë deklarimi i konfliktit të interesit që cënon objektivitetin e këtyre strukturave.	I papranuar	Problematika e ngritur është konstatuar dhe gjatë auditimit të vitit 2017. Në kuadër të Ligjit 114/2015 dhe VKM nr.160 dt.02.03.2013, konstatohet se gjendja e Komiteteve të Auditimit, mënyra e raportimit të tyre apo monitorimi i aktivitetit mbetet e pambuluar apo trajtuar edhe gjatë periudhës 6 mujore pas auditimit të vitit 2016 dhe rekomandimit respektiv të KLSH. Kështu, konstatohet se: -Numri i Komiteteve të ngritura mbetet po 8-të; Nuk ka ndonjë një udhëzim për detyrimin që KAB duhet të raportojnë tek DH/AB, -Nuk ka një analizë nga DH/AB, në vijim të rekomandimit të KLSH-së për përmirësime ligjore apo nënligjore për të rritur eficiencën e këtyre KAB-ve, nxitjen e ngritjes së tyre specifikisht në institucione qëndrore me shumë njësi varësie. <u>Vetë Ministria e Financave dhe Ekonomisë e ka jo funksional KAB e krijuar në 12.04.2016 dhe nuk raporton asnjë aktivitet të KAB-së në raportin e analizës vjetore për vitin 2017.</u> - Struktura e DH/AB të mos ketë në fokus vlerësimin e konfliktit të interesit të personave që përshihen në këto struktura, dhe më e pakta që mund të bëjnë është të angazhojnë strukturat përgjegjëse për vlerësimin e konfliktit të interesit. Në gjykimin tonë, DH/AB mbetet në mosveprim në lidhje me këtë rekomandim, pasi megjithëse nga auditimi është vënë në dijeni (bërë

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

			prezent) të problematikave që kanë krijuar ngërç në funksionimin e Komiteteve të cilat do të siguronin jo vetëm pavarësinë e strukturave AB por do të realizonin edhe një vlerësim të pavaruar të punës audituese, nuk ka marrë masa për të zhblllokuar situatën.
9.	Të përcaktohet një procedurë e brendshme që të sigurojë formalizimin e procesit të konsolidimit dhe miratimit të Planit Strategjik dhe Vjetor të sistemit të auditimit të brendshëm në sektorin publik. Të kërkohej që procesi i hartimit të këtyre planeve, edhe në njësitë, të ketë për bazë një vlerësim risku të kujdesshëm dhe jo formal.	I papranuar	Gjatë auditimit për aktivitetin e vitit 2017, konstatohet se procesi i konsolidimit të planeve strategjike dhe vjetore të sistemit të AB nuk ka ndryshuar. Planet hidhen manualisht dhe mbahen në formë elektronike në Excel. Nga raporti vjetor dhe analiza vjetore e drejtorisë konstatohet se vlerësimi i riskut mbetet një aktivitet problematik, i cekët dhe formal. Gjykojmë se mbetet i nevojshme një rishikim i procesit të konsolidimit të planeve dhe i ndarjes së detyrave për të lënë kohë analizave dhe këshillimit e më pas monitorimit gjatë vitit për zbatimin e këtyre planeve.
10.	Te rishikohen treguesit mbi të cilët monitorohet dhe raportohet aktiviteti i AB, duke vënë theksin dhe mbi tregues të cilët reflektojnë vlerën e shtuar të strukturave të auditimit të brendshëm. Të plotësohen treguesit lidhur me nivelet e rikuperimit të efekteve financiare në buxhet si dhe të harmonizohet dhe standardizohet praktika e ndjekjes së rekomandimeve të auditimit të brendshëm në shkallë sistemi kjo do të rrisë ndergjegjësimin dhe kulturën menaxheriale të drejtuesve në njësitë e sektorit publik.	I papranuar	Gjatë punës audituese të aktivitetit të vitit 2016, evidenca dhe raporti i vënë në dispozicion u analizuan dhe testuan duke arritur në të njëjtin konkluzion me atë të grupit të auditimit të vitit të kaluar, se treguesit dhe indikatorët nuk janë përfaqësues i cilësisë së punës së auditit të brendshëm dhe vlerë e shtuar për menaxhimin dhe njësinë ku ata operojnë. Gjetjet, mangësitë në llogaritje, shpjegimet e anekseve të AB dhe vlerësimi i tyre me shkallë të lartë subjektivizmi, i janë paraqitur drejtimit të DH.AB në Akt-konstatimin nr. 4.
11.	Përcaktimin e qartë të përgjegjësi mbikqyrëse dhe vendimmarrëse të Komisioni i Kualifikimit të AB në procesin e zhvillimit profesional të audituesve të brendshëm si lidhur me Trajnimin e Vijueshëm të detyrueshëm dhe Certifikimin e Audituesve të Brendshëm në Sektorin publik, përgjegjësi që duhet të jenë të ndara nga detyrat ekzekutive dhe administrative të Drejtorisë së Harmonizimit të AB në MFE.	I papranuar	Nga shqyrtimi i dokumentacionit në dosjen e aktivitetit të KKAB, nuk u konstatua ndryshime në procedura apo rregullore. KKAB, përveç përcaktimeve në Ligjin 114/2015, ka funksionuar dhe ushtruar kompetencat mbështetur në kuadrin rregullator në fuqi ku parashikohet që KKAB të kryejë funksion mbikëqyrës të procesit të trajnimit dhe çertifikimit të audituesve dhe bashkëpunon me strukturën përgjegjëse për auditimin e brendshëm në

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

			MFE. Specialistët e DH/AB janë të gjithë të përfshirë në procesin e certifikimit dhe trajnimit të vijueshëm e më pas të hartimit të relacioneve të vlerësimit të procesit, cilësisë së trajnerëve dhe më pas bëjnë vlerësimin me pikë të njëjësive AB që ata vetë kanë trajnuar e certifikuar.
12.	DH/AB të rishikojë dhe të përditësojë Regjistrin e Audituesve të Brendshëm të Certifikuar dhe të trajnuar me qëllim që ky dokument të përmbajë informacion të dobishëm dhe të nevojshëm që të pasqyrojë situatën e zhvillimit profesional të audituesve të brendshëm në kohë, por njëkohësisht të shërbejë si dokument dhe bazë të dhënash për të siguruar analiza të zhvillimit për të ardhmen.	I papranuar	Konstatohet se forma dhe përmbajtja e Regjistrit të Audituesve të Brendshëm përmban informacion të limituar. Regjistri duhet të integrohet me Regjistrin e Audituesve të Brendshëm të Certifikuar për periudhën dhe të përmbajë informacion progresiv dhe elementë të sigurtë identifikues të AB të certifikuar. Ky regjistër duhet të integrohet me regjistrin e trajnimit të vijueshëm për të ndjekur rastet që nuk janë në përmbushje të detyrimit të TVP. Regjistri është dokument zyrtar, dhe si i tillë duhet të protokollohet në fund të çdo viti në zyrën e protokollit të MFE, krahas publikimit në faqen zyrtare të internetit në rubrikën përkatëse. Përsa më sipër gjykojmë se Regjistri duhet rishikuar dhe të ndërtohet në përputhje me kërkesat e përcaktuara në Ligjin për AB dhe akteve të tjera rregulluese nënligjore. Ky regjistër në përfundim të çdo sezoni çertifikimi duhet plotësuar dhe depozituar në zyrën e arkivës të Institucionit.
13.	Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa, duke iu drejtuar Inspektoratit të Lartë të Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave me qëllim verifikimin e konfliktit të mundshëm të interesit për anëtarët e Komiteteve të Auditimit, Bordit të Menaxhimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe Bordit të Mbikëqyrjes Publik. Në rast se nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë nuk do të konstatohet veprim lidhur me këtë rekomandim brenda afatit 20 ditë, kur duhet të prezantojë planin e veprimit për sa është rekomanduar, KLSH të adresojë pranë ILDKPKI kërkesën për verifikimin e konfliktit të interesit në rastet e specifikuar me lart.	I pranuar pjesërisht	Shpjegojmë se është e pa konceptueshme që strukturat që merren me garantimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, pjesë e të cilave është edhe zbatimi i rregullave të etikës dhe parandalimi i konfliktit të interesit nuk kanë arritur të lexojnë çfarë kemi cilësuar në raportin e auditimit për vitin 2016. Konflikti i interesit është një koncept i gjerë që lidhet si me konfliktin në funksione dhe përgjegjësi edhe konfliktin e mirëfillt të personave në anagazhimin në strukturat e cilësuar në rekomandimin e KLSH. <u>Duhet të theksojmë se përzgjedhja e personave dhe formaliteti i procedurave të konstatuara nuk lidhen me kërkesat ligjore por me përgjegjëshmëritë e</u>

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

		personave që kanë patur detyrën dhe funksionin për të vepruar në përputhje me kërkesat që ka vendosur ligji. Vendimarrja jo në përputhje me kërkesat e specifikuar në Urdhrin e Ministrit të Financave, jo vetëm që nuk u analizua për të përcaktuar përgjegjësitë respektive por u cilësua si një rekomandim i papranueshëm, pavarësisht se cilësia e këtij Bordi lidhet me garantimin e cilësisë së punës së kontabilistëve dhe ekspertëve të autorizuar. Mosveprimi në gjykimin tonë ka krijuar premiset për ligjërimin edhe të paligjshmërive të mëtejshme për sa kohë që paligjshmëria ka fituar statusin e të paprekshmit.
--	--	---

Duhet të theksojmë se auditimi ka treguar se problematikat e konstatuara në auditimin e mëparshëm vijnë të ekzistojnë dhe strukturat vegjetojnë duke mos u marrë masat e duhura për përmirësimin e situatës, dhe duke i lënë këto shtylla të menaxhimit të financave publike larg objektivave qeverisëse.

Pa mohuar punën e bërë dhe kontributin që ka dhënë në vazhdimësi Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në drejtim të ngritjes dhe konsolidimit të strukturave të auditit të brendshëm publik në shkallë vendi, marrëdhëniet e ndërjellta të dy institucioneve, **por niveli i ulët i zbatimit të rekomandimeve, dhe veçanërisht mos pranimi i 12 (dymbëdhjetë) rekomandimeve të KLSH, (ose rreth gjysmës së tyre),** rekomandime të cilat janë dhënë për përmirësimin e punës të kësaj Drejtorie, në të ardhmen dhe në zbatim të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014” *Për organizimin dhe funksionimin e kontrollit të Lartë të Shtetit*” nenit 15-Të drejtat dhe detyrat e KLSH dhe konkretisht shkronja c) ku parashikohet se : KLSH ka të drejtë: t’u rekomandojë drejtuesve të njërive të audituara apo organeve të kompetencës të ndërmarrin, në mënyrën dhe rrugët e përcaktuara nga ligji, masa strukturore dhe organizative, duke përfshirë edhe nisjen e procedurave disiplinore apo administrative, ç’ka, reflekton një mungesë të angazhimit dhe impenjimit të strukturave drejtuesve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, respektivisht: znj. G. P. ish Sekretari i Përgjithshëm, znj. K. H. Drejtori i Përgjithshëm i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe z. D.F. Drejtor i Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, për mos përfshirjen në planin e veprimit, sipas gjetjeve të konstatuara dhe rekomandimeve të dhëna nga KLSH, për përmirësimin e mëtejshëm të punës dhe aktivitetit të Drejtorisë Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik.

25.1 Rekomandimi: Ministri i Financave dhe i Ekonomisë si dhe Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, të analizojë qëndrimet refuzuese të Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit në kontekstin e situatës së strukturave AB dhe MFK larg objektivave të strategjisë së menaxhimit të financave publike, dhe të nxjerrë përgjegjësitë për paligjshmëritë e konstatuara në ushtrimin e funksioneve apo në realizimin e urdhrave të deleguar.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Brenda 31.12.2018

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

25.2 Rekomandimi: Çështjet e konfliktit të interesit apo konfliktit të funksioneve të konstatuara nga auditimi i mëparshëm, dhe për të cilat nuk është marrë asnjë nga masat e rekomanduara, të adresohen menjëherë në ILDKPKI për ti kthyer strukturave legjitimitetin e duhur për përmbushjen me përgjegjshmëri të funksioneve dhe misionëve të adresuara.

Nga verifikimi rezultoi se: Ky rekomandim rezulton i papranuar nga Drejtoria e Harmonizimit.

I pa pranuar

6. Realizimi i rekomandimeve për masa disiplinore, sipas cilësimeve në planin e veprimeve të hartuar nga subjekti i audituar, duke pasqyruar punën e bërë të analizuar për rekomandimet e realizuara plotësisht, pjesërisht, në proces realizimi dhe sa nga rekomandimet nuk janë pranuar.

Nga KLSH është rekomanduar 1 masë disiplinore sipas shkesës nr.301/12, datë 13.09.2018 “Dërgim vendimi nr. 130, datë 13.09.2018 “Për një plotësim në vendimin nr.112, datë 07.08.2018” për një masë “për largim nga puna” të Drejtorit të Përgjithshëm të DH/KBFP , e cila nuk është pranuar.

I pa pranuar

Aneksi 5.

Përmbledhësja e të dhënave të AB 2018 Burimi: MFE

	Ministritë	Numri i Audituesve		Realizimi i planeve të auditimit			Gjetje dhe Rekomandime			
		Plan	Fakt	Plani fillestar	Plani ndryshuar	Fakti	Gjetjet ne numer	Gjetjet ne vlerë	Rekomandimet	Numri i Shkeljeve të konstatuara
1	Ministria e Financave & Ekonomisë	10	9	32	32	36	186	45.564	186	8
2	Ministria e Infra. & Energjise	9	8	25	25	25	150	2.806.196	143	2
3	Ministria e Bujqësisë & Zhvill. Rural	5	5	21	21	21	409	85.616	308	
4	Ministria e Shëndetësisë & Mb.Sociale	7	7	19	21	21	349	33.788	274	
5	Ministria e Drejtësisë	5	3	21	5	5	98	538.591	57	2
6	Ministria e Mbrojtjes	9	8	35	35	35	355	24.014	130	
7	Ministria e Brendshme	8	8	23	23	21	539	1.774	455	1
8	Ministria për Europën & P.Jashtme	5	5	16	13	13	162	771	122	
9	Ministria e Arsimit, Sportit & Rinisë	5	4	18	18	19	61	35.049	44	
10	Ministria e Kulturës	3	2	15	15	11	50	-	50	
11	Ministria e Turizmit & Mjedisit	5	5	16	16	15	24	3.227	233	
		71	64	241	224	222	2.383	3.574.590	2.002	13
	Institucionet Qendrore									
1	Drejt.Pergj.Doganave	8	7	17	17	13	149	106.577	68	

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

2	Drejt.Pergj.Tatimeve	9	9	9	9	49	224	14.318	164	3
3	Inst.Sig.Shoqerore	9	9	12	12	12	575	6.986	104	
4	Sheb.Komb.Punesimit	3	3	17	17	12	15	8.052	203	2
5	Sherbimi Social Shtetor	3	2	13	11	11	45	1.372	90	
6	Autoriteti Komb. i Ushqimit	3	2	9	9	8	8	843	78	
7	AZHBR	4	2	7	7	9	40	-	40	
8	Drejt.Pergj.Burgjeve	4	4	19	19	23	448	24.094	10	
9	Zyra Qend. e Regj. Pasurive	5	5	23	15	15	116	16.515	159	
10	Drejtoria e Rezervave	3	2	5	2	2	20	1	20	
11	Drejt.Pergjith.Policise	5	5	28	28	28	273	24.822	240	
12	Autoriteti Portual Durres	3	3	8	8	8	68	2.452	56	
13	D.P.Transportit Rrugor	5	5	9	16	16	28	10.683	11	
14	Enti Komb.Banesave	3	3	10	10	9	181	9.876	55	
15	ALBCONTROL	2	2	6	6	3	7	-	5	
16	ALUIZNI	5	5	14	14	5	52	-	52	2
17	Drejtoria e Sherb.Qeveritare	1	1	7	7	4	26	-	26	
18	Agjensia e Ofrimit te Sherb. Pub.te Integruara	3	2	14	6	6	45	-	45	
19	Autoriteti Rrugor Shqiptar	3	3	4	4	2	32	1.596	32	
		81	74	231	217	235	2.352	228.186	1.458	7
	Universitetet									
1	Universiteti i Tiranes	7	4	5	5	8	10	-	-	
2	Universiteti Politeknik I Tiranes	2	2	0	0	2	-	-	-	
3	Universiteti Bujqesor Tiranes	3	3	4	5	5	27	3	41	
4	Universiteti Mjekesise	3	2	11	11	10	90	-	90	
5	Universiteti "A.Moisiu" Durres	2	2	8	8	0	2	-	5	
6	Universiteti "L.Gurakuqi" Shkoder	3	3	7	5	5	17	-	17	
7	Universiteti "Ismail Qemali" Vlore	3	3		0	0	-	-	-	
		23	19	35	34	30	146	3	153	-
	Inst.Pavarura									
1	Kuvendi I RSH	2	2	5	5	5	5	-	5	
2	Keshilli I Larte Gjygesor	4	4	15	15	13	156	622	183	
3	SHISH	3	3	17	17	23	47	247	47	
4	Prokurroia e Pergjithshme	2	2	12	12	9	44	71	44	
5	Instituti I Statistikave	3	3	10	10	7	32	-	32	
6	Fondi i Sg. Kujdesit Shendetesor	8	7	21	20	20	256	1.397	77	
7	Fondi Shqiptar I Zhvillimit	3	3	5	5	9	47	9.909	25	
8	Radio-Televizioni Shqiptar	3	2	8	8	5	-	-	-	
9	Autoriteti I Mbikqyrjes Financiare	3	3	14	14	10	20	-	49	
10	Drejtoria e Pergj. Arkivave	3	2		0	0	-	-	-	
		34	31	107	106	101	607	12.246	462	-
	Qendrat Spitalore									
1	Autoriteti Shendetesor Rajonal	2	2	7	7	3	-	-	8	
2	QSU Nene Tereza	3	3	23	23	15	155	-	81	
3	Spitali I Traumes Tirane	3	3	15	15	11	12	-	12	
4	Spitali Shefqet Ndroqi Tirane	3	2	7	7	7	43	-	43	
5	Q. Spitalore Vlore	1	1	7	7	5	20	340	24	
6	Spitali Rajonal Gjirokastr	1	1	10	10	0	-	-	-	
7	Spitali Rajonal Durres	1	1	4	4	4	-	-	18	
8	Spitali Rajonal Elbasan	1	1	6	6	0	-	-	-	
9	Spitali Rajonal Fier	1	1	6	6	0	1	-	1	
10	Spitali Rajonal Shkoder	1	1	3	3	2	11	-	9	
11	Spitali Rajonal Kukes	1	1	8	8	7	184	-	62	
12	Qendra Spitalore Korçe	1	1	4	4	0	-	-	-	
13	Qendra Spitalore Berat	1	1		0	3	19	640	19	
14	Qendra Spitalore Lushnje	1	1		0	0	8	-	2	
		21	20	100	100	57	453	980	279	-
	Shoqerite Aksionere									
1	Sh.a Kesh Tirane	6	6	8	8	8	85	97.000	47	
2	Sh.a.Albpetrol Fier	7	7	19	19	28	72	-	102	
3	Sha OST Tirane	5	5	10	10	9	82	-	38	

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

4	OSHEE sha	23	23	16	16	16	355	104.496	417	
5	Hekurudha Shqiptare sha	4	4	12	12	6	103	739	90	
6	Posta Shqiptare sha	11	11	18	18	12	212	-	212	
7	Alb Gaz sha	3	2	9	9	8	37	-	37	
8	Ujesjelles Kanalizime Korce	1	1	7	7	7	38	6.098	81	
9	Ujesjelles Kanalizime Tirane	3	3	11	11	10	67	-	75	
10	Ujesjelles Kanalizime Pogradec	1	1	0	0	5	68	-	68	
11	Ujesjelles Kanalizime Shkoder	3	3	9	9	7	45	-	42	
12	Ujes.Kanalizime Durres	2	2	12	12	11	11	2.087	11	
13	Ujesjelles Kanalizime Vlore	2	2		0	7	-	-	-	
14	Ndermarra e Trajt.Stud. 1	1	1	5	5	5	-	-	-	
15	Ndermarra e Trajt. Stud 2	3	2		0	36	17	-	33	
16	Shoqeria e Pare Fin.e Zhvillimit	4	3	11	11	14	141	-	176	
		79	76	147	147	189	1.333	210.420	1.429	-
	Bashkitë									
1	Bashkia Berat	3	3	12	12	10	102	3.042	102	
2	Bashkia Ura Vajgurore	3	3	6	6	3	21	145	14	
3	Bashkia Kucove	3	3	5	5	4	14	-	14	
4	Bashkia Skrapar	1	1	8	8	4	20	-	20	
5	Bashkia Diber	3	3	0	0	11	7	1.082	38	
6	Bashkia Mat	3	3	11	11	13	-	-	14	
7	Bashkia Bulqize	3	3	12	12	11	72	8.822	71	
8	Bashkia Klos	1	1	12	12	4	-	-	-	
9	Bashkia Durres	3	3	12	12	12	53	-	53	
10	Bashkia Shijak	3	2	5	4	4	8	-	8	
11	Bashkia Kruje	3	3	8	7	7	23	-	25	
12	Bashkia Elbasan	6	6	20	20	13	19	366	96	
13	Bashkia Gramsh	1	1	9	9	8	3	6.601	16	
14	Bashkia Librazhd	3	2	9	9	7	75	398	12	
15	Bashkia Prrenjas	2	2	0	0	2	21	248	17	
16	Bashkia Fier	3	3	7	6	6	59	3.520	50	
17	Bashkia Patos	3	2	12	12	12	46	18.813	42	
18	Bashkia Roskovec	2	2	10	10	5	3	65.492	13	
19	Bashkia Lushnjë	3	3	11	11	11	62	137	26	
20	Bashkia Divjakë	3	3	18	18	7	36	-	36	
21	Bashkia Mallakaster	3	3	9	9	8	69	5.085	69	
22	Bashkia Gjirokaster	3	3	8	8	6	30	40	30	
23	Bashkia Tepelenë	2	2	4	4	5	6	-	6	
24	Bashkia Memaliaj	3	1	10	10	10	13	13.907	10	
25	Bashkia Dropull	5	5	17	7	7	23	31.020	17	
26	Bashkia Korce	4	2	7	4	4	53	-	53	
27	Bashkia Maliq	3	2	10	10	9	147	33.901	96	
28	Bashkia Kolonje	3	3	12	12	12	22	980	-	
29	Bashkia Pogradec	2	2	12	12	7	84	11	82	
30	Bashkia Devoll & B.Pustec	3	2	7	7	6	19	-	17	
31	Bashkia Kukes	3	3	12	12	8	93	-	93	
32	Bashkia Tropoje	3	3	4	5	5	12	-	12	
33	Bashkia Lezhe	6	6	16	16	12	-	-	53	
34	Bashkia Shkoder	3	3	14	14	11	138	1.578	111	
35	Bashkia Vau Dejes	3	3	7	7	7	34	-	44	
36	Bashkia Fushë Arrëz	3	2	7	7	7	33	81	-	
37	Bashkia Malesia e Madhe	3	3	8	8	13	55	-	55	
38	Bashkia Tiranë	10	10	14	10	10	148	71.865	119	
39	Dr.Pergj.Tatim Taks.Vendore	5	5	6	6	19	135	20.890	174	
40	Bashkia Kamëz	4	3	10	9	9	49	3.211	49	
41	Bashkia Vorë	4	4	12	12	7	-	-	47	
42	Bashkia Kavajë	3	3	14	14	13	79	1.721	79	
43	Bashkia Vlore	3	3	9	9	7	36	141	54	
44	Bashkia Himarë	3	1	4	2	2	25	-	26	
45	Bashkia Sarande	3	2	8	8	5	25	12.817	27	
46	Bashkia Mirdite	4	4	7	7	10	28	-	34	
47	Bashkia Selenicë	3	3	6	6	6	25	-	25	

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

48	Bashkia Cërrik	2	2		0	6	26	-	23	
49	Bashkia Kurbin	3	2		0	4	33	11	33	
50	Bashkia Peqin	3	3		0	9	10	115	22	
127		160	145	441	419	398	2.094	306.039	2.127	-
		469	429	1.302	1.247	1.232	9.368	4.332.463	7.910	20

Aneksin Nr. 6

Pas kryerjes të ballafaqimeve në KLSH më datën 02.10.2019, me përfaqësues të DH/AB me Grupin e Auditimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, u paraqitën observacioni si më poshtë

Rekomandim 4. Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rishqyrtojë këtë rekomandim për një rivlerësim të qartë të përcaktimit të përgjegjësië monitoruese (DH/AB) dhe përgjegjësië zbatuese (titullarët e njesive publike).

Rekomandim 6. Raportimi i DH/AB të mos kufizohet vetëm në raportime vjetore deri në momentin që niveli i punës së AB të vlerësohet në nivele të pranueshme. DH/AB në rolin e saj si harmonizuese e metodologjive dhe monitoruese e sistemeve të KBFP ku një nga shtyllat është AB, duhet menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik për komponentin AB, për të marrë në konsideratë matës relevant sasior dhe cilësor të punës së këtyre strukturave. Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rishqyrtojë këtë rekomandim, në lidhje me rishikimin e metodologjisë. Duke qenë se kjo metodologji është ndryshuar gjatë vitit 2019, akoma nuk është marrë feedback për vlerësimin e saktë sasior dhe cilësor i indikatorëve, kështu që ndryshimi është i panevojshëm.

Rekomandim 7. DH/AB në funksion të përgjegjësië të saj të përcaktuara në gërmën “h” të nenit 24 të LAB, të marrë masat për konsolidimin e mangësië të konstatuara në përmbajtjen, afatin e dërgimit, llojin e auditimeve të planifikuara, dhe mënyrat e rishikimit të këtyre planeve, duke përfshirë këtë problematikë në raportimin vjetor. Ndërkohë në rastet e evidentimit të mospërputhjes së dokumentacioneve të dërguara nga njësitë me specifikimet e Manualit të AB nga Titullarët marrjen e masave disiplinore për përgjegjësit. Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rishqyrtojë këtë rekomandim sepse marrja e masave disiplinore, sipas standardeve ndërkombëtare të auditimit të brendshëm është një metodë e papranueshme.

Rekomandim 8. DH/AB të bëjë një analizë të drejtë dhe të plotë të nivelit të gjetjeve në raport me shtrirjen e strukturës AB në sektorin publik, llojeve të gjetjeve dhe në reflektim të rekomandimeve të KLSH si auditues i jashtëm, dhe të raportojë drejt pranë Ministrin të Financave dhe Ekonomisë, nivelin e strukturave AB dhe efikasitetin së punës së tyre. Plotësia dhe saktësia e raportimit mbi këtë sistem është jo vetëm obligim ligjor por edhe përgjegjëshmëri ndaj funksioneve që kryhen.

Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rivlerësojë këtë rekomandim në lidhje me gjuhën e përdorur në lidhje me “raportimin drejt” tek menaxhimi i lartë. Nga ana e kësaj strukture është raportuar gjithmonë qartë, saktë dhe në mënyrë konçize në

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtordinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

lidhje me çdo parregullsi ose mos zbatim të kuadrit rregullator.

Qëndrimi i audituesve shtetërorë të KLSH. U riformulua ky rekomandim.

Rekomandim 12. Ministri i Financave dhe Ekonomisë në vijim të konstatimeve të trajtuara dhe të dokumentacioneve të vendosë mbi vlefshmërinë e vendimit të Komisionit të KKAB, si dhe të analizojë veprimet dhe mosveprimet e funksionarëve të shtetit në ushtrimin e detyrave funksionale në përputhje me Kodin e Etikës.

Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rivlerësojë këtë rekomandim duke qenë se çdo person i interesuar ka të drejtë legjitime të bëjë kërkesë respektive individuale ndërsa vendimmarrja është atribut i Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, i cili merr vendime në mënyrë të pavaruar. Sipas diskutimit ky rekomandim duhet të trajtojë vlerësimin e veprimtarisë së KKAB në përputhje me kuadrin rregullator në fuqi.

Gërma B “Gjetjet dhe Rekomandimet në auditimin e ushtruar në Drejtordinë e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit”

Konstatimi B.2 - Vlerësimi i sistemit të kontrollit të brendshëm vetëm nëpërmjet 30 pyetjeve nga 99 pyetje që përmban pyetësi, përfaqësuar në masën 30 %.

Rekomandimi: DH/MFKK të marrë masat për kryerjen e një vlerësimi bazuar në të dhënat totale të dorëzuara nga njësitë publike sipas kërkesave të pyetësorit të rishikuar, me qëllim identifikimin e mangësive për çdo njësi publike që ka kryer dorëzimin e këtij dokumenti pranë kësaj drejtorie.

Konstatimi B.4 – Rënia e efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike

Rekomandimi: Strukturat Drejtuese të DH/ KBFP, në vijim edhe të kërkesave të indikatorëve të Strategjisë së MFP-së, për vlerësimin e përqindjes së efektivitetit të kontroleve të brendshme, të marrin masa për kryerjen e një përllogaritjeje të plotë dhe gjithëpërfshirëse për raportimin e saktë të efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik, në mënyrë që të ndiqet në mënyrë krahasimore kjo analizë me vitet e mëparshme dhe të garantohet forcimi i sistemeve, reflektuar në rritjen e nivelit të efektivitetit. Nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë të vlerësohet situata e mësipërme dhe të nxirren përgjigjësitë për raportim jo të drejtë referuar situatës së efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Për sa i përket rekomandimit nr. 2 dhe rekomandimit nr. 4, në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH, duke qenë se janë rekomandime që trajtojnë vlerësimin e efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm, do të vlerësojë bashkimin e këtyre dy rekomandimeve.

Konstatimi B.5 – Mangësi në raportimin e situatës për sistemin e kontrollit të brendshëm nga njësitë e varësisë së njësive publike të raportuara nga DH/MFKK

Rekomandimi: Në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, DPH/KBFP të marrë masa për raportimin e plotë të sistemeve të KBFP duke përfshirë edhe njësitë e varësisë, nëpërmjet konsolidimit të të dhënave të tyre nga njësitë publike që raportojnë pranë kësaj drejtorie. Bordi i KBFP të analizojë problematikat e ngritura në vijimësi nga KLSH dhe të marrë masat e nevojshme për funksionimin e DPH/KBFP në përmbushjen e misionit monitorues dhe

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

raportues të këtyre sistemeve.

Në takimin ballafaques u ra dakort që grupi i auditimit të KLSH do të rivlerësojë këtë rekomandim duke qënë se konsolidimi dhe raportimi i informacionit dhe përcjellja pranë DH/MFKK realizohet nëpërmjet përdoruesit buxhetor të nivelit të parë.

Konstatimi B.8 – Mbi vlerësimin me pikë të pyetësorëve për efekt të indikatorëve të MFK dhe AB.

Rekomandimi: DPH/KBFP të marrë masa për kryerjen e vlerësimit në pike në bazë të përgjigjeve reale të dhëna nga institucionet raportuese pranë drejtorisë, sipas udhëzimit për kryerjen e këtij vlerësimi në pikë nga DH/AB dhe DH/MFK, me qëllim raportimin e saktë të situatës sipas përgjigjeve të institucioneve.

Gjatë takimit ballafaques, grupi i auditimit ra dakord për rivlerësimin e rekomandimit nr. 8 mbi vlerësimin me pikë të pyetësorëve të vetëvlerësimit, pasi në bazë të metodologjisë për vlerësimin e performancës së sistemeve të kontrollit të brendshëm, është realizuar vlerësimi me pikë për 18 tregues performance, i vlefshëm për rankimin e institucioneve, ndërkohë që, sistemi i kontrollit të brendshëm është vlerësuar mbi bazë efektiviteti referuar përgjigjeve të dhëna në pyetësorët e vetëvlerësimit.

Konstatimi B.11 – Mbi raportimin pranë e DH/MFKK të shoqërive aksionere, organizatat jofitimprurëse, autoritete të përbashkëta.

Rekomandimi: DH/MFKK, si strukturë përgjegjëse për raportimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, të marrë masat për përgatitjen dhe shpërndarjen e pyetësorëve të vecantë dhe të personalizuar sipas grupeve, për institucionet e varësisë, shoqëritë tregtare, OJF, autoritetet e përbashkëta apo institucione të tjera të financuara nga buxheti i shtetit apo që kanë në përdorim asete shtetërore në mënyrë që këto institucione, si njësi të sektorit publik përgjegjës për zbatimin e ligjit të MFK, të bëhen pjesë e raportit të KBFP dhe të monitorohen nga DH/MFKK për funksionimin sa më të mirë dhe efikas të sistemeve të tyre në zbatim të manualit dhe ligjit të MFK.

Përsa i përket rekomandimit nr. 11, grupi i auditimit do të rivlerësojë përmbajtjen e tij për arsye se vlerësimi i sistemit të kontrollit të brendshëm në shoqëritë aksionere apo OJF nëpërmjet pyetësorit të vetëvlerësimit, sipas përcaktimeve në nenin 18, pika 1 e ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin si edhe kapaciteteve të kufizuara në numër të DH/MFKK, nuk mund të realizohet. Ky vlerësim realizohet vetëm për njësitë e qeverisjes së përgjithshme

Qëndrimi i audituesve shtetërorë të KLSH-së, për komentet dhe shpjegimet e punonjësve të DH/AB, në Aneksin Nr. 6, në lidhje me Projektraportin e auditimit të KLSH, do i qjeni në fund të Aneksit Nr. 7, më poshtë.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ankesi 7 **OBSERVACION MBI PROJEKT RAPORTIN E AUDITIMIT USHTRUAR NË DREJTORINË E PËRGJITHSHME TË HARMONIZIMIT TË KONTROLLIT TË BRENDSHËM FINANCIAR PUBLIK** derguar ne format elektronik me dt.02.10.2019

Gërma A “Gjetjet dhe rekomandimet në auditimin e ushtruar në Drejtorinë e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm”

Rekomandim 1. Ministri i Financave dhe Ekonomisë, të marrë masa për përfshirjen në detyrat funksionale të DH/AB, sigurimin e informacionit për krijimin e komiteteve të auditimit pranë njësive publike dhe veprimtarinë respektive, me synim garantimin e strukturave të auditimit të brendshëm.

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, në kuadrin rregullator që zbatohet aktualisht në fushën e auditimit të brendshëm nuk është detyrim i njësive publike të raportojnë pranë MFE në lidhje me krijimin dhe funksionimin e Komiteteve të Auditimit të Brendshëm.

Për të gjithë problematikat e konstatuara gjatë monitorimit të veprimtarisë së auditimit të brendshëm në sektorin publik, DH/AB në bashkëpunim me ekspertë të fushës kanë planifikuar në “Draft – Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike për vitin 2019-2022”, që gjatë vitit 2020 do të analizohet i gjithë kuadri rregullator i auditimit të brendshëm dhe në vitin 2021 do të finalizohen ndryshimet në aktet ligjore dhe nënligjore të kësaj fushe.

Rekomandim 2. DH/AB, në vijim edhe të rekomandimeve të lëna nga auditi i përfaqësuesve të Komisionit European, të marrë masat për të përcjellë pranë Komiteteve të Auditimit, detyrimin për të kërkuar informacion nga njësitë e auditimit të brendshëm në strukturat ku janë ngritur këto njësi, dhe varësitë respektive, mbi gjetjet dhe rekomandimet e konstatuara në raporte, përpara dërgimit të tyre tek titullari i njësive, me qëllim minimizimin e pavarësisë së veprimtarisë së auditimit.

Në lidhje me këtë rekomandim, Ministria e Financave dhe Ekonomisë me shkresë nr.13492, datë 16.07.2019 “Mbi rekomandimet e adresuara nga auditimi i Bashkimit European për veprimtarinë dhe kapacitetet e auditimit të brendshëm në sektorin publik” i është drejtuar të gjitha njësive publike të cilat kanë të ngritur dhe ku funksionon njësia e auditimit të brendshëm. Në planin e veprimit është rekomandimi 9, i vlerësuar me risk të mesëm, me afat zbatimi nga viti 2019 dhe në vazhdim dhe strukturat përgjegjëse për ta zbatuar janë të gjitha njësitë e auditimit të brendshëm në sektorin publik në ministritë e linjës, njësitë e qeverisjes vendore, institucionet e pavarura dhe institucionet e varësisë. Zbatimi i këtij rekomandimi do të monitorohet në mënyrë periodike nga MFE, me qëllim raportimin në strukturat e Bashkimit European.

Rekomandim 3. DH/AB të marrë masat në mënyrë të menjëhershme për kryerjen e një analize me qëllim identifikimin e nevojave për mbulim me auditim të brendshëm në rang kombëtar dhe përcjelljen e këtij informacioni pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, duke mos kryer një raportim të sistemeve të KBFP vetëm bazuar në të dhënat e njësive që kanë raportuar pranë kësaj drejtorie.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Sqarojmë se vlerësimi i shtrirjes së shërbimit të auditimit të brendshëm është pjesë e përvitshme e raportit vjetor të KBFP. Në bazë të këtij vlerësimi dërgohen edhe shkresat zyrtare njësive publike që nuk përmbushin kriteret ligjore apo që nuk kanë të krijuar njësinë e auditimit të brendshëm (shkresa nr.4367, datë 23.03.2019, shkresa nr.4365, datë 13.03.2019 shkresa nr.4366, datë 13.03.2019, shkresa nr.3222, datë 25.02.2019, shkresa nr.3227, datë 25.02.2019).

Njëkohësisht një analizë e thelluar e sistemit për njësitë publike, të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm është parashikuar në “Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike për vitet 2019-2022”, ku është përcaktuar se analiza e mangësive do të trajtohet gjatë vitit 2020 dhe ndryshimet e nevojshme ligjore do të finalizohen në vitin 2021.

DH/AB ka të dhëna të sakta mbi shtrirjen e shërbimit të auditimit të brendshëm, por këtu nuk merret parasysh nga grupi i auditimit që çdo vit kalendarik ka ndryshime strukturore të njësive publike (shkrirje ose krijim njësisë të reja). DH/AB në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit rakordon çdo vit listën e njësive të qeverisjes së përgjithshme për të cilat janë akorduar fonde buxhetore dhe që përmbushin kriteret për krijimin e NJAB.

Rekomandim 4. *DH/AB në funksion të përgjegjësisë të saj, të marrë masat për parandalimin e këtyre paligjshmërive, të cilat në fund reflektojnë jo vetëm në cilësinë e punës së AB por edhe në pavarësinë profesionale të këtyre strukturave. Nëse është e nevojshme të bëhen edhe udhëzime/urdhëresa për të frenuar fenomenin e paligjshmërive në ngritjen e strukturave AB.*

Në lidhje me këtë rekomandim theksojmë se DH/AB është përgjegjëse për monitorimin e sistemit të auditimit të brendshëm në sektorin publik, përgjegjësinë e zbatimit me rigorozitet të nenit 11 të ligjit nr.114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” dhe të gjitha aktet nënligjore në zbatim të tij, është detyrim i titullarëve të njësive publike për t’i zbatuar dhe në të njëjtën kohë Departamentit të Administratës Publike (në rastet e nënpunësve civilë) të mos miratojë statusin e nënpunësit civil për çdo drejtues ose auditues të brendshëm që nuk plotëson kriteret ligjore.

Për përgatitjen e udhëzimeve/urdhëresave për të frenuar fenomenin e paligjshmërisë në ngritjen e strukturave mendoj se është i pa nevojshëm, sepse baza ligjore në fuqi ka të përcaktuar qartë kriteret e punësimit. Ky është një problem në lidhje me kulturën e titullarëve në zbatimin e legjislacionit në fuqi, problem që nga ana e KLSH ngrihet në nivel rekomandimi vetëm pranë DH/AB dhe në asnjë rast në njësitë publike që auditohen nga ky institucion (fakt i evidentuar në njësitë publike në të cilat është realizuar vlerësim i jashtëm i cilësisë nga DH/AB).

Rekomandim 5. *DH/AB në funksion të përgjegjësisë të saj, të marrë masat për kryerjen e monitorimeve të vazhdueshme të ndryshimeve strukturore dhe përcjelljen e këtij informacioni pranë strukturave drejtuese të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për çdo rast i cili bie në kundërshtim me kërkesat e ligjit.*

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, në përfundim të çdo viti nga ana e DH/AB përgatitet

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

analiza vjetore e veprimtarisë, e cila përfshin problematikat, kufizimet dhe prioritetet në të ardhmen për fushën e auditimit të brendshëm. Kjo analizë në të cilën përfshihen si problematikë, lëvizjet e shpeshta të stafit të NJAB, punësimi i drejtuesve të NJAB jashtë kritereve, ekzistenca e njësisve me 1 dhe 2 auditues, etj. i dërgohet si informacion Ministrit të Financave dhe Ekonomisë.

Gjithashtu në maj të çdo viti përgatitet Raporti Vjetor i funksionimit të KBFP, ku është përfshirë dhe analiza e veprimtarisë së auditimit të brendshëm. Në këtë analizë janë përcaktuar qartë problematikat e mësipërme (të dhëna të cilat janë përdorur nga grupi i auditimit të KLSH).

Këto problematika e më gjerë paraqiten për trajtim dhe në Bordin e Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, të cilin e kryeson Ministri i Financave dhe Ekonomisë, i cili mblidhet jo më pak se 4 herë gjatë një viti kalendarik.

Me shkresën nr.13964, datë 22.07.2019 “Mbi mbështetjen për vijimin e progresit në zbatimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, drejtuar Kryeministrit, nga MFE i janë parashtruar këtij institucioni të gjitha problematikat e mësipërme.

Sipas gjykimit tonë, DH/AB i ka parashtruar pranë menaxhimit të lartë të gjitha problematikat në lidhje me funksionimin e strukturave, në funksion të ngritjes së një sistemi auditimi sa më efikas.

Rekomandim 6. *DH/AB në mënyrë të menjëhershme duhet të analizojë çështjen e cilësisë së punës së njësisve të AB (eficiencën e tyre) dhe të reflektojë këtë analizë dhe rezultatet e saj në opinionet e dhëna në raportin vjetor të KBFP. Është e rëndësishme që aktiviteti i auditimit të brendshëm të marrë reagime nga palët kyçe të interesit dhe ti përcjellë tek të gjitha njësitë e AB dhe jo vetëm tek ato njësi që kanë qenë pjesë e procesit të vlerësimit të jashtëm të cilësisë.*

Raportimi i DH/AB të mos kufizohet vetëm në raportime vjetore deri në momentin që niveli i punës së AB të vlerësohet në nivele të pranueshme. DH/AB në rolin e saj si harmonizuese e metodologjive dhe monitoruese e sistemeve të KBFP ku një nga shtyllat është AB, duhet menjëherë të rishikojë metodologjinë e vlerësimit të performancës së sektorit publik për komponentin AB, për të marrë në konsideratë matës relevant sasior dhe cilësor të punës së këtyre strukturave.

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, DH/AB gjatë hartimit të Raportit Vjetor të KBFP (Pjesa e AB) analizon mangësitë, arritjet, kufizimet, etj. dhe jep rekomandimet dhe opinionet e përgjithshme në këtë raport. Në përfundim të këtij Raporti, DH/AB ia paraqet arritjet, problematikat dhe rekomandimet për të ardhmen të gjitha grupeve të interesit në takime të organizuara me Drejtuesit e NJAB, menaxhimit të lartë të Ministrisë së Financave, Kryeministrit, Komisionit Europian (raporte Kapitulli 32, 22, 23).

Rekomandim 7. *DH/AB në funksion të përgjegjësive të saj të përcaktuara në gërmën “h” të nenit 24 të LAB, të marrë masat për konsolidimin e mangësive të konstatuara në përmbajtjen, afatin e dërgimit, llojin e auditimeve të planifikuara, dhe mënyrat e rishikimit të këtyre planeve,*

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

duke përfshirë këtë problematikë në raportimin vjetor. Ndërkohë në rastet e evidentimit të mospërputhjes së dokumentacioneve të dërguara nga njësitë me specifikimet e Manualit të AB nga Titullarët marrjen e masave disiplinore për përgjegjësit.

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, të gjitha mangësitë e evidentuara në përmbajtjen, afatin e dërgimit, mënyrat e rishikimit të planeve strategjike janë trajtuar gjatë vitit 2019 në mënyrë specifike me çdo njësi të auditimit të brendshëm (konkretisht shkresat: nr.7877/7 dhe nr.7877/9 datë 30.04.2019, etj.)

Në lidhje me cilësinë e përgatitjes së planeve strategjike dhe vjetore të gjitha NJAB janë vlerësuar sipas Treguesit të Performancës nr.16 në “Metodologjinë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike”, miratuar me urdhër të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr.117, datë 01.04.2019, si dhe është trajtuar në Raportin Vjetor fq.56-57. Ku janë evidentuar mangësitë në planifikimin dhe realizimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm.

Për sa i përket masave disiplinore, duam të qartësojmë se në fokus të veprimtarisë së auditimit të brendshëm nuk janë masat disiplinore por rekomandimet për përmirësime në të ardhmen në hartimin dhe zbatimin e këtyre planeve dhe në të gjithë veprimtarinë audituese.

Rekomandim 8. DH/AB të bëjë një analizë të drejtë dhe të plotë të nivelit të gjetjeve në raport me shtrirjen e strukturës AB në sektorin publik, llojeve të gjetjeve dhe në reflektim të rekomandimeve të KLSH si auditues i jashtëm, dhe të raportojë drejt pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, nivelin e strukturave AB dhe efikasitetin e punës së tyre. Plotësia dhe saktësia e raportimit mbi këtë sistem është jo vetëm obligim ligjor por edhe përgjegjëshmëri ndaj funksioneve që kryhen.

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, fokusi i auditimit të brendshëm nuk rritja e nivelit të gjetjeve dhe e dëmit ekonomik, por është dhënia e rekomandimeve sa më efikase për menaxhimin dhe vlerësimi më objektivitet i sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Në lidhje me raportimin drejt pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, nga ana e DH/AB është dhënë çdo informacion në mënyrë të drejtpërdrejtë, pa zbulime ose shtrembërime, në lidhje me të gjitha faktet dhe të dhënat e konsoliduara, duke kryer më përgjegjëshmëri maksimale detyrat e ngarkuara.

Rekomandim 10. DH/AB si organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së NJAB të studiojë me përgjegjësi kapacitetet audituese që ka për mbulimin e detyrave funksionale që rrjedhin nga neni 24 LAB dhe t'i propozojë Ministrit të Financave gjetjen e rrugëve efektive për realizimin e objektivit prej 25 vlerësimeve të jashtme të cilësisë çdo vit.

DH/AB të marrë masat për kryerjen e përzgjedhjes së njësive publike në të cilat do të kryhet vlerësimi i jashtëm i cilësisë, në përputhje me kërkesat e Manualit të AB, si dhe duke marrë parasysh diferencat e mëdha të gjetjeve midis strukturave AB dhe auditimeve të KLSH.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, DH/AB ka përgatitur informacion të herë pas herëshëm për menaxhimin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në lidhje me mungesën e kapaciteteve për realizimin e përgjegjësisë së saj ligjore dhe në veçanti për realizimin e 25 vlerësimeve të jashtme të cilësisë së veprimtarisë së auditimit të brendshëm.

Një informacion i tillë është trajtuar nga grupi i punës i ngritur me urdhërin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr.126, datë 09.04.2019 “Për ngritjen e grupit të punës për kryerjen e analizës lidhur me organizimin e brendshëm të aparatit të Ministrisë dhe nevojën e ndryshimit të strukturës dhe organikës”.

Rekomandim 12. Ministri i Financave dhe Ekonomisë në vijim të konstatimeve të trajtuara dhe të dokumentacioneve të vendosë mbi vlefshmërinë e vendimit të Komisionit të KKAB, si dhe të analizojë veprimet dhe mosveprimet e funksionarëve të shtetit në ushtrimin e detyrave funksionale në përputhje me Kodin e Etikës.

Në lidhje me këtë rekomandim sqarojmë se, në pikën 3 të nenit 19 të ligjit nr.114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, është përcaktuar se individët që zotërojnë certifikata profesionale, të njohur ndërkombëtarisht në fushën e auditimit i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi të përcaktuar në urdhërin e miratuar sipas pikës 1 të këtij neni. Specifikisht në këtë pikë përcaktohet “Rregullorja për procedurat e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik”, e miratuar me urdhër të Ministrit të Financave nr.37, datë 16.03.2016. Në nenin 21 të rregullores së sipërcituar përcaktohet qartë procedura e njohjes së certifikatës profesionale ndërkombëtare.

Dëshirojmë të theksojmë së pari se KKAB ka kryer një vendimmarrje të pavarur, me etikën e duhur profesionale e të argumentuar në plotësim të kriterëve të përcaktuara në kuadrin rregullator në fuqi.

Gjithashtu, vëmë në dukje se bazuar në kuadrin rregullator të sipërcituar, i është kërkuar KKAB njohja e dy certifikatave profesionale ndërkombëtare nëpërmjet kërkesave respektive individuale, si e drejtë legjitime e çdo personi të interesuar. Ndërkohë që vendimmarrja është atribut i Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, i cili është totalisht i pavarur në kryerjen e veprimtarisë së tij. Pra rekomandimi duhet të trajtonte vlerësimin e veprimtarisë së KKAB në përputhje me aktet ligjore të miratuara për funksionimin e këtij organi, të cilët janë respektuar rigorozisht nga ky organ.

Në vijim sqarojmë se këto certifikata ndërkombëtare të trajtuara në këtë projekt raport janë produkt i një projekti të përbashkët të Qendrës për Reformën Financiare të Raportimit (Center for Financial Reporting Reform, CFRF) të Bankës Botërore (W. B., WB) dhe Instituti i Bashkuar i Vjenës (Joint Vienna Institute, JVI), financuar nga Qeveria Zviceriane (SECO) dhe Bashkimi Europian, të cilët organizuan “Trajnim Trajnerësh për auditues të brendshëm në sektorin publik”. Në këtë trajnim u certifikuan ekuivalentisht profesionistë të fushës së auditimit në vendet e Ballkanit Perëndimor si: Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Maqedonia, Mal i Zi, Serbia dhe Turqia.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Pjesëmarrja në këtë trajnim u krye nëpërmjet një procesi rigoroz përzgjedhje bazuar në kritere profesionale, të realizuar nga organizatorët. Në këtë proces, për vendin tonë, aplikuan pranë organizatorëve mbi 25 punonjës publikë, nga të cilët u përzgjedhën 6 prej tyre, përfshirë personat e përmendur në këtë projekt-raport.

Gjithashtu, theksojmë se institucionet organizatore (Banka Botërore dhe Instituti i Bashkuar i Vjenës) janë institucione të mirënjohura edhe për organizimin e trajnimeve dhe certifikimeve në fusha të financave publike, të cilat janë të njohura dhe të vlerësuara ndërkombëtarisht. Pra, është dukshëm qartë, që aftësitë e certifikuara nga pjesëmarrësit në këtë trajnim të organizuar nga këto institucione prestigjioze janë të njohura lehtësisht ndërkombëtarisht, duke respektuar plotësisht kërkesën ligjore, të përcaktuar në pikën 3 të nenit 19 të ligjit të sipërpërmendur.

“Trajnimi i Trajnerëve për auditues të brendshëm në sektorin publik” ka pasur si qëllim përgatitjen e trajnerëve profesionistë, të cilët do të ofrojnë tek audituesit e brendshëm të sektorit publik, në nivel ndërkombëtar, aftësi profesionale, mënyrë bashkëkohore trajnimi dhe komunikim efektiv me pjesëmarrësit në trajnim dhe tema të përgatitura nga një staf me nivel të lartë profesional.

Lektorët e përfshirë në këtë projekt rezultojnë nga emrat më prestigjioz në rrethet profesionale të fushës së auditimit të brendshëm në Bashkimin Evropian dhe më gjerë. Ata posedojnë titullin profesor, janë të angazhuar në mësimdhënie në universitete prestigjioze, janë aktualisht anëtarë të bordit të IIA në vendet respektive, mbajnë nivele të larta menaxheriale në organizatat ndërkombëtare që përfaqësojnë, etj.

Temat e trajtuara në këtë program trajnimi kishin përmbajtje të plotë e të qartë të trajtimit të auditimit të brendshëm që nga historia e auditimit të brendshëm, kodi etik, praktikat profesionale për standardet ndërkombëtare të auditimit, llojet e shërbimeve të auditimit, trajtimi i detajuar i fazave të auditimit, sigurimi i brendshëm i cilësisë, vlerësimi i jashtëm i kësaj veprimtarie, etj. Temat e trajtuara në këtë certifikim e tejkalonin rrënjësisht nivelin e programit të procesit të certifikimit që aplikohet aktualisht në vend, sepse përveç anës teorike ato pasoheshin me anën praktike të trajtimit të këtyre temave, që përgatiteshin në mënyrë individuale ose me anë të punës në grupe nga pjesëmarrësit dhe prezantoheshin para komisionit vlerësues.

Në trajtimin e këtyre rasteve studimore kishte dhe elementë të përdorimit të Teknologjisë së Informacionit në auditim, si në komunikimin e rezultateve, marrjen e intervistave dhe në sugjerimin e përdorimit të rrjeteve kompjuterike dhe softëare gjatë fazave të auditimit të brendshëm.

Ky trajnim u zhvillua me një program dy vjeçar, gjatë 8 ditëve të plota trajnimi të zhvilluara në Vienë me nga 8 orë secila dhe të shoqëruara me dy ëbinare (online) dy orë secili. Aktualisht numri i orëve të këtij trajnimi është 68 orë gjithsej. Aktualisht koha e studimit sipas programit kombëtar të certifikimit rezulton 84 orë. Duke bërë krahasimin e orëve të zhvillimit për secilin program rezulton se trajnimi i kryer nga aplikantët përfaqëson 81% të ngarkesës së moduleve të programit të certifikimit kombëtar.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Në vijim përtej ngarkesës së orëve fizike të ndjekjes së trajnimit, për sa i përket vlerësimit të grupit të auditimit mbi temat e zhvilluara në krahasim me procesin kombëtar të certifikimit, vlerësojmë se konstatimi nuk është i drejtë. Përmbajtja e temave dhe ëështjet e trajtuara në këtë program trajnimi 2 vjeçar e tejkalojnë limitin e përcaktuar në rregullore mbi përputhshmërinë e temave.

Sa më sipër, pa nënvlerësuar në asnjë moment procesin e brendshëm të certifikimit, programi dy vjeçar i organizuar nga institucionet e sipërpërmendura, jo vetëm që plotëson të gjitha kriteret ligjore dhe nënligjore për njohjen e këtij certifikimi, por përbën dhe një vlerë të shtuar sa i përket kualifikimeve të fituara nga pjesëmarrësit, për fushën e auditimit, njohuri e programe të cilat po përcillen tek të gjithë audituesit e brendshëm të punësuar në sektorin publik në vendin tonë.

Gërma B “Gjetjet dhe Rekomandimet në auditimin e ushtruar në Drejtorinë e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit”

Konstatimi B.1 - Mbi rishikimin e pyetësorëve të vetëvlerësimit dhe miratimi i tij në një periudhë të mëvonshme referuar afatit për dorëzimin nga njësitë publike.

Rekomandimi: Strukturat drejtuese të DH/MFKK të marrin masat për rishikimin e manualit të MFKnë përputhje me ndryshimet e pyetësorit të vetëvlerësimit të kontrollit të brendshëm me qëllim përfshirjen e udhëzimeve sqaruese për mënyrën se si do të raportohet nga njësitë dhe si do të kryhet vlerësimi nga DH/MFKK, me qëllim raportimin e një situatë sa më reale mbi sistemet e kontrollit të brendshëm me qëllim raportimin e një situatë sa më reale mbi sistemet e kontrollit të brendshëm si nga ana e institucioneve publike, ashtu edhe nga vlerësimi që kryen drejtoria.

Gjatë vitit 2018, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit (DH/MFKK) ka realizuar rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të menaxhimit financiar dhe kontrollit. Pyetësi i rishikuar i menaxhimit financiar dhe kontrollit është kompozuar mbi bazën e 17 parimeve gjithëpërfshirëse që i përgjigjen respektivisht komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, sipas standardeve ndërkombëtare të kontrollit të brendshëm. Secili parim përfshin një grup pyetjesh të detajuara, ku çdo njësi publike do të vlerësohet mbi bazën e përgjigjeve të arsyetuara dhe evidencave mbështetëse. Në këtë kontekst, është ndërtuar edhe pyetësi i vetëvlerësimit për komponentët e menaxhimit financiar dhe kontrollit për njësitë e varësisë. Me shkresën nr. 491, datë 14.01.2019, pyetësi dhe një udhëzues specifik për mënyrën e plotësimit të tij është dërguar në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Bazuar në reagimet e institucioneve për vështirësitë apo paqartësitë për mënyrën e plotësimit të pyetësorit, si edhe në gatishmërinë e DH/MFKK për dhënien e sqarimeve përkatëse për këto paqartësi, u zhvilluan 4 seanca trajnimesh me përfaqësues nga të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme përpara dërgimit të dokumentacionit final pranë Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. Gjithashtu, theksojmë se, gjatë analizimit të detajuar të pyetësorëve të vetëvlerësimit të dërguar nga njësitë publike, nuk është evidentuar asnjë rast ku ky pyetësor të jetë plotësuar gabim për shkak të mosvënies në dispozicion të informacionit të duhur nga ana e DH/MFKK.

Me rishikimin e pyetësorit të vetëvlerësimit të MFK-së dhe ndryshimin e mënyrës së vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, DH/MFKK do të konsiderojë në vijim rishikimin e Manualit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.

Konstatimi B.2 - Vlerësimi i sistemit të kontrollit të brendshëm vetëm nëpërmjet 30 pyetjeve nga

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtësinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

99 pyetje që përmban pyetësori, përfaqësuar në masën 30 %.

Rekomandimi: DH/MFKK të marrë masat për kryerjen e një vlerësimi bazuar në të dhënat totale të dorëzuara nga njësitë publike sipas kërkesave të pyetësorit të rishikuar, me qëllim identifikimin e mangësive për çdo njësi publike që ka kryer dorëzimin e këtij dokumenti pranë kësaj drejtorie.

Përsa i përket vlerësimit të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe konsolidimit të rezultateve të pyetësorëve të vetëvlerësimit për çdo njësi që ka raportuar pranë DH/MFKK, theksojmë se DH/MFKK ka menaxhuar dhe analizuar pyetësorët e vetëvlerësimit si dhe është bërë vlerësimi për çdo pyetje përbërëse të tij. Rezultatet e këtij vlerësimi, të kryer sipas mënyrës së vlerësimit të parashikuar në udhëzuesin e pyetësorit, janë paraqitur në një databazë për secilin grup institucionesh (përkatësisht ministri, bashki dhe këshilla qarku, institucione të pavarura + grupi 87 në varësi të Kryeministrit dhe njësitë shpenzuese me buxhet të madh) dhe janë vënë në dispozicion të grupit të auditimit. Për vlerësimin e performancës së sistemeve të kontrollit të brendshëm, është zbatuar Metodologjia për Monitorimin e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike (Urdhri nr. 117, datë 01.04.2019), specifikisht mbi bazën e 3 treguesve të performancës për menaxhimin financiar dhe kontrollin. Vlerësimi i këtyre treguesve është bazuar mbi analizimin e përgjigjeve të pyetësorit të vetëvlerësimit, ku theksojmë se, dy prej treguesve janë vlerësuar mbi bazën e analizimit të përgjigjeve të 30 pyetjeve specifike të përzgjedhura të pyetësorit, ndërkohë që njëri prej treguesve “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm”, është vlerësuar mbi bazën e analizimit të të gjitha përgjigjeve të pyetësorit. Mbi të gjitha, vlerësimi i sistemit të MFK-së është bërë mbi bazë efektiviteti, ku rezultatet janë nxjerrë në përfundim të vlerësimit specifik për çdo pyetje. Një bazë të dhënash e detajuar për vlerësimin e përgjigjeve për çdo pyetje për secilin grup institucionesh të marra në analizë, i është vënë në dispozicion dhe grupit të auditimit.

Përsa më sipër, do të vlerësonim kontributin e grupit të auditimit me një rekomandim mbi sugjerimin dhe vënien në dispozicion të një liste me pyetjet nga pyetësori i vetëvlerësimit, relevante për t’u analizuar në këndvështrimin e KLSH.

Konstatimi B.3 – Mangësitë në monitorimin e raportuar në Raportin Vjetor të KBFP, dhe mangësitë në përzgjedhjen dhe raportimin e tyre.

Rekomandimi: Struktura drejtuese e DPH/KBFP të marri masa të menjëhershme për rishikim të procedurave të ndjekura për kryerjen e vlerësimit në vend të njësive publike për elementët e kontrollit të brendshëm financiar publik, duke rritur numrin e vizitave si dhe duke përmirësuar praktikën e punës të ndjekur për raportimin e rezultateve dhe ndjekjen e rekomandimeve me qëllim ndërmarrjen e iniciativave konkrete për monitorimin e sistemeve të KBFP.

Në lidhje me rekomandimin e grupit të auditimit mbi kryerjen e monitorimeve në terren, ju informojmë se DH/MFKK ka miratuar nëpërmjet shkresës nr. 4642, datë 19.03.2019, planin e trajnimeve dhe monitorimeve në terren për vitin 2019. Në këtë plan, janë parashikuar të monitorohen 21 institucione. Duke marrë në konsideratë edhe rekomandimet e lëna nga SIGMA, këto monitorime do të realizohen gjatë gjithë vitit 2019. Në Raportin Vjetor të KBFP janë paraqitur rezultatet e monitorimit për 5 institucione, të cilat janë monitoruar deri në momentin e përfundimit të draftit final të këtij raporti.

Procesi i monitorimit është bazuar në metodologjinë e vizitave në terren. Theksojmë se, DH/MFKK ka njoftuar institucionet e përzgjedhura për t’u monitoruar brenda afateve kohore të përcaktuara, por ka patur vonesa të përcjelljes së shkresave zyrtare për shkak të arsyeve

KONTROLLI I LARTË I SHETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

administrative.

Për sa i përket mungesës në dokumentacionin që reflekton rezultatet e monitorimit në institucione, theksojmë se DH/MFKK nuk e ka të detyrueshme të marrë nga institucionet dokumentat e brendshme, pjesë e procesit të monitorimit, pasi kjo është një vizitë në terren ku dokumentacioni kontrollohet në vend.

Gjithashtu, në përfundim të procesit të monitorimit, një raport i detajuar me gjetje dhe rekomandime konkrete i'u është dërguar njësive të monitoruara dhe do të ndiqet në vazhdimësi ecuria e veprimtarisë së tyre mbi bazën e planeve të veprimit për zbatimin e këtyre rekomandimeve.

Bazuar në aktivitetet e parashikuara në Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2019-2022, drejtoria do të angazhohet në hartimin e Metodologjisë për Vlerësimin e Cilësisë së Sistemit të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike sipas standardeve dhe praktikave më të mira ndërkombëtare, e cila do të shërbejë për analizimin më në detaje të situatës aktuale të sistemeve të kontrollit të brendshëm në këto njësi si dhe do të evidentojë problematikat dhe masat përkatëse për përmirësimin e tyre.

Konstatimi B.4 – Rënia e efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike
Rekomandimi: Struktura Drejtuese të DH/ KBFP, në vijim edhe të kërkesave të indikatorëve të Strategjisë së MFP-së, për vlerësimin e përqindjes së efektivitetit të kontrolleve të brendshme, të marrin masa për kryerjen e një përllogaritjeje të plotë dhe gjithëpërfshirëse për raportimin e saktë të efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik, në mënyrë që të ndiqet në mënyrë krahasimore kjo analizë me vitet e mëparshme dhe të garantohet forcimi i sistemeve, reflektuar në rritjen e nivelit të efektivitetit. Nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë të vlerësohet situata e mësipërme dhe të nxirren përgjigjësitë për raportim jo të drejtë referuar situatës së efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Duke marrë në konsideratë 17 parimet e modelit COSO si edhe rekomandimet e lëna në Raportin e mëparshëm të Auditimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, fokusi i raportit vjetor të KBFP-së është analizimi i përgjigjeve konkrete të arsytura të njësive publike pa u bazuar në një vlerësim sasior i cili edhe nga eksperiencia e viteve të kaluara, nuk paraqet situatën reale të gjendjes së sistemit të kontrollit të brendshëm. Për më tepër, vlerësimi me pikë dhe rankimi i njësive publike është bërë mbi bazën e vlerësimit të 18 treguesve të performancës së përcaktuar në metodologjinë e monitorimit të performancës. Efektiviteti i sistemit të kontrollit të brendshëm është përcaktuar në kapitullin e II të raportit, sipas udhëzuesit bashkëlidhur pyetësorit të vetëvlerësimit, ku citohet: “Në përfundim, konstatojmë se sistemi i kontrollit të brendshëm paraqitet pjesërisht efektiv, ku peshën kryesore në këtë rezultat e zënë mangësitë lidhur me raportimin në kohën e duhur të problematikave të sistemit të kontrollit të brendshëm. Këto problematika duhet të transmetohen nëpërmjet linjave të përcaktuara të raportimit tek palët përkatëse të brendshme dhe të jashtme, për t'i mundësuar njësisë publike vlerësimin e menjëhershëm të tyre. Në vijim, ajo që mbetet ende për tu bërë është ndërgjegjësimi i menaxherëve për vlerësimin e çështjeve të identifikuara përmes aktiviteteve të monitorimit”.

Bazuar në konstatimin e grupit të auditimit se efektiviteti i sistemit është në masën 72% dhe se kjo shifër është përcaktuar nga mesatarja e treguesit të performancës “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm”, sqarojmë se në raport është përcaktuar paragrafi si më poshtë:

“Nga analiza e 143 pyetësorëve të vetëvlerësimit të njësive të sektorit publik, rezulton se në

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

përgjithësi, institucionet kanë pasqyruar një informacion të plotë, gjithëpërfshirës në lidhje me statusin e implementimit si dhe të arsyetuar me evidenca mbështetëse konkrete, duke u karakterizuar nga një nivel efektiviteti prej 72% (ky tregues është përcaktuar nga mesatarja e efektivitetit të treguesit të performancës të MFKK-së “Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm” për ministritë e linjës, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, Grupit 87 të Kryeministrit dhe njësitë shpenzuese me buxhet të madh)”.

Pra, përsa më sipër, vlera prej 72% nuk identifikon efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm (vlerësuar sipas 17 parimeve të modelit COSO), por vlerësimin mesatar për treguesin e sipërpërmendur.

Konstatimi B.5 – Mangësi në raportimin e situatës për sistemin e kontrollit të brendshëm nga njësitë e varësisë së njësive publike të raportuara nga DH/MFKK

Rekomandimi: Në vijim edhe të rekomandimeve të mëparshme të KLSH, DPH/KBFP të marrë masa për raportimin e plotë të sistemeve të KBFP duke përfshirë edhe njësitë e varësisë, nëpërmjet konsolidimit të të dhënave të tyre nga njësitë publike që raportojnë pranë kësaj drejtorie. Bordi i KBFP të analizojë problematikat e ngritura në vijimësi nga KLSH dhe të marrë masat e nevojshme për funksionimin e DPH/KBFP në përmbushjen e misionit monitorues dhe raportues të këtyre sistemeve.

Një përjasje gjithëpërfshirëse dhe integrale në zhvillimin e MFK-së të sektorit publik kërkon marrjen parasysh të faktit se njësitë publike janë të ndërlidhura dhe se kjo ka ndikim në zhvillimin e MFK-së në tërësi. Bazuar në Manualin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, në kuadër të zbatimit të sistemit të MFK-së, çdo njësi publike është e detyruar të mbledhë informacionin e duhur nga institucionet në varësi të tyre në mënyrë që të sigurojë informacion të konsoliduar për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë. Ndërlidhja e këtyre institucioneveburon nga marrëdhëniet që lidhen me themelimin e institucioneve, konsolidimin e buxhetit dhe pasqyrave financiare, si dhe lidhjet e tyre në kuadrin e objektivave strategjike. Çdo njësi publike është përgjegjëse për rregullimin e sistemit të MFK-së në nivelin e tyre. Megjithatë, është përdoruesi buxhetor i nivelit të parë që duhet të sigurojë që bashkëpunimi me përdoruesit buxhetor të varësisë organizohet përmes MFK-së. Pra, theksojmë, se është detyrë e përdoruesit buxhetor të nivelit të parë konsolidimi i informacionit dhe dërgimi i tij pranë drejtorisë tonë. Gjatë monitorimit në vend, stafi i DH/MFKK-së, kërkon nga institucioni pritës shkresën zyrtare, me të cilën ai ka nisur pyetësin e vetëvlerësimit të institucionet e varësisë. Gjithashtu, pyetësi i vetëvlerësimit përmban pyetje, të cilat konsistojnë në dhënien e informacionit mbi raportimet periodike të njësive të varësisë.

Konstatimi B.6 – Vonesa në miratimin e Raportit Vjetor të KBFP nga Bordi i KBFP

Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë në bashkëpunim me Bordin e KBFP të marrë masa për kryerjen e shqyrtimit dhe miratimit të raportit vjetor të KBFP në zbatim të afateve të përcaktuara në ligj, me qëllim vlerësimin në kohë të mënyrës së trajtimit të problematikave të identifikuar në sistemin e kontrollit të brendshëm nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit, përpara publikimit të këtij raporti në faqen zyrtare

Përsa i përket veprimtarisë së Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2018, dokumentacioni justifikues është vënë në dispozicion të grupit të auditimit. Gjithashtu, sqarojmë se, grupit të auditimit i është bërë e njohur korrespondenca me Ministrinë e Financave dhe

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Ekonomisë mbi mundësinë e zhvillimit të mbledhjes së Bordit të KBFP për diskutimin dhe miratimin e Raportit Vjetor. Për shkak të ndryshimeve në strukturën e këtij bordi, mbledhja është realizuar në fillim të muajit Korrik, ndërkohë që theksojmë se Raporti Vjetor është miratuar nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë gjatë muajit Maj dhe është dërguar pranë Këshillit të Ministrave dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit respektivisht me shkresën nr. 10360 dhe 10360/1, datë 31.05.2019, si një dokument shoqërues i buxhetit faktik. Pavarësisht informacionit të vënë në dispozicion, veprimtaria e Bordit të KBFP-së gjatë vitit 2019, nuk është objekt i auditimit bazuar në Programin e Auditimit të KLSH-së.

Konstatimi B.7 – Mbi mangësitë e identifikuar në implementimin pilot të sistemeve të MFK në institucionet e përzgjedhura, për vitin 2018.

Rekomandimi: DH/MFKK të marrë masat për kryerjen në mënyrë sa më efektive të planifikimit dhe implementimit të MFK në institucionet pilot, në mënyrë që të realizohen pritshmëritë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike në fushën e sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik, duke kryer shoqërimin e këtyre vizitave me letrat e punës që dokumentojnë arritjen e objektivave të përcaktuara, për forcimin e sistemeve të MFK në njësitë respektive DH/MFKK në kuadër të implementimit të një sistemi modern të menaxhimit financiar dhe kontrollit, ka ofruar asistencë teknike në 4 institucione të përzgjedhura: Ministrinë e Brendshme, Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Bashkinë Vlorë dhe Autoritetin Rrugor Shqiptar. Këto institucione janë përzgjedhur duke marrë në konsideratë kompleksitetin dhe natyrën e veprimtarisë së tyre. Plani i miratuar i aktiviteteve, u realizua i ndarë në 5 misione specifike, duke siguruar një mbulim të plotë të të gjithë hallkave të sistemit të kontrollit të brendshëm.

Procesi i pilotimit ka vijuar normalisht për institucionin e Bashkisë Vlorë dhe Autoritetit Rrugor Shqiptar ndërkohë që, përsa i përket procesit të ofrimit të asistencës në Ministrinë e Brendshme dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, evidentojmë se ndryshimet e shpeshta strukturore dhe mosangazhimi i duhur i nivelit të lartëdrejtues kanë sjellë ndërprerjen e realizimit të aktiviteteve në këto institucione. Lidhur me vlerësimin paraprak të këtyre institucioneve, theksojmë se stadi i zhvillimit të sistemit të kontrollit të brendshëm është evidentuar nga analiza e kryer në vitet e mëparshme, të paraqitur në raportet vjetore të kontrollit të brendshëm.

Përsa i përket vlerësimit të MIE dhe MB në raportin vjetor, sqarojmë se, mungesa e kushteve të përshtatshme, jashtë kompetencave të DH/MFKK për ofrimin e asistencës teknike, nuk pasqyron detyrimisht një performancë të ulët të këtyre institucioneve. Vlerësimi i sistemeve të kontrollit të brendshëm, merr në konsideratë edhe tregues performance që lidhen me planifikimin dhe ekzekutimin e buxhetit si edhe të veprimtarisë së njërive të auditimit të brendshëm.

Lidhur me konstatimin e grupit të auditimit mbi mungesën e dokumentave të hartuar nga institucionet e pilotuara, theksojmë se procesi i ofrimit të asistencës teknike konsiston në mbështetjen e institucioneve lidhur me implementimin e kërkesave kryesore të MFK-së. Gjatë zhvillimit të këtij procesi, DH/MFKK nuk ka patur si qëllim mbledhjen e dokumentave të hartuara por ndjekjen e hapave për implementim dhe udhëzimin e vazhdueshëm për realizimin e tyre me cilësi dhe në përputhje me formatet e përcaktuara. Dokumentat e vënë në dispozicion, janë dokumenta të cilat janë hartuar nga institucionet gjatë periudhës së ofrimit të asistencës teknike. Realizimi i plotë i tyre do të jetë objekt i monitorimeve të vazhdueshme të DH/MFKK si dhe strukturave përkatëse audituese.

Për sa i përket rankimit të këtyre institucioneve, sqarojmë se monitorimi i performancës së tyre është realizuar mbi bazën e vlerësimit të 18 treguesve të performancës, përkatësisht 7 tregues që i përgjigjen harmonizimit të MFK-së dhe AB-së si dhe 11 tregues për planifikimin zbatimin, dhe

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

ekzekutimin e buxhetit.

Konstatimi B.8 – Mbi vlerësimin me pikë të pyetësorëve për efekt të indikatorëve të MFK dhe AB.

Rekomandimi: DPH/KBFP të marrë masa për kryerjen e vlerësimit në pike në bazë të përgjigjeve reale të dhëna nga institucionet raportuese pranë drejtorisë, sipas udhëzimit për kryerjen e këtij vlerësimi në pikë nga DH/AB dhe DH/MFK, me qëllim raportimin e saktë të situatës sipas përgjigjeve të institucioneve.

Vlerësimi i performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike është bazuar metodologjinë e monitorimit të performancës (Urdhri nr. 117, datë 01.04.2019) e konceptuar mbi 18 tregues të kombinuar që ndihmojnë për të krijuar opinionin mbi performancën e sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësitë e sektorit publik. Vlerësimi i tyre mbështetet në analizën dhe gjykimin profesional të strukturës përgjegjëse për harmonizimin e MFKK-së mbi përmbushjen e kriterëve të vlerësimit për çdo tregues. Për çdo grup institucionesh, janë analizuar të gjitha pyetjet dhe janë vlerësuar nga 1-4 pikë 30 prej tyre, të cilat i korrenspodojnë pikave të fokusit të përcaktuara në metodologji.

Sqarojmë se, për të gjitha institucionet për të cilat pyetësi i vetëvlerësimit nuk është i plotë (janë përgjigjur me PO ose JO), vlerësimi është bërë vetëm me 1 ose 2 pikë për çdo pyetje.

Gjithashtu, për institucionet të cilat nuk realizojnë shërbimin e auditimit, vlerësimi është minimal për arsye se këto institucione duhet të mbulojnë këtë shërbim me një nga format e përcaktuara në ligj, pavarësisht ekzistencës ose jo të një njësie auditimi të brendshëm.

Konstatimi B.9 – Mbi veprimtarinë e Sektorit të Kontabilitetit në Drejtoria e Harmonizimit

Rekomandimi: DH/MFKK në vijim edhe të konstatimeve të mëparshme të KLSH, të marrë masat për ndërmarrjen e iniciativave konkrete për implementimin e objektivave të strategjisë së MFP-së me objektiv kryesor përgatitjen e pasqyrave financiare sipas standarteve të kontabilitetit.

Në kuadër të përmirësimit të raportimit financiar në sektorin publik, Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka ndërmarrë një sërë masash të cilat synojnë përshtatjen graduale, pjesërisht ose plotësisht të standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit në fushën e sektorit publik (IPSAS). Me asistencën e Bankës Botërore nëpërmjet projektit “Zhvillimi i Kontabilitetit në Sektorin Publik”, në vitin 2017 u realizua Analiza e Mangësive që krahason kuadrin rregullator aktual të kontabilitetit në vendin tonë me IPSAS. Gjithashtu, në vitin 2018, pranë DH/MFKK është krijuar një strukturë e veçantë, dedikuar fushës së kontabilitetit, përgjegjëse për hartimin dhe përditësimin e metodologjisë së kontabilitetit në sektorin publik si dhe akteve ligjore dhe nënligjore në fushën e kontabilitetit të sektorit privat, në organikën e së cilës ka pasur të emëruar vetëm një specialist deri në fund të këtij viti. Kjo strukturë do të mbështesë procesin e kalimit drejt kontabilitetit mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, nëpërmjet miratimit të një kuadri rregullator që është në përputhje me Standardet Ndërkombëtare për Kontabilitetin në Sektorin Publik.

Hapi i parë për zbatimin e projektit, parashikon hartimin dhe miratimin e një dokumenti strategjik për zhvillimin e kontabilitetit në sektorin publik, i cili do të përgatitet me asistencën e konsulentit ndërkombëtar, përzgjedhja e të cilit përfundoi në muajin Tetor të vitit 2018. Me përzgjedhjen e tij, ka vijuar procesi i draftimit të kësaj strategjie, e cila është në fazën përfundimtare të miratimit të saj.

Gjithashtu, theksojmë se në vijim të ndërmarrjes së masave të nevojshme për ngritjen dhe funksionimin e një sistemi efektiv të kontabilitetit dhe raportimit financiar të sektorit publik në vendin tonë, do të fillojë procesi i ngritjes së kapaciteteve profesionale të stafit të Ministrisë së

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtoria të Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

Financave dhe Ekonomisë dhe financierëve të institucioneve të tjera publike si dhe procesi i përkthimit të IPSAS-ve, të cilat janë më konsistente me kuadrin rregullator në fuqi të fushës së kontabilitetit dhe raportimit financiar.

Konstatimi 10 – Mbi progresin e sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Sektorin Publik në kuadër të Strategjisë për reformën e financave publike 2014-2020.

Rekomandimi: DH/MFKK të ndërmarrë iniciativa konkrete për përmbushjen e rekomandimeve të lëna në raport progresin e KE, të tilla si politika e qartë për rritjen e përgjegjshmërisë menaxheriale, dhe delegimin e detyrave nga njësitë publike, shoqëruar me forcimin e rolit të saj si monitoruese e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë publike.

Për sa i përket progresit të sistemeve të kontrollit të brendshëm, në kuadër të zhvillimit të Strategjisë së Financave Publike, sqarojmë se, DH/MFKK ndjek në vazhdimësi rekomandimet e lëna në progres raportin e KE për Shqipërinë.

Në këtë kuadër, DPH/KBFP ka vijuar punën për hartimin e njëdokumenti të politikave gjithëpërfshirëse të KBFP-së me fokus të veçantë në përcaktimin dhe zbatimin e llogaridhënies menaxheriale dhe sigurimin e monitorimit dhe raportimit të koordinuar të të gjitha reformave të ndërlidhura. Qëllimi kryesor i këtij dokumenti strategjik është përmirësimi i mëtejshëm i sistemeve të ngritura të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, si një mjet i cili përdoret nga menaxhimi për menaxhimin transparent, të suksesshëm dhe të përgjegjshëm të fondeve kombëtare dhe ato ndërkombëtare. Aktualisht, kjo strategji është në fazën e reflektimit të komenteve dhe sugjerimeve të lëna nga ekspertë të huaj të fushës. Për të hartuar këtë strategji drejtorja po asistohet nga ekspertë të SIGMA dhe miratimi i tij është parashikuar të realizohet brenda muajit Shtator 2020.

Gjithashtu, është hartuar draft udhëzimi për delegimin e detyrave në njësitë e qeverisjes së përgjithshme i cili është dërguar për komente dhe sugjerime tek strukturat përgjegjëse në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, në Kryeministri dhe Departamentin e Administratës Publike si dhe tek anëtarët e Bordit të KBFP-së. Në zbatim edhe të aktivitetetve të parashikuara në Strategjinë e MFP-së, pas miratimit të këtij udhëzimi do të procedohet me monitorimin dhe ofrimin e asistencës për zbatimin e tij në disa ministri linje të përzgjedhura.

Konstatimi B. 11 – Mbi udhëzimin nr.8, datë 09.03.2018 “Për procedurën e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme.”

Rekomandim: DH/MFKK të rishikojë menjëherë Udhëzimin nr. 8, me qëllim harmonizimin e tij me ligjin për menaxhimin e buxhetit dhe udhëzime të tjera në fushën e kontabilitetit.

DH/MFKK ka nisur procesin e rishikimit të udhëzimit nr.8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, mbi bazën e problematikave të shfaqura nga institucionet zbatuese. Aktualisht, po shqyrtohen sugjerimet dhe komentet e strukturave përgjegjëse në MFE deri në konsolidimin dhe miratimin e tyre. Pjesë e diskutimeve gjatë mbledhjeve të Bordit të Kontrollit të Brendshëm, kanë qënë edhe çështjet që lidhen me udhëzimin nr. 8, të dokumentuara nëpërmjet minutave të takimit.

Konstatimi B.11 – Mbi raportimin pranë e DH/MFKK të shoqërive aksionere, organizatat jofitimprurëse, autoritete të përbashkëta.

Rekomandimi: DH/MFKK, si strukturë përgjegjëse për raportimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, të marrë masat për përgatitjen dhe shpërndarjen e pyetësorëve të vecantë dhe të personalizuar sipas grupeve, për institucionet e varësisë, shoqëritë tregtare, OJF, autoritetet e përbashkëta apo institucione të tjera të financuara nga buxheti i

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

shtetit apo që kanë në përdorim asete shtetërore në mënyrë që këto institucione, si njësi të sektorit publik përgjegjës për zbatimin e ligjit të MFK, të bëhen pjesë e raportit të KBFP dhe të monitorohen nga DH/MFKK për funksionimin sa më të mirë dhe efikas të sistemeve të tyre në zbatim të manualit dhe ligjit të MFK.

Lidhur me rekomandimin mbi detyrimin e shoqërive aksionere për dërgimin e pyetësorëve të vetëvlerësimit për menaxhimin financiar dhe kontrollin, sqarojmë se fusha e zbatimit të ligjit të menaxhimit financiar dhe kontrollit është e shprehur qartë në nenin 3 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar. Ndërkohë që, vlerësimi i sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit nëpërmjet pyetësorit të vetëvlerësimit realizohet vetëm për njësitë e qeverisjes së përgjithshme (sipas nenit 18, pika 1). Për pjesën tjetër të institucioneve (ku përfshihen dhe shoqëritë aksionere) të cilat nuk përfshihen në këtë pikë, DH/MFKK i asiston në mënyrë të vazhdueshme lidhur me implementimin e kërkesave ligjore, duke ofruar trajnime informuese si dhe në bazë të kërkesave specifike për asistencë të ardhura nga vetë këto institucione.

Konstatimi B.12 Mbi bazën rregullative të Bordit të Mbikëqyrjes Publike

Rekomandimi: Ministri i Financave dhe Ekonomisë të rishikojë VKM dhe bazën mbi të cilën operon Bordi i Mbikëqyrjes Publike

Lidhur me konstatimet e grupit të auditimit mbi bazën rregullative dhe veprimtarinë e Bordit të Mbikëqyrjes Publike, theksojmë se veprimtaria e këtij institucioni nuk është përgjegjësie DPH/KBFP. Bordi i Mbikëqyrjes Publike nuk është organ në varësi të DPH/KBFP, për këtë arsye të gjitha evidentimet e grupit të auditimit janë të pa bazuara në kuadrin rregullator në fuqi.

Qëndrimi i audituesve shtetërorë të KLSH-së për komentet dhe shpjegimet e punonjësve të DH/AB në Anekset nr 6. dhe 7. Në lidhje me Projektraportin e auditimit të KLSH.

Grupi i auditimit të KLSH pas hartimit të 2 aktkonstatimeve dhe 1 akt verifikimi, rast pas rasti sqaroi Komentet dhe shpjegimet e punonjësve të DH/AB, duke i bërë prezent në dërgimin e Projektraportit të Auditimit.

Pas ballafaqimit të zhvilluar në KLSH me datën 02.10.2019, me 3 punonjës të DH/AB, u shqyrtuan observacionet e dërguara po me dt.02.10.2019, në adresat elektronike të grupit auditimit, nga z.A. K., Sekretar i Përgjithshëm i Ministrisë Financave, (sqarojmë se deri me datën 10.10.2019 nuk është bërë kthimi me shkresë zyrtare i projektraportit të auditimit dërguar me shkresë KLSH nr. 389/3 dt.06.09.2019), gjithsesi grupi i auditimit vazhdoi procedurat duke rishqyrtuar dhe rivlerësuar edhe njëherë komentet dhe shpjegimet e punonjësve të DH/AB dhe ka marrë pjesërisht në konsideratë observacionin.

Por në kushtet kur nga njëra anë, pjesa me e madhe e gjetjeve dhe rekomandimeve, janë pranuar dhe ka filluar implementimi i tyre, apo premtohen të zbatohen, ndërkohë nga ana tjetër, përmbi 95 % e ketyre komenteve dhe shpjegimeve, nuk janë paraqitur fakte/argumente të reja apo dokumenacion shtesë bashkëlidhur për të vërtetuar pretendimet, por më tepër janë bërë komente trorike të panevojshme dhe të pa mbështetura në dispozita ligjore/nënligjore, prandaj grupi i auditimit të KLSH-së nuk i ka marrë parasysh ato në hartimin e Raportit Përfundimtar të Auditimit.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport Përfundimtar për Auditimin e Përputhshmërisë ushtruar në “Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit Brendshëm Financiar Publik”

DOKUMENTACIONI SHOQËRUES

Pjesë përbërëse e Raportit Përfundimtar të Auditimit është dhe dokumentacioni i mbajtur si më poshtë:

Nr	EMERTIMI	Nr	Datë	Objekti i Akt Verifikimit dhe Akt-Konstatimit	Dorëzuar në Prot eMinistisë Financave dhe Ekonomisë		Audituesi
					Nr	Data	
a	b	1	2	3	4	5	6
				I.AKT-VERIFIKIME			
1							
2	Aktverifikimi	01	23.08.2019	<i>Për kryerjen e verifikimit të zbatimit të rekomandimeve të dërguara në Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, nga KLSH me shkresën nr. 301/8 prot., datë 07.08.2018</i>	10153/5	23.08.19	N.N. J.T.
				II.AKT KONSTATIME			
1	Akt Konstatimi	01	23.08.2019	<i>Për aktivitetin e Auditimit të Brendshëm, përputhshmëria ligjore dhe vlerësimi i strukturave të auditimit</i>	10153/2	23.08.19	N.N. J.T.
2	Akt Konstatimi	02	23.08.2019	<i>Për aktivitetin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, përputhshmëria ligjore dhe vlerësimi i strukturave të auditimit</i>	10153/2	23.08.19	N.N. J.T.
3	Akt Konstatimi	03	23.08.2019	<i>Për kontributin e Drejtorinë e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, për kryerjen e përmirësimeve ligjore në të mirë të sistemit efektiv të kontrollit”</i>	10153/4	23.08.19	
4	Projektraporti			<i>Projektraporti i auditimit dërguar me shkresën e KLSH nr.389/3, datë 06.09.2019</i>		06.09.19	N.N. J.T.

Për sa më sipër paraqitet ky Raport Përfundimtar Auditimi.